

Møte fredag den 18. juni 2010 kl. 9

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 100):

1. Innstilling fra finanskomiteen om revidert nasjonalbudsjett for 2010, tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet for 2010 og endringer i skatte- og avgiftsreglene mv. (Innst. 350 S (2009–2010), jf. Meld. St. 2 (2009–2010), Prop. 119 LS (2009–2010), Prop. 125 S (2009–2010) og Prop. 126 LS (2009–2010))
2. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Hjemdal og Laila Dāvøy om tilbaketrekking av utslippstillatelsen til gasskraftverket på Mongstad (Innst. 323 S (2009–2010), jf. Dokument 8:127 S (2009–2010))
3. Forslag fra stortingsrepresentant Jørund Rytman på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 343 L):
«Stortinget ber regjeringen fremme sak om foretaksstyring for offentlige virksomheter med sikte på å innføre samme krav til redegjørelse for foretaksstyring for offentlige forvaltningsvirksomheter som for allmennaksjeselskap.»
4. Forslag fra stortingsrepresentant Jørund Rytman på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 343 L):
«Stortinget ber regjeringen endre allmennaksjeselskapsloven slik at kjønnsrepresentasjon i styret kun kreves i børsnoterte selskap.»
5. Forslag fra stortingsrepresentant Ib Thomsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 344 L):
«Stortinget forutsetter at krav om dokumentasjon av dugnadsinnsats på verdier og tjenester som tilfaller idrettslag, tas ut av ordningen, og at det dermed blir sentralorganisasjonen som skal dokumentere omfanget av den frivillige innsatsen på vegne av den samlede medlemsmassen.»
6. Forslag fra stortingsrepresentant Ib Thomsen på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 344 L):
«Stortinget ber regjeringen legge frem en ny sak om å innlemme idretts- og kulturvirksomheter, samt øvrige frivillige lag og organisasjoner, i merverdiavgiftssystemet, slik at disse får en sats på null for utgående fakturering og fullt fradrag (normalt 25 pst.) for inngående fakturaer.»
7. Forslag fra stortingsrepresentant Borghild Tenden på vegne av Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 344 L):
«Stortinget ber regjeringen legge fram en ny sak om å innlemme idretts- og kulturvirksomheter, samt øvrige frivillige lag og organisasjoner, i merverdiavgiftssystemet. Det nye forslaget må utformes slik at all idrett blir unntatt moms på billettsalg, kjøp, utleie og salg av spillere, og at det for museer, gallerier, for-
nøyelsesparker og opplevelsessentra må være mulig å ha gratis inngang, men allikevel komme inn i det nye merverdiavgiftssystemet.»
8. Forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 351 L):
«Stortinget ber regjeringen fastsette en endringsforskrift til forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 Forskrift til skatteloven, slik at bestemmelsen om maksimal timesats fjernes.»
9. Forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 351 L):
«Stortinget ber regjeringen fastsette en endringsforskrift til forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 Forskrift til skatteloven, slik at bestemmelsen om maksimalt timetall pr. ansatt fjernes.»
10. Forslag fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen på vegne av Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 351 L):
«Stortinget ber regjeringen oppheve § 18-2 i tilhørende forskrift.»
11. Forslag fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 351 L):
«Stortinget ber regjeringen komme med forslag til endringer i skatteloven som innebærer fradragsføring slik at rederier som har foretatt miljøinvesteringer ikke får en høyere totalbelastning enn rederier som ikke har foretatt slike investeringer.»
12. Forslag fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 351 L):
«Stortinget ber regjeringen fastsette en endringsforskrift til forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 Forskrift til skatteloven, som opphever regelen om maksimal timesats på 500 kroner og maksimalt antall timer per år for egne ansatte på 1 850 timer fra og med 1. januar 2010.»
13. Forslag fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 351 L):
«Stortinget ber regjeringen heve grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8 000 kroner pr. ansatt.»
14. Forslag fra stortingsrepresentant Robert Eriksson på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 360 L):
«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å omgjøre de offentlige tjenestepensjonene til nettoordninger i løpet av 2011.»
15. Referat

Presidenten: Representanten Dagfinn Høybråten, som har vært permittert, har igjen tatt sete.
Følgende innkalte vararepresentanter har tatt sete:
For Akershus fylke: Bente Stein *Mathisen*
For Buskerud fylke: Elizabeth *Skogrand* og Kjell Børre *Hansen*

18. juni – 1) Revidert nasjonalbudsjett for 2010, tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet for 2010 og endringer i skatte- og avgiftsreglene mv. 2) Representantforslag fra repr. Hjemdal og Dāvøy om tilbaketrekking av utslippstillatelsen til gasskraftverket på Mongstad 2010

For Finnmark fylke: Willy *Pedersen*

For Hedmark fylke: Torbjørn *Dybsand*

For Hordaland fylke: Eivind *Nævdal-Bolstad*

For Nordland fylke: Liv *Hauknes*

For Rogaland fylke: Terje *Halleland*

For Sør-Trøndelag fylke: Knut *Gravråk* og Lars Bjarne *Tvete*

Fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe foreligger søknad om sykepermisjon for representant Anette *Trettebergstuen* fredag 18. juni.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Farahnaz *Bahrami*, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Representanten Farahnaz Bahrami er til stede og vil ta sete.

Representanten Peter Skovholt Gitmark vil framsette et representantforslag.

Peter Skovholt Gitmark (H) [09:01:40]: Jeg har på vegne av representantene Ine M. Eriksen Søreide, Gunnar Gundersen, Ivar Kristiansen og meg selv den glede å framsette et forslag om full åpenhet om norsk bistand.

Presidenten: Representanten Bård Hoksrud vil framsette et representantforslag.

Bård Hoksrud (FrP) [09:02:13]: På vegne av representantene Siv Jensen, Tord Lien, Gjermund Hagesæter og meg selv har jeg gleden av å framsette et representantforslag om tiltak mot vedlikeholdsetterslep.

Presidenten: Representanten Vigdis Giltun vil framsette et representantforslag.

Vigdis Giltun (FrP) [09:02:39]: På vegne av representantene Gjermund Hagesæter, Åge Starheim, Peter N. Myhre og meg selv har den glede å framsette representantforslag om statlig tilskuddsordning for tilrettelegging av bolig for personer med funksjonsnedsettelse.

Presidenten: Representanten Hans Frode Kielland Asmyhr vil framsette et representantforslag.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [09:03:10]: På vegne av stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Per Sandberg og meg selv vil jeg fremme forslag om å forby hijab, niqab, burka og andre religiøse eller politiske symboler som del av arbeidsantrekk for norske dommere.

Presidenten: Representanten Trine Skei Grande vil framsette tre representantforslag.

Trine Skei Grande (V) [09:03:52]: Venstre vil også bidra til at det ligger noen gode forslag som stortingsrepresentantene kan jobbe med i denne såkalte sommerferien.

På vegne av Borghild Tenden og meg sjøl vil jeg fremme tre forslag:

- om tiltak for å styrke beredskap ved uhell knyttet til boring og produksjon på store havdyp
- om snarest å fastsette et mål om 25 pst. reduksjon i næringslivets administrative kostnader knyttet til regler og skjemavelde innen 2012
- om et tydeligere varslingsvern og opprettelse av en varslerenhet i Arbeidstilsynet

Presidenten: Representanten Knut Arild Hareide vil framsette et representantforslag.

Knut Arild Hareide (KrF) [09:04:40]: På vegner av stortingsrepresentantane Hans Olav Syversen, Kjell Ingolf Ropstad, Rigmor Andersen Eide, Geir Jørgen Bekkevold og underteikna har eg gleda av å fremje forslag om å utgreie etablering av ein transportetat, etter modell frå Sverige og Finland, med ansvar for veg, kollektiv, luftfart og sjøtransport for å sikre heilheitleg planlegging, vedlikehald og utbygging i transportsektoren.

Presidenten: Og endelig, vil representanten Jan-Henrik Fredriksen framsette et representantforslag.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [09:05:26]: Jeg har den glede å fremme et representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg, Jan Arild Ellingsen og undertegnede om tiltak i forbindelse med anskaffelsesprosess av nye redningshelikoptre.

Presidenten: De framsatte representantforslag vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagsmøtet om nødvendig fortsetter utover den reglementsmessige tid, kl. 16, til dagens kart er ferdigbehandlet, og det anses vedtatt.

Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten i sak nr. 1 og sak nr. 2 behandles under ett. – Det anses vedtatt.

Sak nr. 1 [09:06:11]

Innstilling fra finanskomiteen om revidert nasjonalbudsjett for 2010, tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet for 2010 og endringer i skatte- og avgiftsreglene mv. (Innst. 350 S (2009–2010), jf. Meld. St. 2 (2009–2010), Prop. 119 LS (2009–2010), Prop. 125 S (2009–2010) og Prop. 126 LS (2009–2010))

Sak nr. 2 [09:06:41]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Hjemdal og Laila Dāvøy om tilbaketrekking av utslippstillatelsen til gasskraftverket på Mongstad (Innst. 323 S (2009–2010), jf. Dokument 8:127 S (2009–2010))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 3 timer og 35 minutter, og at taletiden fordeles slik:

Arbeiderpartiet 80 minutter, Fremskrittspartiet 50 minutter, Høyre 35 minutter, Sosialistisk Venstreparti 15 minutter, Senterpartiet 15 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter og Venstre 10 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra finansministeren og statsministeren og inntil tre replikker med svar etter innlegg fra partienes finanspolitiske hovedtalere og parlamentariske ledere samt øvrige medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Torgeir Micaelsen (A) [09:08:11] (finanskomiteens leder og ordfører for sak nr. 1): For litt over et år siden var verdensøkonomien langt på vei i fritt fall, og vi så at vi sto overfor det sterkeste tilbakeslaget i internasjonal økonomi siden forrige verdenskrig. Norsk økonomi var også hardt rammet. Vi fryktet langt på vei at arbeidsledigheten ville øke, at bedrifter og arbeidsplasser kunne gå konkurs, at verdens finansmarkeder ville fortsette å rase utfor i rekordfart, og at banker kunne gå over ende.

Krisen viste langt på vei at det var et marked som i hvert fall hadde klare ubalanser. Men det som var gledelig, var at denne krisen også ble møtt med politiske muskler, og at politikken også virket. Krisen ble møtt med den raskeste og mest samordnede globale krisepakke vi kanskje har sett gjennom tidene. De omfattende tiltakspakke-ene rettet seg mot finansmarkedet internasjonalt og bidro i stor grad til å motvirke mange av de negative vekselvirkningene mellom markedene og det vi kaller realøkonomien. I Norge la regjeringen også fram effektive og vellykkede tiltakspakker, og etter hvert har vi sett at dette har gitt resultater.

Imidlertid hersker det fortsatt betydelig usikkerhet knyttet til den økonomiske utviklingen, både internasjonalt og i Norge. Det går klart fram av innstillingen til revidert nasjonalbudsjett, som Stortinget i dag skal behandle. Krisen er med andre ord ikke over. Den har bare inntatt en ny form. Konkurransutsatt næringsliv i Norge, i dag kanskje først og fremst knyttet til verftsindustrien og andre utsatte næringer, går tøffe tider i møte. Det er fare for at folk her kan miste jobben. Det skal vi ta på alvor.

Fortsatt er det internasjonalt stor usikkerhet knyttet til utfasing av mange av de tiltakene som ulike lands myndigheter bidro til. Problemet er at hvis vi faser dem ut for raskt, kan det dempe den varslede oppgaven med å ta vare på arbeidsplassene mange steder i Europa og i verden for øvrig. Bli de faset ut for sent, er det minst like krevende. Da kan etter hvert både underskuddene og statsgjelden for mange land bli helt uhåndterlig. Det er med andre ord en ganske krevende balansegang mange folkevalgte politikere i Europa og i verden for øvrig står overfor.

Internasjonalt er det nå kanskje nettopp økningen i

statsgjeld som bekymrer. De omfattende statlige finanspolitiske tiltak og økte overføringer bl.a. til arbeidsledighetstrygd og andre overføringer fra nasjonalstatene samt klart lavere skatteinngang gjennom finanskrisen, har ført til store budsjettunderskudd og ubalanse i mange land. Det som er problemet, er: Hvis det på noe tidspunkt i mange av markedene oppfattes som at det er en reell trussel at landene ikke er i stand til å ta vare på sin egen finansielle stabilitet, svikter også tilliten, og igjen kan vi oppleve tilbakeslag, slik vi bl.a. har sett i Hellas.

Vi hadde en debatt her i går om den statsfinansielle situasjonen for statsregnskapet for landet Norge. Jeg må igjen si at det er grunn til å minne oss selv, her i denne forsamlingen, og befolkningen for øvrig om hvor ekstremt privilegerte vi er i Norge. De basketakene mange land nå står overfor, er dramatiske. Det betyr at det reviderte nasjonalbudsjettet vi skal vedta senere i dag, er preget av en stor økonomisk usikkerhet, og den økonomiske turbulensen som herjer i Europa, er en virkelighet som vi også langt på vei må ta inn over oss på et eller annet tidspunkt at allerede i dag påvirker Norge, og vil påvirke norsk økonomi. Men det er grunn til å minne hverandre om at tross alt står Norge overfor helt andre utfordringer enn mange andre land.

Framover – gjennom den høsten vi står overfor, og i årene som kommer – må jobben i Norge først og fremst være å ta vare på de veldig gode resultatene regjeringen har klart å oppnå, sammen med norsk næringsliv, gjennom den første delen av finanskrisen. Vi må sørge for at vi har det vi kaller handlefrihet i finanspolitikken. Det handler rett og slett om at hvis en ny etterspørselsdrevet krise rammer landet vårt, må vi ha økonomiske muskler til også å kunne stå imot den og igjen øke oljepengebruken. Da må vi også tørre å ta oljepengebruken ned når situasjonen tilsier at det er riktig.

Revidert nasjonalbudsjett er derfor ikke tiden verken for de mest kreative eller omfattende forslagene. Stø kurs og økonomisk lederskap er det som nå er målet. Jeg regner med at de partiene – spesielt ett av partiene – som her fra talerstolen nå i dag tidlig har fremmet omfattende nye påplusningsforslag over statsbudsjettet, vil redegjøre for hvordan man ser for seg det innenfor en økonomisk ramme som skal sørge for økonomisk lederskap og trygg styring i årene som kommer.

Vi vet at norske bedrifter og arbeidsplasser ikke eksisterer i et vakuum. Våre bedrifter er avhengig av at andre land vil kjøpe varene deres. Derfor må vi aldri glemme at selv verdens rikeste land ikke kan leve på sedler og kronestykker alene. Vi er avhengig av å leve av hverandres arbeid og handel med andre. Da må vi som politikere være med på å ta ansvar ved å holde orden i eget hus, i egen økonomi.

Det er det regjeringens forslag til budsjettrevisjon innebærer. Vi tar ned oljepengebruken – den er 17 mrd. kr lavere enn det vi la opp til i budsjettet i fjor høst. Konsekvensen – vi har hele tiden sagt at vi over tid skal dempe oljepengebruken og nærme oss 4 pst.-banen – er at avstanden til 4 pst.-banen nå anslås til knappe 26 mrd. kr, mot nesten 45 mrd. kr i fjor høst. Men innenfor denne ram-

men er det vår oppgave å få på plass tiltak og forslag som stimulerer til vekst og til å bevare og videreutvikle norske arbeidsplasser. Det gjør vi først og fremst gjennom å holde orden i økonomien, redusere oljepengebruken, men også ved å føre en aktiv næringspolitikk. Jeg skal helt kort komme tilbake til noen av de viktigste forslagene i innstillingen.

For det første: Vi setter i gang en omfattende tiltakspakke, en verftspakke, på 200 mill. kr, som næringsministeren har presentert tidligere. Den inneholder bl.a. økning av rammen for GIEK. Det er tiltak som kommer til å være gode i mange av våre langstrakte, kystnære strøk, som er avhengig av gode vilkår for denne næringen. Samlet sett er dette en nødvendig tiltakspakke som vil bidra til å utvikle konkurransedyktige næringer, for å stimulere og realisere lønnsomme prosjekter og ikke minst legge til rette for omstilling – en omstilling vi må forvente kommer som følge av lavere etterspørsel etter mange av de tjenestene og varene denne næringen produserer.

For det andre: Bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak foreslås økt med 245 mill. kr i innstillingen etter at vi gjennom komiteens arbeid har flyttet litt på noen millioner kroner til styrking av arbeids- og utdanningsreiser for funksjonshemmede. Innsatsen vris i retning av tiltak som er mer hensiktsmessige og bedre tilpasset brukernes behov, og vi legger opp til at det vil være rom for om lag 75 000 tiltaksplasser i gjennomsnitt for 2010. Det er fortsatt rekordhøyt.

For det tredje: Man skal ikke ha vært mye utenfor husets fire vegger i hvert fall her på Østlandet før man har lagt merke til at det har vært en krevende vinter og vår for jernbanen og etter hvert også på etterslepet på asfaltering og andre ting innenfor samferdsel og infrastruktur. Når det gjelder jernbanen, øker vi derfor bevilgningene til vedlikehold og utbedring av jernbanenettet med til sammen 276 mill. kr. Det er vel anvendte penger.

Noen andre hovedpunkter i innstillingen: Politiet får mer penger til å uttransportere utlendinger som ikke har lovlig opphold. Vi styrker Vegvesenets budsjett for vedlikehold av asfalt og annet. Og vi retter opp en del mindre ting det har vært behov for å ordne. Jeg skal spare forsamlingen for å ramse opp hele listen, men det er en gjennomgangstone i alle forslagene at de er innenfor en økonomisk forsvarlig ramme som vil ta vare på utviklingen i norsk næringsliv – en forslagsliste som vil bidra positivt til arbeid, til økonomisk vekst og til sysselsetting.

Ellers vil jeg bare kort helt til slutt nevne at det også gjøres flere viktige skatte- og avgiftsgrep i innstillingen. Vi fjerner avgiften på forbrenning av avfall. Det blir innført CO₂-avgift på gass, og ikke minst den svært viktige saken – men kanskje en liten kuriositet – at tang- og taretrålerne nå blir fritatt for CO₂-avgiften på mineralolje. (Munterhet i salen) Ja, den er viktig altså, folkens!

Til slutt er det grunn til å nevne at det er spesielt én sak som har preget behandlingen av revidert nasjonalbudsjett her i Stortinget denne våren, og det er at spørsmålet om fullskala CO₂-renseanlegg på Mongstad har fått en litt uvanlig behandling. Spørsmålet i sin helhet har blitt løftet ut av finanskomiteens behandling av revidert, og høringer

og merknader i innstillingen er det energi- og miljøkomiteen som har ivaretatt. Vi har kun løftet hele den innstillingen inn i finanskomiteens forslag til vedtak. Jeg henviser til en egen bolk som kommer senere i debatten om disse spørsmålene.

Oppsummert: Vi skal være glad for at vi har lederskap og en regjering som tar vare på norsk arbeidsliv, og som trygt skal lose oss gjennom flere faser i finanskrisen. Det er det aller viktigste vi som politikere i denne sal kan bidra med i forbindelse med revidert budsjett.

Med dette legger jeg fram innstillingen fra finanskomiteen om RNB 2010.

Presidenten: Det blir åpnet for replikkordskifte.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [09:18:37]: I en tale til AUF-ungdommen på Utøya forrige helg uttalte statsminister Stoltenberg at gjeldskrisen i Europa er et endelig farvel til skattelette i Europa. Han sa også: «Skattelettelse er absolutt uansvarlig.» Det betyr at statsministeren nekter for at skattelettelse kan fungere som en vekststimulans, og at lavere skatt ikke fører til mer aktivitet i økonomien.

Er lederen i finanskomiteen enig med statsministeren i at skattelettelse er «absolutt uansvarlig»? Dersom lederen er enig med statsministeren, er det også «absolutt uansvarlig» å gi skattelettelse for medlemskap i fagforeninger? Eller gjelder ikke det stoltenbergske prinsipp for denne gruppen?

Torgeir Micaelsen (A) [09:19:20]: Lederen av finanskomiteen synes at statsministeren har uttalt seg på en helt utmerket måte, og at han har helt rett. Det er nemlig slik nå at land etter land, også de med styresett og myndigheter som langt på vei er på linje med Fremskrittspartiet og høyrepartiene her i Stortinget, er i ferd med å avlyse mange av sin forslag til skattelettelse. Det bør gjøre inntrykk på opposisjonen her i huset, som igjen i revidert nasjonalbudsjett, i tillegg til de forslagene de hadde i sine ordinære alternative budsjetter for 2010, foreslår skattelettelse i milliardklassen.

Vi trenger hver eneste krone i framtiden for å møte fellesskapets behov for trygg omsorg, bedre veier og bedre skoler. Da mener jeg at det er uansvarlig i en situasjon hvor resten av Europa varsler skatteøkninger, at verdens rikeste land skal bruke de store pengene på skattelettelse.

Så svaret er ja, jeg er enig med statsminister Stoltenberg i hans karakteristikk av disse forslagene.

Gunnar Gundersen (H) [09:20:31]: Gjeldskrisen og finanskrisen ruller over oss, og vi setter pris på at man har skiftet spor fra forrige periode, hvor det egentlig var bare å pøse på med mer penger. Det snakkes mye fra finansministeren og fra lederen i finanskomiteen om behovet for god husholdning med penger, og at vi må ta vare på konkurranseutsatt sektor. Det er veldig bra. Men det bygger forventninger om at man skal ta grep, og det finner vi ingen spor av i revidert, snarere tvert imot. For selv om oljepengebruken går ned, viser jo regjeringens egen indikator at ekspansiviteten i

revidert budsjett er større enn den var i budsjettet i fjor høst.

Da er spørsmålet: Tror representanten Micaelsen at denne økningen i ekspansivitet har gjort det enklere å få ned forventningene og å tilpasse kostnadsnivået i Norge til den situasjonen vi ser ute i Europa?

Torgeir Micaelsen (A) [09:21:31]: Gjennom flere år har den rød-grønne regjeringen vist at vi er i stand til å styre norsk økonomi. Det var ganske mange protester bare for få år siden da vi la opp til en budsjettpolitikk som lå under den såkalte 4 pst.-banen. Det var mange gode forslag om å bruke mer penger på flere områder. Men vi holdt igjen, og det var riktig. Så møtte finanskrisen Norge, og da har vi igjen økt oljepengebruken, nettopp for å demme opp for økende arbeidsledighet og for å hjelpe bedrifter som mister arbeidsplasser.

Så er situasjonen igjen at nå må vi dempe oljepengebruken. Det er helt riktig, og det er jeg enig med representanten Gundersen fra Høyre om. Jeg vil si at bare formiddagen i dag har vist hvor krevende det er å holde igjen og holde igjen på penger til gode forslag. Jeg vil tippe at mange av de forslagene som stilt her i dag, er på flere milliarder kroner. Vi har dempet oljepengebruken i revidert med 17 mrd. kr. Det er en god indikator på at regjeringen er villig til å styre norsk økonomi også gjennom finanspolitikken.

Hans Olav Syversen (KrF) [09:22:45]: Jeg er enig med representanten Micaelsen i at det reviderte budsjettet bør brukes til å gjøre noe med akutte ting, og jeg skjønnte at avgiftslettelser for tang- og tarebåter kommer i den kategorien.

En annen sektor som kanskje kunne ha behov for litt akutte bidrag, er russektoren. Det står 4 400 rusavhengige i kø nå for å få behandling, og ventetiden har økt med 13 dager. Dette velger regjeringen ikke å gjøre noe med – ingen økte bevilgninger. Tvert imot, man trekker inn bevilgninger som ikke ble brukt i fjor. Jeg tror også det vil være god samfunnsøkonomi å tilby rusavhengige et behandlingstilbud som de ønsker, og som vi faktisk har ledig kapasitet til å kunne benytte. Mitt spørsmål er: Hvordan kan representanten Micaelsen forsvare regjeringens politikk på dette området?

Torgeir Micaelsen (A) [09:23:50]: Jeg er av den oppfatningen at velferdsstaten Norge er en fantastisk konstruksjon. Men jeg tror vi som politikere samlet sett skal ta inn over oss at det er noen som ikke har fått tatt del i den velstandsutviklingen som mange av oss har opplevd.

Mennesker og familier som sliter med rus i Norge, er av dem. Jeg mener at det er bra at vi nå ser ut til å få en fordomsfri debatt om hvordan vi skal utvikle og fornye norsk rusomsorg med bakgrunn i de utvalgsforslagene som har kommet denne uken. For det de viser, er at det ikke nødvendigvis bare er penger og nye behandlingsplasser som er løsningen, men hvordan vi organiserer det, og hvordan vi innretter tiltakene. Men penger er også viktig, og derfor har vi siden 2007, da rusplanen ble vedtatt her i Stortinget,

økt bevilgningene til rusomsorgen med nesten 800 mill. kr.

Så jeg mener at vi sammen skal ta ansvaret for at denne viktige gruppen får et bedre tilbud i framtiden, men, igjen, da må vi også tørre å avlyse en del andre forslag, bl.a. skattelettelsene som høyrepartiene foreslår.

Presidenten: Replikskordskiftet er dermed omme.

Ulf Leirstein (FrP) [09:25:10]: Fremskrittspartiet konstaterer at regjeringens framlegg til revidert nasjonalbudsjett ikke tar høyde for at situasjonen har endret seg på en rekke budsjettområder siden statsbudsjettet ble vedtatt i november 2009. Fremskrittspartiet betrakter revidert nettopp som det – en revisjon av budsjettet. Men da må man også kunne ta tak i forhold som har endret seg, f.eks. på områder hvor situasjonen nå er forverret, og hvor det vedtatte statsbudsjettet bygger på en politikk som ikke treffer.

Når Stortinget i dag behandler revidert nasjonalbudsjett, er det flere europeiske land som har enorme utfordringer. Euroen er satt under betydelig press, og store beløp bevilges i et forsøk på å stabilisere økonomiene. Dette får konsekvenser for Norge. Med vår åpne økonomi og ikke minst et stort eksportrettet næringsliv vil mange merke den økonomiske uroen som råder i våre viktigste markeder. Dette mener jeg regjeringen ikke har tatt inn over seg i budsjettforslaget som er framlagt.

Utviklingen viser at den økonomiske uroen ikke er over, og at situasjonen i flere europeiske land kan medføre at norsk eksportrettet næringsliv fortsatt får store utfordringer i tiden framover. Vi mener derfor at gjennom behandlingen av revidert budsjett for 2010 må man kunne komme med forslag som letter situasjonen for vårt næringsliv. Derfor fremmer Fremskrittspartiet forslag om bl.a. lettelse i arbeidsgiveravgiften og bedre avskrivningsregler. Vi fremmer også forslag om en grensehandelspakke med fokus på reduksjon av enkelte særavgifter og tollsatser.

Lettelse i skatter og avgifter for næringslivet er treffsikkert. Dette vil nemlig bidra til en bedret økonomi for mange bedrifter, som igjen gjør at man kan senke sine priser, konkurrere i det utenlandske markedet og unngå permisjoner og oppsigelser i lengre tid enn det regjeringens reviderte budsjett legger opp til.

Men, som sagt, regjeringen har tydeligvis ikke innsett alvoret, og fremmer ikke nødvendige tiltak, da man er mer opptatt av sin politiske ideologi og sin vegring mot skattelettelser.

Finanskomiteen behandlet nylig et forslag knyttet til bedre avskrivningsregler. I den forbindelse mottok vi i komiteen et brev fra Norsk Industri. Innledningen i brevet fra Norsk Industri lyder som følger:

«Innledningsvis vil vi understreke at vi er skuffet over den industripolitiske holdningen som Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser i innstillingen.»

Dette er en tydelig uttalelse fra industriens fremste organisasjon. Allikevel tar regjeringspartiene ikke inn over seg dagens situasjon som mange bedrifter opplever. Dette

viser igjen med all tydelighet at alt pratet om at jobb nummer én er å sikre norske arbeidsplasser, er nettopp kun det – prat.

På flere områder er situasjonen blitt forverret siden statsbudsjettet ble vedtatt høsten 2009. Spesielt kan jeg vise til utfordringene i helsesektoren og justissektoren, og at det fortsatt er et gigantisk etterslep når det gjelder nødvendige investeringer i infrastruktur. Fremskrittspartiet fremmer derfor i forbindelse med det reviderte budsjett forslag om økte bevilgninger på disse områdene for å forbedre velferden og få satt i gang med flere nødvendige investeringer på samferdselssektoren.

La meg kort nevne en del detaljer knyttet til våre hovedprioriteringer. Fortsatt står over 250 000 mennesker i sykehuskø og venter på en eller annen form for behandling, samtidig som det er ledig kapasitet tilgjengelig hos private avtalespesialister og private sykehus. Det vil derfor være svært hensiktsmessig å øke omfanget av bruken av tilbudet hos de private, all den tid ventelisten og ventetiden for behandling og rehabilitering er svært lang og økende. Det vil være samfunnsøkonomisk gunstig å få folk behandlet raskt og tilbake til jobb framfor at pasienter skal motta ulike trygdeytelser i påvente av helsehjelp.

På justissektoren: Til tross for regjeringens skryt av å angivelig ha prioritert politiet gjennom årets budsjett, er virkeligheten en helt annen. Det er en helt annen virkelighet der ute enn det regjeringen sa ville være tilfellet da man banket gjennom sitt budsjett i slutten av november 2009. Rapporter tyder på at politiet skal nedbemanne med over 300 årsverk, samtidig som nyutdannede politifolk ikke får jobb.

Opplysninger som har fremkommet i media, tilsier at nesten ingen av de nyutdannede politifolkene som er ferdig på Politihøgskolen, har fått tilbud om jobb. Dette skjer stikk i strid med justisministerens lovnader da statsråden opprettet flere plasser på høgskolen. Det er meningsløst at nyutdannet politi skal være arbeidsledig samtidig som etaten skriker etter mer arbeidskraft. Derfor fremmer Fremskrittspartiet forslag om økte bevilgninger på justisområdet, slik at man kan foreta nyansettelser og sikre god bemanning i hele Politi-Norge.

Norske veier og jernbaner skriker bokstavelig talt etter økte investeringer. Etterslepet vokser raskt, og utviklingen går i stikk motsatt retning av det regjeringen hevder når det gjelder investeringer i infrastruktur. Nylig fremlagte rapporter viser også at Norge som nasjon på en rekke områder sparer seg til fant og ikke gjennomfører helt nødvendige investeringer. Gjennom revidert budsjett fremmer derfor Fremskrittspartiet forslag om økte bevilgninger, spesielt til veiutbygging og satsing på jernbanen. Situasjonen for norsk jernbane er kritisk. Kapasiteten er sprengt. Da hjelper det lite å vise til den vedtatte Nasjonal transportplan. I statsbudsjettet for 2010 kom det nemlig fram at regjeringens egne tall viste at man allerede da var langt bak sin egen plan. Allerede da, i november, var man bare på jernbanen 850 mill. kr på etterskudd.

Grunnlaget for norsk verdiskaping er den produksjonen som skjer i private bedrifter. Fremskrittspartiet fremmer derfor også gjennom revidert en rekke forslag som

vil legge forholdene bedre til rette for privat næringsvirksomhet. Vi foreslår å øke tilbudet av arbeidskraft, dempe lønnsøkninger gjennom å tilby skattelettelser, å senke avgifter samt å øke investeringer på en rekke viktige områder. Det er også behov for stabile, langsiktige og internasjonalt konkurransedyktige rammebetingelser for vårt næringsliv. Privat næringsvirksomhet er i dag hemmet av en rekke lover og reguleringer som legger en sterk demper på nyskaping, omstilling og effektiv drift. Også når vi behandler revidert, må det være lov å minne om at det må ryddes opp i lov- og forskriftsjungelen, slik at hverdagen for bedrifter og entreprenører kan bli enklere. Fremskrittspartiet viser derfor gjennom sine forslag i revidert budsjett at det er mulig å innrette budsjettpolitikken på en annen måte, som vil gjøre at norsk næringsliv kommer bedre ut. Dermed sikrer vi norske arbeidsplasser, som mange er opptatt av og prater mye om, men det er jo nettopp gjennom handling vi kan vise at vi bryr oss om norsk næringsliv.

Det vi i dag behandler, er revidert budsjett, som behandles midt i budsjettåret. Fremskrittspartiet har derfor valgt ikke å fremme alle sine tradisjonelle kuttforslag. Men la meg minne om at det er et betydelig rom for store kutt i statens utgifter på en rekke områder, og det har vi vist gjennom våre årlige alternative budsjetter. Men såpass ryddige synes vi det er greit å være når vi er midt i et budsjettår. Å foreta store kutt i budsjettet vil bli ganske meningsløst og lite realistisk å gjennomføre, og derfor fremmer vi ikke det. Men det skal vi komme tilbake til når vi behandler nasjonalbudsjettet til høsten.

Avslutningsvis: Det er ganske umulig å forstå hvorfor man i et av verdens rikeste land fortsatt skal ha omfattende problemer både når det gjelder helsevesen, eldreomsorg, skolevesen, manglende ressurser til politi og forsvar samt manglende ressurser til veiinvesteringer. Det handler ikke om å bruke mer penger. Det handler om å foreta de fornuftige og riktige investeringene som vi trenger for å sikre norsk næringsliv og sikre framtiden for nasjonen.

Gjennom revidert nasjonalbudsjett kunne Stortinget, hvis regjeringspartiene var villige til det, få til en økt satsing på viktige områder – og få til lønnsomme investeringer i nødvendig infrastruktur. Men jeg konstaterer at viljen ikke er til stede.

Jeg tar med dette opp de forslag Fremskrittspartiet har fremsatt gjennom finanskomiteens innstilling, enten alene eller sammen med andre partier.

Presidenten: Representanten Ulf Leirstein har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torgeir Micaelsen (A) [09:35:07]: Det er alltid interessant å høre Fremskrittspartiet legge ut om sine – hva skal vi si – litt hjemmesnekrede økonomiske teorier. I innstillingen utdypes dette bl.a. når man karakteriserer en av grunnplankene i den økonomiske politikken i Norge, nemlig handlingsregelen. Fremskrittspartiet sier der at handlingsregelen er

«en kollektiv politisk ansvarsfraskrivelse med henhold til Norges økonomiske og finansielle utvikling».

Problemet er jo at Høyre, som er Fremskrittspartiets fremste samarbeidspartner, har et varmt forsvar for nettopp det samme spørsmålet.

Spørsmålet til Fremskrittspartiet er derfor: Vil representanten Leirstein karakterisere Høyres politikk som en politisk ansvarsfraskrivelse med hensyn til Norges økonomiske og finansielle styring? Og hvordan tenker man da at man skal overbevise Høyre om at dette er helt feil, og at man heller bør gå i motsatt retning i den økonomiske politikken som Fremskrittspartiet har snekret sammen?

Ulf Leirstein (FrP) [09:36:08]: La meg først si at jeg synes at merknaden som Micaelsen refererte til, var usedvanlig godt skrevet.

Nei, jeg vil ikke karakterisere Høyres politikk generelt på den måten når man ser hvordan Høyre innretter sin politikk, bl.a. i revidert budsjett, og hva man velger å satse på. På en rekke områder er vi nemlig enige. Men ja, det går et skille også mellom Fremskrittspartiet og Høyre, akkurat på lik linje med at det går et skille mellom Arbeiderpartiet og SV, hvis man leser prinsippprogrammene. Men Fremskrittspartiet er av den oppfatning at vi absolutt er interessert i å kunne sette oss ned etter et valg, når velgerne gjennom valg har sagt hva de ønsker, og forhandle. Men Fremskrittspartiet har en annen innretning på sin økonomiske politikk, og jeg er helt overbevist om at den mest fornuftige innretningen vil være å sørge for nødvendige investeringer, satse på å bygge opp landet nå i tider hvor vi trenger det, og være rustet for framtiden. Og på en rekke områder konstaterer jeg at det er mye enighet blant de borgerlige partiene, og det gleder meg å se at det også er i denne innstillingen til revidert nasjonalbudsjett.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [09:37:25]: Fremskrittspartiet har en tradisjon for å ha penger til mye. Jeg synes det er interessant å se på om Fremskrittspartiet dekker inn sine forslag.

I forbindelse med trygdeoppkjøret, som ble behandlet her i går, tror jeg det var, ble det påpekt forsiktig fra Høyres representant at Fremskrittspartiet nok ikke hadde tatt med 3 mrd. kr, som partiet foreslår på toppen for å ha et mer attraktivt opplegg for norske pensjonister. Da har vi to muligheter. Den ene, når Fremskrittspartiet ikke har tatt dette med i revidert, er at Fremskrittspartiet har glemt å ta det inn i sitt forslag. Det bør i så fall være pinlig. Å glemme 3 mrd. kr er tross alt ganske godt gjort. Den andre muligheten er at dette er utelatt med vilje. Det er i så fall å føre pensjonistene bak lyset.

Mitt spørsmål er: Hvilket av disse alternativene foretrekker representanten?

Ulf Leirstein (FrP) [09:38:33]: Jeg konstaterer at heller ikke SV, som er en del av regjeringen, i sitt forslag til statsbudsjett dekker inn alle forslag som Stortinget har nedstemt. Da skulle man få en ganske stor og interessant øvelse.

Det vi gjør i forhold til trygdeoppkjøret, er at vi legger

inn ressurser gjennom våre nasjonalbudsjettforslag, som legges fram før jul. Trygdeoppkjøret ble, som representanten Thorkildsen helt riktig påpekte, behandlet i går, og våre forslag ble nedstemt. Jeg ser ingen grunn til at vi skal dekke inn dem i dag, når forslagene allerede er nedstemt. Derfor ligger ikke dette inne. Men hadde man fått vedtatt Fremskrittspartiets forslag i trygdeoppkjøret i går, skulle man absolutt tatt det med. Det er ikke Fremskrittspartiet det står på for å dekke inn dette. Vi snakker bl.a. om en bedre hverdag for landets minstepensjonister. Vi snakker om 3 mrd. kr, som man sier oppkjøret vil utgjøre. Jeg er litt usikker på om det er riktig tall, men uansett er det en liten pris å betale for å gi et løft bl.a. til landets minstepensjonister.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [09:39:46]: Framtida krever sterkere prioriteringer. Det er en allmenn enighet om det, både i Norge og i resten av Europa.

Ved statsbudsjettet i fjor høst dempet Fremskrittspartiet sin pengebruk. De ga i hvert fall inntrykk av at det betydde mindre pengebruk. Nå økes utgiftene med 3,9 mrd. kr, inntektene reduseres med 2,4 mrd. kr, altså går de i motsatt retning av det de forsøkte å fortelle i fjor høst. Hvorfor er det fra Fremskrittspartiets side behov for å prioritere svakere nå enn i fjor høst?

Ulf Leirstein (FrP) [09:40:33]: Da har jeg lyst til å påpeke at vi i Fremskrittspartiets forslag til revidert nasjonalbudsjett bruker 11 mrd. kr mindre enn det som var krittstreken til regjeringen, inkludert Senterpartiet, da vi behandlet nasjonalbudsjettet i november i fjor. Vi bruker altså 11 mrd. mindre enn det regjeringen den gangen mente var en fornuftig pengebruk for budsjettåret 2010. Regjeringen bruker 17 mrd. kr mindre. Det viser bare hvor håpløs debatten om hvor krittstreken går for en økonomisk ansvarlig politikk er, når regjeringen altså på noen få måneder selv slår beina under sin egen argumentasjon for hva som var forsvarlig pengebruk for et halvt år siden. Så Fremskrittspartiet har god samvittighet for de tiltakene vi har lagt inn nå.

Det er ikke slik at alle de forslagene vi fremmer i dag, automatisk vil føre til store utgifter i årene framover. Tvert imot vil mange av forslagene, bl.a. investering i infrastruktur, dempe en del av utgiftene i årene framover.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Jan Tore Sanner (H) [09:41:54]: I en turbulent tid da mange land i Europa opplever gjelds- og jobbkriser i kjølvannet av finanskrisen, kan vi glede oss over at det fortsatt går bra i Norge. Vi har et bedre utgangspunkt enn de fleste land. Norge kommer godt ut av globaliseringen gjennom gode priser på mange av sine eksportvarer og lave priser på importen. Vi har store oljeinntekter, et fleksibelt arbeids- og næringsliv og velutviklede velferdsreformer. Det gir grunn til å tro at Norge og våre arbeidsplasser ikke vil bli rammet på samme måte som i mange andre land.

Samtidig er ikke himmelen skyfri. Når veksten i våre viktigste markeder uteblir, synker etterspørselen etter va-

rene fra våre eksportbedrifter. Økte kostnader og sterkere krone svekker arbeidsplassene ytterligere. Sentralbanksjef Svein Gjedrem har beskrevet konsekvensene. Ifølge Gjedrem kan Norge miste hele industrigrenene på grunn av økte kostnader og svekket konkurranseevne. Dette vil selvsagt ramme hardt i lokalsamfunn som er ensidig avhengig av denne industrien.

Norge har mange eksempler på vellykket omstilling i næringslivet. Samtidig er det bekymringsfullt at både norske og internasjonale undersøkelser viser at vi har mistet innovasjonsevne de senere år.

Utfordringen i offentlig sektor er ikke mindre. I fire år var retorikken: Det skal ikke stå på pengene. Suksessen ble målt i pengebruk og ikke i resultater. Konsekvensene er en kraftig vekst i offentlige utgifter, uten at man kan vise til tilsvarende forbedring i tjenestene. Igjen advarer sentralbanksjefen, som på en konferanse i Stavanger trakk paralleller til Spanias pengebruk på 1600-tallet. Han sa at Spania brukte flere hundre år på å hente seg inn.

Det er mange som tegner dystre bilder. Samtidig er det mange, i hvert fall noen, som slår seg på brystet og mener at hele verden egentlig burde få voksenopplæring av den norske rød-grønne regjeringen.

Jeg mener det er like ødeleggende å la seg forlede av dommedagsprofetene som å la seg blende av egen suksess. Jeg mener det er grunn til å være optimistisk på Norges vegne dersom vi makter å bruke vårt handlingsrom til å legge om politikken. Vi må ha klare ambisjoner og tydelige strategier for utviklingen av en konkurransedyktig og kunnskapsbasert økonomi. Men da må vi vise vilje til å investere i kunnskap og forskning og legge til rette for innovasjon og nyskaping. La meg understreke at det ikke er noen motsetning mellom kunnskapsbedrifter og moderne industri. Tvert imot ser vi at mange av de industribedriftene som lykkes, nettopp har investert tungt i ny teknologi og kunnskap. Derfor foreslår vi i revidert nasjonalbudsjett å satse mer på SkatteFUNN og bedre avskrivningsregler for maskiner. Det vil kunne lette omstillingen og trygge mange arbeidsplasser. Vi vil bedre ordningen for bedriftsintern opplæring, fordi vi mener det er viktig at bedriftene investerer i sine ansatte. Vi foreslår økte investeringer i kunnskap og etablering av et miljøteknologifond på 5 mrd. kr.

Revidert nasjonalbudsjett er ikke arena for alle omkammer. Samtidig mener vi at regjeringen burde ha brukt denne anledningen til å legge om politikken. Finansministeren har varslet ved mange anledninger at tiden er inne til å redusere veksten i de offentlige utgiftene. Økt utbytte og bedre skatteinnngang gjør at oljepengebruken de siste månedene har gått ned. Samtidig har budsjettets ekspansivitet gått opp. Det ville ha lettet regjeringens arbeid dersom politikkomleggingen hadde startet nå, og ikke blitt utsatt til 2011. Jo lenger man velger å skyve på de vanskelige valgene, jo tøffere blir de. Høyre reduserer derfor oljepengebruken med 2,6 mrd. kr i forhold til regjeringens forslag. Samtidig lanserer vi en serie reformer som vil bidra til økt handlingsrom i årene som kommer.

Jeg tror ikke på velferdskutt i Norge, men jeg er overbevist om at vi må trygge fundamentet for velferden. En

bærekraftig velferd må bygge på den enkle konservative erkjennelsen at verdiene må skapes før de kan brukes. I årene som kommer, må veksten i de offentlige utgiftene bremses. Da blir utfordringen å få mer ut av de velferdskronene vi allerede har. Det vil kreve at man legger bort dogmatismen og åpner for praktiske løsninger som gjør at oppgavene blir løst, og at vi kan sikre større konkurranse om utførelsen av offentlige oppgaver.

La meg nevne to enkle eksempler: Man kan legge til rette for såkalt nøytral moms i staten og helseforetakene. Det vil gjøre at også private kan konkurrere på like vilkår med hensyn til offentlige varer og tjenester. Vi vil bruke Offentlig Privat Samarbeid og ha en pragmatisk holdning til hvem som utfører oppgavene. For bare få uker siden fikk vi et nytt eksempel på at regjeringen velger dogmatisme og ideologi fremfor praktiske løsninger ved at man i redselen for at private skulle stå som byggherre for omsorgsboliger, også satte ned foten for at boligbyggelag skulle kunne være byggherre for byggingen av omsorgsboliger. Konsekvensen blir jo at det er færre som konkurrerer om oppdragene, det blir mindre innovasjon og mindre konkurranse og også en fare for at kostnadene vil gå opp.

Norge er overadministrert. Tiden er kommet for reformer som flytter ressurser fra administrasjon til tjenester. Vi trenger ikke en skog av tilsyn og direktorater som langt på vei gjør det samme. Vi kan heller ikke fortsette å ansette flere når det kommer nye oppgaver, uten at vi samtidig ser om andre oppgaver kan prioriteres ned. Og det er mulig å få det til. I går kunne Dagens Næringsliv, nettutgaven, fortelle at Låneplassen har redusert sine administrative utgifter med 20 pst. Låneplassen har redusert bemanningen med 70 årsverk, halvert saksbehandlingstiden og redusert antall telefonhenvendelser fra 1,5 millioner til 500 000. Som sjefen i Låneplassen sier:

«Kan vi, med et budsjett på 300 millioner kroner, spare 50 millioner kroner, ja men herregud, tenk på hva de store etatene kan spare.»

Det er mulig. Man reduserer antall årsverk samtidig som man har halvert saksbehandlingstiden. Tjenestene blir bedre samtidig som kostnadene har gått ned. Det er et godt eksempel på at det er mulig å redusere de offentlige utgiftene og samtidig ivareta tjenestene til befolkningen.

Mange mener at revidert nasjonalbudsjett er blitt et langt gjesp. Høringene i komiteen vitnet heller ikke om den store interessen. Finanskomiteen hadde lagt opp til to lange dager med høring, og vi avsluttet første dag før lunsj. LO mente at det var tilstrekkelig å sende ut en pressemelding, og andre organisasjoner mente at det åpenbart likevel ikke nyttet å møte opp i finanskomiteen.

Jeg mener at vi må ta situasjonen på alvor når så viktige samfunnsaktører ikke finner det interessant og nyttig å møte opp i Stortinget. Dette var dagen etter at sentralbanksjefen hadde tegnet et fremtidsbilde der Norge kan miste hele industrigrenene, og da fant verken Norsk Industri eller LO det verdt å møte opp i finanskomiteen for å diskutere strategier for hvordan vi kan trygge arbeidsplassene i årene som kommer. Jeg mener at det er en betydelig utfordring for dette hus, og at det kan være et tegn på at mange samfunnsaktører heller finner veien til de lukke-

de rom i departementene fremfor å møte Stortinget til en åpen debatt og diskusjon om strategien fremover.

I innstillingen legger Høyre frem sine forslag til en politikkomlegging for å skape en bærekraftig velferd og for å trygge jobbene. Med dette tar jeg opp Høyres forslag.

Presidenten: Representanten Jan Tore Sanner har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Thomas Breen (A) [09:51:35]: Tidligere har jeg, selv om jeg har vært uenig i innhold, stolt på at Høyre har ført en ansvarlig økonomisk politikk. Det kan jeg dessverre ikke gjøre lenger. Grunnen til det er at vi nå ser konsekvenser ute i Europa som følge av en uansvarlig økonomisk politikk, og at mange av Høyres innsparingsforslag ikke har synliggjort inndekning – eller man kan ikke forstå hvordan man klarer å spare inn de pengene. Jeg kan kort nevne en reduksjon på 600 mill. kr i overføringer til jordbruket. Nå har det akkurat blitt inngått en ny jordbruksavtale. Det ville i så fall bety en tilsidesetting av den avtalen, og det er ikke realistisk.

Hvorfor har Høyre nå begynt å gjøre som Fremskrittspartiet, nemlig å budsjettere med utgiftskutt som ikke er synliggjort, eller som ikke er gjennomførbare? Vil vi nå få se at Høyre nærmer seg Fremskrittspartiet også på andre politiske områder, selv om man tilsynelatende er uenig om handlingsregelen?

Jan Tore Sanner (H) [09:52:28]: Jeg tror representanten Thomas Breen og Arbeiderpartiet skal få en tung jobb hvis man skal forsøke å overbevise norske velgere om at Høyre fører en uansvarlig økonomisk politikk. Det tror jeg blir en meget krevende oppgave. Jeg tror Arbeiderpartiet har tilstrekkelig med egne utfordringer til at man skulle bruke anledningen til å forsøke å overbevise norske velgere om at vi er uansvarlige. Alle som har fulgt Høyres historie – fra Kåre Willoch, vår egen regjering fra 2001 frem til 2005, hvor vi ryddet opp i norsk økonomi og sørget for at Arbeiderpartiet kunne komme til dekket bord, som Dagsavisen skrev – vet at Høyre fører en ansvarlig politikk. Det gjør vi også i revidert nasjonalbudsjett, hvor vi dekker inn våre påplussninger og reduserer oljepengeforbruket med 2,6 mrd. kr. Vi reduserer landbruksoverføringene med 600 mill.kr, men det er jo ikke sånn at Landbruksdepartementets kasse er tom. Det er ikke slik at man betalte ut alt 1. januar, og at det ikke er mer penger igjen. Det er et budsjett på 13 mrd. kr, og da er det rom for å redusere overføringene med 600 mill. kr. Det er en ansvarlig politikk, både for landbruket og for norsk økonomi.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [09:53:43]: Jeg er glad for at representanten Sanner tok utgangspunkt i situasjonen i Europa. Det er en veldig alvorlig situasjon vi nå står oppe i. Det kan være fristende å starte med å spørre om representanten Sanner er blant de 60 pst. av Høyres velgere som nå mener det er bra at vi står utenfor EU – at det noen ganger kan være en fordel å være et annerledesland – og at vi ikke er en del av eurosamarbeidet?

Men jeg har lyst til å gå videre ved å spørre om representanten Sanner også har fått med seg dokumentasjon som er kommet, i form av en bok som heter «The Spirit Level: Why Equality is Better for Everyone». Den handler om hvordan små sosiale forskjeller i land er best for helsen i befolkningen – for alle, ikke bare for dem som er nederst på stigen, hvordan det skaper mindre kriminalitet, hvordan det skaper lengre levealder for alle, skaper større kreativitet, bedre innovasjonsevne, bl.a. i økonomien. Kort sagt er det på alle punkter bedre å ha små sosiale forskjeller.

Vil representanten Sanner stille seg bak en sånn politikk?

Jan Tore Sanner (H) [09:54:48]: Svaret på det er ja. Det har Høyre gjort gjennom hele sin historie. Vi har vært en av byggmestrene for det norske velferdssamfunnet, og jeg er enig i at det har en verdi å ikke ha for store sosiale forskjeller i et land. Derfor har vi alltid vært opptatt av at man skal «løfte gulvet», fremfor å holde folk igjen. Derfor bidrar vi også med tiltak i våre budsjetter for at folk skal komme raskere tilbake i arbeid. Jeg er enig i at et samfunn som ikke har for store sosiale forskjeller, er en styrke.

Vi er tilhengere av den nordiske modellen. Men da må representanten Thorkildsen huske på at en viktig del av den nordiske modellen også er et fleksibelt arbeids- og næringsliv. Det er jo ikke slik at den nordiske modellen bare består av velferdsordninger. En viktig forutsetning er at man har et fleksibelt arbeids- og næringsliv, og at man legger til rette for jobbskapere, for gründere, for innovasjon, for bedrifter. Det er en viktig forutsetning i den nordiske modellen, og den har Høyre alltid vært en helhjertet forsvarer av.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [09:56:03]: Sjelden har jeg hørt – som nå fra Høyre – at en redusert inndekning i forhold til jordbruket ikke skal få konsekvenser for utøverne som er der. Sjelden har jeg hørt et usagn fra denne talerstolen som er så uansvarlig!

Jeg ba om ordet til replikk fordi Sanner sa at hele industrigreiner kan gå tapt, jf. sentralbanksjef Gjedrem – og ønsket fra Høyre om at man legger bort dogmatismen. Ja, det er sentralt.

Vil Høyre da legge bort dogmatismen når det gjelder satsing på næringsnøytralitet, slik at vi kan foredle de fornybare naturressurser vi har – treforedling og fisk – ut fra konkurranseforholdene, og sette inn nødvendige tiltak?

Jan Tore Sanner (H) [09:57:09]: Den siste regjering som brukte begrepet næringsnøytralitet, var Stoltenberg I-regjeringen. Vår regjering brukte ikke begrepet næringsnøytralitet. Høyre mener heller ikke at næringsnøytralitet er et mantra, eller at vi har en dogmatisk holdning til det. Tvert imot legger vi til rette for veldig mange av de industrigrenene hvor Norge har et spesielt fortrinn. Det gjelder den maritime næringen, hvor vi har vært sterk tilhenger av gode skatteordninger, det gjelder innenfor skogbruket, hvor vi også legger til rette innenfor bioteknologi. Jeg tror vi må være opptatt av å skape gode rammebetingelser for

hele næringslivet vårt, samtidig som vi også tar inn over oss at Norge har noen komparative fortrinn – noen fordeler som vi skal bygge videre på. Og jeg er glad hvis også Lundteigen tar på alvor at vi står i fare for å kunne miste deler av vår industri. Da må vi satse på innovasjon og nyskaping og sørge for at vi får en bærekraftig velferd i Norge.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [09:58:34]: Finansskrisa ble skapt av høyrepolitikk. Dereguleringer, markedsliberalisme, privatisering og politikk for økte forskjeller har brakt mange land ut i dyp krise. Vanlige lønnstakere, fattige og ungdom må betale for en krise skapt av en liten elite godt hjulpet av høyreorientert, liberalistisk politikk fra bl.a. USA, EU og WTO. Sosial uro preger nå mange land. Mange snakker om faren for at en hel generasjon vil vokse opp i ledighet. En tapt generasjon, sier man. I land etter land vil folk merke tilstrammingene, i form av lavere etterspørsel og økt migrasjon, som igjen vil øke presset mot lønninger og opparbeidede faglige rettigheter. I en slik situasjon er det ekstra viktig at vi fører en politikk som ivaretar velferdsstaten, sikrer det offentlige eierskapet, hindrer privatisering og sosial dumping.

Den replikkvekslingen jeg nettopp hadde med representanten Sanner, var interessant. Vi er for små forskjeller, sier Sanner. Vel, hvis man ser på hva slags politikk Sanner og hans parti står for – og ikke minst hva slags politikk Sanner og Høyre sammen med Fremskrittspartiet står for – er nok svaret et annet.

Innimellom kan man få inntrykk av at hele opposisjonen har meldt seg inn i Riksrevisjonen, og at hovedproblemet i norsk politikk er at det ikke føres nok SV-politikk. Men situasjonen er faktisk slik, når vi går inn og ser hva som foreslås i budsjettene, at det er ideologiske forskjeller som er viktige å løfte fram også i norsk politisk debatt. Det er nå slik at det er flere partier her i salen som står for en politikk som vil gjøre norsk økonomi mer sårbar for kriser i framtida, men som også vil føre til et angrep nettopp på det som er en kjerneverdi ved Norge, som er små sosiale forskjeller og en robust velferdsstat.

Fremskrittspartiet og Høyre ønsker skatteuttak på mellom 15 og 17,7 mrd. kr. De to partiene vil gjøre 27 av 34 milliardærer til nullskattytere gjennom å fjerne formuesskatten. Det vil være interessant å se hvor mange fra middelklassen som vil være interessert i å bidra til fellesskapet, hvis det er slik at de på toppen ikke skal betale noe som helst.

I den andre enden går man løs på dem som særlig er utsatt i krisetider. Folk skal tåle større grad av midlertidighet i sine arbeidsforhold. Det er bare å lese innlegg fra representanten Torbjørn Røe Isaksen i debattene som går i arbeids- og sosialkomiteen. Kampen mot sosial dumping skal svekkes, fordi dette er reguleringer som «hindrer konkurranse på lønn». Med andre ord: Noen skal måtte gå ned i lønn i framtida. Og disse «noen» er ikke de som er på toppen, for de skal få null i skatt, men disse «noen» er altså folk som i utgangspunktet har svært utsatte job-

ber, svært lav lønn fra før, og som ikke ønsker seg mindre trygghet, men mer trygghet. Folk skal i mindre grad stimuleres til å melde seg inn i fagforeninger. Offentlig eierskap skal utfordres gjennom omfattende privatisering, i hvert fall om vi skal tro Fremskrittspartiet. Det skal åpnes for større innslag av kommersielle aktører i helsevesenet. Man snakker så fint om det – det virker så greit liksom. Men problemet er at markedskreftene da til syvende og sist blir dem som skal prioritere mellom pasientene, apropos prioriteringsdebatt, og da er det gjerne ikke de som er lavest på stigen, som prioriteres øverst – de som er kronikere, og som det ikke er lett å sette en prislapp på, fordi de kanskje krever behandling som ikke er like forutsigbar, og de kan ikke profitteres like mye på som pasienter som kanskje er høyere oppe på stigen.

Likestillingspolitikken skal svekkes. Omfordeling vil ikke lenger være et politisk mål hvis Norge blir styrt av høyrepartiene. Det spiller en rolle hvem som styrer. Med situasjonen i Europa som bakteppe er det altså verdt å minne om denne boka som jeg nevnte, «The Spirit Level: Why Equality is Better for Everyone», fordi den viser at små sosiale forskjeller gir bedre helse og lengre levealder for alle, bedre tillit mellom folk, mindre kriminalitet, bedre levekår for barn, bedre likestilling, økt verdiskaping, mindre forbruksgjeld osv. Kort sagt: Det meste er bedre for alle i samfunn der forskjellene er små. Det er dette vi styrer etter.

I tillegg har vi en stor utfordring i å legge om norsk økonomi så den blir mindre oljeavhengig og mindre sårbar, fordi norske bedrifter er for avhengige av olje sånn som det er nå. Da må vi ta et krafttak i fellesskap gjennom å bruke styring, og heller ikke her lene oss på markedskreftene, for de kommer ikke til å ordne opp i denne saken.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:03:50]: SV liker jo å kalle seg for jernbanepartiet. Når vi leser hvordan det går med jernbanen, ser vi at kapasiteten er sprengt, det er forsinkelser, Schenker og Posten tar ut frakten og sender den med trailere isteden, selv på lange avstander. Selv da vil SV ikke være med på forslaget til Fremskrittspartiet om 360 mill. kr ekstra.

I tillegg til det klarer man altså å ta ut et rekordutbytte fra Baneservice. Administrerende direktør i Baneservice, Lars Skålnes, sier til tv2nyhetene.no.:

«Når staten tar så mye utbytte betyr det at den økningen i kapasitet som vi hadde planlagt i strategien den kan vi glemme og vi må fortsette på det kapasitetsnivået vi har i dag.»

Hvordan harmonerer dette med å presse dette selskapet så mye med den strategien som SV har om mer jernbane?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [10:04:47]: Jeg synes jo det er interessant at Fremskrittspartiet har begynt å bry seg om jernbanen. Og det er bra, fordi vi trenger et sterkt press for å få jernbanen opp og stå.

Som en representant som kommer fra et fylke hvor

toget fortsatt kjører på trasé fra 1881, er jeg den første til å applaudere et økt engasjement for jernbanen. I forbindelse med klimaforliket sørget vi for at vi fikk en økt satsing på jernbanen. Vi har sørget for at forliket fra forrige periode, hvor SV var med, ble løftet inn i det første budsjettet med vår regjering. Vi har satset i revidert nå på jernbanemidler, som går over det vi skal bruke på vei. Men det er betydelige behov framover. Vi kommer til å sørge for at jernbanen skal få mer penger, men det er også viktig å sørge for at de har kompetansen, har folkene som kan nyttiggjøre seg disse pengene. Det er jo noe av problemet, at forrige regjering sørget for konkurranseutsetting og sluttpakker som gjorde at kjernekompetanse forsvant.

Arve Kambe (H) [10:05:56]: Det var interessant å høre SVs budsjettinnlegg, som egentlig stort sett handlet om opposisjonens budsjettframlegg. Det skjønner jeg egentlig godt når vi ser hvor lite gjennomslag SVs politikk har i regjeringens politikk. Miljøpolitikken er et gedigent mageplask, og det begynner nesten å bli en vane at SV må be landets fattige om unnskyldning i forhold til det fattigdomsbekjempelsesløftet SV kom med.

Vi ser et SV som nå i statsbudsjettet kutter pengene og standard datautstyr til dem som har de største lese- og skrivevanskene – dyslektikerne. Det første spørsmålet mitt til Thorkildsen er: Hva har SV imot dyslektikerne, når man kutter så mye penger på dem? Det andre spørsmålet går på at Høyre har et forslag, i forbindelse med barn i fattige familier, om støtteordninger til betaling av kontingent til deltagelse i fritidsaktiviteter for barn fra ressursvake hjem. Hvorfor stemmer SV mot et sånt forslag?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [10:07:00]: Med hensyn til det første som ble påstått, nemlig at miljøpolitikken er «et gedigent mageplask», kan jeg bare påpeke at i dette budsjettet f.eks. er det to ting som preger revidert når det gjelder bevilgninger. Det ene dreier seg om jernbane – som vi nettopp var inne på – men det andre dreier seg om miljøteknologi, hvor det nå blir en nysatsing som er ekstremt viktig, og hvor vi vil se en helt annen innretning på veldig mye av støtten som går til norsk næringsliv.

Når det gjelder spørsmålet om tilskudd til IKT-hjelpemidler for elever med spesielle behov, kunne vi fra SVs side for så vidt ønske oss at den statlige ordninga ble videreført. Men det står fast at alle elever har krav på å få dekket det utstyret de trenger for å gjennomføre opplæringa, og nå blir det kommunenes ansvar å sørge for det. Vi skal følge opp for å se om folk faktisk får rettighetene sine oppfylt, men rettighetene ligger altså i bann.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:08:10]: La meg først få avkrefte at opposisjonen skulle mene at landets største problem er at det ikke føres nok SV-politikk. Det kan jeg avkrefte.

Så var representanten Thorkildsen sterk på svikten i markedsøkonomien og gikk til et sterkt forsvar for velferdsstaten. Det er det mye bra i. Mitt spørsmål er da: Hvordan kan det ha seg at man under denne regjeringen, og delvis under SV-statsråder, kjører de markedsøkon-

omiske prinsipper så hardt på barneverns- og rusfeltet at man skviser frivillige institusjoner én etter én, slik at representanter fra de samme institusjoner nå er i tvil om det vil være noen igjen om fem til ti år?

Inga Marte Thorkildsen (SV): [10:09:06] Jeg vil si at jeg er veldig glad for at representanten Syversen stiller det spørsmålet, for noe av det vi – og ikke minst vår barne- og likestillingsminister, Audun Lysbakken – har tatt tak i, er nettopp å se på dette punktet: hvordan vi kan skille mellom ideelle aktører, ikke-kommersielle aktører som har et helt annet siktemål for det de driver med, og kommersielle aktører på den andre siden, som har som mål å skape mest mulig profitt. Det er viktig at vi skiller mellom de forskjellige aktørene.

Det som står øverst på Audun Lysbakkens liste, er å sikre at vi kan bruke ideelle organisasjoner, men at vi ikke skal ha det private, kommersielle innslaget innenfor barnevern. Det samme er vi nødt til å sikre på rusfeltet. Her har en støtt på noen problemer knyttet til EØS-avtalen. Det syns vi fra SVs side er absurd, men vi tror at handlingsrommet er der, og at det er mulig å få gjort det skillet som vi mener er viktig, og som vi er enig med Kristelig Folkeparti i.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:10:27]: Revidert nasjonalbudsjett er en kombinasjon av revidering av statsbudsjettet for 2010 og drøfting av ny kunnskap det siste drøye halve året, trekke lærdom av det og prioritere statens økonomiske ressurser framover.

Det er økte inntekter og reduserte utgifter i revidert. Det er redusert bruk av oljepenger med 19 mrd. kr. Situasjonen i Norge er svært positiv. Vi har en særnorsk lav arbeidsledighet, noe som vi må glede oss sterkt over. Samtidig er det et økende press i retning av større lønns- og inntektsforskjeller mellom folk, og det er mange som nevner stadig oftere at det skal sterk rygg til for å bære gode dager.

Revidert nasjonalbudsjett peker spesielt på endringer økonomisk, på mer penger til opprustning av jernbane og vei og økte arbeidsmarkedstiltak, slik at ledige og folk med nedsatt arbeidsevne kan få større arbeidserfaring, eksempelvis gjennom tidsbegrensede lønnstilskudd. Det gir sjølrespekt, det gir mestring, og det gir sjøtillit.

Videre er det korrigert på avfallssida ved at sluttbehandlingsavgiften er tatt bort, slik at en kan få en bedre konkurransesituasjon overfor svenske avfallsforbrenningsanlegg, og verftsneringa har fått den nødvendige påaktelse med tanke på de krevende utfordringer den står overfor.

Det er en endret økonomisk situasjon for Norge. Våre særegne positive inntektsstrømmer fra olje- og gassinntekter endres raskere enn det vi har tatt inn over oss. De siste regnskapstallene, statsregnskapet for 2009, viste at det samlede overskuddet fra 2008 til 2009 var redusert med 232 mrd. kr. Det oljekorrigerede underskuddet var økt med 85 mrd. kr, og netto kontantstrøm fra petroleumsvirksom-

heten var 136 mrd. kr mindre. Det er langt større økonomiske endringer enn det vi har tatt inn over oss, og vi må forstå at vi er på vei ut av en olje- og gassepoke, sjøl om den vil vare mange år til.

EU-land er våre viktigste handelspartnere. Vi har en økonomisk union med felles sentralbank og felles rente, og land med svært ulike økonomiske forhold er nå inne i svært vanskelige situasjoner. Felles valuta og rente medvirker sterkt til store økonomiske problemer, og vi ser nå tiltak for å rette opp innenfor dette systemet, som gir grunnlag for stor sosial uro. Det er urovekkende – ja, farlig.

Det arbeides i retning av en politisk union, for over tid er det ikke mulig å ha en økonomisk union uten en politisk union, med unionens rett til beskatning av personer og selskaper innenfor unionens område. Problemet er imidlertid at det neppe er demokratisk støtte for en slik politisk union.

Den internasjonale debatten i dag går stadig sterkere i retning av å regulere finansmarkedene. På 1990-tallet hadde vi en diskusjon om Tobin-skatt, skatt på finanstransaksjoner. Det var et forutseende forslag, men det var ikke grunnlag for det på den tid, for da var det en annen politisk kultur. Nå, imidlertid, er det oppslutning om finanstransaksjonsskatter i stadig nye kretser. Det vil medvirke til tre ting: å stabilisere finansmarkedene, skaffe inntekter og sikre en bedre fordeling av skattebyrden.

Revidert nasjonalbudsjett viser reduserte anslag for inntekter fra olje og gass i åra framover, og inntektene i regnskapstallene er lavere enn det er budsjettet for, så det er et viktig område som vi må ha aktsomhet for. Det er behov for en sterkere omstilling i næringslivet framover i retning av grønn industri. Vi trenger lengre næringskjeder ved foredling av fornybare naturressurser. Vi har lang historisk kompetanse og nødvendig finansiell styrke. Vi trenger et samspill mellom privat og offentlig kapital for å sikre det.

I statsbudsjettet framover vil nøkkelordet være prioritering. En må prioritere ved å bremse på utgifter, og en må prioritere satsingsområder som krever større innsats. Våre viktigste handelspartnere i Europa, Storbritannia, Tyskland og Sverige, heller i dag til å sette opp skatter og avgifter. Det er altså et betydelig mindre internasjonalt press i retning av reduksjon av skatter og avgifter.

Det er en viktig utfordring for Norge at vi satser i en retning, slik at vi tar de nødvendige internasjonale hensyn. Vi må satse på produksjonslivet og regulere finanssektoren, slik at den kan fylle sin rolle, nemlig som stillas rundt byggverket, som skal være et sterkere produksjonsliv, samtidig som vi øker innsatsen for å sikre jambyrdige økonomiske forhold blant folk flest. Det har vært et av særmerkene for Norge, og det må det også være framover.

Per-Kristian Foss hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jørund Rytman (FrP) [10:15:32]: Maskinentreprenørenes Forbund la i går fram ferske fakta om og analy-

ser av anleggsmarkedet så langt i 2010. Det viser at det fremdeles er mye ledig kapasitet til å bygge vei og jernbane. Det er svært få tilbud ute i første kvartal. Man må tilbake til 2007 for å finne tilsvarende lavt nivå. Særlig små entreprenører sliter. Bedrifter med færre enn 20 ansatte har svært mye ledig kapasitet. Bransjen har altså nå færre oppdrag innen veibygging enn tidligere. Vi har altså i Norge stor arbeidsløshet blant anleggsarbeidere, og en bransje som er klar for oppdrag. Samtidig er vi vitne til, som vi har snakket om tidligere i dag, at vi har en jernbane i forfall – kjøreledninger faller ned – og mange livsfarlige veier, spesielt i Lundteigens og mitt hjemfylke, Buskerud. Hvorfor vil Lundteigen og Senterpartiet ikke støtte Fremskrittspartiet i å investere mer i infrastruktur?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:16:42]: Det er ikke noen tvil om at vi er utålmodige i forhold til å utvikle vår infrastruktur. Maskinentreprenørenes Forbund er den organisasjon som organiserer de mindre entreprenørene. Det som passer de mindre entreprenørene best, er opprusting og vedlikehold. Vi er veldig glad for regjeringens satsing, med samferdselsministeren i spissen, når det gjelder opprusting og vedlikehold, for det er det som best kan koble sammen det behov maskinentreprenørene har for økte oppdrag, og de behov som samfunnet har for å sikre at vedlikeholdet av veiene blir bedre. Det er på fylkesveiene at behovet for opprusting er sterkest. Der er det samtidig minst krav til planlegging også, for det er mange ganger enkle tiltak det er snakk om. Derfor er vi glad for at samferdselsministeren prioriterer det, for alle har krav på en viss minstandard på sine offentlige veier.

Arve Kambe (H) [10:17:49]: Den rød-grønne regjeringen har i snart fem år hatt som en slags ryggmargsrefleks å stemme mot ethvert forslag som kommer fra hvilket som helst av de borgerlige partiene, enten det er objektivt godt eller bare subjektivt godt fra opposisjonens side.

Det er en gruppe på Facebook som sendte representanten Lundteigen et spørsmål i forbindelse med hvorfor Senterpartiet ikke kunne støtte et forslag som de borgerlige fremmet. Gruppen heter «Selvstendige Arbeidere krever like rettigheter», og har stor oppslutning på Facebook. Svaret fra Lundteigen var som følger: «Alt som kommer fra opposisjonen skal som regel stemmes ned.»

Mine spørsmål til representanten Lundteigen er: Er det en konstruktiv måte å drive politikk på? Er det en måte som han som stortingsrepresentant og representant for den rød-grønne regjeringen er bekvem med? Er sitatet korrekt?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:18:50]: Sitatet er korrekt. Det er et ærlig utsagn, som gjelder under denne flertallsregjeringa som under tidligere flertallsregjeringer. For det står «som regel». Det betyr at det skal spesielle forhold til dersom man i en slik situasjon skal endre på at det er regjeringa som skal ha den nødvendige frihet til å prioritere økonomiske og politiske saker og bruke den nødvendige tid på det.

Gruppen Selvstendige Arbeidere er en omskriving av det folk flest kaller sjølstendig næringsdrivende. De står

for noe svært viktig. Det er veldig sentralt for regjeringspartiene å sikre at de sjølstendig næringsdrivende får forhold som gjør at man kan utvikle det næringslivet bedre framover, for her starter mange sin næringsvirksomhet med den selskapsformen, som sjølstendig næringsdrivende.

Borghild Tenden (V) [10:19:59]: Da vi behandlet statsbudsjettet for 2010, uttalte Senterpartiets finanspolitiske talsmann, representanten Lundteigen, følgende:

«Det er ingen overraskelse når jeg nå sier at den endringsmakt som Stortinget har i dette budsjettet, er betydelig mindre enn den endringsmakt det har hatt ved tidligere budsjetter. Det er Senterpartiet og jeg de første til å beklage.»

Spørsmålene mine blir da hvordan representanten Lundteigen synes endringsmakten er i forhold til revidert. Har det endret seg? Er han fornøyd med tilstanden nå?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:20:38]: Revidert nasjonalbudsjett er en revidering av budsjettet, så behovet for å utøve endringsmakt i revidert er annerledes enn ellers. Det som jeg påpeker, er noe som er den alminnelige samtale ute og som ombudsmann for mine velgere i Buskerud er det viktig å ta inn over seg de meldinger en får, og sikre at en har et dynamisk samspill mellom regjering og storting, samtidig som basisen ligger i Stortinget. Så gode kommunikasjoner, gode prioriteringer og hensyntagen til de ulike interesser som ligger innenfor en rød-grønn allianse, er nødvendig for å sikre alliansens vitalitet og oppslutning ute i tida framover.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Neste taler er Hans Olav Syversen. Syversen har en taletid på inntil 3 minutter.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:21:43]: Tre minutter er ikke mye. Men vi har en innstilling på over 350 sider, og endringene i budsjettet er på 2 mill. kr i denne innstillingen, så det er jo relativt mange minutter på de to millionene i hvert fall. Men det sier noe om at det er et ledd i behandlingen av både normalt budsjett og revidert budsjett som mangler, og det er den dynamikken som bør være mellom organisasjoner, folk og dette storting, som i realiteten er borte. Det illustreres bl.a. ved at færre og færre finner det bryet verdt å melde seg på til høringer.

Innenfor den rammen som vi har i revidert budsjett, har Kristelig Folkeparti valgt – innenfor de samme økonomiske rammer, stort sett, som regjeringen – å endre innretningen for å ta fatt i noen akutte problemstillinger som vi mener bør adresseres. Det gjelder, som jeg nevnte i et replikkordskifte, over 4 000 som står i kø for rusbehandling. Her drar regjeringen inn penger istedenfor å sørge for at de som trenger hjelp, får det – uforståelig.

Barnevernet er ifølge barneministeren i krise, særlig det kommunale barnevernet. Hva gjør regjeringen med det? Ingenting, tvert imot trekker man bl.a. tilbake midler som skal gå til utsatte barn og unge i storbyene.

Trygghet er en kjerneverdi for folk flest, og vi kan nå ane at høsten og sommeren blir problematisk for politiet,

med stadig strammere driftsbudsjetter – mer og mer penger overføres til sentrale prosjekter, som bl.a. IKT. Vi legger inn penger, slik at vi kan beholde den innsatsen mot kriminalitet som er nødvendig.

Så endrer vi skatte- og avgiftsopplegget slik at vi vrir det i grønn retning. La meg ta et eksempel: Vi foreslår lavere årsavgift for biler, og isteden å øke avgiften på CO₂. Det er noe regjeringspartiene, med grønne profilen de ønsker å påberope seg, burde ha en viss interesse for. Men dessverre, vi får ikke noe gjennomslag der heller.

Så slår vi et slag for frivilligheten. Vi vet nå at gavefradraget for frivillige organisasjoner – det skattefradraget – er under press. Vi ønsker å vise en offensiv holdning – og øker det. Vi øker også grensen for lønnsoppgaveplikt og fritar flere frivillige organisasjoner for arbeidsgiveravgift. Vi mener at sivil sektor er en bærebjelke i det norske samfunn og bør behandles deretter.

Med dette tar jeg opp våre forslag.

Presidenten: Representanten Hans Olav Syversen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torfinn Opheim (A) [10:25:03]: Tre minutter er ikke lang tid, og du får i hvert fall ikke særlig god tid til å gi regjeringen skryt. Men det kan jeg prøve å hjelpe deg med.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:25:14]: Det tviler jeg ikke på.

Torfinn Opheim (A) [10:25:17]: Kristelig Folkeparti har jo vært høyt på banen i lang tid i vinter og gitt karakteristikk av jernbanen spesielt. Når jeg leser revidert, kan jeg ikke se at Kristelig Folkeparti har kommet med noen forslag til mer bevilgning til jernbanen enn det regjeringen har foreslått. Kan Syversen bekrefte at Kristelig Folkeparti er tilfreds med regjeringens ekstrasbevilgning til jernbanen? Og hvis du får tid i løpet av det svarminuttet du har: Er det andre områder der du vil si at du er tilfreds med regjeringen?

Presidenten: Presidenten må minne om at selv i replikkordskiftet skal all tale gå via presidenten.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:26:01]: Jeg må vel tilstå at jeg synes det kanskje er noe frimodig å be om ros fra opposisjonen når det gjelder regjeringens håndtering av jernbanen etter den høsten, vinteren og våren vi har hatt, så jeg er redd jeg kommer til å skuffe representanten Opheim noe.

Vi går inn på regjeringens bevilgningsforslag. Hvorfor gjør vi det? Jo, fordi vi bl.a. ser at denne regjeringen ikke maktet å bruke opp midlene som var bevilget for 2009. Det minste må jo være at man greier å bruke opp de midlene man hadde til disposisjon. Så er vi enig i de påplussingene som regjeringen kommer med. Vi er beredt til å bidra til økte bevilgninger til jernbanen, men da er det en forutsetning at man har planer som faktisk kan gjennomføres.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:27:02]: Det ord som jeg sitter igjen med etter representanten Syversens innlegg som fellesordet, er «trygghet» – trygghet for folk flest. Altså underforstått: En må skape en trygghet utover det en sjøl har evne til å få til på egen hånd, fellesskapet må medvirke til en større trygghet enn det. Det er en uhyre viktig og utfordrende inngang og svært sentralt i tida framover.

Betyr den satsinga på trygghet – i den forståelsen – at Kristelig Folkeparti i de kommende budsjetter vil legge mer vekt på jamnbyrdige økonomiske forhold mellom folk enn det som har vært gjort tidligere, altså at en i større grad vil medvirke til den trygghet som her var forsøkt satt som et merkenavn.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:28:05]: Jeg synes det var en fin oppsummering av mitt innlegg. I en tid med såpass mye uro på det finansielle området – i land utenfor oss, ikke minst – tror jeg folk har et behov for å se at det er noe som er litt fast og litt bestandig. Jeg vil gi regjeringen ros for at man har gjennomført en politikk, med oppslutning også fra Stortinget, i det som må betegnes som en vanskelig økonomisk situasjon i perioder, selv for Norge.

Vi er beredt til å stille opp for fellesskapet, men vi er også beredt til å sørge for at de som tar private initiativ, og som gjennom det bidrar til fellesskapet, får gode vilkår for sin virksomhet.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [10:29:10]: Det er et forhold som jeg mener Kristelig Folkeparti er nødt til å innrømme medansvar for, med tanke på representanten Opheims replikk i sted, nemlig at det forsvant mye kjernekompetanse innenfor Jernbaneverket under sentrum–Høyre-regjeringa, og at det er noe av årsaken – ikke alt – til problemene vi står oppe i.

Jeg har lyst til å stille et spørsmål som knytter seg til kontantstøtte – ikke den vanlige kontantstøtten, men kontantstøtte til bilkjøpere. Kristelig Folkeparti har et eget forslag om at man skal gi 25 000 kr kontant i støtte til folk som kjøper seg det Kristelig Folkeparti kaller miljøbiler, biler som slipper ut under 120 gram CO₂ pr. kilometer. For det første vil jeg slå fast at dette er ikke miljøbiler. For det andre vil jeg be representanten Syversen om bidrag til å sikre at vi går videre på den innretninga som regjeringa har lagt seg på, som sikrer at vi heller stimulerer til nullutslippsalternativene og ikke til biler som nå er konkurrert ut av andre fossildrevne biler som slipper ut mindre.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:30:23]: Jeg har også gleden av å sitte i kontroll- og konstitusjonskomiteen ved siden av å være i finanskomiteen, og det bildet som tegnes av problemene ved organiseringen av norsk jernbane, er nok noe mer sammensatt enn det representanten Thorkildsen ga uttrykk for. Hun kan lese i Riksrevisjonens rapport om akkurat dette forholdet.

Så er jeg beredt, på vegne av Kristelig Folkeparti, til å diskutere alle gode tiltak som gjør at vi får en mer miljøvennlig bilpark. Ok, SV liker ikke vårt forslag om å premiere dem som kjøper biler med lave utslipp, men SV går jo heller ikke med på å endre årsavgiften, slik at man kan

senke den og så øke CO₂-avgiften for de bilene som har høye utslipp, og dermed bidra til en langt mer miljørettet retning framover. Men jeg håper at vi kan få en ny anledning til å diskutere innretningen på dette for neste års budsjett, og vi er parat.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Borghild Tenden (V) [10:31:42]: Som flere har vært inne på, må det være flere år siden det har vært mindre oppmerksomhet rundt behandlingen av revidert nasjonalbudsjett. Det skyldes selvsagt at regjeringens forslag til revidert budsjett er uten tydelig politisk retning, men det skyldes også at regjeringspartienes representanter i realiteten ikke får endre på noe som helst, bortsett fra en ørliten omprioritering på 2 mill. kr, som flere har vært inne på.

Som ny i finanskomiteen syntes jeg det var skuffende få organisasjoner som stilte på høring – jeg hadde gledet meg til høringene – men de har vel tatt realitetene inn over seg og konstatert at uansett hvor god sak man har og hvor gode argumenter som fremføres, så er det ingen hjelp å få her på Stortinget. Stadig flere beslutninger og åpne meningsbrytninger flyttes fra dette hus og inn i lukkede, korporative rom. Det er i grunnen den største bekymringen knyttet til det vi behandler her i dag.

Det er også med en viss undring jeg konstaterer at det er Venstre som foreslår de største omprioriteringene og gjør det innenfor en ansvarlig økonomisk ramme, med en samlet oljepengebruk som ligger ca. 100 mill. kr under regjeringens. Vi har en tydelig annerledes profil når det gjelder viljen til å satse på våre prioriterte områder – lærere, forskning, småbedrifter, jernbane/kollektivtransport og fattigdom.

Venstre satser målrettet på fremtiden i vårt alternative opplegg til revidert nasjonalbudsjett for 2010.

Nøkkelen til en god skole er bedre og mer motiverte lærere. I revidert nasjonalbudsjett prioriterer Venstre spesielt en økt satsing på nettopp dette. Venstre foreslår en samlet økt satsing på skole og lærere med 500 mill. kr. Jeg vil spesielt trekke fram at Venstre foreslår en ekstra-bevilgning på 225 mill. kr for kompetanseheving/lærertiløft, 75 mill. kr til å rekruttere flere lærere og 50 mill. kr til oppfølging av vårt eget representantforslag om å øke den statlige finansieringen av videreutdanning av lærere. Venstre vil ikke akseptere hvileskjær og kutt i forskning og høyere utdanning. Fra å være ledende er Norge i ferd med å havne i bakleksa når det gjelder viljen til å satse på forskning. Derfor foreslår vi en samlet økt satsing på forskning og utdanning på 550 mill. kr. Det er investering i kunnskap og investering i fremtid. I tillegg til økt basisfinansiering og flere forskerstillinger satser Venstre målrettet på forskning på klima og fornybar energi og miljøvennlig drivstoff med 70 mill. kr og en økt satsing på næringsrettet forskning med 75 mill. kr.

Vi trenger mange flere nye bedrifter i fremtiden om velferden skal sikres for kommende generasjoner. Skal vi få til dette, må vi legge til rette for at flere vil starte for seg selv – ikke minst flere kvinner. Da må vi ta bort alle diskriminerende regler og ordninger for selv-

stendig næringsdrivende. Venstre foreslår derfor en samlet økt satsing på småbedrifter og næringsliv på 480 mill. kr, samt en målrettet skattelette for næringslivet på om lag 1 mrd. kr.

Jeg vil spesielt peke på forslaget om å styrke de selvstendig næringsdrivendes sosiale rettigheter, bl.a. ved å bevilge om lag 140 mill. kr til økt kompensasjon ved egen sykdom fra 65 pst. til 80 pst.

Denne vinteren og våren har vært preget av en varslet krise – togkrisen. Krisen kom ikke overraskende på Venstre. Derfor foreslo vi 10 mrd. kr mer til jernbane enn noen andre da Nasjonal transportplan ble behandlet i Stortinget sist vår. Og derfor foreslo vi 1 mrd. kr mer til jernbane i vårt alternative statsbudsjett i 2010 og foreslår økte bevilgninger til jernbane, sykkelveier og øvrig kollektivtransport på 625 mill. kr i dag.

Venstre vil først og fremst prioritere dem som trenger det offentlige hjelp aller mest. Venstre har et spesielt engasjement for å få løftet flere fattige barn og barnefamilier ut av fattigdom. Venstre foreslår å bevilge samlet 650 mill. kr til ulike tiltak for å bekjempe fattigdom, bl.a. 325 mill. kr til å øke sosialhjelpssatsene med 20 pst., og det vil tilsvare 1 039 kr mer per måned for de enslige sosialhjelpsmottakerne. Venstre foreslår også å bevilge 100 mill. kr til gradert foreldrebetaling i barnehager, slik at de fattigste barna betaler mindre enn i dag. Venstre foreslår også at Norge skal ta imot 500 flere kvoteflyktninger, øke adopsjonsstøtten til 1 G, tiltak som sikrer villaksen, innføring av selvstendig rett til pappaperm for alle fedre og økt støtte til omsorgslønn til foreldre med barn med nedsatt funksjonsevne.

Jeg tar med dette opp Venstres forslag i innstillingen.

Presidenten: Representanten Borghild Tenden har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Gunvor Eldegard (A) [10:36:48]: Det er mykje eg kunne ha spurt Venstre om, f.eks. om det næringsfondet for sjølvstendig næringsdrivande som dei har foreslått, utan å leggja inn provenyverknaden, sjølv om dei på spørsmål til Finansdepartementet fekk veta at dei første åra ville ha eit proveny på over 1 mrd. kr.

Tidlegare denne veka diskuterte me reiararskattlegginga, og der var Venstre i merknaaden veldig klar på at dette var ei viktig næring med 100 000 tilsette, og det var viktig med konkurransedyktige rammevilkår. Dette står altså i merknaaden som Venstre er med på. Samstundes ønskjer faktisk Venstre å avvikla nettolønsordninga, noko som er eit av dei viktigaste tiltaka næringa har bedt oss om. Det var det første den raud-grøne regjeringa gjorde for å styrkja ho.

Er rammevilkåra mindre viktig når det gjeld norske sjøfolk enn når det gjeld skattlegging av reiarlaga?

Borghild Tenden (V) [10:37:49]: Først til næringslivet og gründere, som både representanten Eldegard og jeg har et stort engasjement for. Der er jeg veldig skuffet over denne regjeringen, som ikke engang legger til rette for sosiale rettigheter for gründere. Er det noe gründerne

der ute skriker etter, og kvinnelige gründere spesielt, er det de samme sosiale rettighetene som de som er ansatt. Når det gjelder skjemaveldet, skjer det heller ikke der noe som helst. Det er beklagelig.

Så til nettolønsordningen. Venstre er sikker på at det er en ordning som står for fall. Flere land lurer nå på om de skal fortsette med nettolønsordningen. Jeg er helt sikker på at den står for fall, og vi i Venstre er så tøffe at vi er de første som går ut og sier at det blir feil å subsidiere bartendere på danskebåten, bl.a.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [10:38:59]: I mitt hovedinnlegg fokuserte jeg på finanskrisen, og på bl.a. hva det medfører når det gjelder press på lønninger og press på faglige rettigheter. Jeg nevnte Høyre og Fremskrittspartiet spesielt, og det er fordi de har de mest – jeg holdt på å si radikale, men det blir litt feil begrep i denne sammenheng – ytterliggående forslagene, som vil forandre Norge aller mest. Venstre har innimellom kastet seg på en del av disse forslagene. Det gjelder både i forhold til formuesskatten og arveavgiften, og ikke minst når det gjelder spørsmålet om faglige rettigheter. Jeg ble veldig overrasket da Venstre skrev seg sammen med Høyre og Fremskrittspartiet i forhold til at man var motstandere av offensive tiltak mot sosial dumping, fordi dette hindrer konkurranse på lønn.

Da er mitt spørsmål: Hvem er det som skal få lave lønner, for det må jo være hensikten, hvis man skal ha konkurranse på lønn? Er det renholdere, er det de innen byggenæringa, er det stuepikene?

Borghild Tenden (V) [10:40:04]: Jeg vet nesten ikke hvor jeg skal begynne. Når jeg hører Inga Marte Thorkildsen snakke, blir jeg stolt av Venstres politikk. Hun trekker fram de områdene som jeg er litt stolt av. Når det gjelder å satse på f.eks. næringslivet, er jeg stolt av at vi har en god politikk. Når det gjelder å satse på miljø, har vi en god politikk som jeg skulle ønske at SV i større grad kunne følge opp.

Jeg er veldig overrasket over den politikken som SV driver når det gjelder f.eks. manglende satsing på kollektivtrafikk. Vi ønsker å øke belønningsordningen i de største byene. Vi ønsker å satse mer på jernbane. Ingen av disse tingene følger Inga Marte Thorkildsen opp, og det er veldig skuffende. Vi har flere forslag her i salen som jeg er sikker på at representanten gjerne ville støttet, men ikke kan, fordi hun sitter i en regjering som ikke er offensiv innenfor miljøpolitikk.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [10:41:06]: Det var vel neppe et svar.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:41:18]: Jernbanenettet er i dårlig forfatning, lokførerene har lenge fortalt om alle saktekjøringsstrekningene, det har vært en langvarig årelating, og skinnegang, kjøreledninger og signalanlegg trenger opprustning. Under Bondevik II ble det sagt opp en rekke fagfolk i Jernbaneverket, nøkkelpersoner som skulle sikre opprustning av nettopp dette. Regjeringa bevil-

ger i revidert de pengene til Jernbanelivet som Jernbanelivet sjøl sier de kan make å bruke. Jeg er veldig glad for den prioriteringa. Men så kommer Venstre med pluss 665 mill. kr utover regjeringas forslag. Når en kjenner fakta, er ikke dette særlig tillitvekkende.

Jeg har lyst til å stille et spørsmål, hvor Venstre kan rette opp inntrykket: Tar Venstres finanspolitiske talskvinnene sjølkritikk med hensyn til den svekkelse som skjedde da Jernbanelivet sa opp nøkkepersonell under Bondevik II-regjeringa, og som nå skulle vært der for å ruste opp nettet?

Borghild Tenden (V) [10:42:24]: Som også representanten Syversen sa i stad, tror jeg denne saken har flere sider, og det avdekket Riksrevisjonen. Vi satt med samferdselsministeren da, det er helt rett. Jernbanelivet ville det som den samferdselsministeren gjorde. Det har jeg gode kunnskaper om. Men det er klart at det har kommet mer penger, vi har mer penger å bruke. Derfor bruker Venstre de pengene på å styrke jernbanen, på å styrke kollektivtrafikken. Når det gjelder det at det ikke er kompetanse og mennesker der ute – klart det er det. Det er mennesker der ute som er rede til å gjøre en jobb hvis man hadde brukt mer penger. Det er også mennesker i utlandet, og man kan hente ekspertise utenlands. Men det vil ikke denne regjeringen, og det beklager jeg, for det går mye saktere enn det kunne gjort.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [10:43:43]: Jeg har lyst til å starte innlegget mitt med et lite tidsbilde. Det har utgangspunkt i at jeg forrige mandag var på avslutning for sjuende klasse på Fagerlund skole i Brumunddal. Det tidsbildet tar meg tilbake til en tilsvarende tilstelning på Stavsjø i 1964. Likheten er på en måte to som tilhører den unge generasjonen på vei ut i livet. Samtidig er det en stor forskjell, og det er at vi som gikk ut av folkeskolen i 1964, hadde det på mange måter mye enklere, valgene var enklere. Framtiden var på mange måter sikrere, ikke minst fordi de som ikke valgte å gå videre i skoleverket, hadde jobb. De kunne gå direkte ut i arbeidslivet. I 2010 er dette bildet mer sammensatt, det er mer komplisert. Valget som de nye generasjoner står framfor, er mer komplisert. Framtiden er mer usikker enn den var i 1964.

Når jeg begynner der, er det fordi det er vår generasjons ansvar å sørge for at den usikkerheten som de nye generasjoner har, blir mindre. Derfor er det så viktig at vi i dag klarer klimautfordringene, at vi i dag klarer de økonomiske utfordringene, at vi klarer å passe på det som jeg har brukt mange innlegg på det siste året – generasjonskontrakten.

Vi ser nå at mer enn hver femte ungdom ute i Europa er uten arbeid. De er utenfor utdanningssystemet. Hver annen spansk ungdom er arbeidsledig. For 100 år siden – uten sammenligning for øvrig – sløste vi bort de unge generasjoner på slagmarkene i Europa. Vi må passe på at vi i dag ikke sløser bort ungdomsgenerasjonene ved at de ikke får bruke sine evner og krefter i arbeidslivet for å bygge framtida. Dette er den største utfordringen

ikke bare Norge, men Europa, står framfor de nærmeste åra.

I tillegg står vi framfor en ny slags revolusjon fordi befolknings sammensetningen i Norge og i Europa kommer til å endre seg dramatisk de nærmeste åra. Antallet eldre i befolkningen har aldri vært så høy som den kommer til å bli om noen år. Vi ser fødselsrater i Europa ned på 1,1–1,2. I Norge er fødselsraten 1,9. Hvorfor er det så viktig? Jo, fordi lave fødselsrater gjør noe med fordelingen mellom unge og gamle i befolkningen.

Det er et interessant spørsmål å stille seg: Hvorfor har vi klart dette i Norge? Da har vi ikke bare fysiologiske forklaringer, men det er fordi vi bevisst har investert i framtidens arbeidskraft, gjennom utbygging av barnehager, gjennom utbyggingen av ordninger som skal gjøre det mulig for foreldregenerasjonen både å føde barn og å være i arbeidslivet. Derfor blir en av de viktigste jobbene vi skal gjøre framover, å ta vare på, utvikle og foredle arbeidskraften.

Sjøl sagt er historien om Norge historien om vannkraft, om olje og om naturressurser. Men historien om Norge er først og fremst historien om arbeidskraften, det at vi har klart å bruke arbeidskraften for å utvikle verdens beste land å bo i og for å utvikle den norske velferdsstaten. Kunnskapen er forandringens drivkraft. Det er det som skal bygge framtida. Det er å investere i egen arbeidskraft, og ikke bare gjennom fellesskapets løsninger – skole, forskning, utdanning. For en bedrift blir det å investere i arbeidskraften minst like viktig som å investere i maskiner og annet produksjonsutstyr nettopp fordi dagens og framtidens arbeidskraft er bedriftens viktigste ressurs.

Vi er i en privilegert situasjon. Det er bare å se seg omkring i Europa. Men det er viktig at vi ikke tar dette for gitt. Det er viktig at vi ikke lener oss bakover, for da kan vi fort bli innhentet av virkeligheten.

Som jeg sa: Oljen er viktig. Den har gitt oss muligheten til å bygge opp en av verdens beste teknologiske industrier. Men det vi så gjennom finanskrisen, er hvor viktig den varierte næringsstrukturen er for norsk produksjonsliv og for norsk framtid. Vi kan ikke hindre at internasjonale kriser slår inn i Norge, for vi har en åpen, utadvent økonomi, og vi er, som mange andre land, innvevd i den globale økonomi.

Det viktigste vi kan gjøre, er å holde orden i egen økonomi og passe på at vi ikke sjøl påfører oss egenskapte kriser. Derfor er handlingsregelen viktig. Derfor er det viktig at vi bruker mer i dårlige tider og mindre i gode tider. Derfor er det viktig at vi kommer tilbake til 4 pst.-banen så raskt det lar seg gjøre.

Inntektspolitikken er viktig. Frontfaget er viktig i inntektspolitikken. Verkstedoverenskomsten, som er over 100 år gammel, har vært en viktig byggestein for den norske velferden. Så langt er årets inntektsoppgjør gjennomført innenfor ansvarlige rammer, men det blir mer krevende i åra som kommer, nettopp fordi kostnadsveksten i Europa kommer til å gå ned, nettopp fordi lønnsveksten i Europa og i de land vi konkurrerer mest med, kommer til å bli lav i lang tid framover. Nesten 70 pst. av eksporten fra Fastlands-Norge går til Europa.

Så kan vi også stille oss spørsmålet: Har måten vi har ordnet oss på i norsk økonomi, fungert? Ja, den har fungert. Det er bare å se på resultatene de siste åra. Ser vi på veksten i fastlandsøkonomien, ligger vi over gjennomsnittet i OECD de siste 15 åra. Det er klart høyere enn i euroområdet. Vi har den laveste arbeidsledigheten i Europa og den høyeste yrkesdeltakelsen. Det blir lagt merke til i utlandet. Vi har høy produktivitetsvekst og stor omstillingsevne i norsk økonomi. Men vi må klare dette også framover. Det er hovedoppgaven for regjeringen og for Stortinget.

Vekst er bra, men fordeling er like viktig. Det det handlet om da en bygde den norske velferdsmodellen, var å lette det store flertallet. Nå handler det om å lette et lite mindretall. Da er det grunnleggende at så mange som mulig har arbeid, at så mange som mulig deltar i arbeidslivet, at vi har sterke fellesskapsløsninger som kan skape trygghet for det enkelte mennesket. Da er det viktig at vi har både en løpende og en langsiktig fordeling.

Vi vil stå framfor mange og vanskelige utfordringer og valg i tida framover. Et av de mest krevende blir forholdet mellom på den ene siden fortsatt vekst og høy privat velstand og på den andre siden å få nok ressurser til å bygge videre og trygge den felles velferden. Dette er et krysningpunkt som ikke bare er krevende og utfordrende for statsbudsjettet og statsøkonomien, dette slår midt inn i kommunesektoren: Om noen år vil vi ha en pensjonistgenerasjon – min generasjon – som både er rikere enn noen annen pensjonistgenerasjon tidligere, og som kanskje også vil bli minst like krevende som den som er der i dag, og det er viktig at vi ser på denne balansen mellom privat velstand og felles velferd.

Et annet viktig valg blir hvor tydelige vi er i prioriteringen av fellesskapets ressurser – mer tjenester, økt trygghet – med andre ord at vi får mest mulig ut av de kroner vi bruker på offentlig velferd og felles tjenester.

Så må vi – og det er ganske enkelt – passe på det som har fungert. Som tidligere statsminister Jan P. Syse sa: Det er ingen grunn til å reparere det som fungerer. Vi må passe på at det som fungerer, fortsatt fungerer. Vår arv er at neste generasjon skal ha minst like store muligheter som vår generasjon, at vi ikke har forringet muligheter og grunnlag, at vi har passet på økonomien, og at vi har passet på miljøet og vårt felles klima.

Til slutt følgende: En dag får en et spørsmål: Hva har du gjort, hva har brukt livet ditt til? Det er et spørsmål som kommer fra neste generasjon. Hvis vi da kan svare at vi passet på at etterkommernes muligheter var minst like gode som våre, og vi overleverte arven i god stand, har vi gjort de riktige politiske valg i dag. Da har vi tenkt langsiktig også i den økonomiske politikken.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ulf Leirstein (FrP) [10:54:11]: Det var mye i statsrådets innlegg som mange kan slutte seg til. På mange måter løftet finansministeren blikket, ikke bare med hensyn til det vi diskuterer i dag, som er det formelle reviderte budsjettet, men også med hensyn til det som

kommer framover. Det vil jeg fokusere på i spørsmålet mitt.

Det er nok ganske mange forventninger – ikke nødvendigvis positive – til det budsjettet som kommer til høsten, og som jeg antar at finansministeren jobber med i disse dager. Det har blitt varslet at man mest sannsynlig vil foreta innstramminger på en rekke områder. Mange må kanskje senke sine forventninger til økte velferdsgoder fra denne regjeringens ståsted. Da er mitt spørsmål: Hva med å fokusere på kutt i byråkratiet? Hva med å fokusere på pengebruken i statlige etater og instanser? Er det slik at man i det arbeidet man nå gjør, og i budsjettet fokuserer ganske klart på at det ikke bare er folk flest som skal merke dette, men ser at skal man få pengebruken ned, må man også ha et kritisk blikk på de pengene som brukes? Vil vi oppleve en eneste statlig etat som i det budsjettet som kommer til høsten, vil få færre penger neste år?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [10:55:19]: Når det gjelder budsjett, er det slik at en får vente og se. I mellomtiden kunne vi kanskje ha et felles ansvar for å dempe forventningene lite grann – det var et råd til representanten Leirstein.

Som jeg sa i innlegget mitt, er det viktig at vi går igjennom det offentlige pengebruk, det skulle bare mangle. Legitimiteten til det sterke fellesskapet bygger på at vi bruker pengene på en god måte, slik at vi får flest mulig tjenester og mest mulig fellesskap ut av de kronene vi bruker. Vi vil gå kritisk igjennom pengebruken i offentlig sektor, og så får vi se hva som kommer ut av det.

Jan Tore Sanner (H) [10:56:07]: Jeg deler den grunnleggende optimisme som jeg merket i finansministerens innlegg. Vi i Norge har et godt utgangspunkt for å bygge kunnskapssamfunnet.

Jeg er glad for at finansministeren erkjenner de utfordringene vi nå står overfor, ikke minst når det gjelder privat næringsdrift og konkurranseutsatt industri. Men det er et stykke vei fra finansministerens analyse til hva regjeringen faktisk foretar seg. Det første budsjettet finansminister Johnsen la frem, i fjor høst, innebar økt bruk av oljepenger. I revidert nasjonalbudsjett har oljepengebruken riktignok gått ned på grunn av større utbytte og høyere skatteinntekter, men budsjettet er blitt mer ekspansivt enn det budsjettet som ble lagt frem i fjor høst. Mitt spørsmål er om ikke finansministeren ser at jobben blir vanskeligere for regjeringen i 2011, når man ikke har startet tidligere med å få ned utgiftsveksten i budsjettet?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [10:57:13]: Jo, 2011 blir krevende. Men jeg synes egentlig det er bra at en har klart å redusere avstanden til 4 pst.-banen med 19 mrd. kr, ved at en har latt de økte inntektene slå inn i balansen, samtidig som utgiftene er redusert.

Så er det riktig, hvis en ser på stramheten fra 2009 til 2010 isolert, at det er mindre stramhet i 2010. Men hvis en ser 2009 og 2010 under ett, er det i de to årene samlet en innstramning på $\frac{3}{4}$ pst. Grunnen til at den blir noe høyere i 2010, er at det var en større reduksjon i oljepen-

gebruken i 2009 enn i 2010. Men de to årene samlet viser at budsjettet er strammere enn det en tidligere hadde lagt til grunn.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:58:21]: Jeg ble utfordret i mitt replikkordskifte og kom med ros til regjeringen. Det er mye som tyder på at jeg bør bruke kvoten med ros nå – det blir vel litt mindre av det utover dagen. Så får vi se om jeg lykkes.

Vi fra opposisjonens side har ikke fått til så mye – får vi si – når det gjelder revidert budsjett og det å påvirke flertallet. Men vi er blitt enige om at indikatorer for samfunnsutviklingen er et viktig tema. Mennesket lever ikke av brød alene, velferd er mer enn kroner og øre. Komiteen står samlet om at man ber regjeringen om å utvikle indikatorer, i tillegg til BNP, som sier noe om samfunnsutviklingen. Mitt spørsmål til statsråden er: I lys av den finanskrisen vi har hatt, mener han at det er enda mer riktig og viktig å utvikle slike indikatorer?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [10:59:26]: Jeg er veldig glad for at komiteen har en felles holdning på dette området.

Vi har etter hvert utviklet indikatorer for bærekraftig utvikling. Jeg mener det også er viktig etter hvert å utvikle gode indikatorer eller mål på hvordan livskvaliteten utvikler seg. Det er to sider av et samfunn, den ene er den økonomiske velstanden, den andre er på en måte menneskers livskvalitet. Jeg tror det er viktig at en utvider perspektivet for den økonomiske politikken til også å omfatte slike ting. Vi i Norge har nådd et nivå når det gjelder økonomisk velstand, som gjør at livskvalitetsverdier får stadig større plass i menneskers liv – og bør stadig ha større plass i det enkelte menneskets liv.

Borghild Tenden (V) [11:00:19]: Venstre er opptatt av verdiskaping og bedrifter. Når man reiser rundt er det én ting de har stort fokus på, og det er skjemaveldet. Slik det er nå, bruker altså norske bedrifter hvert år 54 mrd. kr på rapportering, pålagt av det offentlige. Regjeringen har ikke greid å redusere dette med mer enn 0,5 pst. de tre siste årene. Venstre har foreslått noe her i denne salen – et regelråd etter svensk modell – men det ble selvsagt nedstemt, som alt annet. Så mitt spørsmål til finansministeren er: Hva tenker han å gjøre med dette? For det er veldig mye penger, og det er til stor bekymring der ute.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:01:08]: Jeg synes det som representanten Tenden tar opp, er både riktig og fornuftig. Vi har både store og små bedrifter i dette landet, og det er klart at for mange små bedrifter er dette ofte en stor byrde. Det må samtidig selvsagt også veies opp mot de kontrollhensyn som myndighetene har. For å nevne et par eksempler: Det som har skjedd i Skatteetaten, har gjort at hverdagen blir mye enklere for mange. Altinn er på mange måter vellykket, og vi diskuterer revisjon og andre ting. Så dette er et område som også vil ha høy prioritet hos regjeringen framover – ikke bare for finansministeren, men også for andre statsråder – for klarer vi å finne

en god balanse mellom hensynet til enkelhet og kontroll, har vi kanskje funnet en av de gylne nøkler i så måte.

Kenneth Svendsen (FrP) [11:02:07]: Jeg har lyst til å følge opp spørsmålet til Ulf Leirstein, fordi jeg føler at han fikk et svar som jeg har hørt tidligere.

Det er jo varslet nedtaking av budsjettet over lang tid, og det gjøres jo også nå. Men på ett område skjer det ingen ting, og det gjelder effektivisering av byråkratiet.

I Norge har vi et byråkrati som kan drifte en befolkning som er langt, langt større enn den norske. I et tidligere svar til meg, og nå til Ulf Leirstein, angående effektivisering, svarte statsråden at effektivisering av det offentlige byråkratiet var noe som foregikk hele tiden, og at det ble gjort. Når vi leser i tidligere statsbudsjett – og i revidert, for den saks skyld – så kan vi ikke se mye til det. Budsjettene øker jevnt og trutt, år etter år, til drift av byråkratiet. Hvordan harmonerer dette med at man sier at man stadig har en effektivisering? I en privat bedrift ville man ha sett dette som en nedtaking av kostnadene til byråkratiet. Kan vi se en forandring på dette, når får man gjennomført en effektivisering i fremtiden?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:03:12]: Det er jo for så vidt ikke noe galt i å gjenta gode svar – det er egentlig noe man kan drive med helt til svarene sitter ordentlig.

Diskusjonen om byråkrati er for så vidt en viktig debatt, men det vi må passe oss for, er at vi ikke setter likhetstegn mellom byråkrati og offentlig innsats, for hvis vi ser på veksten i antall offentlige ansatte de siste årene, har de kommet innenfor de sektorene som har høy prioritet i denne salen: helse- og omsorgssektoren, barnehager og utdanning. Men når det er sagt, er det klart at det er noe å hente her. Av hensyn til legitimiteten til skattesystemet og til offentlig sektor er det viktig som representanten sier, at folk føler at de får det de har betalt for. Det betyr at det å gå nøye gjennom pengebruken i offentlige etater er en viktig del av denne regjeringens arbeid framover. Og så får vi se – som jeg sa i det forrige svaret – hvordan det materialiserer seg i budsjettene framover.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Eirin Kristin Sund (A) [11:04:30]: Den menneskeskapte oppvarmingen av vår felles jord truer hele vår eksistens. Det overveldende flertallet av vitenskapsfolk og forskere er samstemte her. Det foregår en global oppvarming, og den er skapt av oss mennesker. Dette er teorien, men vi ser det også med det blotte øye. Isen rundt polene smelter, havet og den globale gjennomsnittstemperaturen stiger, og ekstremværet fører til dødbringende flom og tørke. Så vi har ikke noe valg, vi må i dag gjøre de rette valgene for framtiden. Vi må handle, og vi er nødt til å handle nå.

For å nå målet om en maksimal temperaturstigning på to grader sier FN's klimapanel at globale utslipp må reduseres med mellom 50 og 85 pst. innen år 2050. Karbonfangst og -lagring har stort potensial som bidrag i kutt av utslipp av klimagasser. I Norge har vi allerede to av verdens fire største karbonfangstanlegg som skiller ut og lagrer CO₂

fra naturgass, nemlig Sleipner og Snøhvit. Norges ledende rolle innenfor karbonfangst og -lagring er viktig internasjonalt, for vi vet at den vesentlige andel av de globale utslippene av CO₂ er knyttet til store energi- og industri-anlegg. Et av verdens største industrielle punktutslipp av CO₂, Secunda-anlegget i Sør-Afrika, slipper ut om lag 60 mill. tonn CO₂ i året. Det alene er mer enn de totale norske utslippene. Eierne av dette anlegget, Sasol, har nå blitt med på teknologiseret på Mongstad. Dette viser at teknologiarbeidet vi gjør i Norge, er relevant, også utenfor våre egne grenser.

CO₂-håndtering vil kunne bidra til store reduksjoner av utslipp fra slike kilder som dette. FNs klimapanel har anslått at dette kan utgjøre opptil halvparten av utslippskuttene i dette århundret. Da Statoil søkte konsesjon for varmekraftverk på Mongstad, valgte regjeringen å stille krav om rensing av CO₂, slik vi sa i Soria Moria at vi ville gjøre når det gjaldt nye gasskraftverk. Tidsfristen for fullskala rensing ble satt til 2014 for at teknologi skulle kunne utvikles og gjøres nyttbar. Staten ble med økonomisk og tok risiko i prosjektet. Gjennomføringsavtalen og utslippstillatelsen må derfor også ses i sammenheng, for disse to danner til sammen utgangspunktet for etablering av fullskala CO₂-håndtering. Utslippstillatelsen skal ivareta forhold rundt forurensing. Den er ikke statisk og kan endres om rammebetingelsene eller andre forhold tilsier det uten at det er brudd på tillatelsen. Endret framdriftsplan innebærer at det på vanlige måte må søkes om endring av tillatelsen.

For oss i Arbeiderpartiet handler Mongstad ikke bare om å få til utslippsreduksjoner fra Mongstad-anlegget. Selv om det er veldig viktig å få ned utslippene fra Mongstad, vil det viktigste i en global sammenheng være å utvikle teknologien som gjør dette mulig andre steder i verden.

I St.prp. nr. 49 for 2006–2007 ble det redegjort for samarbeidet om CO₂-håndtering på Mongstad. Med ulik grad av entusiasme stilte alle partier seg til slutt bak proposisjonen. Allerede da var realismen i tidsfristen for fullskala rensing et tema. Statsråd Enoksen understreket i debatten 24. mai i 2007 at det kunne oppstå ting underveis, for dette var et stort og komplisert prosjekt.

Med St.prp. nr. 38 for 2008–2009 om et teknologiseret for CO₂-håndtering på Mongstad gikk prosjektet et viktig skritt i riktig retning. Norge har plassert seg i tet i arbeidet med karbonfangst og -lagring. Prosjektet er banebrytende ved at det er det første i sitt slag i verden, med hensyn til både størrelse og teknologi.

Fra og med St.prp. nr. 67 for 2008–2009 har regjeringen lagt fram opplysninger om arbeidet med planlegging og forberedelser av fullskala CO₂-fangst på Mongstad i forbindelse med budsjettproposisjonene.

Når regjeringen legger fram en sak for Stortinget, skal den gi alle opplysninger som må til for at Stortinget kan behandle saken forsvarlig. Arbeiderpartiet mener at de opplysningene regjeringen har gitt til Stortinget, har gitt et forsvarlig grunnlag for budsjettvedtakene som er gjort, og konstaterer at flertallet i Stortinget er av samme oppfatning.

Stortinget har ved flere budsjettbehandlinger behand-

let arbeidet med planlegging og forberedelse, og vi har bevilget penger til dette. I den forbindelse har framdrift og kostnader vært et tema. Når opposisjonen nå prøver å skape et inntrykk av at det har foregått et eller annet i dybeste hemmelighet, i skjul for Stortinget, faller det på sin egen urimelighet.

I november 2009 ble Stortinget orientert om at prosjektet er komplisert og krever nye løsninger, og om at departementet ville komme nærmere tilbake til resultatet av det pågående arbeidet med planlegging og forberedelse.

I revidert budsjett i fjor ble Stortinget informert om hva planleggingen og forberedelsesarbeidet omfattet, og hvordan dette skulle gjennomføres. Det skulle utarbeides et omfattende faglig grunnlag for videre forhandlinger med Statoil om gjennomføringen av fullskala CO₂-rensing. Neste gang Stortinget befattet seg med fullskala rensing av Mongstad var i forbindelse med statsbudsjettet for 2010. I budsjettproposisjonen redegjøres det for status i planleggingsarbeidet.

Gassnova har gjort et omfattende arbeid med å vurdere alternativer for utbygging. Det var først 22. mars i år Gassnova gikk fra å si at dette var vanskelig til klart å anbefale Regjeringen å skyve på tidsplanen. Det er stor forskjell på å peke på utfordringer knyttet til en tidsplan og tydelig å si at dette ikke lar seg gjøre. At regjeringen bruker noen uker, med påske imellom, til å gjennomgå denne klare anbefalingen, mener jeg ikke er mer enn rett og rimelig.

Fullskala CO₂-rensing er krevende. Vår målsetting om å realisere dette innen 2014 var veldig ambisiøs. Det har vært framholdt hele tiden at det var det. Derfor mener jeg at regjeringen har opptrådt ryddig og korrekt og skal berømmes for at den søkte å nå den opprinnelige målsettingen så lenge det lot seg gjøre. Det viser at regjeringen har ambisjoner.

Når vi nå må bite i det sure eplet og endre tidspunktet for investeringsbeslutningene, skjer det i lys av en omfattende gjennomgang av rapporter og utredninger. Det er alltid lett å kritisere ambisiøse mål i etterkant hvis de ikke nås, men vi i Arbeiderpartiet er ambisiøse og utålmodige. Vi vil ikke drive politikk ut fra det prinsipp at den som er uten ambisjoner, skuffer heller aldri.

Jeg må si jeg ble ganske overrasket da jeg så at Kristelig Folkeparti var overrasket over det som gjelder helse- og risikoen. Når det gjelder helse- og risikoen ved bruk av aminer, var det tema i Statoils masterplan i januar 2009, et offentlig dokument der et helt kapittel ble viet til dette. Samtidig sa en samlet komité i Innst. S. nr. 206 for 2008–2009:

«Komiteen har merket seg en del usikkerhet rundt helsemessige sider ved bruk av aminrenseteknologien. Komiteen viser blant annet til advarsler om at aminer som slipper ut i luften vil kunne være helseskadelige i større doser. Komiteen forutsetter at de helsemessige sider ved teknologivalgene blir gjenstand for grundig forskning, og at resultatene tas med i evalueringsrapportene.»

Dette sa altså en samlet komité i april 2009.

Opposisjonen står nå samlet i sin kritikk av regjeringen i innstillingen vi har til behandling. Men kritikk, og for-

tiden, er også det eneste de står samlet om. Når det gjelder framtiden og løsningene for klimaet, spriker opposisjonen like mye som de gjør i den økonomiske politikken.

Kristelig Folkeparti og Venstre står fortsatt på sitt standpunkt om at rensing skal være på plass før oppstart av varmeverket – et standpunkt, som hvis de fikk styre, ville ført til at vi ikke hadde hatt noe Mongstad-prosjekt å diskutere. Høyre og Fremskrittspartiet står fortsatt på sitt syn om at kravet om rensing er noe særnorsk og uønsket. Om disse partiene hadde hatt flertall, ville vi vært tilbake til tiden før 2005 uten varmekraftverk på Mongstad, uten CO₂-renseprosjekt og uten praktiske løsninger for utslippskutt.

I regjeringens partiene er vi stolte av at vi har klart å få satt i gang et banebrytende prosjekt som kan bidra til å løse de virkelig store problemene i verden i dag. Klima- og energiutfordringene krever gode løsninger for karbonfangst og -lagring. Mongstad-prosjektet vil bidra til dette.

Vi skal internasjonalt redusere våre utslipp med 50–85 pst. Da må det handling til.

Øyvind Korsberg hadde her overtatt presidentplassen.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [11:14:56] (ordfører for sak nr. 2): Jeg har fulgt Mongstad-saken siden den ble lansert for Stortinget for fire år siden. Det var en sak som skulle handle om månelanding, istedenfor en sak som ender opp med at det blir månelyst. Det er en sak hvor regjeringens prestisje og symbolske datoer tok kontroll over god prosjektstyring og respekt for landets nasjonalforsamling. Resultatet er et sterkt splittet storting, hvor flertallet er såre fornøyd med status quo, mens opposisjonen fremmer mistillit mot statsråden.

Posisjonen mener alt er håndtert korrekt i saken. Stortinget har fått nødvendig informasjon til riktig tid, utsettelsene er uproblematisk. Det samme er kostnadsoverskridelsene. Opposisjonens kritikk omtales som teater og spill. I dagens Dagbladet sier parlamentarisk leder i Arbeiderpartiet at Riis-Johansen ikke kunne gjort noe annerledes. Det er min vurdering som saksordfører at posisjonen får utrede sitt standpunkt videre i debatten. En samlet opposisjon har derimot et annet syn, og jeg vil herved være opposisjonspolitiker i resten av min tale.

Saken handler ikke om å være for eller imot prosjektet, selv om posisjonen forøker å gi det inntrykket. Det handler om kritikk av håndteringen av et prosjekt med betydelige kostnadsoverskridelser, forsinkelser og ikke minst brudd på informasjonsplikten. Regjeringen lovet fullskala CO₂-rensing i 2014. Den slo det fast i utslippstillatelsen, og mente inntil 1. mai at dette var realistisk. Da dukket det plutselig opp behov for mer tid på grunn av såkalt nye rapporter. Sannheten er vel heller at regjeringen la om politikken sin på dette tidspunktet. Det innrømmet sågar statsråd Riis-Johansen i høringen. Han sa at 30. april 2010 var den datoen regjeringen valgte ny strategi. Fram til den datoen har regjeringen hatt den tilnærming at man skulle bygge fullskala rensing innen 2014, uavhengig av om man fikk mye eller lite erfaring fra testanlegget. Etter 30. april

skal en vente på testsenteret for å få et bedre fullskala anlegg.

Det er greit å endre politisk tilnærming, og i dette tilfellet støtter jeg regjeringens valg, fordi det er det samme Fremskrittspartiet har tatt til orde for i fire år. Men det er ugreit når en nekter å innrømme at man snur politisk, og i stedet framstiller saken som om det har kommet ny informasjon og at situasjonen endres på grunn av ting utenfor ens kontroll. Dette handler om politikken, ikke om at det har kommet ny informasjon. I dagens Aftenposten bekrefte denne snuoperasjonen. Gassnova skriver i et leserbrev at de den 22. mars ber om å få mer tid til å planlegge og kjøre testanlegget. Det imøtekommer åpenbart regjeringen. Det er bra, men det er utvilsomt en ny politisk tilnærming fra regjeringen når det gjelder rollen testanlegget skal ha. Mer ydmykhet fra regjeringens side fordi det er de som endrer politikk, hadde spart dem for mye trøbbel.

Dette er en sak med lang historie. Det begynte for tre statsråder siden i Olje- og energidepartementet.

I 2006 var det behov for et gasskraftverk på Mongstad. Det ble en trøblete politisk debatt i regjeringens partiene, fordi regjeringen i utgangspunktet krevde rensing ved oppstart. Vi skal huske at regjeringen sa at det var mulig å rense Kårstø i 2009 – det har de slått fast i Soria Moria-erklæringen – og da burde rensing av Mongstad i 2010 være uproblematisk, hvis de trodde på sine egne løfter. Når de ikke trodde på løftene, får man den debatten man får. Du kan ikke ha rensing fra dag én, fordi du vet det er urealistisk, selv om de krever det andre steder. Debatten i SV ble veldig het. Kompromisset som kom ut, var: bygg gasskraftverk nå, utsett rensing til 2014. 2014 ligger altså i utslippstillatelsen. Det er dermed ikke bare en ambisjon regjeringen har hatt, men det er et krav. Miljøvernminister Solheim unnskylder seg nå med at vi ikke kan vedta framtiden. Men det var nettopp det regjeringen gjorde i 2006 i denne saken. Men vedtak for framtiden er ikke lett når det gjelder teknologiutvikling.

Regjeringen hadde altså ikke et månelandingsprosjekt som sådant fra Soria Moria-erklæringen. Det ble en nødvendighet av et politisk kompromiss. Derfor taler statsministeren usant når han så sent som i Politisk kvarter i dag, hevder at Fremskrittspartiet og Høyre har vært imot prosjektet fra starten av på grunn av at vi fremmet et forslag i 2006 om å tillate gasskraftverk med samme regler som i EU. Faktum er at da dette forslaget fra Høyre og Fremskrittspartiet ble fremmet, eksisterte det ikke et teknologiprojekt på Mongstad.

I 2007 var det et enstemmig storting som støttet prosjektet – enstemmig – både når det gjaldt bygging av testsenter og ambisjonene om rensing i 2014. Uenigheten var ikke om å ha ambisjonene. Uenigheten var om en skulle stille krav allerede i 2007 om fullskala rensing i 2014. Det gjorde regjeringen, og det har skapt dagens problem.

I 2009 ble det vedtak om testsenter den 7. mai her i Stortinget. Prislappen skulle være på 5,3 mrd. kr. Statsråd Riis-Johansen sa i debatten at man skulle bruke erfaringer fra testsenteret til fullskala investering, men samtidig fastholdt regjeringens partiene at rensing skulle skje i 2014. De

rød-grønne slo det uttrykkelig fast i alle innlegg de holdt. Det var uaktuelt å utsette rensing, sa representanten Thor-kildsen fra SV. Det var uaktuelt å utsette rensing, sa representanten Nordtun fra Arbeiderpartiet. Det samme sa representanten Sande fra Senterpartiet. Men bare noen få uker senere fastslo Gassnova i en rapport av 27. mai at en ikke ville få driftserfaring fra testanlegget med den framdriftsplanen som regjeringen la opp til. Dette informerte regjeringen dog aldri Stortinget om i ettertid. Men det var altså en forutsetning som statsråd Terje Riis-Johansen la til grunn i debatten. Så får han altså den 1. mai informasjon om at prosjektet utsettes til 2018 eller senere. På statsministerens blogg kan man se at prislappen nå har blitt på 10 mrd. kr. Det skal brukes 4 mrd. kr til prosjektering av et fullskala anlegg som ingen vet hva vil bestå av. Det er mange konsulenter som skal jobbe uten kunnskap om den endelige løsningen.

Begrunnelsen som regjeringen gir, er at det har kommet nye rapporter med nye tekniske utfordringer. I utgangspunktet er det en tilforlataelig forklaring, men noe skurrer for oss som har fulgt prosjektet i fire år. Hvilke nye rapporter er det snakk om? Hvilke nye tekniske utfordringer? Statsministerens forklaringer i Stortingets spørretime 5. mai var ikke avklarende. Vi har senere fått spesifisert hvilke rapporter han henviste til. Det er Mongstad masterplan og Gassnova-rapportene. Problemet for regjeringen er at disse rapportene ikke er nye. Masterplan Mongstad er fra 12. februar 2009. Da den ble fremmet, brukte regjeringen planen som en støtte for prosjektet. I Dagsnytt 18 samme kveld som den ble framlagt, var jeg i debatt med miljøvernminister Solheim. Han avviste utsettelse som følge av denne rapporten. Prisen på 25 mrd. kr var ikke avskrekkende, og med tanke på klodens framtid kunne vi ikke utsette prosjektet.

I spørretimen 11. mars 2009 brukte energiministeren rapporten som bevis på at teknologien er tilgjengelig, vi har ingen tid å miste. Nå derimot brukes den samme rapporten som bevis på at prosjektet må utsettes. Det er lite troverdig holdning til en rapport.

Statsministeren og parlamentarisk leder i Arbeiderpartiet, Helga Pedersen, sier at Masterplan Mongstad viser at prosjektet er krevende. Ja, skal en først bruke masterplanen i denne debatten, bør en ta for seg alt som står der. På side 109 står det at med det opplegget som er, er 2018 den realistiske tidsplanen. Det er ikke bare krevende. De forutsetter en utsettelse. En kan ikke bare sitere de linjene en liker fra en sånn rapport. En må ta med helheten.

Men utsettelsen benektet altså regjeringen iherdig. 2014 ble fastholdt da Stortinget diskuterte dette ved samtlige anledninger, også etter at masterplanen ble framholdt. De har altså sett rapporten, men ikke tatt den inn over seg.

De tekniske nye utfordringene snakket statsministeren om. I VG fikk vi en oversikt. Argument 1: Det har aldri blitt bygd anlegg i en slik skala. Argument 2: Det skal bygges inne på et raffineri som har produksjon. Argument 3: Aminteknologi har helsemessige effekter, f.eks. kreft-risiko. Men er dette nye argumenter? Nei, alt dette visste vi da Stortinget vedtok testsenteret i 2009. Det har vært åpenbart for alle at prosjektet er krevende, men dette har

ikke vært en faktor som regjeringen har lagt til grunn for at prosjektet måtte utsettes – ikke før nå, plutselig. Men faktorene har vært til stede, det er bare regjeringen som nå endrer konklusjon.

Masterplan Mongstad ble av regjeringen ikke tolket som en «showstopper» før de plutselig trengte et argument for å utsette prosjektet.

Da blir neste spørsmål: Har Gassnova kommet med nye rapporter som sier ting som er annerledes enn det som står i masterplanen?

Vi har prøvd å grave i disse rapportene. Vi vet nå at det sannsynligvis finnes minst fem stykker. Alle var stemplet hemmelig av regjeringen. Hvorfor det? Regjeringen påstår at det er av forretningsmessige årsaker. Jeg mener at en betydelig andel av det handler om politisk bekvemmelighet.

Eirin Kristin Sund hevdet i Politisk kvarter den 1. juni at alle rapportene er tilgjengelige. Det er positivt feil. De er inntil nylig unntatt offentligheten og unntatt opposisjonen. Marianne Marthinsen hevdet i Dagsnytt 18 den 4. juni at rapportene fra Gassnova kom fortløpende, ergo kunne vi bli orientert fortløpende hvis vi bare gadd å lese dem. Hun sier altså ikke at de ikke var tilgjengelige for Stortinget.

Men jeg stolte på at regjeringen viderefremidlet innholdet som var av politisk interesse. Det vet vi nå at den ikke har gjort.

Komiteen har fått tak i tre av de fem rapportene. Det gjelder rapporten fra 15. april, 27. mai og 2. oktober. De er til dels sterkt sladdet, slik at det er litt usikkert hva slags informasjon som er der. Men det går an her å se at det f.eks. den 2. oktober står om oppstart trinn 1 fullskala rensing tredje kvartal 2015. Det visste en altså den 2. oktober.

Rapporten fra januar 2009 får vi ikke tilgang til. Det har regjeringen bekreftet. Rapporten fra 22. mars 2010, som altså er beslutningsgrunnlaget, får vi heller ikke tilgang til.

I gårsdagens Dagsrevyen hevdet dog Helga Pedersen at opposisjonen hadde fått innsyn i beslutningsdokumentene fra mars 2010. Det er positivt feil.

Gassnova har siden 2007 advart mot å ha to CO₂-renseprosjekter samtidig, ergo anbefaler de å skrinlegge Kårstø eller skrinlegge Mongstad. Det har Stortinget aldri blitt informert om. Det har ikke stått i noe dokument, men Gassnova skriver i rapporten fra oktober at dette har de informert regjeringen om. Stortinget har altså bevilget penger til et Kårstø-prosjekt som Gassnova mener en ikke burde gjennomføre på dette tidspunkt. Vi har brukt over 500 mill. kr på det prosjektet, som foreløpig ligger på is, men som ikke er blitt skrinlagt.

Gassnova har siden april 2009 bekreftet advarslene fra Masterplan Mongstad, som utsetter fullskala rensing med 1–5 år. Gassnova må innrømme at dette ikke bare er et krevende prosjekt, men det er et prosjekt som ikke vil holde tidsfristen.

I 15. april-rapporten er det en tidslinje som antyder tredje kvartal 2015 som oppstart for rensing. Når det gjelder de tre ulike scenarioene en har for rensing på kort tid, slår en fast at ingen av dem vil kunne innfri utslippstillatelsen. Dette burde statsråden vært kjent med da Stortin-

get tok beslutning om testsenteret den 7. mai 2009, men denne usikkerheten ble ikke kommunisert, tvert imot: De rød-grønne var skråsikre på at de var garantister for rensing i 2014. Når Bergens Tidende fem dager tidligere hadde hatt en førsteside hvor det sto at rensing kan utsettes til 2018, benektet de rød-grønne veldig sterkt at det kunne være tilfellet. Ergo: De har gitt garantier som i dag ikke kan innfris.

I 27. mai-rapporten, som altså er en anbefalingsrapport fra Gassnova – det står «anbefaling» på forsiden – anbefales det trinnvis rensing, ergo ikke fullskala fra dag én. De bryter tidsfristen i utslippstillatelsen, og det er antydning store kostnadsøkninger.

Regjeringen fikk denne kunnskapen i juni. Det var god tid til å ta dette med i budsjettet, og god tid til å informere Stortinget eksplisitt før det, med tanke på at man hadde gjort et vedtak den 7. mai. Men det ble ikke gjort. Det eneste vi kan lese i Prop. 1 S, som kom i oktober 2009, er at Gassnova bl.a. vurderer trinnvis rensing. Det gis ingen hint om at en er på kollisjonskurs med tidsfrister og på kollisjonskurs med utslippstillatelse, og at det er betydelige kostnadsøkninger. All informasjon som ble gitt, ble gitt under skinn av at alt er under kontroll, det er krevende, ja, men ingenting tyder på at ting ble brutt.

Den 2. oktober – fortsatt før statsbudsjettet ble fremlagt – kom det en ny Gassnova-rapport. Der står det veldig klart, som jeg allerede har nevnt, at rensing først er mulig i tredje kvartal 2015. Regjeringen fremmet faktisk en ny tilleggsproposisjon fra Olje- og energidepartementet i midten av november. Mongstad nevnes, men denne informasjonen tas ikke med, til tross for at den åpenbart er kommet regjeringen i hende.

Derimot er det journalister som kan informere om dette i media. Dagens Næringsliv har den 19. oktober 2009 et intervju med statsråd Terje Riis-Johansen og Bjørn-Erik Haugan fra Gassnova. Haugan kommuniserer tydelig en advarsel om en utsettelse av prosjektet til 2015–2016. Under tegnede utfordret energiministeren på nettopp dette i et skriftlig spørsmål den 23. desember 2009. Svaret fra statsråden, som kom den 8. januar 2010, nevner ingen utfordringer verken når det gjelder forsinkelser, eller når det gjelder kostnadsoverskridelser.

Min påstand er derfor at regjeringen har fått klare advarsler om forsinkelser og kostnadsøkninger, men den har holdt det tilbake for Stortinget. Derfor kan vi konkludere med at regjeringen har brutt sin informasjonsplikt overfor Stortinget, og det er grunnlaget for mistillitsforslaget. Det dreier seg ikke om å være for eller imot Mongstad-prosjektet, men om hvilken informasjon Stortinget har fått i denne saken.

Jeg respekterer at regjeringen trenger tid for å finne kompromissløsninger internt. En vet at avstanden mellom Arbeiderpartiet og SV i denne typen saker er mye større enn den er mellom andre partier i Stortinget. Jeg respekterer at de trenger tid. Men det at en trenger tid for å ta de strategiske beslutningene en tar, er ingen unnskyldning for å holde tilbake informasjon fra resten av Stortinget. Stortinget har krav på den informasjonen som er relevant, når den foreligger i en klar form. Det gjorde den i disse rap-

portene. Det at regjeringen trenger å bruke tid på å stoke bene internt, er deres problem. Det bør ikke være Stortingets problem, men det har det nå blitt – og derfor dette mistillitsforslaget.

Jeg anser grunnen til at informasjon ble holdt tilbake, rett og slett for å være at regjeringen ikke kunne tolerere en månelandingsdebat i valgkampen, eller rett etter valget, da en satt i regjeringsforhandlinger. Intern borgfred i regjeringen, spesielt med hensyn til at denne saken er problematisk for SV, er dermed viktigere enn å informere Stortinget korrekt. Det har vi fått bevist i de rapportene som foreligger. Regjeringen hevder hardnakket at vi har fått rett informasjon til rett tid. Da forholder en seg ikke til den dokumentasjonen som foreligger. Det blir papegøyeprat for å prøve å holde opposisjonens kritikk på avstand, men den er uten substans. Posisjonen hevder at komiteens høring avklarte alle spørsmål. Det er også fullstendig feil. Det er flere spørsmål nå enn det var før høringen fant sted.

Nikolai Astrup (H) [11:30:24]: Den 5. mai 2010 ble Stortinget informert om at rensing av gasskraftverket på Mongstad var utsatt, i første omgang til 2018. Dette var ny informasjon til Stortinget, men den var gammel for regjeringen.

Det er regjeringens plikt å legge frem relevante faktaopplysninger for Stortinget, til å opplyse om usikkerhet opplysninger er beheftet med, og til å la alvorlige faglige motforestillinger fremgå av saken selv om disse er i strid med regjeringens forslag.

Etter at energi- og miljøkomiteen har gjennomgått saken de siste ukene, er det klart at regjeringen har unnlatt å informere Stortinget om vesentlige faglige motforestillinger som fremkom i rapporter til Olje- og energidepartementet datert 15. april 2009, 27. mai 2009 og 2. oktober 2009. Rapportene er entydige i vurderingen av tidsplanene i prosjektet.

Det fremkommer av samtlige rapporter at målet om å rense Mongstad i 2014 er lite realistisk. Denne vurderingen og anbefalingen er like tydelig, om ikke tydeligere, i rapporten datert 15. april 2009, den såkalte samkjøringsrapporten, som i de senere rapportene.

I samkjøringsrapporten fremgår det at hurtig realisering av renseprosjektet først er mulig innen 2015–2016, men det påpekes samtidig at en hurtig realisering vil øke prosjektrisikoen, øke kostnadene og begrense teknologitvillingseffekten. Dette vil være i konflikt med de forutsetningene Stortinget har lagt til grunn for renseprosjektet. Det vil også være en meget begrenset læringseffekt fra testsenteret på Mongstad.

Det fremgår altså klart av rapporten at det vil være beheftet med stor risiko å velge hurtig rensing, en modell som heller ikke kan realiseres innen 2014, slik statsråden hevdet overfor Stortinget.

Rapporten viser også at helseisikoen ved aminutslipp vil være tidskritisk for prosjektet, og at den per 15. april 2009 er uavklart. Normalt kreves det tre år med grunnforskning å avklare kreftfare for denne typen utslipp. Statoil og Gassnova anslår at dette kan gjøres på to år. Det fremgår også at teknologikvalifiseringsprosessen vil

ta mellom seks og sju og et halvt år regnet fra oktober 2009. Dette er en vesentlig opplysning i forhold til regjeringens tidsplan om rensing i 2014.

Ettersom en aggressiv tidsplan, definert som realisering i 2015–2016, vil være vanskelig og medfører betydelige ulemper og økt risiko, er det også redegjort for alternative tidsløp der ferdigstilling enten vil være mellom 2017 og 2020 eller etter 2020.

Det fremgår av samkjøringsrapporten at både Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet var løpende orientert om arbeidet med rapporten og konklusjonen i den. Dette strider klart mot det inntrykket miljøvernministeren ga i komiteens høring om saken.

Høyre mener det er åpenbart at de faktaopplysninger og vurderinger som fremkommer i samkjøringsrapporten, er alvorlige, faglige motforestillinger som Stortinget burde ha vært informert om, og finner det sterkt kritikkverdig at så ikke skjedde.

I stedet for å opplyse Stortinget om den betydelige usikkerhet som heftet ved regjeringens løfte om rensing innen 2014, valgte statsråd Terje Riis-Johansen å stå fast på 2014-målet under debatten om testsenteret på Mongstad den 7. mai 2009, bare tre uker etter at han ble presentert for samkjøringsrapporten.

Statsråden hadde denne informasjonen under debatten. Stortinget hadde den ikke – tvert imot. Hele fire ganger under debatten gjentok statsråden at regjeringen sto ved 2014-målet. I sitt siste svar presenterte statsråden et forbehold om at dersom man ikke klarte å nå 2014-målet, skyldtes det ikke på mangel på politisk vilje, men praktiske problemer.

På dette tidspunktet var altså statsråden svært godt kjent med samkjøringsrapportens konklusjoner og hadde dermed informasjon om endrede forutsetninger og betydelige praktiske utfordringer i Mongstad-prosjektet. Likevel valgte han å holde informasjonen unna Stortinget. Høyre mener dette er sterkt kritikkverdig.

Under debatten den 7. mai ble det også reist spørsmål ved om forsinkelsene i byggingen av testsenteret ville medføre forsinkelser i realiseringen av fullskala rensing av Mongstad. På dette tidspunktet var det kjent at testsenteret ville bli forsinket i to år, til tross for at statsministeren understreket flere ganger i spørretimen den 5. mai i år at testsenteret er i rute. Det er det altså ikke.

Statsråd Terje Riis-Johansen fastslo den 7. mai 2009 at forsinkelsene ikke ville innvirke på tidsplanen for fullskala rensing, og at man selvfølgelig ville dra nytte av læringen ved testsenteret i byggingen av fullskala rensianlegg.

Dette er også stikk i strid med de faglige råd statsråd Riis-Johansen mottok i samkjøringsrapporten, der det fremgår at læringseffekten fra TCM ved en aggressiv tidsplan ville være svært begrenset.

Heller ikke disse opplysningene fant Riis-Johansen det for godt å dele med Stortinget under debatten og heller ikke under komiteens behandling av stortingsproposisjonen om testsenteret på Mongstad.

I innstillingen til saken som ble avgitt den 28. april 2009, sier en enstemmig komité følgende:

«Komiteen mener derfor det er viktig at test og eva-

luering av teknologier på TCM skjer på en grundig og etterprøvbart måte, slik at realisering av fullskala CO₂-renseanlegg kan skje basert på best mulig kunnskap om tilgjengelige teknologiers styrker, svakheter, kostnader m.m. Komiteen mener at testarbeidet på TCM er svært relevant i forhold til bygging av fullskala CO₂-rensing på Mongstad, og forutsetter at evalueringer fra teknologitester på TCM tas med i investeringsbeslutningen for et fullskala CO₂-renseanlegg på Mongstad.»

En samlet energi- og miljøkomité la dermed forutsetninger for fullskalarensing til grunn som var stikk i strid med de faglige rådene statsråden hadde mottatt, uten at statsråden informerte komiteen om at dette var tilfelle. Høyre finner dette sterkt kritikkverdig.

I Gassnovas rapport datert den 27. mai understrekes poenget med manglende erfaringsgrunnlag fra testsenteret. Fullskala rensianlegg må bygges med liten eller ingen TCM-erfaring. Statsråden har likevel rett når han under høringen påpeker at noe læring fra TCM vil det uansett være, men han kommer ikke utenom at de faglige anbefalingene er klart i strid med komiteens forutsetninger.

I Gassnovas rapport av 27. mai heter det at det vil være mulig å rense én gassturbin innen 2014–2015. I statsrådens svarbrev til komiteen datert 1. juni 2010 presiseres det imidlertid at forutsetningen er at investeringsbeslutningen fremskyndes til 2011. Det innebærer at helse- og sikkerhetsrisikoen ved aminutslipp trolig ikke er tilstrekkelig kartlagt før man setter i gang, men det innebærer også nok en bekreftelse på at byggetid på to år fra investeringsbeslutningen fattes, er urealistisk.

Gassnovas rapport datert den 2. oktober 2009 konkluderer da også med at et rensianlegg tidligst kan være på plass fra tredje kvartal 2015, gitt at aminene er godkjent innen annet kvartal 2012.

De tre rapportene datert 15. april, 27. mai og 2. oktober peker alle i samme retning. Det er vanskelig å trekke andre konklusjoner enn at fullskala rensing i 2014 er urealistisk.

I stedet for å informere Stortinget i forbindelse med behandlingen av stortingsproposisjonen om testsenteret eller statsbudsjettet for 2010, valgte regjeringen å holde tilbake denne informasjon om Norges største industri- og klimaprojekt i nyere tid, et prosjekt som regjeringen har investert betydelig politisk prestisje i. Det ble ikke informert om at forutsetningene for prosjektet var kraftig endret – i strid med Stortingets forutsetninger – selv om statsråden var informert om dette allerede i april 2009. Det ble ikke informert om usikkerheten som heftet ved regjeringens løfte om rensing i 2014. Det ble ikke informert om den betydelige helse- og sikkerhetsrisikoen som fagmiljøene knytter til utslipp av aminer til luft, og som må avklares før et fullskala rensianlegg kan bygges.

Dette er ikke interne politiske overveielser som det kan forsvares å holde tilbake for Stortinget. Dette er faglige opplysninger som Stortinget trenger for å kunne føre kontroll med regjeringen og fatte vedtak på korrekt grunnlag.

Statsråden skriver i brev til Høyres og Venstres stortingsgrupper, datert 17. juni 2010, at

«etter hvert som planleggings- og forberedelsesarbeidet med fullskala CO₂-fangst på Mongstad har frembrakt ny informasjon, er det på ordinær måte lagt frem opplysninger for Stortinget som regjeringen vurderer som viktige for behandling av saken».

Det burde være unødvendig å minne statsråden om at det ikke er regjeringen som vurderer hvilken informasjon Stortinget behøver for å behandle saken, men at det er Stortinget selv som vurderer hvilken informasjon som er relevant når man kjenner alle fakta og relevante omstendigheter.

I det nevnte brevet viser statsråd Terje Riis-Johansen ingen tegn til selvkritikk for sin håndtering av saken. Statsråden synes å være tilfreds med måten han forvalter opplysningsplikten overfor Stortinget på, og han vil fortsette å tolke opplysningsplikten slik han har gjort i denne saken.

Høyre konstaterer at statsråden har brutt opplysningsplikten overfor Stortinget, og at statsråden ikke fremviser noen som helst evne eller vilje til å ta alvor i saken inn over seg. Dermed må vi erkjenne at vi ikke lenger har tillit til statsråd Terje Riis-Johansen.

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:39:44]: Med bakgrunn i regjeringens beslutning om å følge Gassnovas anbefalinger fra 22. mars i år om et endret tidsløp for fullskala rensing på Mongstad ble de delene i revidert nasjonalbudsjett som omhandler Mongstad, levert energi- og miljøkomiteen for behandling. Det ble her besluttet å innlede høringer om saken, noe også opposisjonen hadde et sterkt ønske om.

I høringen gikk det tydelig fram at Statoil og Gassnova helt fram til mars i år jobbet etter den opprinnelige tidsplanen, med et mål om investeringsbeslutning i 2012. Allerede her begynner opposisjonens argumenter å møte problemer. Dette sa Gassnovas direktør tydelig den 22. mars i år. Det har siden februar i fjor, i Statoils masterplan som Stortinget har hatt tilgang til, vært klart at denne tidsplanen er krevende og byr på utfordringer.

Dette er altså ikke ny informasjon, slik deler av opposisjonen nå hevder, og det fremste beviset på dette er jo opposisjonens egne tallrike uttalelser det siste året, som vi sikkert får belyst grundig i løpet av debatten.

En samlet opposisjon hevdet i komitébehandlingen at informasjonsplikten til Stortinget er brutt. Da er det jo med undring jeg leser i merknader og uttalelser i hele fjor, både til pressen og her i Stortinget, at opposisjonspartiene gjentatte ganger i fjor mente de hadde fått opplysninger som tilsa at en kunne risikere en forsinkelse på Mongstad.

La meg bare gjenta det: I fjor mente opposisjonen at det forelå informasjon om at Mongstad kunne bli forsinket. Da var kritikken mot de rød-grønne at vi var for ambisiøse som holdt fast på vår tidsplan, slik Gassnova også gjorde. Det gjorde som kjent regjeringen helt til i vår. Opposisjonen framfører derfor to argumentasjoner med diametralt motsatt budskap, slik representanten Solvik-Olsen og representanten Astrup også gjorde i sted.

Jeg ser også at Kristelig Folkeparti er på banen og presenterer opplysninger de mener at de ikke tidligere har hatt tilgang til, som representanten Syversen sa under presse-

konferansen i vandrehallen i går. I Bergens Tidende i dag kan vi lese at det angivelig har kommet fram nye opplysninger ved eventuell helsefare ved bruk av amineteknologien som tenkes brukt på Mongstad. Der sier en opprørt Line Henriette Hjemdal:

«KrF og jeg hadde aldri sagt ja til bygging av amindelen av testsenteret hvis vi hadde kjent til det regjeringen ble varslet om gjennom denne rapporten. Det er ingen på Stortinget som med vitende og vilje gambler med folks helse på denne måten.»

I så fall finner jeg det jo underlig at den samme representanten selv var med på følgende merknad i energi- og miljøkomiteen i fjor vår:

«Komiteen har merket seg en del usikkerhet rundt helsemessige sider ved bruk av aminrenseteknologien. (...) Komiteen forutsetter at de helsemessige sider ved teknologivalgene blir gjenstand for grundig forskning, og at resultatene tas med i evalueringsrapportene.»

Det er nytt for meg at informasjonsplikten innebærer at regjeringen må hjelpe representanten Hjemdal med å forstå betydningen av merknader hun selv skriver. De omtalte forholdene har vært kjent for Stortinget siden januar – i fjor. Tør jeg mane til noe mer moderasjon i språkbruken i denne debatten? Påstander om at regjeringen er villig til å gamble med folks liv og helse, er grove og usaklige. Jeg kunne fortsatt. Denne ukens kraftige påstander fra opposisjonen kan tilbakevises punkt for punkt, og det akter vi å gjøre i denne debatten.

Det danner seg et mønster, og det er at tidligere merknader og uttalelser fra opposisjonen til stadighet annullerer det de selv hevder om at informasjonsplikten skal være brutt. Det er sørgelig, for det tar fokus vekk fra det som burde være i sentrum hele veien – å sørge for så rask framgang i Mongstad-prosjektet som mulig. Opposisjonen later som om de ikke har hørt om helsefare. De ser ikke ut til å vite hva de selv har skrevet om saken tidligere. I Fremskrittpartiets og Høyres tilfelle er det ikke engang dobbeltkommunikasjon vi er vitne til. Det er trippelkommunikasjon, for mens Høyre uttrykker stor skuffelse over at CO₂-rensing på Mongstad blir forsinket, har jo Stortinget for bare noen dager siden behandlet det siste av en lang rekke forslag, der Høyre foreslår å fjerne det de der kaller de særnorske kravene om CO₂-håndtering. Og la meg bare understreke at i den konteksten er det ikke positivt ment.

Dette er spesielt synd, fordi det devaluerer den ekte skuffelsen mange føler over at fullskalarensing på Mongstad trenger mer tid. I starten av mai møtte jeg en gjeng veldig engasjerte ungdommer fra Natur og Ungdom utenfor Stortinget. Den tenningen slike mennesker har for miljøet, er ekte, det er viktig, og det er noe som bør tas på høyeste alvor. Deres skuffelse bunner i et ekte engasjement for prosjektet og ikke et stadig større behov for å redusere klimasaken til et uverdigg politisk spill.

Erling Sande (Sp) [11:44:49] (leiar i energi- og miljøkomiteen): I handsaminga av saka om tilleggslovvingar og omprioriteringar for statsbudsjettet 2010 har energi- og miljøkomiteen – etter oppmoding frå finans-

komiteen – handsama kap. 1833 og kap. 4833 om CO₂-handtering. Komiteen har hatt ei grundig handsaming av kapitla og har òg arrangert høyring om saka.

Regjeringa sitt arbeid med fangst og lagring av CO₂ er teknologisk krevjande. Det er nybrottsarbeid, og det blei godt illustrert i høyringa at både etableringa av teknologisenteret og bygginga av eit fullskala anlegg vil ha dimensjonar som gjer dei eineståande i verdssamanheng.

Mongstad-prosjektet er eit viktig bidrag i den globale dugnaden som vi må ha for å handtere klimautfordringane som verda står overfor.

I København gav omtrent alle nasjonar i verda si støtte til togradersmålet – dvs. at den globale temperaturen ikkje skal overstige 2 grader utover førindustrielt nivå. Utfordringa er massiv. Det internasjonale energibyrået har rekna ut at fangst og lagring av CO₂ kan bidra til vesentlege delar av dei naudsynte utslppsreduksjonane – ikkje berre kan det bidra, men det er ein viktig føresetnad for å nå klimamåla. Derfor er arbeidet med fangst og lagring av CO₂ på Mongstad særskild viktig. Teknologien er viktig å få på plass for å nå klimamåla, ikkje berre dei nasjonale måla, men også internasjonalt.

Arbeidet med etablering av teknologisenteret på Mongstad og fullskala CO₂-fangstanlegg har ført Noreg i tet i arbeidet med fangst og lagring av CO₂ internasjonalt. Der skal vi vere. Vi skal ikkje sleppe målet av syne. Prosjektet skal gjennomførast, og teknologien skal utviklast. Men som for dei andre pionerane finst det ikkje noko ferdig kart som vi kan følge fram mot målet. Det er nettopp derfor vi gjer jobben. Vi teiknar kartet for dei som skal gå vegen i framtida.

Saka har i stor grad vore prega av påstandane frå opposisjonen om at informasjonsplikta overfor Stortinget ikkje er overhalden. Desse påstandane er grunnlause.

Det har heile tida og heile vegen vore klart at prosjektet er ambisiøst og særskild krevjande. Det er ikkje noka nyheit for Stortinget. Statoils masterplan frå februar 2009 er eit ope dokument, som kven som helst kan lese. Stortinget blei informert om at Gassnova og Statoil-Hydro såg på moglege alternativ til masterplanens prosjektløysing. Gassnovas rapport frå juni 2009 anbefalte ei stegvis utbygging – og det blei Stortinget også i si tid informert om.

Så har Kristeleg Folkeparti vore oppteke av at same rapport òg tek opp mogleg helsefare ved bruk av aminar. Seinast i går gav dei uttrykk for dette gjennom media. Det er lov å ha bekymringar, men det som er uryddig, er at ein freistar å gje eit inntrykk av at det ikkje har vore informert om dette temaet i Stortinget. Det er ikkje riktig. Stortinget blei informert i St.prp. nr. 38 av januar 2009 og ikkje minst i eit eige svarbrev til Kristeleg Folkeparti i februar. Eg synest òg den merknaden som Kristeleg Folkeparti sjølv var med på og stod inne på, omtalte dette temaet i fjor.

Som sagt har saka og spørsmålet om informasjonsplikta vore handsama av energi- og miljøkomiteen og finanskomiteen, og lat meg få framheve at i høyringa som komiteen arrangerte, var det ingenting av det som kom fram, som tydde på at informasjonsplikta til Stortinget ikkje var overhalden, snarare tvert om. Heile opposisjonen fekk

stille dei spørsmåla dei hadde og ynskte å stille under høyringa til både statsråden og andre aktørar i prosjektet.

Lat meg derfor få understreke at komiteen sitt fleirtal er tydeleg på at regjeringa har gjeve Stortinget eit forsvarleg grunnlag for sine vedtak i tråd med informasjonsplikta. Stortinget var informert kort tid etter at regjeringa konkluderte med at ei utsetjing ikkje var råd å unngå. Derfor står fleirtalet fast på at det ikkje er grunnlag for den mistilliten som opposisjonen har varsla.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [11:49:30]: Utsettelsen av fullskala CO₂-fangst på Mongstad er ein viktig sak for Norges troverdighet i klima- og miljøpolitikken. Enda viktigere er Mongstad for den store verdensdugnaden med tanke på klimaet vårt. Saken har også vist seg å være alvorlig for forholdet mellom storting og regjering. Jeg vil redegjøre for Kristelig Folkepartis oppfatning av de faktiske forhold i saken.

Staten og Statoil inngikk i 2006 en gjennomføringsavtale om CO₂-håndtering på Mongstad. Sammen med utslippstillatelsen danner denne «utgangspunkt for bygging av fangstanlegget for CO₂ på Mongstad», for å bruke regjeringens egne ord til Stortinget.

I 2007 ble gjennomføringsavtalen og utslippstillatelsen lagt fram for Stortinget til behandling. Regjeringen redegjorde i detalj for planene om fullskala CO₂-fangst på Mongstad. Investeringsbeslutningen skulle tas i 2012, og fullskala CO₂-fangst skulle være på plass innen utløpet av 2014.

I mai i år kunngjorde olje- og energiministeren at fullskala CO₂-fangst på Mongstad var utsatt på ubestemt tid. I revidert nasjonalbudsjett skriver regjeringen at beslutningen ble tatt i april i år, etter at Gassnova i mars hadde andre nye anbefalinger om framdrift.

Energi- og miljøkomiteen har i sitt arbeid med saken bedt departementet om å få oversendt Gassnovas rapporter som regjeringen mottok i løpet av 2009. For ordens skyld: Gassnova SF er statens utførende selskap for gjennomføring av CO₂-fangst og lagring på Mongstad. Gassnova er ikke noe hvilket som helst organ. Det er gjennomføringsorganet for regjeringens månelanding.

Komiteen har fått tre av fem rapporter, to av dem i sterkt sladdede versjoner. Departementet har begrunnet sladdingen med hensynet til taushetsplikt og framtidige forhandlingsposisjoner. Men hva avslører sladdene? Jo, at olje- og energiministeren i juni 2009 og i november 2009 mottok sterke faglige motforestillinger mot gjennomføring og den planlagte framdriften av prosjektet.

I juni 2009 varslet Gassnova om en tredobling av kostnadene, halv rensing av kraftvarmeverket innen 2015 og helse- og sikkerhetsrisiko ved bruk av aminer til CO₂-rensing.

I november 2009 anbefalte Gassnova en framdrift som innebar ferdigstilling av CO₂-fangst ved én turbin på kraftvarmeverket innen tredje kvartal 2015, altså halv rensing innen utløpet av 2015. Dette er brudd på kravene i utslippstillatelsen om fullskala rensing i løpet av 2014. Burde ikke Stortinget som bevilgende myndighet være kjent med Gassnovas anbefalinger?

En dag etter at komiteen hadde avgitt innstillingen,

fikk vi de to samme rapportene med mindre sladder. Og hva skjulte seg bak de sladdene som var fjernet? Jo, at Gassnova i juni 2009 advarte om ett–fem års utsettelse, at Gassnova i november 2009 anbefalte fullskala rensing av kraftvarmeverket først i 2016/2017.

På onsdag fikk komiteen samkjøringsrapporten. I dag er den offentlig. Men statsråden fikk denne 16. april 2009, lenge før valget og lenge før den store Mongstad-debatten her i fjor. Her framgår det tydelig at det ikke går å komme i mål til 2014. Vi kommer med halv rensing i løpet av 2015–2016.

Representantene Sund, Sande og Valen i komiteen har vist til merknaden i TCM-innstillingen fra i fjor. Kjære medrepresentanter, jeg kjenner denne merknaden, for jeg har skrevet denne merknaden. Denne merknaden var skrevet med min hånd. Kristelig Folkeparti tok opp dette fordi ordføreren i Lindås var opptatt av det. Vår representant, Laila Dāvøy, stilte spørsmål. Men ingen fortalte om den kunnskapen regjeringen satt med fra 16. april 2009, da dette prosjektet i samkjøringsrapporten ble omtalt som et HMS-prosjekt på grunn av aminprosjektet.

Statsråd Terje Riis-Johansen (Sp) [11:53:51]: Om lag halvparten av de globale CO₂-utslippene kommer fra store enkeltkilder. Det er kullkraft. Det er gasskraft. Det er prosessindustri. Arbeidet på Mongstad er vårt viktigste bidrag i den felles internasjonale innsatsen på dette området, en innsats for å utvikle og ta i bruk teknologier som reduserer utslippene fra fossil kraftproduksjon og industri. Det finnes ingen realistisk vei for hvordan man skal løse klimaproblemet som ikke inkluderer nettopp fangst og lagring av CO₂. Vi må rense kull, vi må rense fra gass, vi må rense nye kraftverk, og vi må rense eksisterende kraftverk. Derfor er arbeidet på Mongstad så viktig.

Vi har valgt oss Mongstad – ikke fordi prosjektet er enkelt, men fordi det representerer de reelle utfordringene som må løses, for det er en del av den globale klimakampen. Vi har derfor heller ikke tatt noen pause i innsatsen. Nei, tvert imot pågår arbeidet med Mongstad-prosjektene for fullt. Teknologisenteret for CO₂-fangst er allerede under bygging, og senteret vil være det første i sitt slag i verden. Samtidig jobbes det kontinuerlig med å planlegge og forberede fullskalaanlegget, også det det første av sitt slag i verden.

Jeg er derfor glad for at flertallet i komiteen er enig med regjeringa i at vi står overfor et svært omfattende, men også viktig arbeid – et arbeid som krever grundig planlegging, et arbeid som krever forberedelse, og et arbeid hvor det er nødvendig å ta seg tid til å legge et solid fundament.

Staten og Statoil inngikk avtale om CO₂-håndtering på Mongstad i 2006. Det var begynnelsen på et omfattende arbeid – et krevende arbeid. Vi har siden 2006 jobbet fortløpende med prosjektet. Tekniske, juridiske, kommersielle og økonomiske spørsmål har blitt vurdert. Dette har gitt oss mye ny innsikt. Det har gitt oss kunnskap som kan gi oss et bedre prosjekt. Dette er kunnskap og innsikt som gjør at vi i dag står nærmere målet om å bekjempe klimatrusselen, ikke fjernere.

Det har hele tida vært klart at ambisjonene våre om å

realisere CO₂-håndteringa på Mongstad utfordrer oss. Det har jeg aldri lagt skjul på overfor Stortinget. Vi sa det allerede i mars 2007 i St.prp. nr. 49 for 2006–2007. Statoils offentlig tilgjengelige masterplan ble oversendt Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet i februar 2009. Denne utredninga viser at fullskala CO₂-fangst på Mongstad er gjennomførbart, men peker også på flere store utfordringer knyttet til realisering, bl.a. når det gjelder framdrift.

Som redegjort for i revidert budsjett i mai 2009 og i mitt innlegg i stortingskomiteens høring 1. juni i år, ble det i etterkant av masterplanen igangsatt et samarbeid mellom Gassnova og Statoil, et samarbeid for å kartlegge og vurdere mulige alternativer til hovedløsninga som beskrives i Statoils utredning.

Som jeg sa i mitt innlegg under høringa 1. juni i år, jobbet Statoil og Gassnova fram en omforent og intern rapport fra denne samkjøringsfasen, kalt samkjøringsrapporten. Dette er en rapport som i hovedsak ser på tekniske løsninger og alternativer. Rapporten bekrefter det som framkom i St.prp. nr. 49, 2. mars 2007, nemlig at ambisjonen om å realisere CO₂-håndtering på Mongstad er utfordrende. Men denne rapporten avviser ikke at 2014 er umulig.

I stortingsdebatten om testsenteret på Mongstad den 7. mai 2009 framholdt jeg det samme – at storskala fangst og lagring av CO₂ er en stor utfordring, men at det er mulig innenfor de fristene vi jobber etter.

Samkjøringsrapporten var en del av arbeidet som ledet fram mot Gassnovas anbefaling om CO₂-fangst på Mongstad. Gassnovas anbefaling ble oversendt departementet 26. juni 2009. I denne rapporten vurderte Gassnova at en stegvis utbygging av CO₂-fangstanlegget ville kunne være aktuelt. Foretakets vurdering var at en slik løsning ville kunne realiseres i tråd med opprinnelig framdriftsplan og ville ha en oppstart ved årsskiftet 2014/2015 etter investeringsbeslutning i 2011. I det påfølgende arbeidet med planlegging og forberedelser av fullskalaanlegget har Gassnova gjort videre vurderinger av hvordan prosjektet kan gjennomføres på en best mulig måte.

På bakgrunn av erfaringer og kunnskap fra det til da gjennomførte arbeidet oversendte Gassnova 12. november 2009 en ny rapport. Rapporten innebar vurderinger og forutsetninger for en stegvis utbygging med tidspunkt for investeringsbeslutning i 2012 og anslått oppstartstidspunkt i 2015. Disse vurderingene har inngått i det videre arbeidet med planlegging og forberedelse av prosjektet.

La meg få sammenfatte: I fjor vinter og vår ble det utført omfattende utredningsarbeid hos Gassnova og Statoil, både i samarbeid og hver for seg. På sommeren i fjor oversendte Gassnova en anbefaling til OED. Her ble en stegvis løsning på Mongstad beskrevet og at dette var mulig å få til med oppstart ved årsskiftet 2014/2015. Regjeringa redegjorde for denne vurderinga i statsbudsjettet for 2010.

I november mottok vi en ny rapport fra Gassnova som vurderte at investeringsbeslutning i 2012 ville gi oppstart i 2015. I nysalderinga, som ble lagt fram for Stortinget samtidig som vi mottok rapporten, sier regjeringa at prosjektet er komplisert og krever nye løsninger på mange

områder. Vi sier også at vi vil komme nærmere tilbake til resultatene av det pågående arbeidet. Det gjorde vi i revidert budsjett i år. Som vi redegjorde for der, anbefalte Gassnova i mars i år at denne planen burde justeres.

Planlegging og forberedelser av store prosjekter er krevende arbeid. Det vil skje endringer underveis – endringer som kan være fornuftig, endringer som kan bidra til at man kommer lenger. Ny innsikt og læring er med andre ord en naturlig, ja jeg vil si i mange tilfeller en ønsket del av slike planprosesser. Og i dette tilfellet skal vi altså bygge et anlegg som det ikke fins tilsvarende av noe sted i verden. Det krever at vi gjør et skikkelig grunnarbeid før investeringsbeslutningen legges fram for Stortinget.

Regjeringa har jobbet hardt for å realisere fullskala CO₂-fangst. Det har vi gjort i tråd med opprinnelige planer om investeringsbeslutning i 2012. Gassnova og Statoil har fram til våren 2010 gjort det samme. Basert på den samlede erfaringen og læringen fra arbeidet, så anbefalte imidlertid Gassnova, som nevnt, i mars 2010 at denne planen burde justeres.

Og i lys av det omfattende forberedelsesarbeidet som er gjennomført, varslet regjeringa i forslaget til revidert nasjonalbudsjett at vi ville bruke lengre tid på planleggingen enn tidligere antatt. Det vil vi gjøre fordi vi mener at det er det beste for Mongstad-prosjektet. Det er det beste for miljøet, og det er det beste for kommende generasjoner.

Med dagens informasjon legges det nå derfor opp til at et samlet beslutningsgrunnlag for fullskala fangst, transport og lagring av CO₂ fra Mongstad vil kunne legges fram for Stortinget i 2014.

Regjeringas beslutning skyldes at prosjektet har vist seg mer krevende og mer komplekst enn det vi trodde – ikke fordi det er én særskilt teknologisk utfordring som har dukket opp, men fordi utfordringene i sum er store og sammensatte:

- Vi skal bygge et anlegg som ikke tidligere er bygd.
- Vi skal bygge inne på et raffineri i drift.
- Vi skal bygge med ny, ung og umoden teknologi.

Og på toppen av det hele eksisterer det betydelige kommersielle og avtalemessige utfordringer.

Vi har allikevel tatt på oss jobben, og utfordringene underveis bringer både Norge og verden for øvrig framover. Dette skal vi lykkes med.

Det framgår av revidert budsjett i mai år at det pågår arbeid med å utvikle et mer utfyllende og konkret avtaleverk for den resterende delen av planleggingsfasen.

Vi har opplyst om at Olje- og energidepartementet og Statoil var blitt enige om en ordning for arbeidet med prosjektet fram til juli 2010, slik at det tekniske prosjektarbeidet kunne fortsette. For at framdriften i prosjektet skal opprettholdes parallelt med utviklingen av et avtaleverk, vil ordningen videreføres også etter juli 2010. Dette vil jeg redegjøre nærmere for i statsbudsjettet for 2011.

Den grunnlovfestede opplysningsplikten overfor Stortinget har hele tiden ligget til grunn i min behandling av planleggings- og forberedelsesarbeidet med prosjektet på Mongstad. Det vil den fortsatt gjøre.

Det er et betydelig arbeid som gjenstår før investeringsgrunnlaget kan ferdigstilles og legges fram for Stor-

tinget. Jeg vil komme tilbake til Stortinget etter hvert som planleggingsarbeidet skrider fram.

I forbindelse med statsbudsjettet for neste år, som framlegges tidlig i oktober, vil Stortinget på ordinært vis bli orientert om planleggings- og forberedelsesarbeidet som er gjennomført, og om arbeidet som planlegges gjennomført i 2011. Jeg vil på den måten bidra til Stortingets kunnskap og forståelse av både mulighetene og utfordringene som ligger i det videre arbeidet med fullskala CO₂-fangst på Mongstad.

Vi har vært, og vi er, svært ambisiøse i vår satsing på CO₂-håndtering. Det er på grunn av politiske ambisjoner og politisk vilje at vi i dag er i full gang med å bygge teknologisenteret på Mongstad. Det er av samme grunn at vi er i gang med å planlegge fullskala CO₂-håndtering samme sted. Dette er svært kompliserte prosjekter. Dette er svært utfordrende prosjekter. Det er kontinuerlig læring underveis.

For at vi skal nå målene våre, krever dette at vi er villige til å justere kurs etter hvert som vi går framover – etter hvert som vi får ny kunnskap.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:04:16]: Jeg konstaterer at statsråden ikke tilbakeviser anklagepunktene fra opposisjonen. Det å hevde at prosjektet er komplisert, er ingen nyhet. Det har vi visst hele veien, men når det gjelder den informasjonsplikten som han ikke har overholdt, kom han ikke med eksempler på at informasjon har blitt gitt likevel.

Opposisjonen har stilt mange kritiske spørsmål underveis, men det er ikke et argument som sier at regjeringen har gitt oss informasjon. Det er et argument som sier at det har vært mange rykter ute om betydelige forsinkelser, som vi har bedt regjeringen om å bekrefte eller avkrefte, uten at vi har fått gode svar på det.

Så merker jeg meg at statsråden nå sier at man ifølge Gassnovas utkast faktisk kunne nå 2014-målet, men så mumler han at det forutsetter en investeringsbeslutning i 2011, som da ville ha vært en framskynding av investeringsbeslutningen. Stortinget har aldri blitt informert om at det var en forutsetning, eller at det ble vurdert. Ergo: Det har aldri vært noe som regjeringen realistisk har vurdert og fremmet for Stortinget. Så også der har regjeringen holdt tilbake vesentlig informasjon i forhold til hva som måtte til for å innfri denne utslippstillatelsen.

Da er spørsmålet: Hvorfor ble aldri Stortinget orientert om at gjerne 2011 måtte bli investeringstidspunktet, noe som ville ha gjort prosjektet mye mer hastverkspreget?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:05:28]: Jeg syns replikken fra representanten Solvik-Olsen nå veldig godt viser den totalt forskjellige inngangen representanten og undertegnede har til denne prosessen. Jeg syns jeg på en svært grundig måte nå har redegjort for prosessen gradvis fra Statoil startet med å komme med sin vurdering av saken, til Gassnova deretter som regjeringas organ har gått gjennom rapporten og sett på hva som skulle til for å justere de planene som Statoil la fram, for å kunne realise-

re prosjektet. Det er det Gassnova har brukt tid på. Og så har det da vært en omfattende prosess på dette, og det har vært meldepunkter underveis, som jeg refererte til i mitt innlegg. Så er jo da situasjonen at vi nå på våren i år allikevel får en konklusjon fra Gassnova på at dette er en for stram tidsfrist. Den eneste grunnen til at man har jobbet med dette, er at man har ønsket å realisere prosjektet innenfor de fristene som har gjeldt, og det har Gassnova jobbet med, fram til de konkluderte med at fristene var for snaue.

Nikolai Astrup (H) [12:06:48]: Vi har fått løpende informasjon om at prosjektet er krevende. Det visste vi, fordi det var jo ingen busstur vi skulle legge ut på, men en månelanding. Derimot har regjeringen nokså konsekvent fastholdt at 2014 står fast, til tross for at man har fått faglige vurderinger som tilsier at dette ikke vil være mulig.

Statsråden sa i sitt innlegg at rapporten av 15. april slår fast at det er mulig å rense innen 2014. I rapporten av 15. april står det derimot nokså klart og tydelig at man ser for seg et tidsspenn på 2015–2016, og at teknologi-kvalifiseringsprosessen vil ta minimum seks år, regnet fra oktober 2009.

Mener virkelig statsråden at dette ikke er relevante faglige opplysninger som han burde ha lagt frem for Stortinget i forbindelse med debatten om testsenteret på Mongstad?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:07:41]: For å si det som det blir sagt noen ganger: Jeg er glad for at jeg fikk det spørsmålet.

Jeg fulgte med interesse med på tv-nyhetene i går kveld og hørte opposisjonens argumentasjon for dagens mistilitsforslag. Det er jo denne rapporten som det i stor grad vises til. Det er altså en rapport som har to vesentlige konklusjoner. Den ene er: Ja, det er krevende å nå det målet som er satt. Men: Ja, det er mulig. Det er de to hovedkonklusjonene som ligger i denne rapporten.

Jeg orienterte Stortinget i mai 2009 i forbindelse med TCM-debatten, som Astrup også var deltaker i. Hva sa jeg der? Jo, jeg sa to ting. Det vil bli utfordrende å nå målet om 2014, men det er mulig. Så det jeg sa der, var akkurat det samme som er hovedkonklusjonene i denne rapporten. Jeg har aldri lagt skjul på at Mongstad-prosjektet er svært krevende og vanskelig. Nå har vi altså hatt en stor vilje til å gjennomføre det innenfor de rammene som har vært satt.

Dagfinn Høybråten (KrF) [12:08:52]: Jeg lyttet oppmerksomt til statsrådets innlegg for å høre om jeg kunne fange opp noen form for erkjennelse eller selvkritikk. Statsråden sier jo at det er veldig viktig i slike prosesser at man er åpen for ny innsikt og læring.

Mitt spørsmål til statsråden er: I lys av at han nå i de siste ukene bit for bit har blitt presset til å legge fram ny informasjon for Stortinget, har han noen form for erkjennelse av at Stortinget kunne vært bedre informert, mer omfattende, grundig og åpent informert, på et tidligere sta-

dium enn gjennom revidert nasjonalbudsjett denne våren? Tar statsråden i det hele tatt noen form for selvkritikk? Er det noe han i ettertid tenker at han kunne gjort annerledes i denne saken?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:09:45]: Nei, jeg er ikke enig i at det er grunnlag for den kritikken som opposisjonen kommer med i dag. For jeg mener at det som har vært prosessen underveis her, er en prosess fra en situasjon da Statoil la fram sine vurderinger via et omfattende myndighetsarbeid for å se på mulighetene til å realisere prosjektet innenfor de målsettinger som storting og regjering har satt. Og det har vært vurderinger, men det har også vært anbefalinger. De anbefalingene har jeg lagt fram for Stortinget, jf. det som skjedde sommeren 2009, hvor Gassnova anbefalte en stegvis tilnærming for å realisere prosjektet innenfor de rammene som er satt. Det ble Stortinget orientert om. Det var det Gassnova som myndighetsorgan jobbet etter i den perioden. Så jeg er uenig i spørsmålet. Jeg mener at det verken har vært noe ønske eller noen situasjon hvor informasjon har blitt holdt tilbake i forhold til det som dette prosjektet har handlet om. Og det som er saken, er at regjeringa og Gassnova har brukt hver time til å forsøke å realisere et prosjekt som Stortinget har vært opptatt av.

Presidenten: Replikskordskiftet er dermed omme.

Statsråd Erik Solheim [12:11:12]: Siden Terje Riis-Johansen har svart utmerket på spørsmålene om informasjon til Stortinget, vil jeg konsentrere meg om det litt større bildet.

Det store bildet er altså klimautfordringen, som er en gigantisk utfordring for menneskeheten, og hvor vi på grunn av en litt kald vinter har trodd at alvoret i situasjonen ikke er stort. Gå bare da til Kina – jeg skal ikke bruke mange eksempler – hvor det i Yunnan-provinsen har vært åtte grader varmere enn normalt, og hvor det har vært en enorm tørkekatastrofe. Dette er det største spørsmålet på dagsordenen. Dette alvoret må ligge over denne saken, vi må ikke la dette politiske spillet ta alvoret.

Utvikling av teknologi for karbonfangst og -lagring er et av de viktigste svarene på denne utfordringen. Det har aldri vært antydning at det er lett. Og la oss også huske hva oppgaven er. Oppgaven er ikke å starte et halvgått prosjekt på Mongstad, som kanskje renser gassen der til en høy pris. Oppgaven er å lage et karbonfangst- og -lagringsprosjekt på Mongstad som er så godt at smitteeffekten av dette vil være at det starter den ballen som begynner å rulle, og som ender opp i 5 000–10 000 ikke parallelle, ikke like, men lignende prosjekter i verden. Den første bilen var selvsagt mye, mye dyrere og vanskeligere og krevde mer forskning og tok lengre tid enn alle de andre bilene. Men hvis ikke den første bilen hadde smittet over og lagt kursen for dem som kom etterpå, ville den heller ikke hatt betydning. Det er denne gigantiske ambisjonen vi har på Mongstad. Og lykkes vi ikke med dette, lykkes vi heller ikke. Vi lykkes ikke i isolasjon på Mongstad. Derfor er det også av svært betydning å se at Mongstad-prosjektet har internasjonal

interesse – at Sør-Afrika, som har det største enkeltstående punktutslipp av noe land, vil være med på det, at Shell vil være med på det, og at viktige norske teknologibedrifter vil være med på det. Jo mer vi kan trekke andre med, jo bedre vil dette være.

Vi har gjentatt omtrent i alle debatter i denne sal som vi har hatt med folk fra energi- og miljøkomiteen, én ting: Framtiden kan ikke vedtas, den kan bare skapes. Men vi skaper den ikke hvis vi ikke står på hver dag og har trykk på å få det til. Det er på grunn av disse svære ambisjonene til den rød-grønne regjeringen at vi kommer videre på dette området. Men vi kan ikke trylle. Vi kan ikke gjennom vedtak bestemme datoen for det, men vi kan gjøre hva vi kan for å få det til. Som Fremskrittspartiet én gang sa: Framtiden skapes, den vedtas ikke.

Så har Norge et helt spesielt politisk system. Jeg vet ikke om det eksisterer noe annet sted i Europa, for jeg kjenner ikke alle land. Det er et land hvor det bare finnes ett politisk alternativ. Vi har en rød-grønn regjering som legger fram saker, og vi har en opposisjon som ikke er enige om noe, en opposisjon som bare driver én øvelse, og det er å kritisere den rød-grønne regjeringen for ikke å være god nok til å føre rød-grønn politikk. Vi ser det aldri tydeligere enn i dag. Før i dag ville Fremskrittspartiet bruke mer oljepenger, og Høyre ville bruke mindre oljepenger. Her har man altså en type kritikk fra Kristelig Folkeparti og Venstre på karbonfangst og -lagring og en helt annen fra Høyre og Fremskrittspartiet. Men det er altså ikke sånn at den som sier at et sted er for varmt, og den som sier at det er for kaldt, den som sier at noe er for tørt, og at noe er for vått, mener det samme. Man kan ikke over tid bygge et politisk alternativ bare på å være mot de rød-grønne og bare på å mene at vi ikke er fullkomne til å føre rød-grønn politikk, og jeg våger den påstand at det kommer vi aldri til å bli. Så der vil det alltid være noe å hente. Men min utfordring til opposisjonen er: La oss en dag få vite hva opposisjonens politiske alternativ er, hva som er den alternative politikken, så vi ikke kan sammenligne det rød-grønne med det perfekte, men med opposisjonen. Da får vi den debatten vi trenger.

Og på dette området er det sentralt, for bare den siste måneden har vi fått tre vesentlige forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet som vil gjøre det vanskeligere å nå klimamålene. De var imot regjeringens kjøpesenterpolitikk. De mener at vi skal åpne Lofoten og Vesterålen nå med en eneste gang, så fort som mulig, og de mener at vi skal starte nye gasskraftverk uten karbonfangst og -lagring.

Alt dette er politikk som vil gjøre at vi vil klatre høyere opp på høykarbonfjellet, før vi skal begynne å gå nedover igjen. Hvis man ønsker å gå ned fra den samfunnsutviklingen som Norge har hatt de siste årene, fra en høykarbonpolitikk til en lavkarbonpolitikk, så er min anbefaling at da starter man med å gå nedover. Man går ikke først kraftig oppover, før man så skal gå ned.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:16:16]: Statsråden gir inntrykk av at opposisjonen ikke har alternativ politikk til

regjeringens. I energi- og miljøkomiteen er 28 av 38 saker behandlet dette året fra opposisjonen og ti saker fra regjeringen. Hvem det er som fremmer politikk, kan en godt spørre om.

Statsråden er irritert fordi Høyre og Fremskrittspartiet ønsker å bygge gasskraftverk uten krav om rensing ved oppstart, men det er jo i praksis den politikken regjeringen fører. Mongstad bygges uten rensing ved oppstart. De mobile gasskraftverkene bygges uten rensing ved oppstart. Alle gasskraftverk på norsk sokkel bygges uten krav om rensing i det hele tatt.

Så sier statsråden at Fremskrittspartiet hadde som slagord at fremtiden skapes, den vedtas ikke. Det er et slagord vi fortsatt lever etter. Det er statsråden selv som har krevd rensing i 2014 på Mongstad, i 2009 på Kårstø og vil forby salg av nye bensinbiler fra 2015. Det er han som tror han kan vedta fremtiden, og ikke skape den.

Spørsmålet er: Hvorfor sendte statsråden et brev til miljøkomiteen den 28. april, der han sa at teknologien for CO₂-rensing er tilgjengelig, og bare tre dager senere sa statsråd Riis-Johansen det motsatte? Og begge innrømmer at informasjonen kom dem i hende i mars.

Statsråd Erik Solheim [12:17:26]: Dette har jeg svart på ufattelig mange ganger, også under høringen. Teknologien er tilgjengelig i den isolerte forstand at vi vet hvordan vil skal gjøre det, vi vet hvordan vi skal lagre det, og vi vet hvordan vi kan separere, men det vi ikke vet, er hvordan vi skal oppskalere dette på en slik måte at det kan smitte til hele resten av verden. For det å gjøre det i miniskala – selv om et testsenter ikke er noen liten ting – er én ting, men det å gjøre dette på en slik måte at hele resten av verden ser på dette som et interessant prosjekt, som kan ha smitteeffekt, og som kan være starten på utviklingen av de 5 000–10 000 renseanleggene som vi trenger, er en svær oppgave.

Så merket jeg meg en interessant ting i Solvik-Olsens innlegg. For det innlegget undergravde jo langt på vei det opposisjonens hovedansvar her er. Opposisjonens hovedansvar har vært at det er for lite informasjon som er gitt til Stortinget. Men hele undertonen i Solvik-Olsens innlegg var noe helt annet, nemlig at alt dette har vært kjent hele tiden. Fremskrittspartiet har visst det fra dag én, bare en rød-grønn regjering, som er så dum at den ikke følger Fremskrittspartiets politikk på alle områder, har ikke skjont dette – mens informasjonen i bunn og grunn har vært tilgjengelig hele tiden. Det var undertonen i Solvik-Olsens innlegg.

Nikolai Astrup (H) [12:18:52]: Nå ble jeg glad for at statsråden sa det siste han gjorde. For informasjonen har kanskje vært tilgjengelig. Vi har hørt rykter. Det har vært rykter i pressen, og ulike aktører har vært ute og ment at dette ville bli forsinket. Men det avgjørende her er jo at regjeringen har bestemt seg for at det ikke ville skje, at de sto fast på 2014, helt uavhengig av de faglige innvendingene som kom. Så da opposisjonen i denne sal reiste nettopp spørsmålet om ikke utsettelsen av testsenteret ville bety utsettelse for fullskala renseanlegg, sa statsråden nei – om

ikke det ville bety at vi ville få utsettelse. Statsrådets svar var nei. Og det er jo det som er det avgjørende her, nemlig at regjeringen har unnlatt å informere Stortinget.

I samkjøringsrapporten fra 15. april fremgår det at Miljøverndepartementet har vært løpende orientert om konklusjonen, også om at det ville bli forsinkelser til 2015–2016, tidligst. Kan statsråden bekrefte dette?

Statsråd Erik Solheim [12:19:57]: Terje Riis-Johansen har jo svart aldeles utmerket både i høring og her i salen i dag på hva regjeringen har visst, hvordan vi har lagt fram den informasjonen for Stortinget fortløpende, og at vi la fram den samlede informasjonen på basis av det Gassnova kom med i april 2010. Det er ingenting å tilføye til dette.

Hvordan Olje- og energidepartementet til enhver tid har informert Miljøverndepartementet, er en sak for regjeringen. Det er Terje Riis-Johansen som er ansvarlig for å informere Stortinget om dette, og han har holdt Stortinget informert på beste vis hele tiden.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [12:20:41]: Miljøverndepartementet har på akkurat samme tidspunkt og datoer som Olje- og energidepartementet fått de samme rapportene, så la det ligge fast.

Så over til selve replikken. Erik Solheim sier at det er vanskelig å føre en perfekt rød-grønn politikk. Han klarer det kanskje ikke selv engang. Så går han til angrep på Høyre og Fremskrittspartiet, som fører en gasskraftpolitikk som ikke innebærer rensing. Men, kjære president, det er jo det de rød-grønne ber oss om å gjøre i dag: å føre en politikk på Mongstad som ikke innebærer rensing. Vi skal få en økning av de norske utslippene med 2,5 pst. Vi skal få det største punktutslippet.

Hvor lang tid må den rød-grønne regjeringen ha for å innse at det de i dag setter i verk, er en fremskrittsparti/høyre-politikk, med en statsråd som har abdisert i forhold til en utslippstillatelse som hans regjering har gitt?

Statsråd Erik Solheim [12:21:46]: Jeg tror spøreren egentlig selv innser at dette spørsmålet blir ganske urimelig. Vi arbeider hardt hver eneste dag for å få på plass først et testsenter, så fullskala rensing på Mongstad så fort det overhodet er mulig, på en ansvarlig måte teknologisk, men også på en ansvarlig måte økonomisk. For hvis det ikke er et ansvarlig økonomisk prosjekt, vil det heller ikke ha noen smitteverdi på andre.

Så trodde jeg at Kristelig Folkeparti var enig med regjeringen i at det parallelt med dette utrolig krevende arbeidet å starte nye gasskraftverk uten rensing – som altså vil gjøre problemet større – må være gal politikk. Vi sliter og jobber hardt for å få det til på Mongstad. Skal vi da virkelig samtidig øke byrden ved å starte nye? Der er vel Kristelig Folkeparti og regjeringen enige? Realiteten i denne debatten er at hvis vi ser bort fra liksom spillet om regjeringen, er jo Kristelig Folkeparti og Venstre enige med regjeringen i alle de store linjene, både når det gjelder Mongstad og når det gjelder miljøpolitikken. Men dere er uenige med Fremskrittspartiet og Høyre.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Helga Pedersen (A) [12:23:08]: Jeg vil starte med å understreke at olje- og energiministeren har Arbeiderpartiets fulle tillit i denne saken, og vi vil ikke støtte det varslede mistillitsforslaget. Begrunnelsen for det er ganske enkelt at vi ikke anser at informasjonsplikten overfor Stortinget er brutt. Denne saken har vært grundig behandlet i Stortinget, bl.a. gjennom omfattende høringer, og alle spørsmål er tilfredsstillende besvart, både av statsråd Terje Riis-Johansen og av statsministeren.

Jeg merker meg også at opposisjonen har hatt ulik tilnærming til mistillitsforslaget. Mens Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti allerede i forrige uke varslet et mistillitsforslag, var det først i går at Høyre og Venstre mente det forelå et grunnlag for å stille mistillit. Begrunnelsen deres er en rapport fra april i fjor, som konstaterer at det vil være krevende å nå målet om fullskala rensing i 2014. Men dette var ikke ny informasjon på dette tidspunktet. Det var allerede slått fast i Statoils såkalte masterplan fra februar 2009. Det var en rapport som var tilgjengelig to måneder før den såkalte samkjøringsrapporten, som nå framstår som den viktigste begrunnelsen for mistillitsforslaget.

Arbeiderpartiets håp og mitt håp er at vi nå kan samles om å gå videre med prosjektet, med ambisjon om at vi skal lykkes med å utvikle ny teknologi som kan bidra til å løse vår tids største problem, nemlig klimatrusselen.

La meg så gå over til en annen av vår tids utfordringer, nemlig ettervirkningene av den globale finanskrisen. I store deler av Europa er samfunnene preget av en akselererende arbeidsløshet, av folk som opplever utrygghet for arbeid og inntekt, av ungdom som møter voksenlivet med høy grad av usikkerhet for om de i det hele tatt vil komme inn på arbeidsmarkedet, av de mange som føler uro for om de kan betale sine løpende utgifter til bolig og et alminnelig liv. Og i store deler av Europa går arbeidshverdagen til regjeringer og parlamenter med til å håndtere en enorm offentlig gjeld. Offentlig ansatte tilbys reell lønnsnedgang, og det er færre kolleger til å være med på å gjøre jobben. Det er nedskjæring i antall ansatte, det er reduserte velferdstilbud, og forskjellene øker.

I Norge har vi klart oss bedre enn de fleste andre land igjennom den økonomiske krisen. Bildet en øy med full sysselsetting i et hav av arbeidsløshet brukes. Og når det er sånn, er det fordi vi har holdt orden i økonomien, og fordi vi aldri har veket fra vårt hovedmål om å sikre alles rett til arbeid. Vår modell for samfunnsutviklingen har vært avgjørende for å få det til. Vi har samarbeidet med partene i arbeidslivet om innholdet i krisepakken som ble presentert, for å gjøre dem treffsikre i forhold til dagens og morgendagens arbeidsplasser. Vi har opprettholdt skattenivået og derigjennom bidratt til å sikre en mest mulig rettferdig fordeling. Og vi har tatt vare på og videreutviklet våre felles velferdstilbud og sosiale sikkerhetsnett. Vi jobber mot nye mål, som bl.a. handler om å bekjempe frafallet i den videregående skolen og sikre full sykehjemsdekning.

Politikere og folk flest i mange land ville selvsagt gjerne hatt våre resultater. Den nordiske, eller skal vi si den norske, modellen møtes da også med nysgjerrighet

og etterspørres av stadig flere når vi møter europeiske kolleger i ulike sammenhenger.

Det Stortinget nå er invitert til gjennom revidert nasjonalbudsjett som behandles her i dag, er å bidra til at vi tar godt vare på de resultatene vi har i Norge – en økonomisk politikk som er tilpasset at enkelte næringer vil preges av at mange land rundt oss befinner seg i en dramatisk økonomisk situasjon. Og i revidert er innsatsen særlig konsentrert om arbeidsmarkedstiltak, om verftsneringen, som nå er hardest rammet av den internasjonale finanskrisen, og om mer satsing på jernbane og veier.

Så har vi de siste månedene sett at partiet Høyre har fått økt oppslutning på meningsmålingene. Samtidig har vi kunnet registrere at partiet er på full fart bort fra sine kjente politiske synspunkter. Jeg tviler på at jeg tar mye feil når jeg tror at også Høyre har sett at folk vil ha gode fellesskapsløsninger. Det er ikke privatisering av offentlige tilbud og tjenester som etterspørres av befolkningen. Det er derimot bred oppslutning blant folk om at gode offentlige skoler og helsevesen er viktigere enn skattelette. Folk ønsker ikke en samfunnsretning der forskjellene øker.

Derfor tror jeg Høyre har sett til sine svenske kolleger. Moderaterna, som er Høyres søsterparti i vårt naboland Sverige, vant valget sist ved å legge seg inn til sentrum av politikken i sitt valg av retorikk. Men det betydde ikke at de avlyste politikken sin. Mange svensker har nok nå merket seg at det er viktigere å se hva de gjør, enn å høre hva de sier. Fra den svenske debatten nå foran høstens riksdagsvalg kan vi med all tydelighet se at det er langt mellom den utviklingen som de borgerlige lovet før valget – det inntrykket de da ga ved å snakke om utenforskap – og de resultatene som faktisk er konsekvensene av den borgerlige politikken som blir ført.

For det første lovet de flere i jobb. I april i år var arbeidsledigheten i Sverige på 9,8 pst. Sammenlignet med april i fjor har antallet arbeidsløse unge økt med 31 000 mennesker, til 190 000. Antall langtidsledige har økt med 54 000, til 161 000. Hver tredje uten jobb har vært nettopp det i mer enn et halvt år, og nesten 1/2 million mennesker til sammen er uten arbeid.

Moderaterna lovet å redusere forskjellene i samfunnet. Resultatet nå er at sosialbidragene øker i 90 pst. av kommunene. De lovet å øke investeringene i velferden, men når den svenske finanskomiteen diskuterer den økonomiske situasjonen, vises det til at bare det siste året er 25 000 ansatte i velferdstjenestene sagt opp.

De lovet en ansvarlig økonomisk politikk, og hva gjorde de? Jo, regjeringen har til og med valgt å låne penger til sine skatteuttak – 80 mrd. kr på tre år – og det er den rikeste prosenten av befolkningen som har fått en fjerdedel av skatteletten. Man har også etablert privat barnesykehus der kun barn med forsikring får tilbud. Det er blitt en realitet, og det slår meg at for tidlig fødte barn, barn med funksjonshemminger eller barn med kroniske sykdommer neppe er målgruppen for det sykehuset.

Mange av oss har lagt merke til at mange svensker jobber i Norge nå. Det kan selvsagt ha mange årsaker, men at mange er her fordi de ikke får jobb i det borgerlig styrte Sverige, er likevel udiskutabelt.

Når vi avslutter det første året i den nye stortingsperioden i dag, gjør vi det ved å revidere et budsjett som skal bidra til fortsatt lav ledighet. Siden vi ble samlet i oktober sist høst, har vi dessuten tatt nye skritt for å forbedre velferdssamfunnet. Så har vi enda mange uløste oppgaver som gjenstår, og som vi i Arbeiderpartiet ser fram til å gyve løs på sammen med våre regjeringspartnere i SV og Senterpartiet.

Så registrerer jeg at jeg ennå ikke har fått svar på det spørsmålet som jeg stilte til henholdsvis Høyres leder og Fremskrittspartiets leder i trontaledebatten sist høst, om hvorvidt de hadde et felles byggeprosjekt på borgerlig side. Det skulle jeg finne ut i løpet av perioden, var svaret da. Vi kan konstatere i dag at det svaret er i hvert fall ikke kommet så langt, og det til tross for at de to partiene har et felles politisk grunnsyn og dessuten medvind på meningsmålingene. Man skulle jo tro at det var et godt utgangspunkt for å gjøre noen felles avklaringer, men i stedet ser vi at avstanden har økt fra da vi behandlet statsbudsjettet i høst, og fram til behandlingen av revidert i dag. Det er jo aller klarest illustrert ved den svært tydelige uenigheten i økonomisk politikk som kommer til syne både i innstillingen fra finanskomiteen og i debatten her i dag.

Vi registrerer heller ikke noen tilnærming i sentrale spørsmål som framtidens pensjonssystem og klimaspørsmålet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Siv Jensen (FrP) [12:33:08]: Jeg har lyst til å henvise til Innst. S. nr. 210 for 2002–2003, hvor en enstemmig kontroll- og konstitusjonskomité sa mange vesentlige ting, deriblant at regjeringen hadde plikt til å la alvorlige faglige motforestillinger fremgå av saken, selv om de var i strid med regjeringens forslag, at regjeringen hadde ansvar for å opplyse om usikkerhet som informasjon er beheftet med, at informasjon som kommer etter at saken er fremmet for Stortinget, skal videresendes, at grove brudd på opplysningsplikten skal være straffbare, at brudd skal ha alvorlige og vidtrekkende konsekvenser, særlig hvis det fører til at Stortinget treffer eller kunne ha truffet avgjørelser på feil grunnlag.

Dette er en svært sterk og enstemmig innstilling fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité. Og mitt spørsmål til Arbeiderpartiets parlamentariske leder er om hun er enig i de konklusjonene som komiteen trakk for noen år siden.

Helga Pedersen (A) [12:34:23]: Frøiland-utvalget er jo nok en skatt fra 1990-tallet som er aktualisert i disse dager, i likhet med Sigbjørn Johnsen og «Drillo» Olsen. (Munterhet i salen). Vi støtter konklusjonene i Frøiland-utvalgets innstilling, og det har også ligget til grunn for olje- og energiministerens håndtering av denne saken.

Den samkjøringsrapporten som har vært i sentrum for debatten i går og i dag, frambrakte ikke noen nye opplysninger som ikke var kjent gjennom masterplanrapporten til Statoil, som var presentert allerede i februar i fjor. Det var ikke noen nyhet i april i fjor at

det ville være krevende å nå målsettingen om rensing i 2014.

Erna Solberg (H) [12:35:22]: Det svaret fra Helga Pedersen leder til et helt naturlig oppfølgingsspørsmål. Mener Helga Pedersen at det er i tråd med innstillingen fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om opplysningsplikten at hun i går og i dag, og nettopp for under et minutt siden, henviser til en rapport fra Statoil og en pressemelding fra Statoil som fyllestgjørende for regjeringens opplysningsplikt?

Helga Pedersen (A) [12:35:52]: I Frøiland-utvalgets rapport står det også at opplysninger som er allment kjent, anses som kjent for Stortinget. Det var offentlig debatt om masterplanrapporten, som også Stortingets representanter deltok i, og det framkom ikke noen nye opplysninger i samkjøringsrapporten som ikke var framstilt i Statoil-rapporten. Olje- og energiministeren har redegjort for framdrift i prosjektet i budsjettproposisjoner og i andre dokumenter, men det endelige faglige grunnlaget forelå ikke før i mars i år. Og det er det Stortinget nå skal ta stilling til.

Dagfinn Høybråten (KrF) [12:36:35]: Det Arbeiderpartiets parlamentariske leder nå sier om forståelsen av opplysningsplikten, er langt mer alvorlig enn den konkrete saken vi nå behandler, fordi den går på forståelsen til det største partiet i Stortinget av hva Stortinget har rett til å få seg forelagt, og hvilken plikt som påhviler statsråder generelt. Og mitt spørsmål, etter at Helga Pedersen i dag har erklært i Dagbladet at statsråd Riis-Johansen er feilfri, er jo om den standard vi nå har sett de siste dagene – hvor statsråden har måttet bli presset til å legge fram rapport etter rapport, fjerne sladd etter sladd, og til slutt i går legge fram en rapport som var unntatt offentlighet, og som i dag er lagt ut på nettsidene – er gullstandarden for informasjonsplikten overfor Stortinget, slik Arbeiderpartiets parlamentariske leder ser det?

Helga Pedersen (A) [12:37:36]: Det hadde vært fristende å bemerke at det er første gang jeg hører Kristelig Folkeparti ta til orde for å fjerne sladden.

Ingen er feilfrie, men i denne saken har statsråd Riis-Johansen opptrådt helt korrekt. Han har gitt riktig informasjon til Stortinget på riktig tidspunkt, og det er det som er det sentrale.

Presidenten: Replikskiftet er omme.

Siv Jensen (FrP) [12:38:28]: La meg bare innledningsvis si at jeg faktisk hadde forventet noe mer av Arbeiderpartiets parlamentariske leder enn den harselering, fliring og arroganse som vi nettopp var vitne til, særlig når Stortinget behandler et så viktig spørsmål som et mistillitsforslag mot en statsråd. Men jeg får bare ta til orientering at det er slik Arbeiderpartiet opptrer i denne type spørsmål.

Det er bare å slå fast: Terje Riis-Johansen har ikke over-

holdt informasjons- og opplysningsplikten overfor Stortinget. Stortinget skal ha korrekt informasjon, og man har altså ikke informert om faglige motforestillinger til regjeringens tidsplan for, og gjennomføring av, fullskala CO₂-fangst på Mongstad.

Regjeringen bruker som argumentasjon at det hele tiden har vært tvil om dette. Det vet vi. Det har vi visst hele tiden. Det er ikke det dette dreier seg om. At man hele tiden har visst at dette er krevende og komplisert, ja det har vi visst alle sammen hele tiden. Det er fortsatt ikke det dette dreier seg om. Det dreier seg om hvorvidt regjeringen har valgt å viderebringe all relevant informasjon i saken til Stortinget til riktig tid. Og det er bare å konstatere at det har ikke statsråden gjort. Han har heller ikke redegjort for den usikkerheten som har vært knyttet til den fremlagte informasjonen som kunne ført til at Stortinget trakk en annen konklusjon enn det gjorde, med mindre det er slik, selvfølgelig, at de rød-grønne parlamentarikere i denne sal ikke tenker selv og til enhver tid bare forholder seg til de diktatene de får fra regjeringen.

Men man har også unnlatt å legge frem viktig informasjon som har kommet etter at saken ble lagt frem for Stortinget. I alle disse forholdene har altså regjeringen brutt informasjonsplikten overfor Stortinget.

Jeg har lyst til igjen å vektlegge den innstillingen som jeg refererte til i replikkordvekslingen nettopp, innstillingen fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om hvordan man skal forstå opplysningsplikten. Den er vesentlig. Den er så vesentlig at jeg mener at særlig en flertallsregjering, som har kraften til å gjennomføre nær sagt hva den vil, bør ha noe større grad av respekt og ydmykhet for de konstitusjonelle og parlamentariske spilleregler som gjelder uavhengig av om man har en flertallsregjering eller en mindretallsregjering.

Det ville vært veldig klokt av regjeringen å opptre med noe større grad av ydmykhet i denne saken enn det vi har sett. Det vi snarere har sett, er at ethvert forsøk på kritikk har blitt møtt med harselas og avvisning fra representanter fra de rød-grønne partiene. Jeg hadde regnet med noe større grad av alvor i tilnærmingen til dette, og at man hadde noe større grad av respekt for Stortinget enn man har vist. Men det er bare å konstatere: Den finnes ikke.

Når man sender sladdede dokumenter til Stortinget, når man unntar dokumenter fra offentligheten, skulle man jo tro at det vi her diskuterte, var alvorlige statshemmeligheter. Det vi diskuterer her, har vært gjenstand for en valgkamp. Det har vært gjenstand for stor oppmerksomhet, det har vært gjenstand for statsministerens nyttårstale. Det er et spørsmål som mange mennesker har meninger om og forventninger til. Da må man kunne påregne en større grad av offentlighet, en større grad av edruelighet, en større grad av etterrettelighet mellom regjering og storting. Det finnes ikke i denne saken, og jeg kan ikke gjøre annet enn å undre meg over hvorfor regjeringen velger denne tilnærmingen. Jeg la også merke til statsministerens tilnærming til dette da han diskuterte i Politisk kvarter i dag, hvor han nærmest brukte som motargument at det at Sigbjørn Johnsen i sin tid hadde fått fem mistillitsforslag mot seg, var nærmest en styrke for Terje Riis-Johansen.

Det skal jeg komme tilbake til litt senere i dag. Men jeg tror kanskje statsministeren bør gå nærmere gjennom historien før han skyver Sigbjørn Johnsen og mistillitsforslag mot ham foran seg i denne saken.

Jeg vil, på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ta opp forslag nr. 105, som er omdelt i salen, som slår fast at statsråd Terje Riis-Johansen ikke har Stortingets tillit.

Presidenten: Representanten Siv Jensen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Helga Pedersen (A) [12:43:29]: Jeg konstaterer at Fremskrittspartiet fremmer mistillitsforslag med utgangspunkt i Mongstad-prosjektet. Det er rørende nå å være vitne til Fremskrittspartiets store engasjement for CO₂-håndtering. Vanligvis har vi her i salen vært vitne til et motsatt engasjement. Og representanten Solvik-Olsen fra Fremskrittspartiet har karakterisert Mongstad-prosjektet som meningsløs politikk.

Opposisjonen har begrunnet sin støtte til mistillitsforslaget med å henvise til den såkalte samkjøringsrapporten, som ble gjort kjent for energi- og miljøkomiteen 16. juni. Men allerede tidlig i forrige uke varslet Fremskrittspartiet at de ikke hadde tillit til olje- og energiministeren. Hvilket grunnlag var det Fremskrittspartiet da mente forelå som gjorde det nødvendig å fremme et slikt forslag?

Siv Jensen (FrP) [12:44:26]: Dette dreier seg ikke om man er for eller imot testsenter eller fullskala renseanlegg. Dette dreier seg om at regjeringen har en plikt til å informere Stortinget på alle relevante måter i alle saker som Stortinget behandler. Dette er altså ikke et spørsmål om politisk uenighet. Dette er et spørsmål om spilleregler, om formaliteter mellom regjering og storting. Det burde Helga Pedersen sette seg inn i hvis hun skal fortsette å være parlamentarisk leder for Arbeiderpartiet. Jeg forventer faktisk at landets største parti har bedre kunnskap om de parlamentariske spillereglene enn det som nå vises frem.

Mongstad-prosjektet kan ha mange sider, men jeg synes at både Helga Pedersen og statsministeren skal slutte å omtale Mongstad-prosjektet med den feilaktighet de gjør. Det har altså vært enstemmige innstillinger i denne salen om mange av de forhold det nå refereres til. Denne debatten dreier seg om forholdet mellom regjering og storting.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [12:45:41]: Mongstad-saken har vi diskutert i Stortinget mange ganger og i mange runder. Det har vært sagt og skrevet ulike ting. Fremskrittspartiet har vært aktive. Senest i desember, i innstillingen for årets budsjett, skrev Fremskrittspartiet helt tydelig at det var varsler om utsettelse av Mongstad-prosjektet. Det har vært åpenhet fra regjeringens side om prosessene. Vi har hatt et tydelig mål hele tiden. Har representanten Jensen glemt det Fremskrittspartiet selv skrev i merknadene i desember, om at det nettopp lå mange uklare signaler rundt framdriften av Mongstad-prosjektet?

Siv Jensen (FrP) [12:46:18]: Det har vært en konsistent linje i Fremskrittspartiets tilnærming til dette prosjektet fra dag én. Det har vi tenkt å fortsette å ha. At Fremskrittspartiet har vært enig med regjeringen i noe av dette og uenig med regjeringen i noe annet, er helt korrekt. Spørsmålet har ikke dreid seg om det har heftet usikkerhet ved dette eller at det har vært en krevende prosess å få dette til. Det har alle visst hele tiden. Det vi diskuterer i dag, er den plikten regjeringen har til å gi Stortinget all relevant informasjon, enten vi diskuterer Mongstad, skatt eller justispolitikk – det spiller ingen rolle. All relevant informasjon, også informasjon som kan svekke regjeringens politiske konklusjoner, skal legges frem for Stortinget, slik at Stortinget har det nødvendige og relevante grunnlag før man fatter en beslutning. Det er vanlige spilleregler, og dem hadde jeg regnet med at også rød-grønne flertallspartier hadde fulgt.

Bård Vegar Solhjell (SV) [12:47:39]: Eg må seie at ut frå reint saklege omsyn, er det svært vanskeleg å forstå representanten Jensens skråsikkerheit her i dag. For det første har statsråd Terje Riis-Johansen på ein grundig og god måte gått gjennom den informasjonen som er gitt til Stortinget på ulike tidspunkt. Men korleis handterte Framstegspartiet og Høgre dette her i desember? Jo, i energi- og miljøkomiteens merknad til budsjettet for inneverande år skreiv dei at det

«allerede nå er varslet utsettelse i forhold til målet om ett fullskala CO₂-fangstanlegg på Mongstad innen 2014».

Eg gjentek: «Det er allerede nå varslet utsettelse», skreiv representanten Jensens eige parti i ein merknad. Då er mitt spørsmål: Kva er det som dei var varsla om i fjor, som dei no meiner dei ikkje var varsla om i fjor, som gjev grunnlag for eit mistillitsforslag?

Siv Jensen (FrP) [12:48:39]: Jeg skjønner at denne saken er ubehagelig for SV. Vi har sett at mange sentrale SV-politikere har gitt betydelig grad av kritikk av fremdriften og regjeringens håndtering av dette prosjektet i media, mens de i dag har en krevende jobb med å forsvare en statsråd som de egentlig er uenig med. Jeg skjønner at det er veldig ubehagelig.

Det er slik at reglementet om opplysningsplikt dreier seg om regjeringens plikt til å informere Stortinget. Det har dessverre vært slik i denne saken at Stortinget og partiene har tilegnet seg mye informasjon gjennom mediene, og ikke gjennom saksgangen som har gått mellom regjering og storting. Mye av dette har sågar vært drevet frem av de få undersøkende journalistene vi har igjen i dette landet. Jeg er veldig glad for at de gjør den jobben, og at de fortsetter med den.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Erna Solberg (H) [12:50:01]: Opplysningsplikten er en hjørnestein i vårt demokrati. Den er grunnlovsfestet. Den er en del av det som gjør at demokratiet vårt er gjenomsiktig. Det skal sørges for at beslutningene blir bra. Det skal sørges for at den politiske debatten foregår på

bakgrunn av de faktaene som til enhver tid er tilgjengelige. Opplysningsplikten er det som gjør at vi er et demokrati. I et lite land hvor mye av makten og utredningskapasiteten ligger hos staten, er det det at staten plikter å gi oss god informasjon som er basisen for at vi faktisk kan ha et levedyktig og godt demokrati fremover. Derfor er brudd på opplysningsplikten også veldig alvorlig. Derfor er det å holde tilbake opplysninger en måte man kan manipulere den politiske debatten på, til egen politisk gevinst, noe som ikke er i tråd med det som er grunnleggende demokratiske verdier.

Er det slik at regjeringen har gitt relevante opplysninger på de riktige tidspunktene? Helt åpenbart ikke. For Høyre var det slik at vi mente at spørsmålet var i gråsone med hensyn til hvor alvorlig dette var – inntil vi fikk den gjennomføringsrapporten som dokumenterte at Stortingets behandling av testsenteret ble foretatt på sviktende grunnlag, fordi regjeringen ikke hadde vært åpen med de opplysningene de satt på på det tidspunktet.

Hele komiteen konkluderer jo i en omtale av hvor viktig testsenteret er for den videre oppskaleringen: Komiteen mener at testsenteret er svært relevant i forhold til bygging av fullskala CO₂-rensing på Mongstad og forutsetter at evalueringen av teknologitester og TCM tas med i investeringsbeslutningen for et fullskala CO₂-renseanlegg på Mongstad.

Hva sier så rapporten om realismen i Stortingets merknad? Der står det: Et fullskala fangstanlegg som skal være operativt i «short term», altså 2015-alternativet i denne rapporten, vil derfor ha meget begrenset nytte av testsenteret, og må i praksis planlegges og bygges uten designinformasjon fra testsenteret. Det vil være læring fra driften, men investeringsbeslutningen vil ikke dette ha noen påvirkning på.

Stortinget har skrevet en merknad – på sviktende grunnlag – som det kunne latt være å skrive hvis denne rapporten hadde vært lagt frem.

Hva sier denne rapporten videre? Jo, den sier at det er viktig å peke på at et fullskala renseprosjekt som skal følge en aggressiv tidsplan, ikke i særlig grad kan drive teknologiutvikling. Man må i stor grad basere seg på «state of the art»-aminteknologi. Den sier at skal man ha en tidsplan, som da er 2015–2016 i denne rapporten, er det ikke et månelandingsprosjekt. Da er det «state of the art». Når det gjelder hele argumentasjonen til statsministeren om at vi skal bruke så mye penger som dette for å skape ny teknologi og være ledende i verden – det er ikke mulig å realisere.

Jeg skjønner ikke at Stortingets flertall kan si at dette ikke var relevant informasjon som Stortinget skulle hatt i hende fra den faglige myndigheten som håndterer investeringen på vegne av staten, da vi fattet beslutningen om testsenteret. Det ville ikke ha stått, det som står i innstillingen, hvis vi hadde visst dette, og debatten i salen ville vært en helt annen. Enhver som leser 7. mai-debatten fra i fjor, ser jo at det er en debatt der vi en enige om ambisjonene, men hvor vi lurer på om regjeringens tidsplan kan holde. Og vi avfeies ganske arrogant av taler etter taler fra posisjonen og statsråden når vi henviser til at Statoils

masterplan faktisk sier at dette ikke går. Når vi da har en statsråd som sitter på et dokument som sier at man er enig med Statoil, da er Stortinget rett og slett ført bak lyset med tanke på den debatten som har vært holdt.

Før vi fikk denne rapporten, mente vi at det burde vært informert bedre. Det var kritikkverdig at man ikke hadde fått den nye informasjon. Da vi fikk denne rapporten, så vi at regjeringen har sittet med informasjon som skulle vært tilført Stortinget – på et tidspunkt hvor Stortinget fattet beslutninger og diskuterte denne saken, og et enstemmig storting har skrevet noe i en innstilling som det altså ikke er mulig å gjennomføre hvis man samtidig har den tidsplanen.

Jeg mener at av hensyn til demokratiet, er det viktig at posisjonen tar inn over seg betydningen av opplysningsplikten. I dag settes det en ny standard fra posisjonens side på hva en regjering kan tillate seg å unnlate å informere Stortinget om. Det synes jeg er beklagelig.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Helga Pedersen (A) [12:55:22]: Høyre bidrar til å spre betydelig forvirring om Gassnovas anbefalinger til regjeringen. I energi- og miljøkomiteens veldig grundige høring tidligere i vår, uttalte Gassnova-direktør Bjørn-Erik Haugan at Gassnova og Statoil har arbeidet systematisk med sikte på investeringsbeslutning i 2012, men ga det råd 22. mars i år om å gi seg litt bedre tid.

Dette bekrefter det statsråden selv har opplyst i Stortinget, mens representanten Solberg, derimot, mener at Gassnova ga denne anbefalingen allerede i april i fjor.

Mitt spørsmål er: Hva er det representanten Solberg vet om Gassnovas anbefalinger til regjeringen som ikke Gassnova-direktøren vet selv?

Erna Solberg (H) [12:56:13]: Jeg har lest igjennom denne rapporten. Blant annet står det i den rapporten jeg nettopp har referert fra, at man mener at man ikke får noen informasjon om testsenteret som kan bidra til investeringsbeslutning og design med det tidspunktet som man fortsatt holdt fast på 7. mai i fjor. Det er faglig relevant informasjon som det er viktig for Stortinget å få. Denne typen vurderinger og påpekning av opplysninger dreier seg ikke om når man er ferdig i en etat, det dreier seg om at statsråden objektivt skal informere om de opplysningene han sitter med som har betydning for hvordan Stortinget forholder seg.

Og mitt spørsmål tilbake ville vært – hvis det hadde vært mulig: Hva føler de som står bak en merknad som ikke holder vann med tanke på debatten 7. mai, og statsråden ikke har informert dem om at det de har skrevet under på i denne innstillingen, er det ikke faglig grunnlag for? Det sier altså det faglige utvalget, den faglige instansen, at det ikke er mulig å få til.

Bård Vegar Solhjell (SV) [12:57:29]: Som det no etterkvart er godt gjort greie for her, er det lagt fram omfattende informasjon om faglege vurderingar, komplikasjonar, og dei råda ein fekk om at det er krevjande, men

gjennomførbart. Eg vil spørje representanten Solberg om det eg ikkje fekk svar på av representanten Jensen, nemlig den merkningen frå desember som Høgre òg var med på, om at det allereie no er varsla utsetjing i høve til målet om eit fullskala CO₂-fangstanlegg på Mongstad innan 2014. Det blir vist til rykte – ting som har stått i avisene. Punkt 1: Ein merknad frå Høgre og Framstegspartiet om at det er varsla utsetjingar, baserer seg på rykte og tankar dei har om det? Eller meiner ein faktisk at ein har fått nok informasjon som gjer den relevant? Punkt 2 er: Viss dei vart varsla i fjor, kva er det dei ikkje er varsla om no som dei var varsla om då?

Erna Solberg (H) [12:58:28]: Det står ikke i den merkningen at regjeringen har varslet. Hele debatten 7. mai i fjor – et halvt år før det – dreide seg om én ting: Spørsmål fra opposisjonen om de varslene som kom fra Statoil om at man ikke klarte å holde tidsfristen. Da avviste regjeringen det blankt til tross for at den altså satt med en rapport. Når den selv skal vurdere «short term», altså så raskt som mulig, sier man: «vurderes oppstart i 2014 som krevende». Og man sier: et spenn fra 2015–2016 tredje kvartal – for å kunne gjennomføre det man kaller short term. Det er ikke et månedlingsprosjekt, det er ikke det Jens Stoltenberg – som statsminister – har lovet oss, og som vi har sagt ja til. Kan vi være med på å sørge for at vi får CO₂-reising som en del av virkemidlene våre i klimapolitikken, synes vi det er veldig bra. Men vi vet også at dette fort kan bli eksemplet på det vi aldri mer skal gjøre, hvis det koster for mye penger og ikke bringer frem ny teknologi. Allerede 7. mai i fjor stilte vi spørsmål ved de rådene som var kommet andre steder fra, og regjeringen nektet – frem til nå.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [12:59:42]: Jeg kjenner representanten Solberg som en dannet representant, så jeg ber henne oppklare en problemstilling. I Aftenposten i dag sier Bjørn-Erik Haugan igjen at han ga sitt råd til statsråden den 22. mars. Representanten gir inntrykk av noe annet. Mener representanten at Haugan lyver?

Punkt to, et spørsmål: Du viser til samkjøringsrapporten. På side 21 står det at det er krevende, men når man leser rapporter, bør man lese alle sidene. På side 69 står det at det var 13 mulige teknologier for å realisere prosjektet innenfor de rammer som er lagt. Er representanten Solberg enig i det?

Presidenten: Presidenten vil bemerke at all tale skal rettes til presidenten.

Erna Solberg (H) [13:00:26]: Jeg er helt sikker på at Haugan mener – og har sikkert også fått beskjed om å si – at rådet kom den gangen de var ferdig med konklusjonene sine, men det holder ikke med hensyn til opplysningsplikten. For når man har fått en faglig rapport som gir faglig stor tvil – selv om man i Gassnova ikke har konkludert med nye råd – så skal det tilfalle Stortinget. Det kan ikke være slik at man kan vente til underliggende etater skal komme med konklusjonene sine, på bakgrunn av de utredninger de har gjort, før man informerer Stortinget –

når man får så alvorlige brudd på opplysningsplikten som vi ser her. Vi kommer fortsatt tilbake til dette: Statsråden satt i salen og så at Stortinget la inn forutsetninger for testsenteret som ikke holdt med den gjennomgangen som ligger i denne rapporten, og som nå er dokumentert at ikke holder.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:01:38]: Lat meg først seie at SV vil stemme mot mistillitsforslaget som er fremma her, og at olje- og energiministeren har SVs tillit. Det sentrale her er altså at regjeringa har gitt informasjon til Stortinget, som regjeringa plikter etter Grunnlova, slik statsråden og andre har gått igjennom i innlegga sine. Men det er òg viktig å merke seg, slik det har kome fram her, at opposisjonen både i merknader og i offentlige fråsegner har gjort det klart at dei kjenner til betydelege utfordringar med prosjektet. Det står framleis att å få svar på spørsmålet til Høgre og Framstegspartiet om at dei i fjor seier i merknads form at dei var varsla om utsetjingar.

Viss vi skal oppsummere situasjonen kort, så trur eg følgjande kan gjere det: I fjor heldt regjeringa fast på tidsplanen ut frå faglege vurderingar om at det var krevjande, men mogleg å gjennomføre. Da skriv Framstegspartiet og Høgre i ein merknad at dei er varsla om utsetjingar. I år har regjeringa endra tidsplanen, etter at ein fekk eit fagleg råd den 22. mars. No hevdar opposisjonen at dei ikkje var varsla om utfordringane, problema, det som er kome fram i dei faglege råda og til Stortinget tidlegare.

Så er det jo òg slik at Høgre og Framstegspartiet har fremma mistillit på grunn av usikkerheit dei kjende til om eit prosjekt dei tidlegare var mot – og for reinsing, som dei på andre gasskraftverk ikkje vil ha frå dag éin. Det er altså, som det òg har vorte gjort greie for her, fremma fleire forslag om det i det siste.

Ved sidan av klima er det eitt tema som alle politiske debattar om økonomi bør handle om i desse dagar og framover, nemleg velferdsstaten i Noreg og i Europa. Og det er samfunn med små forskjellar, og ein del andre kjenneteikn, som vi ikkje berre skal bevare, men forbetre og utvikle vidare. Det vi må lære av det som no skjer i Europa, er minst to ting: For det første, velferdsstaten i Noreg er ikkje ein del av problemet, men det er ein del av forklaringa på at vi har klart oss betre enn mange andre land. Velferdsstaten bidreg til verdigheit og tryggleik for mange menneske, men òg til betre økonomisk vekst, ein trygg økonomi og ein stor offentleg sektor, ein buffer mot kriser. For det andre må vi lære at velferdsstaten må finansierast, elles får han store problem. Dersom ein verkeleg meiner alvor med velferdsstaten, så må ein vere villig til å betale det han kostar.

Ein av dei andre tinga som Høgre og Framstegspartiet klarer å verte einige om – i tillegg til at det ikkje skal vere reinsing frå dag éin på gasskraftverk – er å fortsetje ein skattelettepolitikk. Det svekkjer moglegheita til å halde oppe ein god velferdsstat, men det er òg svært dårlege tiltak for vekst og utvikling i ein krisesituasjon.

Lat oss kort samanlikne – for no har vi litt av biletet

frå dei nordiske landa, som har ulike regjeringar med ulik politisk farge. Hovudforskjellen på dei norske tiltaka og tiltaka i Sverige og Danmark er at våre naboland har satsa ganske tungt på skattelette, og vi har først og fremst satsa på investeringar og utviklingstiltak. Kva er fakta? Jo, mens ledigheita har stige i alle andre nordiske land, har Noreg greidd å halde ledigheita nede gjennom krisa. Som det einaste nordiske landet har Noreg òg klart å halde veksten i BNP oppe – sett i ein toårsperiode – gjennom krisa. Og ser vi på industriproduksjonen dei siste fem åra, avslører den eit kraftig fall i alle andre nordiske land, utanom Noreg. Nå foreslår høgreregjeringa i Danmark store kutt i velferda for å sikre dei skattelettane som dei tidlegare har gitt, mens venstresidas alternativ der er at alle må bidra meir og yte meir etter evne, for å styrkje velferda og kunne løyve meir til å forbetre velferdsstaten i åra som kjem. Så når det gjeld både klima og velferdsstaten, spiller politikken ei avgjerande rolle.

Forskjellen mellom dei raud-grøne her i Noreg og det som foreløpig ikkje er eit alternativ, men ei retning, frå Høgre og Framstegspartiet, er veldig tydeleg, både i klimapolitikken og i fordelingspolitikken og politikken for velferdsstaten. Høgresida svekkjer velferda, kuttar i skattar som svekkjer grunnlaget for han, og har ein mindre ambisiøs klimapolitikk enn det den raud-grøne regjeringa fører i Noreg.

M a r i t N y b a k k hadde her overtatt presidentplassen

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [13:06:50]: For det første: Representanten Solhjell er uryddig når han gjentatte gonger hevder at Høyre og Fremskrittspartiet stemte imot prosjektet på Mongstad. Det er bestemt feil – det er bare å se på voteringsrekkefølgen i Stortinget.

Så er representanten opphengt i at Høyre og Fremskrittspartiet snakker om utsettelse i innstillingen til budsjettet – mens vi samtidig anklager regjeringen for ikke å gi informasjon. Representanten Solhjells konklusjon er at vi må jo ha blitt informert av regjeringen når vi kan være kritiske. Det Solhjell ikke får med seg, er at den informasjonen vi har, kommer fra fagfolk utenfor regjeringssystemet og fra journalister som har gravd i dette. Men sågar Gassnova-sjefen sa i Dagens Næringsliv 19. oktober 2009 at CO₂-rensing på Mongstad ikke ville være mulig før tidligst 2015–2016. Basert på det kan vi si at det var varslet om en utsettelse, for det er faktisk regjeringens fagmann som sier det.

Forstår representanten Solhjell at det er grunnlag for å være kritisk til dette, og samtidig si at informasjonen ikke har kommet fra regjeringssystemet i stortingsproposisjoner eller stortingsmeldinger?

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:08:01]: Det eg forstår, er at i fjor kom det mange faglege bidrag frå forskjellige kjelder som på ulike måtar understreka at det var krevjande og utfordrande å følgje den opphavlege tidsplanen, men at det var mogleg å gjennomføre. Regjeringa må halde seg

til dei faglege råda og vurderingane ho får. Som statsråden her har gjort greie for, vart dei utfordringane vidareformidla på ulike tidspunkt til Stortinget. 22. mars kom anbefalinga, og eg konstaterer at ved ei rekkje innlegg her i salen og ved merknader og offentlege utsegn tidlegare har ein gjort kjent at ein er varsla om og kjenner til utfordringar og problem. Men først no har regjeringa fått ei anbefaling, og det er det som er grunnlaget for den nye tidsplanen som no er lagt fram.

Nikolai Astrup (H) [13:09:06]: I innstillingen som stortingsrepresentanten refererer til, er det også en merknad fra regjeringspartiene. Der heter det følgende:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det i henhold til utslippstillatelsen skal være på plass fullskala CO₂-fangstanlegg innen utløpet av 2014, og merker seg at det nå vurderes forskjellige løsninger for raskest mulig realisering av dette.»

Så varslingen er åpenbart ikke nådd regjeringspartiene, fordi de står fast på 2014 også i denne innstillingen.

Da er spørsmålet: Mener virkelig representanten at Stortinget skal forholde seg til medielekkasjer og presse-meldinger fra Statoil som informasjonsgrunnlag mellom storting og regjering?

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:10:06]: Det er nettopp det eg meiner at ein ikkje skal gjere. Det er derfor eg finn det veldig merkeleg dersom det er slik at ein merknad om at ein er varsla, baserer seg på medieutspel, lekkasjar og andre ting. Eg tek det for gitt at når Høgre og Framstegspartiet seier at dei var varsla om ei utsetjing, refererer dei til at dei var varsla om problem, utfordringar, og hadde kjennskap til fagleg usikkerheit rundt det, nettopp slik regjeringspartia hadde, som det vart gjort greie for var gått gjennom til Stortinget i ulike samanhengar.

22. mars kom anbefalinga frå Gassnova. Det er etter det at det kom eit forslag til ein ny tidsplan, som er grunnlaget for den debatten vi har no.

Øyvind Håbrekke (KrF) [13:11:02]: Jeg må si det er forunderlig – eller kanskje heller forbløffende – å høre representanter fra regjeringspartiene som har et så enkelt forhold til opplysningsplikten at den anses oppfylt vedrørende faglige rapporter fra regjeringens underliggende organer bare med en meddelelse om at et prosjekt anses krevende eller utfordrende.

Men mitt spørsmål dreier seg mer om SVs politiske ståsted i denne saken. Da Soria Moria-erklæringen kom, het det at gasskraftkampen nå var avsluttet, det var rensing fra dag én. Et år etterpå, da Mongstad-kompromisset kom, var det utsatt med 1 460 dager. Nå er det utsatt med 3 000 dager, og kanskje enda mer. Spørsmålet til representanten Solhjell må bli: Er det stor stas å sitte i regjering?

Presidenten: Nå sitter vel neppe representanten Solhjell i regjering.

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:12:07]: Takk, president! «Stas» er ikkje det uttrykket eg brukar om mitt politiske virke nokon gong. Men viktig – ja, veldig viktig, fordi det er med på å endre samfunnet på ei rekkje viktige felt, ikkje minst innan miljøpolitikken. Som vi har gått igjennom tidlegare i debatten, hadde det ikkje vore eit Mongstad-prosjekt å diskutere dersom Høgre og Framstegspartiet hadde fått fleirtal for sin miljøpolitikk, for dei har ikkje vore for at vi skal reinse gasskraftverk i Noreg. Det er òg på ei rekkje andre felt innanfor miljøpolitikken justert og endra kurs kraftig – på fornybar energi, på samferdsel, ikkje minst har vi igjen teke på oss leiartrøya internasjonalt i miljøpolitikken med skogsatsinga for å få internasjonale målsetjingar opp og stå frå 2005. Så det er svært viktig etter mi oppfatning at SV sit i regjering, for eg trur det er ein viktig grunn til forbetringa i miljøpolitikken dei siste fem åra.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [13:13:27]: Den 25. mai 1961 holdt president John F. Kennedy en tale for en samlet amerikansk kongress. Det er i den talen han lanserer visjonen om å sette en mann på månen før dette tiåret er ute. Fortsatt den dag i dag lyser det av Kennedys ord:

«Ikke et eneste romprosjekt i denne epoken vil være mer imponerende for menneskeheten, eller viktigere for utforskningen av rommet, og ingen vil være så vanskelige eller dyre å oppnå.»

Litt over et år senere, den 12. september 1962, taler Kennedy på Rice University i Houston. Der utbroderer han den bokstavelig talt fantastiske visjonen sin slik:

«Vi velger å reise til månen – vi velger å reise til månen i dette tiåret og gjøre disse andre tingene – ikke fordi det er lett, men fordi det er vanskelig! Vi setter seil i dette nye farvannet fordi det er ny kunnskap å hente og nye rettigheter å vinne, og de må vinnes og brukes i hele menneskehetens tjeneste.»

Hvorfor lar vi oss fortsatt imponere av disse ordene? Jo, fordi dette er politikk på sitt aller mest visjonære. Kanskje er dette det mest kjente eksemplet på ambisjoner som der og da ligner på science fiction, men som på nesten umenneskelig vis ble til virkelighet, og dermed også endret virkeligheten og synet på hva politikk kan oppnå.

Vår statsminister har som kjent kalt Mongstad-prosjektet for vår månelanding. Det fortjener han honnør for. Det handler om å sette seg djerpe mål, være modig og i Kennedys ånd ønske å gjøre noe stort, ikke fordi det er lett, men nettopp fordi det er vanskelig.

Man kan spørre seg om opposisjonen i denne saken synes det er viktigere å lage politisk spill enn å satse for å skape de nødvendige nyvinningene som skal redde klimaet. Jeg frykter i så fall at dette på sikt fører til en kultur ingen er tjent med, der man ikke tør å sette seg de store målene.

Politikere skal lede. Vårt ansvar er å stille krav og sette oss store mål til beste for landet og innbyggerne. Et kjent eksempel er byggingen av Bergensbanen. Hadde ikke da-

tidens politikere hatt mot til å gjøre svære investeringer, hadde Norges befolkningsmønster og næringsliv sett ganske annerledes ut. Et annet eksempel er stiftelsen av Statoil, der et enstemmig vedtak i Stortinget 14. juni 1972 opprettet selskapet. Motivasjonen bak vedtaket var et ønske om å sikre norsk deltakelse i oljeutvinningen fra starten av. Datidens politikere ville bygge opp en nasjonal oljeøkonomi, og de ville ha statlig styring med det til beste for landet. Hadde ikke datidens politikere visst hvor de ville, hadde Norge vært et ganske annet sted enn der vi er i dag.

Veien til det ukjente følger ingen kjente kart. Hvis vi ikke våger å satse, selv om veien fram mot målet er ukjent, kommer vi ikke videre. Men, for å låne en kjent setning fra det amerikanske romprogrammet: «Houston, we have a problem.» Den opprinnelige tidsplanen for Mongstad har vist seg å være vanskelig å holde. Men dette er ikke noe nytt for Stortinget. Det har hele tiden vært kjent at dette er et krevende og stort prosjekt, og regjeringen har fortløpende holdt Stortinget orientert om kompleksiteten i prosjektet.

Opplysningsplikten handler om selve nervesystemet i vårt parlamentariske system. Dette går begge veier. Enhver regjering er avhengig av et fond av tillit i denne sal. Motsatt er Stortinget avhengig av et godt kunnskapsgrunnlag for de vedtak som de blir invitert til å treffe. Påstander om brudd på opplysningsplikt er det Stortinget alene som vurderer. Vi er oppriktige når vi mener at opplysningsplikten er overholdt. Det er selvsagt hele tiden snakk om når og i hvilket omfang når vi debatterer regjeringens opplysningsplikt overfor Stortinget, men vi, stortingsflertallet, vurderer det slik at informasjon og opplysninger, kunnskap og vurderinger er blitt gitt til Stortinget på et vis som ikke strider mot Grunnlovens ord: Nødvendige opplysninger er meddelt. Vi mener det ikke er grunnlag for mistillit.

Men til slutt: Hvis vi løfter blikket litt, er det som er gledelig, når vi ser bort fra prosess, spill, alt det rundt, at vi i hvert fall er enige om målet – at vi trenger et fullskala renseanlegg på Mongstad. Det er bra at vi fortsatt har politikere og en statsminister som setter seg djerpe mål. Velgerne våre, og i dette tilfellet også klimaet, fortjener det.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [13:18:05]: Når en hørte innlegget, skulle en nesten tro det var miljøvernministeren som hadde skrevet det – det var fullt av svulstige ord, men ganske irrelevant for det som er kjernen i saken. Opplysningsplikten er kjernen i saken: I hvilken grad har regjeringen informert om både de positive og negative sidene som de er blitt kjent med i prosjektet, samtidig som Stortinget er blitt invitert til å gjøre vedtak og bevilge penger til det? Opposisjonen har tilkjennegitt sitt synspunkt.

Jeg vil be stortingsrepresentanten om å sette seg i en situasjon der han selv sitter i opposisjon – om han ville vært fornøyd med å bli invitert til å bevilge 25 mrd. kr til to fullskala renseanlegg uten å få vite at fagorganisasjonen til regjeringen anbefalte ikke å ha mer enn ett, om han ville vært fornøyd med å bli informert om at det

som kan bli en revolusjonerende stor endring i prosjektet, nemlig at vi får en trinnvis rensing i stedet for fullskalarensing, og at årstallet ikke innfris, bare omtales med én linje i stortingsproposisjonen framfor å få det omfanget det fortjener.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [13:19:23]: I denne saken har vi hatt veldig mange runder i Stortinget. Vi hadde det i januar i fjor, vi hadde det i revidert nasjonalbudsjett, og vi hadde det i statsbudsjettet forrige år. Vi har hatt mange gode og grundige debatter der ulike problemstillinger er blitt løftet opp, og det har vært et stort offentlig ordskifte. Så dette har ikke vært noen debatt eller noen saksbehandling der det har vært mangel på motforestillinger. Det har vært masse motforestillinger, og det har kommet fram også i proposisjonene som regjeringen har lagt fram, at dette er krevende, at dette er utfordrende, men at vi har et ambisiøst mål og ønsker å nå det innen 2014. Så gir da Gassnova et nytt råd i slutten av mars, som regjeringen med en gang følger opp og kommer til Stortinget med i mai.

Per-Kristian Foss (H) [13:20:02]: Det er i hvert fall noe forsonende over en senterpartipolitiker som henter sine idealer fra Kennedys USA, et land hvor Senterpartiet aldri ville kunnet eksistere, og som henter sine idealer fra det tidspunkt da Bergensbanen ble vedtatt bygget, da Senterpartiet heller ikke eksisterte.

Joda, jeg ser noe positivt i innlegget. Men å oppsummere opplysningsplikten bare i uttrykket «nødvendige opplysninger er meddelt», holder ikke. Frøiland-utvalget, som tilhører 2000-tallet og ikke 1990-tallet, som representanten Helga Pedersen sa, sier følgende om opplysningsplikten:

«Komiteen vil hevde at regjeringen må ha plikt til å la alvorlige faglige motforestillinger fremgå av saken selv om disse er i strid med regjeringens forslag.»

Det er den definisjonen Stortinget nå har gitt sin tilslutning til, dvs. i forrige periode, og det gjelder fortsatt. Alvorlige faglige motforestillinger lar seg ikke skjule bak talemåter som «krevende», de må rett og slett meddeles slik de faglig fremkommer, og ikke gjennom politiske omskrivninger. Det er opplysningsplikten.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [13:21:18]: Vi har alle sittet og lest om opplysningsplikten og praktiseringen av opplysningsplikten til vi er blitt trøtte og leie de siste dagene.

Jeg tror vi alle ser at vi er helt avhengige av god og solid informasjonsflyt mellom regjering og storting. Det vurderer vi at det har vært i denne saken – at det har vært en god og solid informasjonsflyt, at statsråden har gitt vurderinger i ulike retninger, at han har tort å problematisere, at motforestillingene har nådd det offentlige rom. Vi har rett og slett bare ulike vurderinger av om opplysningsplikten er fulgt, og vi står helt trygt på at det er den.

Trine Skei Grande (V) [13:22:01]: Senterpartiet blir trøtte og leie av å lese om opplysningsplikten etter å ha gjort det mye i det siste. Det skjønner jeg at de blir når

ting butter imot, slik det gjør i dag. Jeg vil bare henvise til at opplysningsplikten også har med en viss dannelse i forholdet mellom opposisjonen og posisjonen å gjøre.

Venstre har sendt Senterpartiets statsråd tre brev denne uka. Vi har ikke fått noen svar. Vi har ikke engang fått det svar at det kan vi ikke svare på. Det er en tone overfor opposisjonen som senterpartistatsråden har valgt.

I Dagbladet i dag sier Arbeiderpartiets Helga Pedersen at statsråden

«har håndtert saken på en god måte. Han har gitt Stortinget relevant og riktig informasjon til rett tid».

Mener Senterpartiets parlamentariske leder at det ikke å besvare brev er en god måte å behandle opposisjonen på?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [13:23:06]: Som jeg sa i mitt innlegg: Opplysningsplikten er selve nerven i vårt parlamentariske system. Vi mener at den har vært overholdt.

Når jeg sa at jeg var litt lei av å diskutere opplysningsplikten, var det fordi jeg synes det er synd at vi, når vi har en diskusjon om Mongstad, ikke diskuterer prosjektet og hva vi i fellesskap – som jeg forstår også Venstre er en del av – ønsker å oppnå, at vi isteden diskuterer målet. Jeg føler at dette blir mer og mer et slags politisk spill, der man glemmer hva som er målet. Målet er fullskalarensing av CO₂ på Mongstad.

Når det gjelder brev, har det gått flere brev mellom storting og regjering. Det har vært høring i energi- og miljøkomiteen, det har vært behandling i finanskomiteen, og det har vært vurdering i kontroll- og konstitusjonskomiteen. Det er vel ingen sak som er blitt grundigere behandlet på Stortinget denne våren enn nettopp denne saken.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Dagfinn Høybråten (KrF) [13:24:17]: En samlet opposisjon konkluderer i innstillingen med at olje- og energiminister Terje Riis-Johansen ikke har oppfylt sin informasjonsplikt overfor Stortinget i forbindelse med prosjektet for fullskala CO₂-håndtering ved Mongstad.

Statsråden har gjennom flere måneder sittet på rapporter og anbefalinger fra Gassnova om prosjektets framdrift og innretning som bryter med utslippstillatelsen og andre premisser som lå til grunn for Stortingets tilslutning til regjeringens opprinnelige planer. Når dette i media fra regjeringspartiene blir besvart med at Stortinget har fått all relevant informasjon i rett tid, og gjentatt her i salen, er det ganske underlig, når vi de siste dagene har vært vitne til hvordan statsråden er blitt presset til gradvis å lette på sløret, og dermed har demonstrert med all ønskelig tydelighet at her var det mye relevant informasjon som Stortinget ønsket, men som Stortinget ikke fikk i god tid. Og det nytter ikke å si, slik vi hørte Senterpartiets parlamentariske leder nå gi uttrykk for, at høringen har gitt mer informasjon. Hvorfor har vi hatt høringen? Det er fordi Stortinget ikke i tide har fått informasjon om disse rapportene, og fått seg forelagt det som opplysningsplikten krever.

Det miljøpolitiske alvoret i denne saken er at regjerin-

gens plan for CO₂-håndtering av sterkt forurensende gasskraftverk er brutt sammen og er utsatt på ubestemt tid, både på Kårstø og på Mongstad. Det parlamentariske alvor er knyttet til det bruddet på informasjonsplikten overfor Stortinget som statsråden er ansvarlig for. Det er en sentral del av Stortingets ansvar å utøve kontroll med at statsrådene oppfyller sin informasjonsplikt. Stortinget har vært meget påpasselig med dette helt siden statsrådene, mot sin vilje, ble tvunget til å møte her i salen i 1884.

Jeg vil advare regjeringspartiene og statsministeren mot å autorisere den praksis vi har sett i denne saken som en slags standard for framtidig oppfyllelse av informasjonsplikten. Dette holder ikke mål, og jeg tror at hvis man ser utover denne saken, vil hele Stortinget være enig i det.

Vi mener innstillingen dokumenterer klare brudd på informasjonsplikten. Kristelig Folkeparti velger derfor, som en konsekvens av dette og i lys av den store og alvorlige sak det gjelder, å fremme det mistillitsforslaget som nå er tatt opp. Det er nøye vurdert fra vår side, for slike forslag fremmer man ikke i utide. Men Stortinget kan ikke la bli stående en slik standard for oppfyllelse av informasjonsplikten.

Det sentrale faktum i saken er at Stortinget i 2007 fikk seg forelagt en detaljert tidsplan for fullskala CO₂-håndtering på Mongstad, som innebar ferdigstilling innen utgangen av 2014. Tidsplanen var fremmet av regjeringen og nedfelt i gjennomføringsavtalen og i utslippstillatelsen og lå til grunn for de vedtak Stortinget fattet. Da det kom på bordet klare faglige motforestillinger mot gjennomføringen av planen på dette grunnlaget og klare anbefalinger fra de ansvarlige for prosjektet om en annen framdrift og et mindre omfang av CO₂-håndteringen, burde dette vært lagt fram for Stortinget på egnet måte, klart og tydelig og uten ugrunnet opphold.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Martin Kolberg (A) [13:27:37]: Påstandene om brudd på opplysningsplikten er nå tydelig tilbakevist av regjeringens talsmenn og av regjeringspartifraksjonen her i Stortinget, så jeg kommenterer ikke det ytterligere. Jeg bare viser til det.

Jeg vil ta opp en annen side av saken med Høybråten. Han har tidligere her sagt at utsettelsen av rensing er et gigantisk tilbakeskritt for miljøet. Line Henriette Hjemdal, som er talskvinne for Kristelig Folkeparti i miljøsaker, ble i mai 2009 spurt av Bergens Tidende:

«(...), åpner dere for utsettelser og at renseanlegget ikke er på plass før i 2018–2019?»

Da svarer hun:

«Ja, hvis det er nødvendig.»

Da er mitt spørsmål: Kan representanten nå være snill og forklare: Hva er det som er grunnlaget for hva som er nødvendig utsettelse for Kristelig Folkeparti i denne saken, når Hjemdal uttaler seg slik som hun har gjort?

Dagfinn Høybråten (KrF) [13:28:48]: Jeg skjønner veldig godt at representanten Kolberg ikke vil gå inn i argumentasjonen mot grunnlaget for mistillit, for det re-

gjeringspartiene har gjort her i dag, er først og fremst å postulere og erklære at det ikke er grunnlag for mistillitsforslaget om bruddet på informasjonsplikten. Det er ikke argumentasjon, det er rett og slett bare en påstand.

Den rapporten som ble oversendt Stortinget for to dager siden – unntatt offentlighet – og som i dag er lagt ut på nettsidene til Olje- og energidepartementet, viser at det man arbeidet med på kort sikt, var en gjennomføring som bare gjaldt én av turbinene, bare gjaldt en delvis oppfyllelse av utslippstillatelsen, og dermed var et klart brudd med Stortingets forutsetninger. Den rapporten burde Stortinget kjent til for mange måneder siden. Det er det Stortinget her diskuterer, og det er det saken gjelder.

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:29:56]: Eg synest i grunnen ikkje svaret frå representanten Høybråten på det førre spørsmålet var særleg klargjerande – tvert imot. I Innst. S nr. 206 for 2008–2009 frå april i fjor skreiv Kristeleg Folkeparti at CO₂-reinsing tidlegast kan vere på plass i 2014–2016. I april i fjor skreiv dei altså dette i ei innstilling til Stortinget.

Då er det minst to spørsmål som melder seg. Det eine er: Kva var det som gjorde at Kristeleg Folkeparti på det tidspunktet hadde grunnlag for å anta at det ville verte ei utsetjing, når dei no hevdar at det ikkje var noko grunnlag for å meine at det kunne verte utsett? Så er det også freistande å spørje: Kvifor brukte ikkje Kristeleg Folkeparti omgrepet «gigantisk tilbakeskritt for miljøet» om den utsetjinga dei då var opne for?

Dagfinn Høybråten (KrF) [13:31:12]: La meg si at jeg er veldig lei meg for at Bård Vegar Solhjell og jeg nå står på motsatt side i kampen mot sterkt forurensende gasskraftverk. Det er dessverre en utvikling som har skjedd under den rød-grønne regjeringen, og som i historiens lys ikke vil være en spesielt ærerik utvikling for SV.

Jeg skal svare på spørsmålet: Kristelig Folkeparti har selvsagt hele tiden ønsket en utvikling der vi hadde rensing fra dag én. SV spilte fra seg det kortet under regjeringsforhandlingene i 2005, og har siden vært på en gli-defluks vekk fra kravet om full rensing. Tilbakeskrittet for miljøet er jo at vi i dag – den 18. juni 2010 – ikke kan si noe sikkert om når det blir rensing, og om det blir rensing, verken på Kårstø eller på Mongstad.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [13:32:24]: Jeg må ta opp igjen de problemstillingene som Arbeiderpartiet og SV løftet i sine replikker. Representanten Kolberg viste til uttalelser fra Line Henriette Hjemdal, der hun sa at hvis det er nødvendig, så åpner de for utsettelse til 2018–2019.

Så viser representanten Solhjell til innstillingen, der Kristelig Folkeparti åpner opp for 2014–2016, tydeligvis med lave skuldre, både i en valgkampsituasjon og i en stortingsinnstilling. Når regjeringen kommer og sier at man trenger litt mer tid, så er det et gigantisk tilbakeskritt – hva er logikken i det?

Dagfinn Høybråten (KrF) [13:33:13]: Denne saken startet med at Senterpartiet og SV ønsket full rensing fra

dag én. Vi skulle ha full rensing på Kårstø fra 2009. Det er nå helt i det blå. Så gikk Senterpartiet og SV med på rensing fra 2014. Det er nå skutt ut, ikke til 2015 og 2016 – som representanten Slagsvold Vedum gir inntrykk av. Nei, regjeringen er nå ikke i stand til å si når. Det betyr at det er skutt ut på ubestemt tid. Det er det som er det gigantiske tilbakeskrittet for miljøet. Og det trodde jeg faktisk at Senterpartiet, som i sin tid satte sine taburetter inn på å stoppe sterkt forurensende gasskraftverk, kunne være enig med Kristelig Folkeparti i.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Trine Skei Grande (V) [13:34:23]: Klimautfordringen er den største utfordringen som vår klode står overfor, og miljøet er en av de viktigste sakene vi er satt til å forvalte. Bondevik II-regjeringen, med Venstre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, gikk av på grunn av en miljøsak. Da sto Jens Stoltenberg i spissen i denne salen for å få kastet regjeringa og gi tre nye konsesjoner til gasskraftverk. Vi bygde Kårstø, og det har fortsatt ikke blitt rensing der til tross for lovnadene om at dette skulle skje i 2009. Det viser at denne regjeringas hovedprioritet er å bygge gasskraftverk og ikke ha rensing. Venstres prioritet har alltid vært fornybar energi foran fossil energi. Men vi har i hovedsak støttet dette prosjektet sjøl om det nå viser seg at det er gjort på sviktende grunnlag, og at vi har brukt enorme summer av skattebetalernes penger.

Et annet aspekt her er viljen til faktisk å gjøre det man har sagt man skal gjøre. Jeg har fulgt høringa til energi- og miljøkomiteen, og det var med undring at jeg kunne konstatere at statsråden var ivrig etter å understreke at tidsplanen ikke kunne holdes på grunn av tekniske utfordringer, og at teknologien ikke var kommet langt nok. Jeg trodde dette var en månelanding, jeg trodde det var en politisk pushing av teknologien, men det er det visst egentlig ikke, og det skal jeg begrunne.

I rapporten fra Gassnova fra den 27. mai 2009 går det fram at full rensing er mulig innen 2014 dersom gasskraftverket kjøres på halv kapasitet. Venstres gruppe har stilt spørsmål til statsråden om hva han foretok seg i lys av disse anbefalingene, og hva han gjorde for å forsikre seg om at Statoil ikke ville iverksette full drift av anlegget. Vi har også sendt over en rekke andre spørsmål til olje- og energiministeren fordi vi ikke er representert i miljøkomiteen, og ikke fikk mulighet til å stille våre spørsmål der. Men vi har ikke fått svar, vi har ikke engang fått forklaring på hvorfor vi ikke har fått svar. Og nå blir hele prosjektet skjøvet ut til en investeringsbeslutning som skal legges fram i 2014. Det er vagt, det er uforpliktende, og det er for vår del det samme som å si at det ikke blir noe rensing av gasskraftverket på Mongstad.

I ettertid er det lett å se at det fort kan bli slik som det kanskje var lagt opp til fra første dag, og som var min spådom.

Vi i Venstre har vært konstruktive medspillere for flertallet og for regjeringa i denne saken, til tross for vår skep-

sis mot hele prosjektet i utgangspunktet. Nå møtes vi av en grenseløs arroganse. Jeg må si at jeg rett og slett er skuffet over den måten man opptrer på, og at man ikke er interessert i å informere Stortinget i forkant av en så stor og viktig sak. Dette har å gjøre med Stortingets tillit til medlemmene av regjeringen.

Miljøvernministeren sa at vi har et eget politisk system i Norge der man ikke har alternativer. Det fins ingen politiske systemer der man ikke har alternativer, men mange sosialister har trodd at slike systemer fins.

Parlamentarisme handler om å ha makt, men respekt for folket sitt. Det handler om å fatte vedtak som er opplyste. Det handler om noen valg som viser alternativer. I denne saken setter man politikken og parlamentet i vanry. Man har drevet valgkamp og fortalt alle borgerne at man skulle gjøre noe man visste man ikke klarte. Jeg er forskrekket over den tonen regjeringspartiene har valgt i denne debatten – jeg er kanskje mest forskrekket over miljøvernministeren.

Jeg lurar på om det egentlig nå er vilje til å gjennomføre dette. Jeg begynte med å si at klimautfordringen er den største utfordringen vår klode står overfor. Det å svare med en månelanding kan virke som om det er noen som er opptatt av å stikke av fra utfordringen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Martin Kolberg (A) [13:38:46]: Vi hørte nå, og vi har hørt tidligere, at representanten Skei Grande bruker veldig sterke ord i denne debatten. Hun gjorde det nettopp, hun brukte igjen uttrykket «arroganse».

Hun sa til NRK i går at man har lurt velgerne. Man har gått inn i valgkampen og lagt fram en månelanding som man visste man ikke kunne klare. Dette er forakt mot borgerne i dette landet, og det er forakt mot parlamentet. Sterkere kan det vel kanskje ikke sies.

Hva er hensikten? Jo, det er selvfølgelig, som hele denne debatten bærer preg av, å tegne et bilde av at regjeringen har visst noe som man ikke ville meddele, og at man har misbrukt det i en valgkamp – til tross for de uttalelsene som nå er kommet.

Da er det bare å spørre: Hva er det representanten Skei Grande og Venstre vet, som ikke regjeringen har visst, når vi nå har fått vite at Gassnova har sagt at det er først nå at man har grunnlag for å si at dette skulle stoppes? Hva er det Venstre har visst som kan danne grunnlag og bakgrunn for så sterke ord?

Trine Skei Grande (V) [13:39:56]: Jeg står for alle ordene. Jeg er glad for at representanten Kolberg brukte sin tid på å repetere dem.

Det vi ser her, er at regjeringa har gått inn i valgkampen og visst at dette kom de ikke til å klare ut fra de forutsetningene de hadde lagt, det visste de i valgkampen. Velgerne har valgt på feil premisser, og vi har også behandlet saker i Stortinget på feil premisser. Det burde posisjonspartiene nå ha skjönt. Da burde de valgt denne dagen til å innta en litt mer ydmyk holdning enn å angripe oss for at vi føler oss lurt av regjeringa.

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:40:45]: Eg registrerer at representanten Skei Grande på mange måtar brukar dei aller sterkaste uttrykka i denne saka. Representanten Skei Grande brukar òg sterke uttrykk om den politiske sida av saka. Veldig grovt oppsummert kan ein seie at Venstre og Kristeleg Folkeparti kritiserer regjeringa og dei raud-grøne for at dei brukar for lite pengar på CO₂-reising for seint og på for få gasskraftverk. No er dei når det gjeld dette mistillitsforslaget, i ein allianse med to parti som grovt sett meiner vi brukar for mykje pengar på det for raskt og på for mange gasskraftverk – for å oppsummere dei siste åras politiske debatt.

Mitt spørsmål til Skei Grande går eigentleg på det politiske: Trur representanten Skei Grande at hennar synspunkt når det gjeld CO₂-reising av gasskraftverk i Noreg, ville fått meir gjennomslag dersom det var Høgre og Framstegspartiet som styrte og sat i regjering i Noreg?

Trine Skei Grande (V) [13:41:46]: Jeg må si at jeg deler nok SVs landsstyremedlems uttalelse om at den vanskeligste bøygen for å få til ting her er Arbeiderpartiet, som SV har valgt å sitte i regjering sammen med.

Det er klart at Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet har stått sammen om veldig mange viktige miljøsaker. Det er klart jeg synes det er underlig at regjeringa her presser fram, gjennom sin dårlige informasjon til parlamentet, en allianse der Fremskrittspartiet og Venstre står sammen i en miljøsak. Det er presset fram av regjeringa – det er ikke presset fram av Venstre!

Erling Sande (Sp) [13:42:35]: Det er tidlegare nemnt her at Venstre har brukt sterke ord om utsetjinga av reising på Mongstad. Det får meg til å tenkje eitt år tilbake då vi hadde debatt i denne salen om Mongstad-prosjektet, og dåverande leiar av energi- og miljøkomiteen, Gunnar Kvassheim, uttalte at

«erfaringene tilsier at ting tar tid».

Vidare:

«Ingenting blir billigere og ingenting går raskere enn opprinnelig planlagt.»

Og vidare:

«Men StatoilHydro har bl.a. i innspill bidratt til at en kan si at det er mer sannsynlig at det drar ut.»

I dag er Venstre både overraska og irritert over utsetjinga, mens ein for eitt år tilbake nærmast forventa ei utsetjing. Kva for ei av desse historieforteljningane føler Skei Grande seg mest komfortabel med?

Trine Skei Grande (V) [13:43:29]: Denne dagen har hatt noen forunderlige innslag. Et av de forunderlige innslagene er at regjeringsspartiene drar fram gamle sitater, der vi også har uttrykt mistro til om hvorvidt framdriften kom til å holde.

Det som har skjedd, er jo at regjeringa i alle disse debattene har sagt at det skal holde. Når regjeringa anklager partiene i miljøkomiteen for å komme med kommentarer om at det kanskje ikke holder, er det slik at regjeringsspartiene ikke har gått inn på de merknadene. Da må det være fordi de har betvilt at det faktisk er slik. Så her bruker man

det at vi har hørt rykter om at dette kanskje ikke holder, som argument *mot* at regjeringa har informert. Regjeringa har ikke informert. Dere har argumentert mot disse uttalelsene. Dere har ikke gått inn på disse merknadene. Dere har faktisk betvilt at disse utsagnene er rett. Det er derfor vi er i den situasjonen vi er i i dag.

Presidenten: Representanten Skei Grande vet sannsynligvis at all tale skal rettes til presidenten.

Trine Skei Grande (V) [13:44:27]: Det vet jeg, men av og til blir man litt irritert, president!

Presidenten: Replikskordskiftet er dermed omme.

Statsminister Jens Stoltenberg [13:45:04]: Stortinget behandler i dag revidert nasjonalbudsjett. Det gjør vi i en periode der internasjonal økonomi er på vei opp etter det sterkeste økonomiske tilbakeslaget siden annen verdenskrig. Oppgangen er sterkest i framvoksende økonomier som India og Kina. Men også i Europa har vi sett en gryende vekst. Det betyr imidlertid ikke at faren er over. Den siste tiden har vist at det fortsatt er alvorlige problemer, ikke minst i europeisk økonomi. Krisen har endret karakter. Det som var en finanskriser, er blitt en jobbkriser. Ledigheten stiger og er nå svært høy i mange av våre naboland. I Europa er det 23 millioner mennesker som er arbeidsløse, dvs. at nesten én av ti av dem som ønsker jobb, ikke får jobb. Og vi vet at når ledigheten først har økt, kan den lett bite seg fast og bli værende på et høyt nivå lenge. Dette er et stort sosialt problem, men i tillegg er det også et stort økonomisk problem. Arbeidsledighet er sløsing. Det svekker økonomiens vekstevne, og det bidrar til enda større budsjettunderskudd.

I tillegg til jobbkrisen har vi fått en gjeldskrise. Mange land har store underskudd, de har pådratt seg svært stor gjeld. Statsgjelden nærmer seg det u håndterlige i flere land. På sikt kan dette undergrave selve velferdsmodellen i disse landene. Det er alvorlig at en stat ikke greier å betale renter og avdrag på gjelden sin. Den store gjelden presser rentene opp. De som har lånt ut penger, kan risikere å ikke få pengene tilbake.

Bidrag og tiltak fra Det internasjonale pengefondet og EU motvirker de kortsiktige problemene vi har sett i flere land. Men den grunnleggende utfordringen, det grunnleggende problemet, er fortsatt der. Store budsjettunderskudd på 12–13 pst. av nasjonalproduktet innebærer for flere land at hver fjerde krone de bruker over statsbudsjettet, er en lånt krone. Slik kan det ikke fortsette. I lengden må også stater sørge for at inntektene tilsvare utgiftene. Derfor har mange land annonsert tiltak for å bedre de offentlige finansene og styrke tilliten. Flere land vil gå igjennom krevende tider med betydelige nedskjæringer. Særlig er dette alvorlig fordi det skjer rett før de går inn i en periode med en aldrende befolkning. Det gjør situasjonen ekstra krevende.

Det er gledelig at det blir flere eldre. Men det gir også økte utgifter både til pensjoner, helse og omsorg. Starter man denne perioden med store underskudd og gjeld, gjør

det utfordringene enda større i årene som kommer. Og ikke minst er det krevende fordi reservene er brukt opp. Om vi nå får et nytt økonomisk internasjonalt tilbakeslag, vil mange land ha lite eller ingenting å stille opp med. Da er de svært sårbare. Den høye gjelden tvinger mange land til å stramme inn selv om arbeidsledigheten er høy og stigende. Da kan resultatet lett bli enda høyere ledighet. Høy gjeld gjør at mange land har mistet sin økonomiske selvråderett.

Jeg har alltid ment at høyresidens krav om varige og omfattende reduksjoner i skattenivået er uansvarlig. I dag er dette kravet mer uansvarlig enn noensinne.

Norge har så langt kommet bedre gjennom det internasjonale økonomiske tilbakeslaget enn de fleste andre land. Vi har Europas laveste ledighet. Arbeidsledigheten i Norge er lav, både historisk og i internasjonal sammenheng.

Norges utgangspunkt er godt. Vi har store naturressurser, og det har gitt oss muligheter. De mulighetene har vi brukt godt. Vi har forvaltet de store inntektene fra olje- og gassvirksomheten på en forsvarlig og god måte. Vi har hatt et godt tilsyn med bank- og finansnæringen og en god regulering av denne sektoren. De massive tiltakene vi satte inn for å bekjempe virkningene av krisen, har fungert i Norge. Noen sa at tiltakene var for små og kom for sent. Men erfaringen viser at de kom i rett tid, og var sterke nok.

Likevel er det slik at det som nå skjer internasjonalt, også vil ha betydning for Norge. Vi selger gass til Storbritannia og klippfisk til Spania og Portugal. På alle måter er vi en del av en internasjonal økonomi. Går det dårlig i andre land, rammer det også oss. Vi kan ikke skjerme norsk næringsliv og norsk industri fra det som skjer ute i verden. Vi kan ikke påby folk å bygge skip eller foreta massive statlige oppkjøp av fisk og metaller. Men det vi kan gjøre, er å innrette politikken slik at virkningene dempes. Ved å holde orden i egne budsjetter unngår vi press mot rente og kronekurs, og ved å bygge opp reserver, slik at vi har penger hvis tidene igjen skulle bli dårlige, kan vi sette inn penger når det trengs. Det er nettopp det vi gjør i budsjettet som behandles i dag. Budsjettet gir et bidrag til en stabil og god utvikling for norsk økonomi framover. Vi reduserer bruken av oljepenger gjennom at skatteinntektene øker – fordi vi har lyktes med å få flere i jobb og færre ledige. Ved revideringen av budsjettet legger regjeringen opp til en bruk av oljeinntekter som er 17 mrd. kr lavere enn i nasjonalbudsjettet for 2010. Avstanden til 4 pst.-banen anslås dermed å være knapt 26 mrd. kr, mot nesten 45 mrd. kr i nasjonalbudsjettet. Det er et viktig skritt i riktig retning.

Gjennom det inntektspolitiske samarbeidet bidrar vi også til å trygge norsk økonomi og norske arbeidsplasser. Årets lønnsoppgjør har gitt rom for et ekstra løft for mange kvinneyrker, og dette har skjedd innenfor ansvarlige økonomiske rammer. På denne måten er vi med på å trygge norske arbeidsplasser. I Norge er vi i den heldige situasjonen at vi har kunnet forhandle om hvor mye lønningene skal øke. I mange andre land diskuterer de hvor mye lønningene skal reduseres.

Ikke minst bidrar vi til å styrke norsk økonomi gjennom å bidra til omstilling og nyskaping. I Regjeringens «Sam-

arbeid for arbeid» får vi mange innspill nettopp om dette. Budsjettet inneholder bl.a. en tiltakspakke for verfts- og utstysleverandørindustrien som bidrar til å trygge arbeidsplasser. Disse næringene er inne i en krevende situasjon. Mange verft står snart uten ordrer. De store offshoreverkstedene får bare utnyttet deler av kapasiteten. Vi risikerer permitteringer og oppsigelser i stort antall. Dette er bakgrunnen for verftspakka. Vi skal stimulere lønnsomme prosjekter. Vi skal legge til rette for omstilling. Vi skal sikre videreutvikling av kompetanse.

Vi skal ikke holde liv i ulønnsomme bedrifter. Men vi kan hjelpe til med omstilling som kan bidra til å gjøre dem lønnsomme. Det er dette som er aktiv næringspolitikk.

Regjeringen redegjorde i revidert budsjett for arbeidet med CO₂-håndtering på Mongstad. Vi har varslet at vi vil bruke noe lengre tid på fullskaladelen av prosjektet. Justeringen av planen er nødvendig for å gjøre prosjektet så godt som mulig. Investeringsgrunnlaget må være gjennomarbeidet og kvalitetssikret for et så stort og krevende prosjekt.

Denne forsinkelsen er ikke noe vi ønsker. Jeg forstår utålmodigheten og skuffelsen over at vi må utsette. Vi er også utålmodige. Men ambisjonene om å realisere CO₂-håndtering på Mongstad har hele tiden vært utfordrende. Det sa vi klart fra om i 2007.

Utfordringene vi står overfor, er store og sammensatte. Vi skal bygge et anlegg av en type og en størrelse som aldri tidligere har vært bygget. Det skal skje inne på et raffineri som allerede er i drift, og vi skal håndtere eventuelle effekter knyttet til helse og miljø. Vi vil ikke presse fram en tidsplan som gir stor risiko for et dårlig prosjekt. Vi skal bygge et anlegg som fungerer på en god måte, og som andre kan lære av og bygge videre på. Det er bedre med et godt prosjekt litt senere enn et dårlig prosjekt litt tidligere. Om vi bruker milliarder av kroner på et prosjekt som ikke er godt nok, kan vi i stedet bidra til å skremme andre fra å satse på fangst og lagring av CO₂, og det er ikke hensikten.

Regjeringen har på ordinær måte lagt fram for Stortinget de relevante opplysninger knyttet til regjeringens vurdering av fullskala CO₂-fangst på Mongstad. Jeg er derfor glad for at stortingsflertallet i innstillingen mener at opplysningene regjeringen har gitt Stortinget, er et forsvarlig grunnlag for budsjettvedtakene som er gjort i tråd med opplysningsplikten.

I det betydelige arbeidet som gjenstår for investeringsgrunnlaget kan ferdigstilles og legges fram for Stortinget, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget på ordinær måte.

Jeg registrerer at opposisjonspartiene har fremmet et mistillitsforslag mot statsråd Terje Riis-Johansen. Jeg er tilfreds med at representanter for flertallet på Stortinget i denne debatten har gjort det klart at informasjonsplikten er oppfylt, og at statsråden har Stortingets tillit.

Det arbeidet som foregår på Mongstad, er viktig. Regjeringen ønsker offensive løsninger på klimaproblemene, både internasjonalt og nasjonalt.

Denne våren har vi bidratt til en avtale for å redusere utslippene av drivhusgasser fra avskoging i utviklings-

land. Det er her vi kan få de største og de raskeste kuttene i utslipp. Vi skal følge opp arbeidet med å redusere klimagassutslipp innenlands, og vi arbeider for å bringe fram bedre teknologier for fangst og lagring av CO₂. Om lag halvparten av verdens utslipp av CO₂ kommer fra store kilder som kraftverk og industrianlegg. Vi må klare å gjøre noe med disse store utslippene. Derfor er fangst og lagring av CO₂ så viktig for å redusere CO₂-utslipp fra store utslippskilder.

Arbeidet på Mongstad er vårt viktigste bidrag til å utvikle og ta i bruk teknologier som reduserer slike utslipp.

Teknologiseret er under bygging. Det vekker internasjonal interesse, og når det står ferdig, er det det største og mest avanserte av sitt slag i verden. Dette bekreftes også ved at Shell og sørafrikanske Sasol er med som eiere og deltar i utviklingen av teknologien.

Klimaproblemene kan bare løses ved at verden tar ansvar i fellesskap, ikke minst ved at vi i fellesskap satser på å utvikle teknologi for fangst og lagring av karbon.

Norge er av de fremste pådrivere i dette arbeidet. Det skal vi fortsatt være. Derfor er det viktig at vi lykkes med teknologiprojektet på Mongstad.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Siv Jensen (FrP) [13:56:29]: I Politisk kvarter i dag tidlig kunne man høre statsministeren nesten skryte av at Sigbjørn Johnsen hadde overlevd fem mistillitsforslag – det er jo litt spesielt, for så vidt, å skryte av det. Men jeg tror det kan være greit å gå litt igjennom historien.

For det første var ingen av dem – jeg har for øvrig bare klart å finne fire av disse mistillitsforslagene – uttrykk for en samlet opposisjons kritikk. To av dem var det snarere tvert imot bare ett enkelt parti som sto bak. Når det gjelder de øvrige to som hadde betydning, og som hadde en større del av opposisjonen bak seg i Stortinget, opptrådte Sigbjørn Johnsen med en betydelig grad av ydmykhet overfor Stortinget. Han beklaget, han tok ting til etterretning, han viste ydmykhet – en helt annen oppførsel enn den vi i dag har sett fra statsråd Riis-Johansen og for så vidt fra resten av regjeringen.

Synes fortsatt statsministeren at dette er et reelt sammenligningsgrunnlag?

Statsminister Jens Stoltenberg [13:57:35]: Sammenligningen er absolutt relevant, for påstanden var at fordi det er fremmet et mistillitsforslag, er det nærmest et bevis på at statsråden er svekket.

Mitt poeng var altså følgende: Det at et mindretall på Stortinget, opposisjonen på Stortinget, ikke har tillit til en statsråd, betyr ikke at statsråden er svak. Tvert imot er det slik at opposisjonen alltid ønsker at statsrådene skal gå av – ja, de mener faktisk at hele regjeringen bør gå av, på ethvert tidspunkt. Det er flertallet uenig med mindretallet i. Og erfaringene med Sigbjørn Johnsen er altså at man kan få mange mistillitsforslag mot seg, de blir nedstemt, og statsråden, hva skal jeg si, lever lenge som statsråd og kommer også ofte – kanskje ikke ofte – tilbake, slik Sigbjørn Johnsen har gjort. Erfaringene med Sigbjørn John-

sen er at mange mistillitsforslag betyr ikke et kort politisk liv.

Erna Solberg (H) [13:58:42]: Opplysningsplikten er et viktig instrument i vårt demokrati. Det å bryte opplysningsplikten betyr at et ganske stort – men ikke tilstrekkelig – flertall i denne sal mener at man ikke har fått gode nok beslutningsgrunnlag for de beslutninger man skulle fatte. Det ser man av innstillingen, og den rapporten som vi fikk først for to dager siden, gir beskjed om at det som står i innstillingen fra en samlet komité, ikke lar seg realisere med den tidsplanen som er.

Men det som har skjedd i løpet av denne debatten, er at posisjonen har tatt den litt arrogante og hovmodige tonen når det gjelder dette forslaget om mistillit, og at Arbeiderpartiets parlamentariske leder har redefinert opplysningsplikten slik som den er forstått ut fra Frøiland-utvalget, og mener at fordi Statoils rapport var kjent, var opplysningene gitt til Stortinget. Er statsministeren enig i dette? Er det Statoil som er staten, eller er det statsministeren som er ansvarlig for opplysningsplikten?

Statsminister Jens Stoltenberg [13:59:53]: Statoil er ikke staten. Statoil er et børsnotert selskap med også private eiere. Opplysningsplikten er en viktig, grunnleggende del av vårt parlamentariske system. Opplysningsplikten er fulgt, og Stortinget mener at opplysningsplikten er fulgt slik den skal følges. Statsråd Riis-Johansen redegjorde i detalj, både skriftlig og muntlig, for hvordan regjeringen ved ulike anledninger ved mange korsveier har informert Stortinget. Det har gitt Stortinget det beslutningsgrunnlaget Stortinget trenger for å fatte de nødvendige vedtak.

Det Frøiland-utvalget sa, var at dersom forhold «anses som allment kjent, ville regjeringen i utgangspunktet ikke ha plikt til å opplyse særskilt om det». Masterplanen til Statoil var altså alminnelig kjent, og den var debattert. Men i tillegg redegjorde regjeringen for håndteringen av den masterplanen i revidert nasjonalbudsjett, og det har vært grunnlaget for den informasjonen som vi har gitt til Stortinget, og som vi har redegjort for i ulike stortingsdokumenter.

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:01:06]: Dette er andre gangen i løpet av én uke at statsråder i statsministerens regjering blir utsatt for meget skarp kritikk fra halve Stortinget i spørsmål som har med opplysningsplikten og oppfyllelsen av den å gjøre.

Jeg vil derfor stille et prinsipielt spørsmål til statsministeren, som slik sett er uavhengig av de konkrete sakene Stortinget har diskutert denne uken, men som er knyttet til hva slags standard statsministeren ønsker det skal være på statsrådenes oppfyllelse av informasjonsplikten. Hva slags veiledning vil statsministeren gi til sine statsråder om innholdet og kravene som Grunnloven stiller når det gjelder oppfyllelse av informasjonsplikten?

Statsminister Jens Stoltenberg [14:02:02]: Jeg vil være opptatt av å formidle til alle statsrådene, og det vet jeg også at statsrådene selv er opptatt av, at de skal gi Stor-

tinget all den relevante informasjon Stortinget trenger for å fatte vedtak på et godt grunnlag. Det har regjeringen gjort, det har statsrådene gjort, og statsråd Riis-Johansen har altså redegjort for hvordan vi ved mange anledninger har gitt Stortinget beslutningsgrunnlag.

Når det gjelder f.eks. disse ulike rapportene: Det hele startet med denne masterplanen fra Statoil. Så er det altså vist til den, det er vist til i revidert nasjonalbudsjett i fjor at vi ville se på alternative løsninger. Gassnovas hovedkonklusjon gjennom flere rapporter var jo at man ønsket å se på en stegvis tilnærming. Det er det vist til i statsbudsjettet i fjor høst. Også i forbindelse med nysalderingen rett før jul viste vi til at vi måtte komme tilbake med en helhetlig gjennomgang av de dokumentene og rapportene og det arbeidet som nå pågikk mellom Statoil og Gassnova. Og så kommer konklusjonen i vinter, og så legger vi den fram for Stortinget. Så opplysningsplikten er fulgt, slik statsråden har redegjort for.

Trine Skei Grande (V) [14:03:25]: Det er jo ikke bare olje- og energiministeren som har kommentert denne saken. Også statsministeren har kommentert Mongstad mange ganger. Han var også i en debatt i Redaksjon EN sammen med Venstres tidligere leder Lars Sponheim, som spurte statsministeren: Kan du si med 100 pst. sikkerhet at den avtalen du nå har inngått, er så sterk at det vil være på plass et anlegg i 2014?

Da svarte statsministeren: Ja, og det er tre grunner til det. Vi har en avtale, vi har begynt å bruke penger fra dag én, og jeg regner med at stortingsflertallet uansett kommer til å sørge for at dette blir gjennomført.

Er det Stortinget som har gått statsministeren imot? Er det to av de andre tingene som har gått galt, eller burde statsministeren ha tatt noen andre forbehold før han ga landets borgere en garanti på norsk TV?

Statsminister Jens Stoltenberg [14:04:22]: Et samlet storting mente at vi kunne få til det innen de fastsatte tidsfrister. Det er ikke noe galt med avtalen, og det er heller ikke noe galt med Stortingets vilje til å bevilge penger. Vi har bevilget et betydelig antall milliarder til å få dette på plass. Det som er problemet, er at våre fremste ingeniører, våre fremste eksperter i Gassnova, sier at hvis vi skulle fortsette med det tempoet vi hadde, ville vi få et dårlig prosjekt – et prosjekt som kanskje ikke lot seg gjennomføre, et prosjekt som ikke ville blitt et godt miljøprosjekt. Da sier vi at istedenfor å investere prestisje i en dato, investerer vi prestisje i at det blir et godt prosjekt. Det er mye bedre å ha et godt prosjekt litt senere som står der som et flott prosjekt for miljøet, enn et dårlig og dyrt prosjekt litt tidligere, som altså ikke er et godt miljøprosjekt. Da mener jeg det er viktig at når vi får ny informasjon, nye tunge faglige anbefalinger, så er det ikke penger det står på, ikke avtalene det står på, men det står simpelthen på at når ingeniørene og ekspertene sier at det er bedre å ta seg noe mer tid, lytter vi til dem for å få et godt prosjekt.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:05:29]: Det springende punktet er: Hva er ny informasjon i denne sammenheng?

I rapporten fra Gassnova i mai 2009 kom det tydelig fram at hvis en skulle gjøre som regjeringen da ville, nemlig bygge noe i 2014, ville en ikke dra erfaringer fra det testanlegget som en skulle bygge – altså, en måtte bygge uavhengig av driftserfaringer fra testanlegget.

Nå legger regjeringen opp til å få driftserfaring. Det betyr at regjeringen har endret politikk. Det er bra, men det er ingenting som tilsier at det er ny informasjon som har kommet på plass om at den driftserfaringen ikke ligger til grunn. Den visste vi om for ett år siden, eller for å si det sann: Regjeringen visste om den. Stortinget var ikke informert.

Regjeringen snakker også om at Stortinget har blitt informert om at det vil være en trinnvis rensing som kanskje blir vurdert. Men i rapporten fra 2. oktober står det at det ikke bare er en trinnvis rensing, men at den vil først komme på plass tredje kvartal 2015. Det blir altså ikke en fullskalarensing, og den kommer på plass to år for sent.

Mener statsministeren at Stortinget faktisk har fått den relevante informasjonen når det gjelder de ambisjonene statsministeren har kommunisert til Stortinget på de samme tidspunkt?

Statsminister Jens Stoltenberg [14:06:36]: Ja, jeg mener det. Det er blitt informert om at man jobber med en trinnvis løsning, og at det var det som Gassnova hadde lagt fram i sine rapporter. Det er Stortinget informert om. Og ja, vi har informert, også i revidert i fjor, om at vi så på alternative løsninger. Men den viktigste nye informasjonen som kom, den kom jo i mars i år, da altså Gassnova kom med den anbefalingen at de mente at det ikke lenger var mulig å gjennomføre innenfor de fastsatte tidsfrister. Det var Gassnovas melding til oss i mars 2010, og så brukte vi noen uker på å behandle den anbefalingen, og konkluderte med det samme. Det er den nye informasjonen, og den er også brakt til Stortinget.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [14:07:42]: Det er mange sider ved det norske samfunnet som det er fristende å korrigere i revidert budsjett. Imidlertid innser jeg at det å ta omkamp på alle punkter midt i året ikke er spesielt hensiktsmessig. Men på ett område er det både riktig og viktig – ja, faktisk livsviktig – at vi tar omkamp, da dette kan redde liv.

Nærmere 5 000 rusmisbrukere står i behandlingsskø. Det egentlige tallet er enda større i og med at systemet dytter ut av listen dem som selv har et spesielt ønske om behandlingsssted. Valgfriheten er nemlig ikke reell for en rusmisbruker. Vårt Land skrev i går at en kjapp kartlegging av noen behandlingstilbydere viser at det står svært mange behandlingsssteder ledige. Enkelte steder betales det til og med arbeidsledighetstrygd til permittert personell fordi behandlingssenteret går for halv maskin, og i verste fall legges det ned, noe vi også har sett den siste tiden. Regjeringen er altså villig til å bruke penger på at noen skal gå på arbeidsledighetstrygd, mens andre går til grunne.

Fremskrittspartiet bevilger i revidert budsjett

150 mill. kr ekstra til kjøp av behandlingsplasser. Der som dette hadde blitt vedtatt i dag, kunne Jon og mange andre fått den hjelpen de så gjerne ønsker seg og trenger. Jeg har de siste ukene desperat forsøkt å hjelpe Jon, som er svært underernært og sliten etter å ha ruset seg fra 9-årsalderen. Etter mye mas fikk han plass på avrusing i to uker. Men etter avrusing ventet ingenting, bortsett fra en hospitsplass sammen med flere andre aktive rusmisbrukere. Alene, milevis fra hospisset, med abstinenser, flere døgn uten søvn og uten én krone i lomma – det var bare for meg å konstatere at Jon igjen har tapt kampen for å få hjelp.

Tror virkelig regjeringspartiene at Jon vil greie å holde seg rusfri? Er det virkelig villet politikk at rusmisbrukerne skal avruses i ny og ne, men ikke hjelpes videre til et rusfritt liv?

Kommunen sier at det ikke er enkelt å skaffe en behandlingsplass. Jo, sier jeg, det finnes masse ledige plasser. Jo da, innrømmer kommunen, men det er helseforetakene som bestemmer hvor og når det skal skje. Det handler altså om mangel på bevilgninger.

Jeg er sint på kommunen, som overhodet ikke hjelper Jon, men til syvende og sist holder jeg regjeringen ansvarlig for at Jon og flere tusen andre hver eneste dag kjemper for livet. De går ikke i tog, de orker ikke å protestere, og deres rettigheter blir brutt hver eneste dag. Ut fra den situasjonen vi har i dag, og slik det har vært gjennom fem år med rød-grønn regjering, er det forståelig at forslag om utdeling av gratis heroin kommer. Folk flest mister enhver tiltro til den norske rusomsorgen. Men Jon tåler ikke heroin. Den gjør ham sykere og sykere, både fysisk og psykisk. Jon trenger behandling, og han trenger den nå!

Det er rett og slett provoserende å sitte og høre på Torgeir Micaelsens innlegg der han understreker hvor viktig det er for regjeringen å legge fram et stramt revidert budsjett som tar inn over seg den økonomiske situasjonen i Europa. Regjeringen er altså stolt av at man ikke bevilger én eneste ekstra krone til rusomsorg, til tross for at man vet at flere tusen trenger hjelp, til tross for at man vet at det er ledig kapasitet, og til tross for at man vet at noen av disse vil dø mens de venter. Regjeringen salderer budsjettet på bekostning av dem som er syke og bostedsløse.

Ifølge finansministeren er vi svært privilegert i Norge. For mange er dette riktig. Problemet er at dette ikke er korrekt for alle, og i stedet for å løfte disse opp velger man å overse dem.

Jeg konstaterer at Torgeir Micaelsen i sin replikk til Hans Olav Syversen om nettopp dette overser fullstendig selve spørsmålet og bare viser til hva som er bevilget de siste årene. Det hjelper faktisk ikke de syke og bostedsløse nå. Det vet regjeringen, det vet Micaelsen, og det vet finansministeren.

Gunnar Gundersen (H) [14:12:49]: Vi kan vel være enige om at Norge er i en ganske unik situasjon, i hvert fall om vi ser på Europa. Våre statsfinanser er sterke, oljen bærer oss på gullstol, og populært kan en illustrere forskjellen ved å vise til at Hellas bruker 10 pst. av de offentlige budsjetter på renter, mens Norge får mer enn 15 pst.

av de offentlige utgiftene dekket av avkastningen til Pensjonsfondet. Vi har grunn til å være fornøyd, men veien til selvtilfredshetens fallgrube er kort.

Europa har utfordringen. Den har ligget der lenge, men ingen har ønsket å se den klart. Offentlige utgifter har vokst kraftig, mens konkurransekraften og vekstevnen i Europa ikke har utviklet seg tilsvarende. Europa må finne en politikk for vekst. Da må alle steiner snus, og det må finnes nye løsninger. Rød-grønn politikk møter dette med dogmatiske holdninger til skatt, omstilling og nye løsnin-ger. Er det noe man kan si med stor sikkerhet, er det at vi dermed heller ikke er gode rådgivere for Europa.

Revidert budsjett er ingen omkamp. Vi gjør ikke store skattegrep i revidert, men vi er opptatt av at man gjennom skatt ikke skal straffe det næringsliv som responderer på de signaler politikken gir. Derfor foreslår vi at de rederiene som foretok miljøinvesteringer etter at regjeringen brøt Grunnloven, ikke skal komme dårligere ut enn de som ikke gjorde det. Finanstilsynets nye forskrifter om utlån til bolig tilsier økt sparing, særlig blant ungdom, og vi vil stimulere til det gjennom en forbedret BSU.

Skatt er viktig. Offentlig velferd må finansieres, og bidraget skal fordeles. En høy skattemoral er noe Norge skal ta godt vare på og hegne om ved stadig å ha fokus på skattesystemet. Skatt koster å innkreve, den skaper nye skjevheter, og den kan ødelegge eller stimulere til vekst, verdiskaping, arbeidsplasser og velferd.

Olje og enorm konsentrasjon av kapital på statens hånd overskygger og tildekker våre hjemlige utfordringer. Formuesskatten kveler privat, norsk eierskap. Mangfoldet i kapitaltilgangen til næringslivet forsvinner, og på lang sikt er dette kritisk for omstillingsevne og vekst. Generasjons-skifter og eierskifter hindres av arveavgift og uklare skat-teregler. Det er nok å ta fatt i. Den rød-grønne regjering- en har gjort skatt til et dogme. Høyre kommer ikke til å la den sovne i synden!

Handlingsregelen var ikke bare 4 pst., den skulle også bidra til vekst. Målrettede skattesenkninger var en del av dette, og Høyre vil tilbake dit. Høyre vil forberede landet på de utfordringer eldrebølgen om noen år gir, ved å senke skattene nå, skape mer robust vekst, mer robust nærings- struktur og omstille og effektivisere offentlig sektor. Jeg hører hva statsråd Johnsen sier, men ser lite handling, og det blir mye tilbakeskuing når det gjelder dette.

I Høyre er det en selvfølge at alle skal bidra, og det etter evne gjennom skattesystemet. Vi er imidlertid opp- tatt av at forståelsen for dette også er avhengig av at de offentlige utgifter og budsjetter forvaltes i tråd med det folk mener er fornuftig. Der målbærer media syndene hver eneste dag. Togene står, veiene forfaller, helsekøene øker, og når det gjelder skolen, har ikke kunnskapsministeren skjønt at man må sørge for at elevene lærer noe på ung- domsskolen for å unngå at de faller fra på videregående. Alt dette undergraver den forståelsen. Det er kritisk at de rød-grønne ikke ser annet enn mer penger som løsningen. Når ikke strategien for bedre løsninger er der, fører mer penger bare til byråkrati.

I det oppslaget representanten Sanner tidligere i dag viste til, sier sjefen i Lånekassen at når det gjelder innspa-

ringer, finnes det et veldig stort potensial i det offentlige. Det er litt rart at man tar for seg den ene etaten etter den andre uten å ha en strategi. Det har vi også et eksempel på i dagens dokumenter. Man fjerner mva-innlevering på papir, men man tar seg ikke en gang bryderiet med å beregne effektene av innsparingen, bl.a. i skatteetaten. Det er en for slapp holdning til den type effektivisering.

Per Rune Henriksen (A) [14:18:00]: Når jeg hører opposisjonen i Mongstad-debattene både nå og tidligere, tenker jeg gjerne på en historie som jeg har hørt om en replikkveksling mellom Guttorm Hansen og Jon Leirfall, etter at Hansen hadde hatt et begeistret innlegg om Heimevernet. Jon Leirfall innledet sin replikk med å si at han ville helle en dråpe malurt i begeret, og Guttorm Hansen repliserte tilbake: Hvorfor bare en dråpe? Det er jo litervis der det kommer fra.

Fra opposisjonen kommer det malurt i bøtter og spann. I dag har tilhengerne og motstanderne av kravet om fullskala CO₂-rensing funnet hverandre. Stortinget er ikke informert om risiko for utsettelse av oppstart av fullskala rensing, sier de, men de siterer gjerne fra avisartikler og medieoppslag om at tidsfristen kan bli et problem – medieoppslag som de selv har kommentert. Statsministeren har vist til Frøiland-utvalget, som klart og tydelig sa fra om at ting som er allment kjent, skal ikke regjeringen informere Stortinget om.

Opposisjonen har visst at det var problemer og utfordringer, og at det var krevende tidsfrister vi hadde. I budsjettinnstillingen i fjor sa Fremskrittspartiet og Høyre:

«Disse medlemmer noterer seg at det allerede nå er varslet utsettelser i forhold til målet om ett fullskala CO₂-fangstanlegg på Mongstad innen 2014.»

Når dette blir sitert, blir det sagt at ja, det gikk noen rykter om utsettelse. Når opposisjonen altså legger inn en merknad med de svulstige ordene «disse medlemmene noterer seg at det allerede nå er varslet», er det rykter og løst snakk på bygden det henvises til.

Er dette det presisjonsnivået som opposisjonen bruker, eller er sannheten nettopp det at det hele har tiden vært uttalt at det er krevende å nå den tidsfristen som har vært? Vi har sagt fra regjeringens og regjeringens side at vi holder fast på den tidsfristen. Vi har én plan, og den gjelder inntil vi har en annen plan – inntil vi har bestemt en annen plan. Det er det som er saken i de replikkvekslingene og i de spørsmålene som har vært om dette opp gjennom tidene. Vi sto på målet, Vi har én plan.

Det er ikke bare regjeringens partiene i denne salen som har en plan. Regjeringen har en plan – Statoil har forholdt seg til den samme planen og Gassnova har forholdt seg til den samme planen, noe de bekreftet på høringene her i Stortinget. 22. mars fikk regjeringen rådet fra Gassnova om å endre på den planen, og det ble gjort. Og det er blitt varslet i dokumentene som vi i dag behandler.

Det vi har besluttet i Stortinget når det gjelder Mongstad, er at staten og Statoil skal samarbeide om fullskala rensing av CO₂. Vi har besluttet å opprette et teknologisenter for å prøve ut teknologi, og vi har gjort budsjettvedtak som dreier seg om å finansiere planleggingen av

disse prosjektene. Vi har ikke blitt invitert til, som det har vært antydnet her, å bevilge 25 mrd. kr til testsenter på Mongstad. Vi er ikke der ennå. Vi har bevilget penger for å komme på veien dit, til en investeringsbeslutning. Det er den planen og planleggingen regjeringen må informere oss om.

Jeg ville gjerne også trukket fram den måten opposisjonen driver denne saken på i media. Hensikten er åpenbart bare å lage mest mulig spill og spetakkel ut av det. Når vi ser på hva de sier om aminer – at dette er en fryktelig overraskelse, og at de ville aldri gått inn for prosjektet hvis de hadde visst hvordan det var, står det i St.prp. nr. 38 for 2008–2009 om investeringer i testsenteret i kapitlet om Statoils vurderinger at det er

«usikkerhet knyttet til helseeffektene av utslipp av aminer til luft. Dette er et forhold som krever spesiell fokus i det videre arbeid i prosjektet».

Under Gassnovas vurderinger står det følgende:

«TCM vil adressere så vel utslipp av kjemikalier til luft som metoder/prosedyrer for håndtering av avfallsprodukter, rest- og nedbrytningsprodukter. Det er viktig at CO₂-fangst ikke introduserer nye helse- og miljøproblemer.»

Dette var kjent.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [14:23:31]: Først ønsker jeg å bemerke at det er veldig tomt i salen her. Så vil jeg bemerke at finansministeren ikke er til stede i sin egen debatt, og det er heller ikke lederen av finanskomiteen. Det synes jeg er oppsiktsvekkende. Men vi har heldigvis gleden av å ha en tidligere finansminister til stede. Da håper jeg Kristin Halvorsen kan rapportere tilbake.

14. juni uttalte Stoltenberg til Aftenposten at skattelettelse som er innført i en del land, er noe av årsaken til gjeldskrisen i Europa. Til AUF-ungdommen på Utøya gikk han enda lenger og sa at gjeldskrisen er et endelig farvel til skattelettelse i Europa, og at videre skattelettelse er absolutt uansvarlig. Fra talerstolen her i dag sa statsministeren at det er «mer uansvarlig enn noensinne» – utsagn som ble fullt ut støttet av finanskomiteens leder i en replikkveksling som jeg hadde med ham tidligere i dag.

Dette er interessant. På mikrofonstativvis stilte ikke Aftenposten et eneste kritisk spørsmål om hvor Stoltenberg hadde sin informasjon fra. Det bare virket så riktig, antar jeg. Men det har jeg gjort. Jeg har gått inn i tallgrunnlaget for Stoltenbergs påstander, for det kan vel ikke være slik at statsministeren har fremsatt påstander som ikke er i overensstemmelse med virkeligheten, tenkte jeg. Jeg hentet min informasjon fra OECDs statistikkdatabase, som oppgir budsjettinntekter og utgifter i prosent av BNP, og jeg tok utgangspunkt i de såkalte pigslandene pluss Storbritannia. Dette gjelder altså Portugal, Irland, Italia, Hellas og Spania, som er de landene med den største gjeldsgraden i forhold til BNP. Hva finner man her? Jo, i disse landene er det ikke blitt gitt skattelettelse i årene forut for finans- og gjeldskrisen – snarere tvert imot. Det eneste unntaket er Irland, som i sannhetens navn har gitt store skattelettelse, men som samtidig opplevde eventyrlig økonomisk vekst.

Vi tar det land for land. Portugal har i flere år hatt underskudd på statsbudsjettet. Skattenivået har stort sett vært uendret eller gått litt opp.

Italia har hatt store underskudd på statsbudsjettet de siste årene. Skatten på lønnsinntekt har økt.

Hellas har over flere år hatt store underskudd på statsbudsjettet, og skatten på gjennomsnittsarbeid har økt fra 40 til 42 pst. Det inkluderer arbeidsgiveravgift. I rapporten om Hellas sier OECD følgende:

«Greece is one of the OECD countries with the highest tax burden on labour income (...).»

Ja vel, så mye for Stoltenbergs påstander.

Så har vi Spania. Spania har et overskudd på statsbudsjettet på rundt 1 pst. av BNP utenom 2008. Der er det snudd til et underskudd på 4 pst. av BNP. Skatten for gjennomsnittsarbeidstakeren har økt med 1 pst.

Så har vi Storbritannia. Mangeårig arbeiderpartistyre har økt inntektsskatten marginalt.

Konklusjon: Pigslandene har i hovedsak ikke ført noen skattelettelsespolitikk, heller motsatt. Men hva forklarer da de økte budsjettunderskuddene og den økte gjeldsgraden? Jo, ifølge OECD er det økte helseutgifter, enorme utgifter til pensjon – det er svært lav pensjonsalder – sosiale utgifter og økte utgifter til offentlig administrasjon. Men hva er det ellers de fleste pigslandene har felles? Jo, ifølge OECD har de et lite fleksibelt arbeidsmarked – omtrent som Norge da, antar jeg.

Pigslandene har altså økt skattene. Men hva da med de landene som har lavest gjeldsgrad? Da tenkte jeg at jeg skulle gå inn og sjekke om statsministeren har tenkt på det. De med lavest gjeldsgrad, hva har de gjort? Jo, i de landene med overskudd eller minst gjeldsbyrde – nemlig Tyskland og Finland – har skattenivået gått ned. De har redusert skattene i den samme perioden. Så, i korthet har altså fire av fem av pigslandene økt skattene, bortsett fra Portugal, som har holdt det relativt stabilt. Mens landene med den beste budsjettbalansen og lavest gjeldsgrad har redusert skattene. Dette finner man da på OECDs hjemmesider.

Da vil jeg bare avslutte med å si at det er bra at ikke statsministeren har opplysningsplikt overfor Aftenposten.

Arve Kambe (H) [14:27:49]: Etter Høyres syn har bakteppet for vårt arbeid med det alternative statsbudsjettet vært å ta ned oljepengebruken – rett og slett at Høyre bistår Sigbjørn Johnsen med å oppfylle det han selv har sagt, men som han dessverre gang på gang ikke helt får til.

Høyre har altså redusert oljepengebruken med 2,6 mrd. kr. Det gjør vi fordi vi ser at næringslivet ber om en handlekraftig regjering som strammer inn finanspolitikken. Vi ser en reiselivsnæring som rett før overgangen til sommerferie forteller oss om store utfordringer med å fylle opp ledige hotellrom på grunn av kronekursen. Det er for mange bedriftsledere langs hele kysten som er bekymret for framtidig markedstilgang og konkurransen med europeiske konkurrenter.

For Høyres del har mye av det vi har gjort, sin bakgrunn i vårt hovedbudsjett, hvor vi vil ha en helt annen omstil-

ling av offentlig sektor. Vi ser helt annerledes på det, og det er egentlig et sykdomstegn, etter min mening, når vi leser i Dagens Næringsliv fra i går et intervju med sjefen for Lånkassen, som statsråden som er i salen, bør lytte til. Jeg siterer:

«Det finnes ingen strategi eller et politisk prosjekt som sier at man skal effektivisere. Man hører bare at finansministeren sier at man skal spare, og så får man tildelinger i budsjettet til høsten som er noe lavere enn året før. Det finnes ingen ovengripende strategi som sier hvordan man skal gjøre det, og da er det jo klart at folk blir frustrert.»

Det sier en av de statlige toppsjefene i Norge, som kanskje kommer med et lite hint til andre statlige ledere om å gripe tak i det selv, rett og slett fordi verken rød-grønne stortingsrepresentanter eller statsrådene har det øverst på sin agenda, nemlig hvordan man styrer i offentlig sektor og hva slags krav man har til lederne i offentlig sektor. Det kan nesten virke som om det er direktøren selv i Lånkassen som sier at man får en telefon når det har gått et halvt år: Trenger dere mer eller mindre penger enn det som ligger i budsjettet? Og som tidligere finansminister Kristin Halvorsen sa: Det skal ikke stå på penger. Det kan godt hende at det er flere som merker seg dette, og det betyr at vi må ha fokus på det. En Høyre-dominert regjering vil i større grad ha fokus på det.

Det er viktige enkeltsaker i Høyres prioriterte alternative budsjett. Vi har fjernet arveavgiften fra 1. juli, som betyr veldig mye ved mange generasjonsskifter i småbedrifter. Det betyr veldig mye for enkeltmennesker. Vi fjerner den. Det blir mindre byråkrati. Folk får beholde mer av de pengene som de allerede har betalt skatt av gjennom flere generasjoner.

Regjeringen har også fremmet en av tre momssaker i forbindelse med revidert budsjett, nemlig refusjonsordningen for idrettsanlegg i privat regi. Norges idrettsforbund rapporterer tilbake til Stortinget at man trenger i alle fall en tredobling utover regjeringens forslag. Høyre øker regjeringens forslag med 50 pst., og vi sier at skal vi få bygd de idrettsanleggene, er det ikke tid til å vente på kommunene, for kommunene har under denne regjeringen fått en strammere økonomi. Idrettsanleggene blir ikke bygd, og skal man da få et godt tilbud hos idrettslagene, at de ivaretar alles interesser ved å bygge selv, bør de da få full momskompensasjon. Regjeringen har derfor dessverre lagt seg på en linje som skaper en økt usikkerhet – framfor det som var hele poenget med budsjettet nå, at det ikke skulle føre til det.

Vi har økt bevilgningen, og i tillegg til det har vi sagt at i og med at det er en rammestyrte ordning, er det et problem at når pengene er brukt opp, kuttes bevilgningene til idrettsanlegg under bygging. Det er ikke akseptabelt for noen og bør heller ikke være det for regjeringen.

Vi har også en del andre prioriteringer som vi skal gjøre. Vi har halvert arbeidsgiveravgiften for nye lærlinger fra 1. juli. Vi gjør noen små miljøjusteringer i forhold til økt satsing på elbiler, og vi lar herreløs arv tilfalle ideelle organisasjoner.

Høyres alternative budsjett er et veldig godt budsjett.

Gerd Janne Kristoffersen (A) [14:33:03]: Som vi har hørt gjentatte ganger i dag, og for så vidt også i går, har Norge klart seg godt gjennom den internasjonale finanskrisen. Nå ser vi at mange land rystes av ettervirkninger av krisen og sliter med stor statsgjeld og underskudd i sine budsjetter. Vi som er så heldige å bo i Norge, kan på ingen måte sette oss inn i hva innstramminger som nå gjøres i flere land i Europa, betyr for de enkeltmenneskene som er med og betaler prisen for en spekulasjonsøkonomi drevet av et ønske om rask profit.

Forrige uke møtte jeg flere nordiske politikerkolleger som kunne fortelle om høy arbeidsløshet i sine hjemland. Ikke minst var bekymringen stor for ungdomsarbeidsledigheten som er i våre naboland. Vi har sett demonstrasjoner i gatene i Hellas, men det var også en kraftig markering fra dansk LO i forrige uke mot den innstrammingspakken regjeringen der har lagt fram. Så vi har ettervirkningene etter finanskrisen tett innpå oss.

Norge går heller ikke fri for ettervirkningene etter den internasjonale finanskrisen. Vi har en åpen økonomi. Våre viktigste eksportvarer selges til priser satt av internasjonale markeder. Det viktigste vi kan gjøre for å forebygge at det oppstår en krise også hos oss, med høy arbeidsledighet som følge, er å holde orden i økonomien, slik at renter og kronkurs holdes nede. Vi har gjort det gjennom hele perioden fra 2005 og til nå. Det betyr at vi respekterer handlingsregelen for bruk av oljepenger og legger oss opp reserver i gode tider som vi kan bruke når kriser oppstår, slik vi gjorde da finanskrisen rammet oss i 2008.

De ekspansive tiltakene vi iverksatte i 2009, var målrettet og bidro til å holde arbeidsledigheten nede. Tiltakspakken på nyåret i 2009 trygget arbeidsplassene i mange næringer, bl.a. innenfor bygg og anlegg. Vi er nå bekymret for utviklingen i konkurranseutsatte næringer hvor nedgangen i sysselsettingen særlig har rammet industrien hardt. I revidert budsjett er det derfor lagt inn midler for å stimulere til ny aktivitet i verfts- og leverandørindustrien. Det er jeg svært glad for, og i går kunne vi høre at Aker Verdal har skrevet under på en kontrakt om levering av understell til 48 havvindmøller i Tyskland. Det viser at vår leverandørindustri har kompetanse som gjør at den er konkurransekyktig i nye markeder. Men virkemiddelapparatet må være med når ny virksomhet skal etableres. Det ser vi nettopp i forbindelse med at Aker Verdal har fått en stor kontrakt i et nytt marked. Flere bedrifter vil følge etter og bidra til at Norge blir en sentral leverandør av miljøteknologi internasjonalt. Når Fremskrittspartiet påstår at vi ikke legger til rette for at norske bedrifter kan utvikle seg, faller jo det på sin egen urimelighet. Verftspakken er et utmerket eksempel på at mange og gode virkemidler bidrar til ny aktivitet i bedrifter med kompetanse de har bygd opp over lang tid. Virkemiddelapparatet bidrar også til at nye, spennende bedrifter ser dagens lys over hele landet.

Når jeg leser forslagene fra opposisjonen til reviderte budsjetter, blir jeg skuffet. Det er stor sprik mellom det som sies om å holde orden i økonomien, og det som er framlagt av forslag. Høyre sier at de har budsjettert med innsparinger på om lag 1,750 mrd. kr, men samme hva Høyre hevder her i salen i dag, er det knyttet svært vage,

uspesifiserte og urealistiske forutsetninger til det tallet. Dette kjenner vi igjen fra forslaget til budsjett for inneværende år som vi behandlet før jul i fjor. Det samme kan man si om budsjettforslagene til Kristelig Folkeparti og Venstre.

Fremskrittspartiet har sitt eget opplegg med mange påplussinger i sitt budsjett og sier at handlingsregelen er «lite egnet som finansielt styringsverktøy».

Videre heter det:

«Handlingsregelen representerer tvert imot en kollektiv politisk ansvarsfraskrivelse mht. Norges økonomiske og finansielle utvikling.»

I likehet med komiteens leder synes jeg det er et interessant synspunkt i forhold til hva et potensielt samarbeidsparti, nemlig Høyre, mener om handlingsregelen.

Revidert budsjett er et ansvarlig budsjett, der vi også tar oljepengebruken ned. Det er i samsvar med det vi har sagt, at vi skal ned på 4 pst.-banen i bruken av penger fra pensjonsfondet. Det viktigste vi nå gjør, er fortsatt å holde orden i økonomien, slik at vi ikke svekker industrien vår, men bidrar til å holde renter og kronkurs nede og derved også sikre fortsatt sterk eksportindustri i Norge.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [14:38:08]: Justisminister Storberget sa på TV 2 for noen dager siden:

«Man har fått mye i løpet av de siste årene. Nå skal man redusere den offentlige pengebruken. Politiet må også være innstilt på det.»

Det vil med andre ord si at politiet har for lite penger til å ansette folk nå og vil få enda mindre de kommende årene. Da spør jeg: Hva er egentlig vitsen med å øke inntaket på Politihøgskolen og utdanne flere politifolk? Er det for å sette dem på en buss, frakte dem rundt i landet for å se på politidistriktene som de kunne fått jobb i, for deretter å returnere og slippe dem av hos Nav? Hvis det er hensikten, har han nådd målet på en eksemplarisk måte. Hvis meningen er å få mer synlig politi, flere til å etterforske og tiltale, har han bommet totalt.

Politidistriktene tildeles rammer. Disse rammene har økt noe. Det er riktig. Men – og det er et stort men – når de faste utgiftene, som f.eks. husleie og vedlikehold øker, når utstyr forringes og slites ut, må man skaffe nytt. Det koster penger. Det går ut over driftsbudsjettet og dermed lønnsbudsjettet. Når investeringene til IKT trekkes ut av politiets rammer, går dette også ut over lønnsbudsjettet. Når f.eks. Oslo-politiet må finansiere helikoptre fra eget budsjett, går det ut over lønnsbudsjett og stillinger. Til tross for klar beskjed fra Stortinget når det gjelder kostnaden til helikoptertjenesten, belastes altså Oslo-politiet ekstra for dette.

Når lønns- og prisveksten langt fra kompenseres, bidrar ikke det til at det blir mer politi i gatene. Man trenger helt klart en omstrukturering når det gjelder tildeling av økonomiske ressurser til politiet, der bl.a. investeringer holdes utenfor det ordinære driftsbudsjettet.

Like før jul var jeg i Canada, nærmere bestemt i Montreal. Montreal var tidligere en meget utrygg by med mye kriminalitet. Nå er byen en av verdens tryggeste, med minimalt med kriminalitet. Politimesteren der fikk bevilget

økonomiske midler til å ansette de politifolkene han trengte for å skape trygghet. I tillegg analyserte han kriminalitetsbildet i byen – hva slags kriminalitet begås, hvor og når, og hvor er politiet, når er de der? Kriminalitet skjer ikke mellom kl. 08 og 16 på hverdager da flest politifolk er på jobb. Det skjer på kvelden, om natten og i helgene. Det er ganske innlysende.

I Montreal hadde man bl.a. økte frekvenser av innbrudd i litt finere bydeler i ferier og helger mens folk var bortreist. Det ble satt inn ekstra ressurser på disse tidene, og kriminaliteten sank drastisk. Det samme ble gjort i sentrum på kveldene og i helgene – med samme resultat. Det ble også satt inn større ressurser for å skaffe informasjon om det kriminelle miljøet og til spaning. Dette ga resultater. Men for å få gjennomført dette trengte man politifolk, og det fikk politimesteren i Montreal.

Norsk politi trenger også ressurser, slik at de kan utføre de oppgavene som vi politikere til stadighet pålegger dem. Vi er flinke til å si hva politiet skal prioritere, men vi er ikke like flinke til å si hva de skal nedprioritere for å få utført nye, prioriterte oppgaver. Vi trenger en omstrukturering av politiet, som bl.a. innebærer færre politidistrikter og mer satsing på lokalt politi. Vi trenger også en ledelse, både administrativ og politisk, som greier å foreta en slik omorganisering. Dagens ledelse har ikke klart dette. Man har ikke klart å få ned kriminaliteten, og man har ikke greid å løse oppgavene sine på en god måte. Man har på mange måter mislyktes. Hva gjør man da? Gjør man det samme som man har gjort i flere år, eller prøver man noe nytt? Når ledelsen ikke greier jobben sin, bør denne ledelsen forsvinne. Den skal ikke få fornyet og utvidet tillit. Man kan sikkert skylde på den lokale ledelsen og politimestrene, men hvis de ikke makter å utføre sine oppgaver, ligger ansvaret på toppen. Det er slik at hvis et tre begynner å bli råttent i toppen, reparerer en det ikke med å fjerne roten, da detter hele treet. Man fjerner den råtnet toppen.

Bård Hoksrud (FrP) [14:42:37]: Mye av debatten i dag har dreid seg om statsråder som ikke orienterer Stortinget på en god måte. I går kunne vi registrere at samferdselsministeren i forbindelse med utbytte fra Baneservice heller ikke har valgt å informere Stortinget om at styret i selskapet klart og tydelig har gitt beskjed om at de ikke ønsker at statsråden og regjeringen skal ta ut utbytte, for det vil kunne få store, dramatiske konsekvenser for selskapet, og selskapet må faktisk ta opp lån for å betale utbytte til staten. Det er jo en noe spesiell måte å drive på.

Jeg registrerer også at Arbeiderpartiets finanspolitiske talsmann var veldig opptatt av Fremskrittspartiets økonomiske politikk, at vi hadde urealistiske ønsker om hva vi ville bruke penger på. Jeg lurer litt på om representanten egentlig har vært ute og sett hvordan det står til rundt omkring i landet vårt på infrastrukturens side – man kan i hvert fall begynne å lure – og ikke minst regjeringen også. Er man ikke ute og ser hvordan de faktiske forholdene er?

I går registrerte jeg også at Arbeiderpartiets samferdselspolitiske talskvinne, Anne Marit Bjørnflaten, sa at denne regjeringen satset, vi skal asfaltere 3 600 km vei.

Men Statens vegvesen sier at forfallet fortsatt vil øke. Det er klart at når man ser oppslag om at «Troms er verst i klassen», som er hjemfylket til Anne Marit Bjørnflaten, kan man lure på om hun har fått med seg hva som skjer i hennes eget fylke når det gjelder infrastruktur. For det er altså i ferd med å bli det totale forfallet, til tross for de såkalte økningene fra regjeringspartiene.

Fædrelandsvennen har i dag et stort oppslag på forsiden, der det kommer fram at trafikkulykkene på Sørlandet har kostet samfunnet 20,5 mrd. kr de ti siste årene – 20,5 mrd. kr bare i ulykkeskostnader – det er et enormt beløp. Vi vet også at totalkostnadene i Norge er ca. 28 mrd. kr hvert eneste år. Vi vet også at 500 km med midtdele på de mest ulykkesutsatte strekningene faktisk kunne redusert antallet som mister livet i trafikken, med 80–100 hvert eneste år. Men det har de rød-grønne ikke råd til. Vi skal bygge knappe 15 km med midtdele i 2010. Det viser jo at man ikke vil bruke de mulighetene som finnes, for å bidra til å redusere ulykkene, og at nullvisjonen står igjen nesten som en «tullvisjon», med så liten vilje til faktisk å ta grep med hensyn til infrastrukturen.

I tillegg vet vi at firefelts motorvei reduserer antall drepte i trafikken med 80–90 pst. I 2010 vil det imidlertid kun bygges 12 km motorvei, noe som viser at viljen til å ta ansvar ikke er til stede. Hvert døgn blir mellom to og tre mennesker skadet på veiene i Aust-Agder og Vest-Agder. 224 drepte og 6 984 skadde på Sørlandet fra 2000 til 2009 viser klart og tydelig at dagens samferdselspolitikk er for dårlig, og det er de rød-grønne som har ansvaret. Mens trafikkulykkene på Sørlandet koster 20,5 mrd. kr, koster en helt ny strekning på E18 mellom Grimstad og Kristiansand 3,3 mrd. kr. Det er altså ikke mye penger i forhold til kostnadene som vi hvert år har ved trafikkulykker på veiene.

Sånn kan man ta den ene veien etter den andre: E18 gjennom Telemark, E39 på Sørlandet osv. Utfordringen er altså at ulykkeskostnadene er enorme. Hvis man i stedet hadde valgt å bruke penger på å investere i infrastrukturen, kunne man altså spart kostnader i fremtiden som nå går til å betale ut i forbindelse med trafikkulykker.

I revidert nasjonalbudsjett går vi inn for å bruke 1 mrd. kr mer enn regjeringen til riksveiene våre. Da vil vi prioritere bl.a. E18, vi vil prioritere E39, og vi vil prioritere andre viktige veier i Norge. Det haster veldig med å få satt i gang planleggingsprosesser. Dødstallene på veiene må ned.

Vi har også satt av 185 mill. kr ekstra til veivedlikehold og 100 mill. kr ekstra til uforutsette utgifter i forbindelse med skred og ras.

Vi behandlet nylig et representantforslag om fjerning av flyplassavgifter i forbindelse med vulkanutbruddet på Island, nemlig Dokument 8:119 S for 2009–2010, og i motsetning til visse andre partier holder vi det vi lover, og derfor foreslår vi også 200 mill. kr i askekompensasjon i form av reduserte avgifter for alle flyselskapene.

Norge er nemlig helt avhengig av innenriks flytrafikk, og med den standarden som vi nå har på veinettet og jernbanenettet vårt, er det definitivt viktig med en god flyplassinfrastruktur. Flyturen fra Oslo til Bergen er omtrent like

lang som flyturen fra Göteborg til København. En biltur fra Oslo til Bergen tar gjerne åtte timer, mens en biltur fra Göteborg til København – avstanden er omtrent like lang – tar litt over tre timer. Dette viser med all tydelighet at vi trenger et skikkelig løft for infrastrukturen. Vi må ta grep, og vi må tørre å gjøre det nå for å kunne høste i fremtiden.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Gunvor Eldegard (A) [14:48:14]: Me skal i dag vedta revidert nasjonalbudsjett. I det reviderte nasjonalbudsjettet er det tre hovudomsyn: Det er arbeid og sysselsetjing, det er generasjonskontrakten, og det er orden i økonomien.

I revidert reduserer me avstanden til 4 pst.-bana, frå 44,6 mrd. kr til 25,8 mrd. kr. Det viser at me har brukt den auka handlefridomen til å redusera avstanden til 4 pst.-bana.

Sjølv om det er ein gryande vekst i verdsøkonomien, er det framleis stor usikkerheit. Mange europeiske land har veldig stor statsgjeld, noko som er veldig alvorleg. Me høyrer om Hellas, som må kutta 7 pst. av BNP. Det ville bety 150 mrd. kr her i Noreg. I dag er det Spania som er i nyheitene. Me høyrer at annankvar ungdom i Spania er arbeidslaus. Det er sløsing med ungdomens krefter. I Frankrike er arbeidsløysa nær 10 pst. Landet diskuterer no forslag med store budsjettkutt, auka pensjonsalder og auka skattar.

Dette er biletet rundt oss. Fleire land innser at skatteutt ikkje er løysinga. Når situasjonen i Europa er så alvorleg, vil det òg påverka Noreg, sidan 80 pst. av vår eksport går til europeiske land. Da er det viktig at me får konkurranse på like vilkår, og at dei europeiske landa ikkje set inn proteksjonistiske tiltak.

Det viktigaste me kan gjera i finanspolitikken, er å halda orden i økonomien. Rentenivået i Europa vil liggja berre litt over 0 pst. i lang tid. Da er det veldig viktig at vår avstand til det nivået ikkje vert for stor, og at krona ikkje vert for sterk, slik at me svekkjer eksportindustrien vår.

Arbeidsløysetalet her er no 2,7 pst. I forhold til nabolanda våre er det lågt. Det er bra. Noreg har klart seg betre gjennom tilbakeslaget enn dei fleste andre land. Arbeid til alle er framleis mål nr. éin for Arbeidarpartiet.

Revidert budsjett inneheld òg fokusområde. 64 mill. kr er sette av til Ski stasjon, til ekstra erverv, framskunding av planar og hensetjingsspor. Det betyr at dobbeltsporet Oslo–Ski, som er det viktigaste samferdselsprosjektet for Oslo, for Follo, for Østfold, ja faktisk for heile landet, er starta opp no. Det handlar om prioritering.

Eit anna fokusområde for oss er verftsindustrien og den maritime klynga, som sysselset nærmare 100 000. Difor er det òg ei fokusnæring for regjeringa. Difor har vår regjering, når verftsindustrien no slit med tomme ordrebøker og har fått merka følgjene av finanskrisa, sett inn ei verftspakke for å avhjelpa.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [14:51:33]: Eg har lytta til debatten i dag med stor interesse. Det er alvorlege skul-

dingar, men eg meiner det er heilt riktig og nødvendig av Stortinget å fremme dei.

Det er to spor i denne debatten. Det har blitt snakka mykje om mistillit, og det har vore vel mykje fokus på olje- og energiministeren. Eg vil snakke om miljøfokus i saka, og dermed leggje litt av ansvaret og fokusere på statsministeren. For i 2007 hadde Stoltenberg ein fantastisk landsmøtetale til Arbeidarpartiet. Han brukte talen sin vel, stoppa midt i og sa: Resten av talen skal eg bruke på miljø. Han hadde òg ein knallgod nyttårstale. Der sa han m.a.:

«Da president Kennedy sa at amerikanerne skulle lande på månen innen 10 år, hadde ikke amerikanerne vært ute i verdensrommet. De kom til månen innen 10 år. De satte seg mål, og de nådde målene.

Vår visjon er at vi innen 7 år skal få på plass den teknologien som gjør det mulig å rense utslipp av klimagasser. (...)

Dette er et stort prosjekt for landet. Det er vår månelanding.»

Datoen var sett. 2014 var målet. Stoltenberg hadde visjonar. Han ville leie an. Eg elskar politikarar som viser veg, som vil noko, som har eit engasjement, og som trur på noko. Stoltenberg hadde det! Regjeringa kunne nesten gjort kva som helst, og folket – mange av oss – ville lytta. Ein kunne sett bensinprisen til 20 kr og hatt ei flyreise i året, og me hadde sagt halleluja.

Men sidan 2007 har det skjedd lite. Det er sett rekord i tildeling av leiteløyve etter olje, det er knapt bygd ei vindmølle, biodieselvgifta kom – altså knapt eitt konkret miljøtiltak. Og momentumet for miljøpolitikk er borte – og så kom dette.

Jens Stoltenberg masar i veg om kor viktig det er å bruke tid og vere 100 pst. sikker på miljøteknologien. Visjonane er borte. Kva hadde skjedd dersom Kennedy kom tilbake og sa: Me får ta den månelandinga i det neste tiåret? Statsministeren prøvde å samanlikne seg med Kennedy, men han enda opp som Bush. I mai i 1961 tok John F. Kennedy eit val:

«Vi velger å dra til månen i dette tiåret, ikke fordi det er lett, men fordi det er vanskelig. Fordi det målet vil hente fram og måle vår handlekraft og våre beste evner.»

Den gongen kosta det 1 000 mrd. kr målt i dagens pengeverdi. På det meste jobba det 350 000 menneske med månelandingsprosjektet. I juli 1969 beviste Neil Armstrong med dei fyrste stega sine på månen at det umoglege er mogleg.

Med all respekt: Månelandinga på Mongstad til nokre få milliardar er heller stussleg. Endå meir pinleg er det når ein ikkje eingong klarer det som er mogleg, men som statsministeren ikkje er villig til å betale prisen for. I beste fall burde han funne noko anna å samanlikne Mongstad med.

Knut Arild Hareide (KrF) [14:54:46]: Me som høyrde statsråd Riis-Johansen i dag, høyrde ein statsråd som ikkje tok nokon sjølvkritikk, og som faktisk sa at ingenting kunne ha vore gjort annleis. Eg var nesten imponert over kor fornøgd ein kunne vere med seg sjølv.

Det er eit paradoks at 16. april 2009, altså for nøyaktig eitt år og to månader sidan, kom det ein rapport til regjeringa. Den rapporten har vore etterspurd i denne salen fleire gonger, og han kom altså til Stortinget onsdag 16. juni om kvelden. Da partigruppene var på fest, blei rapporten delt ut i hyllene våre. Etter festen kunne me gå i gang med å lese rapporten. Ein kan kanskje tenkje at det var eit fordelaktig tidspunkt for Kristeleg Folkeparti! Paradokset er at i dag, fredag 18. juni, blir denne rapporten offentleggjort. Dette meiner statsråden er ein prosess som det ikkje er nokon grunn til å ta sjølvkritikk på. Nei, ingenting kunne ha vore gjort annleis.

Men det viktigaste er likevel innhaldet i denne rapporten. For det Gassnova konkluderer med her, er fire konkrete konsept for hurtig gjennomføring. Ingen av dei fire konseptene som Gassnova peiker på, oppfyller utleppsløvet om reinsing i 2014. Dette veit me at statsråden har visst i eitt år og to månader. Så kom det eit nytt råd frå Gassnova 22. mars. Dette er eit råd som me berre har fått referert. Me har aldri sett det. Men følgjer statsråden den same tidsplanen, kan vel Stortinget vente å få sjå dette rådet sommaren 2011.

Eg synest òg det er alvorleg at me ser akkurat den same tendensen frå fleirtalsregjeringa i andre saker. Styret i Baneservice har åtvare mot å ta ut det utbyttet som me kjem til å ta ut frå Baneservice i dag. Det er ikkje ein informasjon Stortinget har fått, men som me er blitt kjende med via TV 2 i går. Det er to ting som er veldig alvorleg i den saka. Det eine er at Samferdselsdepartementet har halde denne informasjonen hemmeleg frå dei fekk informasjonen den 25. mai. Det andre er at konsekvensane av det vedtaket me gjer i dag, blir dårlegare vedlikehald av jernbanen vår. Det har betydning for eit parti som Kristeleg Folkeparti, som har valt å støtte regjeringas auke til jernbanen, nettopp fordi me har fått garantiar for at det me løyver no, er det som Jernbaneverket ønskjer. Konsekvensane av vedtaket i dag blir altså det motsette.

Dag Ole Teigen (A) [14:58:10]: Debatten i dag har svingt litt fram og tilbake. Mange innlegg oppfattes som gode og konstruktive, med vekt på både enighet og politiske forskjeller som er forståelige og relevante. Andre ganger føler jeg at det etterlates et inntrykk av at det nesten ikke er noe som skjer.

Jeg synes det av og til er grunn til å minne oss selv om de mange viktige politiske vedtakene som er gjort her i denne stortingssalen de siste årene – noen ganger med bred enighet, andre ganger etter skarpe voteringer. For å nevne noe: Vi har under denne regjeringen styrket bevilgningene til vaksinerings av verdens barn, vi har fått på plass et klimaforlik, håndtert den globale finanskrisen gjennom en rekke krisepakker, fått på plass 10 000 nye årsverk i pleie- og omsorgssektoren, økt minstepensjonen og gjort viktige grep i fordelingspolitikken, f.eks. gjennom formuesskatten.

Da vi vant valget i 2005, stoppet vi skatteuttpolitikken og valgte å bruke pengene til oppgaver vi mente var viktigere. Nå er det de borgerlige partienes privilegium i sine forslag å budsjettere med penger som neppe hadde

vært der hvis de selv hadde fortsatt å styre – fordi pengene allerede hadde vært brukt til skatteutt.

Framover må hovedfokus være å få orden i økonomien, av hensyn både til konkurransekraften og til generasjonskontrakten – at vi skal levere fra oss noe som er bedre enn da vi begynte selv. I det reviderte budsjettet går det fram at inntektene har økt mer enn forutsatt i fjor høst. Disse inntektene brukes i hovedsak til å styrke budsjettbalansen. Dermed er vi nærmere 4 pst.-banen som handlingsregelen legger til grunn, enn tidligere antatt. Men det finnes også plass til viktige tiltak for verftsindustrien, arbeidsmarkedstiltak og penger til vei og jernbane.

Finanskrisen begynte som en krise i finansmarkedene, fortsatte med nedgang i innenlands etterspørsel, og har så spredt seg til eksportindustrien. Mange land har økt statsgjelden betydelig, og nå omtales en europeisk statsgjeldskrise med særlig fokus på situasjonen i Hellas og andre søreuropeiske land.

Norges finansielle situasjon er få andre land forunt. Der andre har måttet ta opp statslån, har vi kunnet bruke direkte av budsjettoverskuddet. Arbeidsledigheten er rundt tredjeparten av arbeidsledigheten i Sverige og EU-området sett under ett, og kanskje rundt en sjettedel av ledigheten i Spania. Land som Kina og India har opprettholdt en høy vekst gjennom finanskrisen, noe som også har hjulpet Norge, som har utstrakt handel med asiatiske markeder.

Samtidig er vi sårbare hvis veksten i Asia avtar. Kombinert med endret alderssammensetning i befolkningen og nedgang i de europeiske markedene vi handler med, kreves det kanskje enda mer enn før en ansvarlig økonomisk politikk i tråd med det som finansministeren har bebudet.

A k h t a r C h a u d h r y hadde her overtatt presidentplassen.

Bjørn Lødemel (H) [15:01:02]: Høgre er det partiet som best er i stand til å føre ein heilskapleg politikk som skapar dei verdiane som kan gje innbyggjarane gode velferdstenester og sikre ei positiv utvikling for landet og for innbyggjarane. Det har blitt stadfesta også gjennom handsaminga av revidert nasjonalbudsjett i dag.

Den økonomiske politikken er avgjerande for å oppnå dette, og skatte- og avgiftspolitikken legg eit viktig grunnlag for verdiskaping også her i landet. Det er skremmande å sjå kor talentause dei raud-grøne politikarane og partia er på dette området.

Då statsbudsjettet blei handsama i desember, var biodieselavgifta eit godt døme på hovudlaus politikk frå dei raud-grøne partia.

3. juni handsama Stortinget ei sak om overgangsordningar for småkraftverk, der regjeringa hadde alle moglegheiter til å rette opp tidenes løftbrot mot 160 småkraftverk som tapar 1,2 mrd. kr på at dei ikkje kjem med i den grøne sertifikatmarknaden med Sverige.

Avgiftsglade raud-grøne politikarar viser ingen nåde mot bedrifter og utbyggjarar som har stolt på valløfta og meir eller mindre personlege lovnader. Same politikarane viser heller ingen anger når over 20 småkraftut-

byggjarar sit på galleriet i Stortinget og høyrer på tafatte bortforklaringar av eit av tidenes verste politiske løftebrot.

Landbruksnæringa er ei viktig næring som slit med låg inntening. Inntekter frå småkraft ville vere med på å sikre inntektsgrunnlaget for mange bønder og grunneigarar i distrikta, og det er ufatteleg at særleg Senterpartiet kan leve med ei slik sak.

Høgre ønskjer å styrkje inntektsgrunnlaget i heile småkraftnæringa. Derfor føreslår Høgre i revidert nasjonalbudsjett å fjerne grunnrenteskatten på småkraftverk opp til 10 MW. Det vil gje auka produksjon av fornybar energi, betydelege investeringar i distrikta og viktige inntekter for gardbrukarar og grunneigarar. Det sikrar også inntekter for framtidige generasjonar.

I Nationen 4. mai uttalar styreleiaren i Eidsdal Kraft at vi blir skattlagde til konkurs. Det gjev eit godt bilete av regjeringa sin politikk overfor småkraftnæringa, og det syner realitetane av raud-grøn politikk.

Ei anna viktig avgiftssak som også gjeld landbruksnæringa og næringsutvikling, er produktavgifta på saft – ei svært urettferdig avgift som råkar ei flott bedrift som Lerum i Sogn.

Høgre har ved fleire høve føreslege å halvere denne avgifta. Det ville føre til 16 mill. kr mindre i avgift for Lerum, og det ville styrkt denne bedrifta og sikre arbeidsplassane. Men også her stemmer dei raud-grøne partia imot.

Etter så mange rundar i Stortinget med denne saka er det tydeleg at raud-grøne politikarar ikkje forstår kor viktig skatte- og avgiftspolitikken er for næringslivet, og det er også eit godt bevis på at raud-grøne politikarar frå Sogn og Fjordane ikkje har gjennomslag i eige parti.

Anne Marit Bjørnflaten (A) [15:04:10]: Opposisjonen har kritisert den rød-grønne samferdselssatsingen opp og ned i mente, men et kritisk blikk på opposisjonens egne løfter viser at det kun er et spill for galleriet.

Det mest eklatante eksempelet fikk vi i går med Siv Jensens utspill om Fremskrittspartiets nye «dugnad». Og VG-saken avslører til fulle hvor lite gjennomtenkt fremskrittspartiforslaget er. Ikke vil Siv Jensen svare på hvor mye penger de vil sette av til dette i neste års statsbudsjett, ikke vil Siv Jensen svare på hva tidsplanen for gjennomføringen av tiltakene er.

Faktum er at prislappen på forslaget beløper seg til nærmere 800 mrd. kr – nær et helt statsbudsjett – og jeg skjønner godt at Jensen ikke vil opplyse om det, fordi det ville avslørt den manglende realismen og uansvarligheten i forslaget.

En annen opposisjonspolitiker, Høyres Ingjerd Schou, har gjentatte ganger kritisert regjeringen for å ta ut for høyt utbytte fra NSB. Hun sa endog til Dagens Næringsliv 12. april i år:

«Da vi var små lærte vi at det var feigt å gi bort med den ene hånda og ta med den andre.»

Hvordan forklarer hun da at Høyre foreslår høyere utbytte enn regjeringen i sitt alternative statsbudsjett, noe som vil få store konsekvenser for NSB, som trenger pengene til bl.a. nye tog?

Jeg må si at jeg fikk en flau smak i munnen da jeg

hørte komitéleder Hareide kritisere regjeringen i forhold til Baneservice, når også Kristelig Folkeparti foreslår å ta ut et langt høyere utbytte fra NSB enn det regjeringen gjør, med de konsekvensene det vil få for togdriften.

Etter vinterens togkrise viste det seg at det var større behov for penger til vedlikehold enn det Jernbaneverket ba om. Som regjeringen tidligere har fulgt opp anmodningen fra Jernbaneverket, gjorde vi det også nå, og har lagt fram 210 nye millioner til ulike vedlikeholdstiltak, bl.a. på Bergensbanen, Dovrebanen og Østfoldbanen.

I tillegg bevilger vi 200 mill. kr mer til styrket vedlikehold av veiene og til planlegging av nye investeringer. 3 600 nye kilometer skal få asfaltdekke i løpet av sommeren. Jeg hørte representanten Hoksrud raljere over dette tidligere i dag. Men det er altså like langt som fra Alnabru til Alta og tilbake. Bare i Troms, som representanten Hoksrud brukte som eksempel, skal altså 64 små og store veistrekninger asfalteres i sommer.

Kort oppsummert er forskjellen på opposisjonens fagre løfter og tomme ord og vår samferdselssatsning: Opposisjonen svartmaler, vi asfalterer.

Hans Olav Syversen (KrF) (fra salen): President, jeg vil gjerne rette opp en åpenbar misforståelse.

Presidenten: Hans Olav Syversen får ordet.

Hans Olav Syversen (KrF) [15:07:19]: Siden representanten Bjørnflaten mener at vi har lagt inn et høyere utbyttekrav på NSB, kan jeg bare meddele representanten at det er feil.

Presidenten: Presidenten regner med at det er flere, både fra Arbeiderpartiet og andre partier, som kommer til å snakke om dette, slik at det blir avklart i løpet av dagen.

Else-May Botten (A) [15:07:54]: Den økonomiske og markedsmessige situasjonen for næringslivet her til lands og i resten av Europa viser at vi ikke kan puste lettet ut og tro at den økonomiske krisen er over for denne gang. Men vi ser at det er store forskjeller mellom landenes utgangspunkt og håndtering av krisen.

Stoltenberg-regjeringen har gang på gang vist at de skjønner alvoret i situasjonen, og levert konkrete tiltak rettet mot dem som har hatt behov for en håndrekning.

Mens Høyre og Fremskrittspartiet vanligvis bedyrer at markedet og folk styrer seg best selv, har finanskrisen vist at markedet alene er utilstrekkelig.

Regjeringen har vist styringsdyktighet ved å bidra til å dempe virkningen av finanskrisen i Norge. Jeg liker godt statsministerens utsagn om at markedet er en utmerket tjener, men en elendig herre.

I dag skal vi se om statsbudsjettet har truffet blink, og ikke minst har vi muligheten til å justere kursen på områder som har endret seg siden statsbudsjettet ble vedtatt.

Jeg er meget glad for at Stoltenberg-regjeringen har prioritert å holde en fast, stø kurs for den maritime næringen, for 17 av 29 verft står uten ordrer fra årsskiftet. De store offshoreverkstedene venter at de får utnyttet kun

60 pst. av kapasiteten i andre halvår i år, så vår bekymring er at det kan bli et betydelig antall permitteringer og oppsigelser i denne næringen framover. Derfor vil regjeringens bidrag i revidert bidra til å realisere lønnsomme prosjekter, legge til rette for omstilling og bygge kompetanse i disse bedriftene. Den bevilger i denne omgang til sammen 200 mill. kr til en innovasjonspakke.

For å bidra til forutsigbarhet og trygghet i maritim sektor og øvrige eksportbedrifter økes den totale potten til GIEK med 10 mrd. kr til totalt 120 mrd. kr. Og flere skal nå få ta del i denne ordningen. Næringen selv og GIEK har bedt om at man må gjøre ordningen mer fleksibel og få flere inn under den. Det blir nå levert.

Byggelånsordningen utvides til å gjelde også mindre skip og innretninger til havs. Videre reduseres kravet til norsk andel i prosjektene fra 50 pst. til 30 pst. for fastrentelån fra 108-ordningen under Eksportfinans. Og det åpnes for å gi garantier og lån som er av nasjonal interesse, noe som innebærer at andre leveranser enn dem fra Norge kan vektlegges i vurderingen av om prosjektet er kvalifisert eller ikke.

Verftspakken inneholder altså mer penger til innovasjon, omstilling og kompetanseheving samt mer fleksibilitet og penger til GIEK og Eksportfinans. Dette er en viktig håndrekning til den maritime næringen, og jeg vil oppfordre regjeringen til også framover å følge situasjonen nøye og vurdere behovet for eventuelle nye tiltak.

Samlet sett er revidert en justering i forhold til regjeringens fremste mål: høy sysselsetting og lav ledighet.

Laila Dåvøy (KrF) [15:11:22]: På folkemøtet på Mongstad i mars 2009 var lokalbefolkningen opptatt av og bekymret for kreftfremkallende stoffer ved den planlagte renseteknologien på Mongstad. Jeg hadde like før fått svar på et skriftlig spørsmål om dette fra olje- og energiminister Terje Riis-Johansen. Der svarte han følgende:

«Problemstillingen knyttet til mulig helserisiko ved utslipp av aminer til luft tas derfor veldig alvorlig i det pågående planleggingsarbeidet på Mongstad.»

Han viste til pågående forskningsprosjekter og skrev til slutt:

«Jeg legger til grunn at det ikke vil være aktuelt å gi nødvendige myndighetstillatelser og konsesjoner til aminbasert CO₂-fangst på Mongstad dersom slik aktivitet er helseskadelig.»

Ca. en måned etter dette svaret mottok statsråden Slutt-rapport samkjøring fra StatoilHydro og Gassnova. Denne rapporten fikk Stortinget først tilgang til for et par dager siden.

I rapporten fremkommer at man har lite kunnskap om aminer som utslipp i luft. Det påpekes risiko for at man ikke får avklart kreftfaren tidsnok, og at dette kan bli tidsstyrende for prosjektet. Så heter det følgende:

«En fullstendig dokumentasjon av kreftfare tar normalt tre år. Det er i denne planen» – altså i den planen som de nå legger frem – «forutsatt at resultater som kan gi indikasjoner er klare etter ett års kreftstudier, og at resultater som det kan konkluderes ut fra er klare etter to års kreftstudier.»

Det er oppsiktsvekkende at man på et så ukjent felt lager en fremdriftsplan som er kortere enn normalt. Jeg antar at det kan være tilpasset det politisk vedtatte tidsaspektet.

Men det kanskje mest interessante i denne rapporten, som vi altså fikk tilgang til for to dager siden, finner vi i oppsummeringen av rapporten, kap. 7, punkt 3. Der står det at CO₂-håndtering på Mongstad er helse-, miljø- og sikkerhetsstyrt på grunn av usikkerhet knyttet til aminutslipp. Dette kan ikke tolkes på annen måte enn at det her er stor fare for at man ikke kommer i mål innen tidsaspektet fordi kreftfaren ikke lar seg avklare innen angitt tidspunkt, eller det kan bety at kreftfaren er så stor at aminbasert CO₂-fangst ikke lar seg gjennomføre.

Dette fikk ikke Stortinget vite noe om. Verken statsråden eller regjeringspartiene kommenterte vanskelighetene knyttet til amin da problemstillingen faktisk ble reist i Stortinget 7. mai 2009, mer enn en måned etter at rapporten var overlevert. Og lokalbefolkningen lever fortsatt i uvisshet.

Jeg imøteser statsrådets forklaring på hva som er årsaken til at Stortinget ikke har blitt informert om et av de viktigste styringsparametrene knyttet til CO₂-håndtering på Mongstad. Jeg ser at statsråden ikke er i salen akkurat nå, men jeg håper likevel at noen kan svare.

Line Vennesland (A) [15:14:34]: Når man hører opposisjonens kritikk i media og i denne sal, skulle man tro at oljefondet er utømmelig, og at vi slett ikke trenger fellesskapets bidrag. Det høres unektelig ut som at høyresiden har glemt det faktum at hele 80 pst. av vår nasjonale formue kommer nettopp fra fellesskapets arbeid. Det har ikke regjeringen glemt.

For regjeringspartiene er det utvilsomt hele folket i arbeid som er veien å gå og målet å nå. Vi kan ikke, slik finansministeren var inne på, sløse med arbeidskraft. Derfor er forslaget om økte midler til arbeidsmarkedsrettede tiltak på 245 mill. kr så utrolig viktig. Nettopp derfor satser denne regjeringen målrettet på slike tiltak – fordi vi ser at det virker.

Jeg er fra en landsdel som er overrepresentert på statistikker over uføretrygdde og unge uten arbeid. Vi ligger også lavt på levekårsstatistikker og høyt på kriminalitetsstatistikker. Jeg er ikke i tvil om at dette har en sammenheng. Derfor er det spesielt viktig for oss på Sørlandet at regjeringen fortsetter å fokusere på velferd og arbeid til alle.

I Aust-Agder har vi flere flotte attføringsbedrifter som kan vise til gode resultater i sitt dagbaserte tiltaksarbeid. I Aust-Agder var hele 40 pst. av de på sykepenger tilbake i arbeid etter endt tiltaksperiode i 2009. Resten fant man andre løsninger for, f.eks. raskere attføring, omskolering eller utdanning.

Attføringsbedriftene gjør en fantastisk jobb med å få mennesker til å finne en vei videre i livet. De er billige enn døgnbaserte tiltak, de er mer effektive, og de har en oppgave som verken leger, institusjoner eller Nav kan fylle. Ikke minst tilpasser de seg behovene til hver enkelt, akkurat slik vi ønsker at de skal. Med vellykkede tall og

lykkelige avslutninger er det liten tvil om at de utgjør en viktig rolle i samfunnet.

Hovedpoenget er at folk blir holdt aktive i en periode da man har sagt at de ikke har evne til å bidra til samfunnet. Høyresiden er opptatt av menneskers økonomiske kapital, i regjeringspartiene er vi også opptatt av den sosiale kapitalen.

Når mennesker faller utenfor, skal det så lite til før de blir der. Det nettverket du får gjennom en jobb, den mestringen du føler, og den kunnskapen du opparbeider deg, er avgjørende for om du føler at du har en grunn til å stå opp om morgenen. Jo lenger du blir i den situasjonen, jo større sjanse er det for at du ikke kommer deg tilbake i arbeidslivet igjen.

Regjeringen innser at det kun er sammen, i fellesskap, vi kan utvikle velferdsstaten videre. Da er det vårt ansvar å sørge for at alle kan ta del i det fellesskapet.

Øyvind Håbrekke (KrF) [15:17:54]: Som ny stortingsrepresentant i denne perioden har det vært en interessant opplevelse for første gang å delta i en debatt der et mistillitsforslag ligger til grunn.

Som nye representanter har vi alle sammen prøvd å lære oss å forstå, med stor ydmykhet, de spillereglene som det norske demokratiet er bygd på. Forholdet mellom storting og regjering gjennom Grunnlovens prinsipper har vi også prøvd å lese oss fram til. Det er derfor forunderlig og forbausende å sitte og oppleve at en regjering tolker det å overholde sin opplysningsplikt slik at man har informert om innholdet i faglige rapporter fra egne faglige organer gjennom å meddele Stortinget at et prosjekt er krevende og utfordrende.

Det er også forunderlig å oppleve en statsminister som sammenligner et mistillitsforslag og en kritikk av manglende oppfyllelse av opplysningsplikten overfor Stortinget med det faktum at opposisjonen selvsagt hadde ønsket at det skulle være en annen regjering til enhver tid.

Når det så gjelder selve saken, sies det at vi må utsette rensingen på Mongstad fordi vi må forsikre oss om at løsningen på prosjektet blir så bra at resten av verden vil følge etter. Med den tidsplanen som kommer nå, er det jo et åpent spørsmål om hvem som vil følge etter hvem, men det er jo en annen sak.

Parlamentarisk leder i Senterpartiet refererte til prosessen i USA bak den første månelandingen. Jeg må si at det hadde vært interessant å vite hvor mange faglige rapporter som de amerikanske presidentene mottok på 1960-tallet som varslet om at dette var et meget krevende prosjekt, at det var meget utfordrende, at det var faglig usikkerhet, og at det var usikkert om det var mulig å gjennomføre det, til og med om det var forsvarlig å gjennomføre det ifølge tidsplanen.

Poenget er nettopp at det er evnen til å ta risiko, viljen til å gå foran, som verden etterspør, fordi de første prosjektene i enhver nyvinning vil bære preg av at man går foran og tar risiko. Grunnen til at den første og virkelige månelandingen lyktes, var at amerikanske presidenter hadde handlekraft, besluttsomhet og vilje til å gå foran og bære risikoen som resten av verden ennå ikke hadde våget

å ta. Derfor lyktes man, på grunn av handlekraft helt til topps. Det ser ikke ut til at vi får noen ny månelanding, på miljøområdet, med statsminister Stoltenberg som anfører.

Steinar Gullvåg (A) [15:21:22]: Senest i går fremmet Fremskrittspartiet et forslag om å øke trygdeutgiftene med 3 mrd. kr årlig. Tidligere denne uken behandlet Stortinget en viktig del av pensjonssystemet, nemlig tilpasningen av AFP og tjenestepensjonen i offentlig sektor til pensjonsreformen.

Det har så langt vært ganske vanskelig å få øye på Fremskrittspartiets pensjonsalternativ. Fremskrittspartiet nøyer seg vanligvis med å kritisere alt og alle, og i dette tilfellet i en slik grad at deres potensielle samarbeidspartnere i Høyre slår blikket ned i skam over Fremskrittspartiets økonomiske vidløftighet.

Men i denne sammenhengen kom det til sist fram at Fremskrittspartiet er tilhengere av en forbedring av dagens pensjonssystem, med en pensjonsalder på 62 år. Det vil alene øke trygdeutgiftene med flere titalls milliarder kroner – hvert år – i tida framover. Beløpene vil øke i takt med aldersutviklingen.

I dag forklarer Fremskrittspartiets finanspolitiske talsmann, Ulf Leirstein, at årsaken til at Fremskrittspartiet ikke tar høyde for sine mange ulike påplussingsforslag i sine alternative budsjetter, simpelthen er at de ikke blir vedtatt. Nettopp. De blir aldri vedtatt, og de kan aldri bli vedtatt, fordi Fremskrittspartiets forslag i sum vil øke trygdeutgiftene i en slik grad at det vil slå beina under hele pensjonssystemet. De vil simpelthen ikke ta inn over seg at prognosene for veksten i trygdeutgiftene faktisk kan bli avgjørende for utviklingen i norsk økonomi. For dersom utgiftene til trygdene fortsetter å øke i samme takt som hittil, vil det spise opp det meste av veksten i økonomien. Derfor har alle partier, unntatt Fremskrittspartiet, forlikt seg om et pensjonssystem som gjør det lønnsomt å stå i arbeid lenger, og som allerede virker. Det vil derfor forbausende meg meget om ikke statsregnskapet for inneværende år vil vise at pensjonsreformen allerede har den forønskede virkning.

Fremskrittspartiet stiller seg helt utenfor dette. De stiller seg også utenfor alle økonomiske sammenhenger. De har ingen økonomiske rammer. Hver gang noen setter fingeren på deres politikk, svarer de enkelt at dette må vi ha råd til i verdens rikeste land. Slik blir deres politikk et rent velgerbedrag. Pensjonistene vil aldri komme til å få en krone mer med Fremskrittspartiet, ikke engang om partiet formodentlig skulle komme til regjeringsmakt.

Oskar Jarle Grimstad (FrP) [15:24:40]: Parlamentarisk leiari i Arbeidarpartiet Helga Pedersen beskriv og rose målar det raud-grøne styret som nærmast perfekt og førebileteleg, og raljerer med opposisjonen. Om verkelege heita kanskje ser perfekt ut for representanten i huset, så framstår ho noko annleis sett utanfrå.

Om regjeringas politikk var så vellukka, korleis kan det då ha seg at 22 av 24 medlemmer i Selje Arbeidarparti melder seg ut av partiet i protest mot regjeringa sin politikk? Vi ser at lokalsjuehusa i Lærdal og Nordfjordeid

blir reduserte til distriktsmedisinske senter, mens ventelistene aukar. I Kristiansund samla meir enn 10 000 personar seg i protesttog mot planane om også å gjere sjukehuset der om til DMS. I Volda skreiv meir enn 13 000 personar under kravet om å få behalde lokalsjukehuset sitt. Fjerning av akutttilbod og fødetilbod er altså medisinen Arbeidarpartiet skal føreskrive for å bygge vidare på fellesskapets helsetilbod – det same partiet som har teke mål av seg til å bli det dominerande partiet frå Kristiansand til og med Ålesund. Eg trur dei må føreskrive ein litt annan medisin enn det.

Så nokre ord om Mongstad. Posisjonen seier at arbeidet på Mongstad er det viktigaste i samband med reinsing og klima. Komiteleiar Erling Sande fortel at komiteen har sendt eit betydeleg tal med spørsmål og fått svar på dei alle – pluss rapportar. Når det er slik at ein nærmast må hale svara ut og rapportane innleiingsvis er så sladda at dei nærmast er utan informasjonsverdi, seier det sitt. Regjeringa har også frå fagmiljøa fått klare signal om at tidsramma for Mongstad-prosjektet og månelandinga var urealistisk. Ja, mange meiner denne kunnskapen var kjent så tidleg at stortingsvalet stod på spel. Det viser ein desperasjon og ein arroganse eg håpte ikkje fanst. Når representanten Pedersen avsluttar replikkvekslinga med å seie at ho trudde ikkje at Kristelig Folkeparti ville gå i bresjen for å fjerne sladden, ja då synest eg toppen er nådd.

Elisabeth Aspaker (H) [15:27:18]: Norge sitter på den grønne gren. Ikke takket være den rød-grønne regjeringen, men takket være enorme olje- og gassinntekter går vi motstrøms i en tid der andre land sliter med store underskudd i sine statsfinanser og arbeidsledighet på tosifret nivå. Men vi vet at disse inntektene ikke varer evig. Derfor må vi sette vår lit til at det norske utdanningssystemet skal foredle nye generasjoner forskere og eksperter som kan gi oss andre og flere bein å stå på.

Den nye NHO-presidenten har påpekt at kinesiske skolebarn arbeider 3 000 timer årlig – 50 pst. mer enn et normalt arbeidsår – og at det er disse barna våre skal konkurrere med i fremtiden. Det er en viktig påminnelse om at vi i en globalisert verden må være like opptatt av konkurransen fra Kina som fra våre europeiske naboland.

Norske skoleelever og studenter har tilgang til gratis utdanning og muligheter deres jevnaldrende i andre land kan misunne dem. Samtidig vet vi at våre barn og unge ikke utnytter sine fortrinn som vi kunne forvente. Forskere advarer mot at læringstrykket i norsk skole er for lavt, og frafallet i videregående opplæring er dramatisk både for de ungdommene det gjelder, og for samfunnet, som trenger deres arbeidskraft.

Vår oljerikdom er blitt som sovemedisin for de unge – og skolen er for mange et spørsmål om å velge minste motstands vei.

For Høyre er det et stadig større paradoks at vi har bak oss flere kronår i norsk økonomi uten at regjeringen har evnet å gi utdanning og forskning et nødvendig løft. Et utdanningssystem av ypperste klasse er for Høyre det fremste forsvarsverk for bærekraftig velferd og for å sikre landets innovasjons- og konkurransevne både på kort og

lang sikt. Derfor har Høyre også i revidert prioritert utdanning og forskning for å ruste landets elever, studenter og lærere til å bygge kunnskapsnasjonen videre. Det er uforståelig at regjeringen holder igjen når andre land satser og har større ambisjoner for sin utdanningssektor.

Også Høyre er opptatt av at sektoren skal bruke pengene bedre, men økte basisbevilgninger til universiteter og høyskoler er nødvendig for å opprettholde undervisning og forskning av høy kvalitet i møte med yngrebølgen. I grunnskolen må takten i etter- og videreutdanning av lærere opp. Høyt kvalifiserte lærere er nøkkelen til bedre elevprestasjoner på alle nivåer.

For en kunnskapsminister fra SV som sier regjeringen vil bekjempe forskjeller i utdanning, er det mildt sagt pinlig at man i revidert nasjonalbudsjett utradrer pc-tilskudd til dyslektikere og sender regningen til kommunene uten inndekning.

Regning uten inndekning er SV-politikk i kjent stil, og i dag forsvarer SV usosiale kutt som rammer de svakeste og skaper større forskjeller. Partiets slagord, Ulike mennesker – Like muligheter, blir da helt uten realitet.

Tove Linnea Brandvik (Sp) [15:30:32]: Etter å ha fulgt dagens debatt finner jeg det nødvendig å trekke fram noen hovedlinjer når det gjelder hvorfor Mongstad og TCM og fullskalaprojektet overhodet er en debatt.

Jeg har vært ordfører både under Bondevik II og under denne regjeringen, og jeg har vært ordfører i vertskommunen til Mongstad. Det har vært et langt prosjekt, og det har vært mange veier å gå. Men oppsummert så skulle vi finne en teknologi som er både sikker og økonomisk god for å kunne møte utfordringer, også for neste generasjon. Det var også å bytte ut gamle, oljefyrte kjeler i en raffineriprosess som hadde teknologi fra 1960-tallet, for å få det mer miljøvennlig. Vi skulle også levere energi offshore, til Gjøa, som en del av Norges politikk for faktisk å få elektrifisert sokkelen vår. Dette er alle sammen bærekraftige, langsiktige utviklingsprosjekter. Denne teknologien eksisterer ikke i dag, og derfor er vi nødt til å ta et grep.

Da er det noen viktige momenter, som jeg føler skaper usikkerhet om saken, som reiser seg i dag. Høyre reiser i dag tvil om TCM er prioritert, siden den opprinnelige planen er forskjøvet. Skal vi gjennomføre forskningsprosjektet? Kristelig Folkeparti går enda lenger. De ønsker å stanse varmekraftverkets utslippstillatelse og vil trekke den tilbake. Skal vi tilbake til 1960-tallets oljefyrte kjeler, eller skal vi gå for en moderne gassproduksjon? Jeg tolker det slik at Kristelig Folkeparti ønsker å stoppe varmekraftverket, og at Høyre ønsker å skape usikkerhet rundt CO₂-forskningsskjettet. Dette er ting som regionen i alle fall hadde hatt stort behov for å få tilbakemeldinger på, med tanke på politikken som gjelder for Høyre og Kristelig Folkeparti for fremtiden.

Ola Borten Moe (Sp) [15:32:42]: Den store saken i dag er selvsagt det framsatte mistillitsforslaget mot olje- og energiministeren. Det er ikke noe nytt i at opposisjonen ønsker å bytte ut våre statsråder – det er snarere en

naturtilstand. Men det sentrale punktet her er likevel hvorvidt statsråden har overholdt sin opplysningsplikt overfor Stortinget. Har Stortinget fått tilstrekkelig og relevant informasjon, på riktig tidspunkt? Og videre: Er eventuelle motforestillinger tilstrekkelig belyst? Opplysningsplikten, sammen med sedvane, Grunnloven og Frøiland-utvalget, og videre Stortingets egen behandling av dette, rommer nemlig begge deler. Dette er en definisjon og en praksis som Senterpartiet stiller seg hundre prosent bak, i likhet med resten av Stortinget. Det er dermed full enighet om kjørereglene mellom regjering og storting. Det er også full enighet om betydningen av nok og tilstrekkelig informasjon til Stortinget som grunnlag for vedtak og beslutninger.

Det kan høres ut som en selvfølge, men jeg føler likevel behov for å si dette, fordi jeg gjennom debatten ikke bare har ant, men vi har også gjentatte ganger fått uttalt beskyldninger fra opposisjonen om at vi ikke respekterer disse spillereglene. Det vil jeg ta avstand fra. I tillegg til de sitatene om opplysningsplikten som opposisjonen har skrevet inn i innstillingen, er det også et faktum at når det gjelder forhold som må anses som allment kjent, vil ikke regjeringen ha plikt til å opplyse særskilt – man har ikke plikt til å opplyse om det opplagte. Så er det også slik at Stortinget er suverent til å vurdere om opplysningsplikten er overholdt, og det er det vi gjør i dag gjennom denne debatten, gjennom denne behandlingen. Flertallet slår fast, trygt og grundig, at opplysningsplikten er overholdt i denne saken. Og dette er demokrati, det er ikke arroganse.

D a g T e r j e A n d e r s e n hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Martin Kolberg (A) [15:35:16]: Som det nettopp er sagt fra Ola Borten Moes side, har opplysningsplikten naturlig nok stått sentralt i denne debatten, i og med at vi har fått et mistillitsforslag på dette grunnlaget. Jeg vil også si veldig tydelig, nå på slutten av denne debatten, at det selvsagt er slik at Arbeiderpartiet helt og fullt står bak de kjørereglene som Stortinget selv har vedtatt, i 2002–2003, i tilknytning til det såkalte Frøiland-utvalgets innstilling. Arbeiderpartiet arbeidet veldig intenst med denne innstillingen, stilte seg helt og fullt bak den, og vi har fulgt disse kjørereglene, både i opposisjon og i posisjon, gjennom de årene som er gått siden den gang. Det er en selvfølgelig ting at Stortinget skal ha alle de relevante opplysninger som er nødvendig for at Stortinget skal kunne fungere som en riktig og god nasjonalforsamling og treffe de riktige vedtak på riktig og opplyst grunnlag.

Så konstaterer jeg at representanter for opposisjonen sier at vi gjennom denne debatten og gjennom denne dagen gjør forsøk på å sette en ny standard. Det mener jeg er politisk usaklig, og jeg mener gjennom dette innlegget å få sagt veldig tydelig at vi mener selvsagt at opplysningsplikten er ivaretatt i denne saken, helt og fullt. Derfor står vi på trygg grunn når vi sier nei til mistillitsforslaget mot statsråd Riis-Johansen.

Så vil jeg si – som et annet aspekt ved dette: Denne debatten skal jo være opplysende for behandlingen av revidert

nasjonalbudsjett, men den skal også være opplysende for grunnlaget for mistillitsforslaget. Der har opposisjonen sagt sitt. Jeg hører det og har respekt for det. Men i replikkvekslingene her, særlig med de parlamentariske ledere, ble det fra vår side stilt mange relevante spørsmål som skulle ligge til grunn for de vedtak som Stortinget senere i dag skal gjøre. De svarer ikke. Siv Jensen ble spurt av vår parlamentariske leder om masse relevante forhold. Hun holdt en tale om noe helt annet. Det er heller ikke noen god praksis i denne salen. Jeg spurte representanten Høybråten om hans kommentar til hans miljøpolitiske talsrepresentants tidligere meninger om at det var mulig at Mongstadutbyggingen måtte utsettes. Han holdt en tale om noe helt annet. Det er heller ikke noen god praksis i en sak hvor disse folkene står bak et mistillitsforslag mot en statsråd.

Men prisen tok representanten Solberg, som veldig stygt antydte at direktøren i Gassnova var instruert av regjeringen til å si at det var først nå det var riktig av Gassnova å si at man måtte utsette utbyggingen. Det er (presidenten klubber) med skam å melde en uttalelse (presidenten klubber) som ikke er denne salen verdig.

Presidenten: Presidenten vil minne om at taletiden er begrenset til 3 minutter.

Hans Olav Syversen (KrF) [15:38:57]: Jeg synes også det kan være grunn til å dvele ved opplysningsplikten og dens innhold.

La meg først imidlertid rette en liten historisk en passant til Olje- og energidepartementet, for Stortinget har ikke særlig gode erfaringer med dette departementet når det gjelder å gi opplysninger der de skal gis. Jeg minner om at det er kun noen få måneder siden Sivilombuds mannen måtte komme med en særskilt melding til Stortinget fordi statsråd Terje Riis-Johansen ikke ville gi Sivilombuds mannen de opplysninger han har krav på etter loven. Da la statsråden seg flat i Stortinget, og det var bra.

Så, denne uken, hadde vi debatten i går om kryptering av helseregistre. Der har regjeringen ikke fulgt opp Stortingets vedtak, og de har heller ikke gitt beskjed til Stortinget om at man ikke kunne eller maktet å oppfylle Stortingets vedtak. Hva er det da posisjonen greier å si som en forklaring og kanskje en halvveis imøtekommelse? Det er at jo, man burde vurdert om man burde komme tilbake til Stortinget med en proposisjon om en annen ikrafttredelsesdato.

Og så har vi den saken vi debatterer i dag. Jeg må si at jeg føler virkelig at posisjonen her setter en annen standard for hva informasjonsplikten/opplysningsplikten innebærer. Det er greit at man mener at man har fått god nok informasjon, men man må også ta et ansvar for hvilken standard man nå setter for hva man mener er relevant informasjon til riktig tid. De partiene som utgjør flertallet i dag, skal formodentlig også komme i opposisjon en dag, og da må man vel ta inn over seg hvilken terskel man nå har satt for sin egen forståelse av opplysningsplikten.

Av og til under denne debatten har jeg hatt følelsen av at opplysningsplikten nærmest koker ned til at det Stortinget ikke har fått kjennskap til på annen måte, det skal

regjeringen komme med. Men det er vitterlig det motsatte som er standarden for regjeringens opplysningsplikt.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [15:42:15]: Jeg begynner mitt innlegg med å ta opp forslaget i sak nr. 2, om å trekke utslippstillatelsen på Mongstad tilbake.

Miljøvernministeren konsentrerte seg om det store bildet og snakket om klimautfordringene i et globalt perspektiv, istedenfor å snakke om det denne saken om Mongstad dreier seg om i nasjonal målestokk. Utsettelsen av fullskala-rensing på Mongstad vil medføre en betydelig økning av de nasjonale utslippene våre. Hele 2,5 pst. av Norges samlede klimagassutslipp vil dette prosjektet på Mongstad – hvor rensing nå er utsatt – bidra med. Samtidig kan jeg minne om at vi har forpliktet oss til å redusere utslippene av klimagasser med 30–40 pst. innen 2020.

Gjennomføringsavtalen fra 2006 var et finstemt kompromiss mellom de forskjellige partiene i regjering, hvor alternativet til rensing i 2014 var å foreslå å avslå konsekvensøknaden til Statoil fra kraftvarmeverket, eller å forlate regjeringskontorene – eller å skli på dato. Vi kjenner til hva kompromisset ble, de skli på datoen i forhold til den seieren som ble feiret med inngåelsen av Soria Moria-erklæringen et år tidligere, der det heter at alle nye gasskraftverk skulle baseres på CO₂-rensing. Og ikke nok med det, vi vet også at SV feiret Soria Moria-erklæringen med en pressemelding om at 15 års kamp om gasskraftverk nå var over.

Under behandlingen av sak nr. 2, som vi også behandler her i salen i dag, skriver miljøvernministeren til komiteen:

«Regjeringen ønsker å gjennomføre fullskala CO₂-håndtering på Mongstad, og det er derfor ikke aktuelt å trekke tilbake utslippstillatelsen. Vilkår og frister i en utslippstillatelse etter forurensningsloven kan endres dersom dette anses nødvendig når rammebetingelser og forutsetninger endrer seg. Endrede tidsfrister for når investeringsbeslutningen skal fattes innebærer at det på vanlig måte må søkes om endringer i utslippstillatelsen.»

Svaret fra miljøvernministeren er en fallitterklæring for arbeidet med å redusere klimagasser i Norge og undergraver vår egen troverdighet.

Kristelig Folkeparti mener at en konsekvent håndtering av utslippstillatelsen hadde vært vårt eneste troverdige virkemiddel. Vi mener at utslippstillatelsen bør trekkes tilbake, at Miljøverndepartementet deretter bør foreta en selvstendig og kritisk vurdering av vilkårene i utslippstillatelsen med utgangspunkt i miljøfaglige vurderinger, og at en eventuell ny utslippstillatelse må inneholde klare vilkår og tidsfrister som sikrer at rensingen kommer raskest mulig på plass igjen.

Presidenten: Representanten Hjemdal har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [15:45:35]: Som saksordfører for Mongstad-saken i energi- og miljøkomiteen vil jeg få komme med noen bemerkninger om hvordan jeg opplever debatten.

Opposisjonen har dokumentert en masse informasjon som har vært tilgjengelig i rapportene. Jeg merker meg at posisjonen mener at opposisjonen er blitt korrekt informert, men en klarer likevel ikke å vise til hvordan den informasjonen har kommet opposisjonen i hende.

Ja, det er riktig som representanten Solhjell påpekte i et forsøk på å ta den parlamentariske lederen i replikkordskiftet, at opposisjonen åpenbart har fått nyss om at det har vært utsettelse på gang, i og med at vi kan skrive det i en komitémerknad. Men det er ikke fordi vi har fått den informasjonen fra regjeringen at vi kommer med påstandene og stiller de spørsmålene. Det er fordi vi har omfattende kontakt med fagfolk. Vi har kalkulatorer som sier som så at hvis du slår inn 2012 og plusser på 4, så får du 2016, ikke 2014. Med den byggetiden alle snakker om, ville det ikke vært mulig å komme i mål i 2014, som regjeringen hevder. Det er ikke verre enn som så. Men det er jo nettopp det vi ser, at regjeringen har hatt informasjon om at det var urealistisk fortsatt å snakke om 2014. Den informasjonen hadde en allerede i april i fjor. Men en gir hele veien Stortinget et inntrykk av at 2014 står ved lag, selv om regjeringen vet bedre.

Så hevder statsministeren i replikkordskiftet at informasjonsplikten er overholdt. La meg bruke et eksempel. Det går på dette med trinnsvis rensing. Ja, Stortinget ble informert i én setning i statsbudsjettet for 2010 om at Gassnova bl.a. vurderer trinnsvis rensing. Men i rapporten av 2. oktober 2009 står det at trinnsvis rensing første trinn vil komme på plass i tredje kvartal i 2015.

Det betyr at en ikke lenger innfrir kravet om rensing i 2014. Kravet i utslippstillatelsen er altså frafalt. I tillegg har man et redusert anlegg, ikke et fullskalaanlegg, så man både forsinker det og reduserer omfanget. Det framkommer ikke i informasjonen til Stortinget. Der framkommer det bare at en vurderer en trinnsvis greie, men ikke at omfanget reduseres og at det utsettes. Da vi i Fremskrittspartiet leste det, tolket vi det som at greit, første turbin kommer på plass tidlig i 2014, andre trinn kommer på plass sent i 2014, ikke at første trinn kommer på plass to år senere. Det er vesentlig informasjon som Stortinget ikke har fått, og jeg utfordrer de rød-grønne, spesielt representanten Kolberg og representanten Borten Moe, som brukte sitt innlegg til å påpeke at opplysningsplikten er overholdt. Når og hvor har regjeringen informert noen som helst om at denne informasjonen foreligger? Det er ikke gjort, og dermed har han ikke argumentert på en troverdig måte mot de påstandene som opposisjonen kommer med. Derfor er det et fornuftig forslag å stemme for mistillit.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [15:48:49]: Debatten begynner å gå mot slutten – tror jeg i hvert fall – og det har kommet en del påstander i løpet av debatten. Spesielt i replikkordskiftene tidlig på dagen kom det en del påstander som ikke kan stå uimotsagt. Den ene var fra representanten Solberg, som med tyngde hevdet at samkjøringsrapporten konkluderte med at det ikke var mulig å nå den opprinnelige framdriftsplanen med et fullskala renseanlegg i 2014. Som jeg gjorde representanten oppmerksom på, har rapporten flere enn noenogtjue sider, den har noen-

ogseksti sider, og på side 67 er det omtalt 13 ulike løsninger som rapporten konkluderer med kan være mulig å gjennomføre innenfor de tidsrammer som regjeringen har lagt opp til. Så jeg ber representanten Solberg klargjøre det. Jeg har inntrykk av fra representanten Solberg at det er den rapporten som er hele grunnlaget for mistilliten, og da er det underlig at ikke representanten nevner også den delen av rapporten – hvis den skulle være grunnlaget. For der slås det helt klart fast at det er mange ulike tekniske løsninger som kan realiseres innen 2014.

Så ble det også hevdet fra Høyres side at det ikke var blitt informert om effekten man kunne få ved et testsenter for fullskalaprojektet, at det var utfordrende å klare å dra nytte av testsenteret i realiseringen av fullskalaprojektet. Det er også feil. For det står veldig tydelig og veldig klart beskrevet i St.prp. nr. 38 for 2008–2009 at det er utfordrende.

Representanten Solberg sa også at de sikkert har fått beskjed om å komme med sin anbefaling, altså at Haugan i Gassnova skulle ha fått beskjed om å si det han gjorde. Det er en veldig sterk påstand, og jeg undrer meg over at en representant tar seg den frihet å si at regjeringen har gitt beskjed om at noen skal si noe som ikke er riktig. Det håper jeg at representanten Solberg bekrefter at hun ikke mente. Jeg tror ikke hun kan mene at regjeringen ringer rundt og gir beskjed om at folk skal si ulike ting for at det skal passe den politiske virkeligheten best.

Til slutt vil jeg si at debatten her har synliggjort at grunnlaget for mistillitsforslaget har vært veldig ulikt hos de ulike opposisjonspartiene. Hele oppspillet til dagens debatt har vært veldig ulikt. Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet var tydelige på mistillit tidlig, Høyre og Venstre har ventet helt til siste liten. Også i dag har det vært veldig ulike begrunnelser. Heldigvis har vi et sikkert flertall i salen som mener at informasjonsplikten er overholdt på en god måte og har skapt et godt grunnlag i mange ulike runder når vi har diskutert Mongstad-saken, og statsråd Terje Riis-Johansen vil ha et trygt flertall bak seg når vi går til votering om litt.

Snorre Serigstad Valen (SV) [15:51:51]: Vi har i denne debatten hørt en opposisjon med gjensidig utelukkende begrunnelser for sin mistillit til statsråd Terje Riis-Johansen, en opposisjon som til stadighet har variert sine begrunnelser for mistillit. Da kan man jo undre: Er det opplysningen om aminer og helsefare, som Kristelig Folkeparti bevislig kjente til, men spilte overrasket over i går, som er begrunnelsen? Er det Gassnovas rapport fra april 2009, som trass i hva Høyre hevder, ikke er en anbefaling fra Gassnova om utsettelse? Hvis ja, hvordan kunne da opposisjonen varsle mistillit lenge før denne rapporten ble omdelt?

Vi har sett en opposisjon som det siste året har variert mellom å vite og ikke vite at det var usikkerhet knyttet til tidsplanen for Mongstad. Høyre og Fremskrittspartiets budsjettmerknad i fjor må være spesielt pinlig i så måte, og representanten Solvik-Olsen gjorde en lite overbevisende jobb for å bortforklare det.

Et av de mer avgjørende øyeblikkene i debatten, synes

jeg, var da Høyres leder, Erna Solberg, fra denne talerstolen uttalte at Gassnovas direktør var instruert av regjeringen i å tale usant. Det er en så grov påstand at en jo kan spørre seg om hvorfor Høyre ikke har fremmet mistillit mot regjeringen på dette grunnlaget. Svaret er selvfølgelig at påstanden ikke medfører riktighet. Det vet også Høyre selv. Derfor bør de avstå fra å komme med så grove beskyldninger i en debatt.

Det er på dette punktet Høyres resonnement faller helt sammen. Det er kun om Gassnova har talt usant om at det var i mars i år at regjeringen fikk anbefalingen om å utsette fullskala rensing på Mongstad, kun om man har talt usant om dette, at Høyres resonnement holder stikk. Representanten Solbergs eneste utvei er da å komme med påstander som i sitt vesen er vel så grove som de påstandene regjeringen ellers har fått mot seg i dag, kun overgått av Kristelig Folkepartis insinuasjoner i pressen i dag om at regjeringen er villig til å gamble med folks liv og helse. Saklighetsnivået fra opposisjonens side i dagens debatt har vært deprimerende.

Anne Marit Bjørnflaten (A) [15:54:30]: Det var representanten Hans Olav Syversen som fikk meg til å ta ordet.

Fakta i saken når det gjelder Kristelig Folkepartis utbyttepolitikk – og det kan heller ikke Kristelig Folkeparti snakke seg bort fra – er at partiet i statsbudsjettet for 2010 foreslo et større utbytte fra NSB enn det regjeringen gjorde. Det har vært ganske merkelig å registrere at denne vinteren, til tross for dette forslaget fra Kristelig Folkeparti, har bl.a. komitélederen, Hareide, kritisert regjeringens utbyttepolitikk når det gjelder NSB.

Jeg er imidlertid glad for at Kristelig Folkeparti har kommet på bedre tanker og følger regjeringens ansvarlige linje med hensyn til utbytte fra NSB. Kristelig Folkepartis forslag ville svekket NSB kraftig, og det er helt feil i den situasjonen NSB er i. Derfor er jeg glad for at Kristelig Folkeparti følger regjeringens ansvarlige linje, og jeg håper at vi ikke ser flere slike forslag fra Kristelig Folkeparti.

Jeg registrerer også at Kristelig Folkeparti, til tross for at det hele denne vinteren har vært rettet massiv kritikk fra Kristelig Folkeparti mot regjeringen og regjeringens samferdselssatsing, følger oss også på dette punktet i revidert budsjett. Jeg vil bare nevne noen eksempler på utspill som har kommet fra Kristelig Folkeparti denne vinteren. Man har altså ønsket en storsatsing på og et nytt forlik om jernbane. Kristelig Folkeparti mener at det har vært bevilget for lite penger til rassikring, at det har vært bevilget for lite penger til veier i nord, at det har vært bevilget for lite penger til trafikksikkerhet, og at det har vært bevilget for lite penger til E18. Likevel følger altså Kristelig Folkeparti – når det kommer til stykket – regjeringen i forslaget til revidert budsjett. Det synes jeg egentlig er litt oppsiktsvekkende, med tanke på hvor «høy og mørk» partiet har vært denne vinteren.

Det er altså slik at regjeringen igjen bevilger det Jernbaneverket anmoder om når det gjelder penger til vedlikehold. Jernbaneverket har fått og får igjen det de har behov for for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet. Vi øker også be-

vilgningen når det gjelder å ta igjen etterslepet i veivedlikehold. Jeg er glad for at også Kristelig Folkeparti nå forstår at regjeringens bevilgninger ligger på et ansvarlig og riktig nivå, og at vi heretter blir forskånet for utspill fra Kristelig Folkeparti som ikke har dekning i deres egne budsjetter.

Nikolai Astrup (H) [15:57:21]: Representanten Trygve Slagsvold Vedum antyder at Høyre ikke kan lese. Det kan jeg forsikre ham om at vi kan.

Jeg ber ham om å lese tabellen på side 66, der det fremgår at realiseringen av dette vil være «(ca 2014 inntil 2015/2016)», slik det også gjennomgående fremgår av resten av rapporten, f.eks. på side 21, der det står at forventet tidsspenn for hurtig realisering er «2015-2016». Senere i rapporten står det at teknologikvalifiseringen vil ta minimum seks år, mellom seks år og syv og et halvt år regnet fra oktober 2009. Og da var det dette med lommekalkulatoren igjen. Man kan styre landet uten, sier Willoch, men da må man være meget god i hoderegning. Dette regnestykket trenger man ikke å være god i hoderegning for å ta, og det burde også representanten Trygve Slagsvold Vedum kunne greie. I alle senere henvisninger til tidlig realisering står det i rapporten 2015 i parentes.

Et hovedpoeng er at forutsetningene for hele prosjektet er endret. Dette ble kommunisert i rapporten 15. april 2009. Det er et annet prosjekt enn det Stortinget la til grunn. Det er andre forutsetninger. Dette mener jeg er relevante faglige motforestillinger. Dette mener jeg er opplysninger som Stortinget burde hatt da det tok stilling til testsenteret bare noen få uker senere.

Så er det ved flere anledninger trukket frem at opposisjonen visste at det ville bli forsinkelse. Vel, opposisjonen hadde fått antydninger, bl.a. fordi Bjørn-Erik Haugan i Gassnova gikk ut i mediene 19. oktober 2009 og sa at månelandingen ville bli to år forsinket. Likevel har altså posisjonspartiene merknader i forbindelse med statsbudsjettet som slår fast at 2014 står fast.

Vi må fastslå at statsråden visste og hadde fått informasjon fra Haugan om denne forsinkelsen, og at han burde ha informert Stortinget om det. Han kunne ha gjort det allerede i april 2009, før Stortinget behandlet saken om testsenteret på Mongstad, og han kunne ha sagt det under debatten i Stortinget, der han tvert imot fremholdt at 2014 sto fast, til tross for at han hadde fått anbefalinger og vurderinger som var stikk i strid med dette.

Erna Solberg (H) [16:00:16]: Det er krevende for alle å følge med i denne debatten, tror jeg. Posisjonens strategi har vært én ting: å forsøke å hive opp mest mulig referanser til når man har nevnt noe i et eller annet papir, slik at det høres ut som om man har informert. Problemet er at de seks linjene som sto i revidert nasjonalbudsjett, ikke informerte om disse tekniske tingene som denne rapporten har vist oss at var der, og at det reviderte nasjonalbudsjettet kom etter debatten 7. mai, kom etter vedtakene. Før det var Statoils masterplan det eneste informasjonspunktet regjeringspartiene hadde å holde seg til, som man da selv sto i salen her og avviste var riktig. Da mener jeg

at det er rimelig grunn til at statsråden burde tatt poenget. Da burde han vært på denne talerstolen og sagt: Jeg har en samkjøringsrapport som nok stiller noen spørsmål ved dette, som sier at 2014 er særs vanskelig, og hvis vi skal gå for 2014-konseptet, som sannsynligvis ikke blir realisert før i 2015 eller 2016, vil vi ikke få til noen månelanding, for da er det gammel, kjent teknologi som i så fall må brukes.

Så har jeg nå lest vedlegget til rapporten – som Trygve Slagsvold Vedum har tatt opp flere ganger – som er en liste over mulige teknologier for såkalt short term. Men når man i rapporten oppsummerer short term, sier man altså at det er særs vanskelig å tenke seg 2014, man anslår 2015–2016 i hele rapporten.

I tillegg står det i beskrivelsen av short term at man vil «påpeke at et fullskala rense prosjekt som skal følge en aggressiv tidsplan ikke i særlig grad kan drive teknologiutvikling».

Og det er jo hele begrunnelsen for at vi skal bruke så mye penger – at det skal være teknologiutvikling.

Så til replikkordskiftet tidligere og det som flere har påpekt: Jeg skal gjerne si at jeg tror ikke man instruerer om rådene, men det er ingen tvil om at jeg tror når man er så opptatt av forskjellen på rådene og denne samkjøringsrapporten, at det er klart at man har gitt beskjed om at man skal understreke når rådene har kommet. Og det er ingen i denne salen som har forsøkt å si at Gassnovas råd ikke kom før i vår, men informasjonsrapporten som Stortinget burde visst om, lå fremme 15. april 2009, og det er det ingen som kan argumentere seg bort fra. Og det er det som har vært Høyres utgangspunkt for dette mistillitsforslaget. Vi mener at den informasjonen vi har fått etter dette tidspunktet, har vært kritikkverdig. Men vårt grunnlag for å si at vi ikke vil gå til et kritikkforslag, men til et mistillitsforslag i salen her i dag, er at statsråden satt i denne salen med informasjon på et tidspunkt hvor Stortinget faktisk vedtok å behandle testsenteret, og hvor hele Stortinget var med på å si at dette testsenteret skulle legges til grunn for teknologivalg, design og annet, når man med samme tidsplan visste bedre.

Dagrun Eriksen (KrF) [16:03:47]: La meg først begynne med å si at jeg er glad for at Bjørnflaten korrigerer sine gale påstander i det første innlegget hun hadde. Men jeg vil også si at kanskje det mest ironiske innlegget i salen her i dag kom fra representanten Martin Kolberg som, fritt gjengitt, sa noe sånt: Vi – altså regjeringspartiene – har spurt og spurt opposisjonen, og de vil ikke svare.

Men informasjonsplikten gjelder jo ikke opposisjonen – at de skal informere posisjonen om sine standpunkter. Det vi diskuterer her i dag, er jo at regjeringen ikke har levert den informasjonen som Stortinget mener de har hatt behov for, i en stor og alvorlig sak.

For meg er det litt historisk å ha en alvorlig sak som mistillit er, nettopp på en sak om miljø. For gasskraftsaken har preget norsk politikk ganske mye i en årrekke, og den gjør det fortsatt. Det spisser seg til i Stortinget når det handler om saker om gasskraft. Jeg husker våren 2000, da gasskraftsaken for første gang ble satt på spissen, da sen-

trumsregjeringen – Bondevik I – valgte å stille kabinettsspørsmål for å hindre byggingen av forurensende gasskraftverk på Kårstø. Da måtte undertegnede pakke både pult og kontor og dra hjem igjen til Sørlandet, men jeg var stolt. Jeg var stolt over at vi hadde en regjering som satte miljøet foran taburettene i 2000. Jeg opplever at noen av de som sto sammen med oss i den kampen da – SV og Senterpartiet – denne gangen så langt har valgt taburettene.

Laila Dåvøy (KrF) [16:05:54]: Jeg ble litt skuffet da jeg ikke fikk svar på det jeg ba om tidligere. Jeg har tatt opp dette med aminfaren tidligere, og jeg har visst om at det ville det bli forsket videre på. Det har også statsråden svart meg på skriftlig tidligere. Men at det var så stor risiko, så lite kunnskap, at dette i seg selv er blitt tidsstyrende for prosjektet, fikk vi først tilgang på for to dager siden i den sluttrapporten som vi har diskutert mye her i dag. Men rapporten kom altså i april i fjor.

Men jeg må bare gjenta at CO₂-håndteringen på Mongstad, når det gjelder denne rapporten, er det man kaller HMS-styrt – helse-, miljø- og sikkerhetsstyrt. Utviklingen innenfor helse, miljø og sikkerhet er altså styrende for tidsaspektet i prosjektet. Det er et viktig styringsparameter knyttet til CO₂-håndtering på Mongstad som Stortinget ikke har visst om. Dette er jo et område som lokalbefolkningen er svært opptatt av, og som den føler er usikkert.

Dette ble tatt opp, som jeg nevnte i mitt innlegg, i debatten i Stortinget 7. mai i fjor. Det ble kommentert av flere fra opposisjonspartiene, men ingen fra regjeringspartiene – heller ikke statsråden – kommenterte det den gangen. Jeg konstaterer at det er ingen fra regjeringspartiene eller statsrådene som kommenterer det i dag heller. Så det er mulig jeg er inne på noe – ikke vet jeg!

Eirin Kristin Sund (A) [16:08:08]: Det at en er uenig politisk, er ganske naturlig. Derfor er vi også i forskjellige partier. Men i denne saken står en samlet opposisjon sammen om mistilliten, mens politisk deler den samlede opposisjon seg i to, jf. politikken i saken. Fremskrittspartiet og Høyre mener at rensing ikke er så viktig, og egentlig ganske særnorsk, og Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker at en skal trekke tilbake utslippstillatelsen. Så når representanten Eriksen snakker om politikken, er det det som kanskje blir det store paradokset for mange av oss i dag: Det er ikke politikken i saken som er bakgrunnen for mistilliten, fordi den er ikke opposisjonen enig i. Det er en mistillit begrunnet med informasjonsplikten.

Jeg mener at regjeringspartiene har redegjort grundig i dag for at informasjonsplikten har blitt overholdt. Det er også slik at når en fremmer mistillit, som er alvorlig, burde det blitt både belyst og bevist hva som er grunnlaget for mistilliten, og hvordan det grunnlaget kan basere seg på at informasjonsplikten ikke har blitt holdt. Jeg mener at opposisjonen ikke har gjort det i dag. Jeg mener – og er veldig glad for – at regjeringspartiene tydelig har tilbakevist påstandene om at noe kritikkverdig har skjedd.

Helt til slutt om helserisikoen. En samlet komité har med bakgrunn i bl.a. det som også sto i masterplanen til

Statoil, som var behørig vist til der, om helserisikoen, nettopp sagt at det ser en på som alvorlig, for vi setter ikke folks helse på spill. Det gjør heller ingen av de tre regjeringspartiene i denne saken. Så det blir galt å hevde at dette er en opplysning som kom fram i går i denne såkalte samkjøringsrapporten.

Presidenten: Da er neste taler Ketil Solvik-Olsen.

Det har blitt reist spørsmål om hvorvidt representanten Solvik-Olsen har mer taletid enn andre representanter, og det er riktig. Etter forretningsordenen § 35 punkt a har saksordførerne og dertil hørende statsråder, i dette tilfellet Sigbjørn Johnsen og Terje Riis-Johansen, ikke de samme begrensningene i antall ganger de kan ta ordet. Det samme gjelder for øvrig statsministeren og parlamentariske ledere.

Jeg ber om at det ikke blir oppfattet som en oppfordring.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [16:10:39]: Nei, vi skal prøve å begrense oss.

Det er to påstander som henger i luften. Jeg mener at innlegget til representanten Astrup mer enn nok beviste at de rapportene vi har fått, er grunnlag for mistillit. At representanten Sund hevder noe annet uten å begrunne det med et eneste eksempel, viser bare hvor dårlige argumenter en har.

Så prøver en å gi et inntrykk av at opposisjonen er delt i begrunnelsen for kritikken og for mistilliten. Da ber jeg de representantene som hevder det, om å lese innstillingen. Det er satt av ti sider i den innstillingen som kun gjelder Mongstad-saken. Sju-åtte av de sidene er merknader fra en samlet opposisjon. Så er det noen små særmerknader etterpå, som ikke divergerer i forhold til sakens innhold, men som handler mer om de historiske perspektivene.

Hvordan klarer en å hevde – med syv-åtte sider i innstillingen såpass tettskrevet som dette – at opposisjonen er splittet i måten en ser på dette? Det er også bare et forsøk på å forvirre tilhørere og er ikke en del av realitetene.

Så mente representanten Serigstad Valen at undertegnede og opposisjonen hadde en dårlig bortforklaring når vi i budsjettinnstillingen i fjor høst skriver at vi mener det er blitt varslet om utsettelse. I den samme innstillingen fastholder regjeringspartiene at det skal renses i 2014, så det er åpenbart – bare implisitt – der at når regjeringspartiene fastholder 2014, har det i hvert fall ikke kommet noe signal fra regjeringen om en utsettelse.

Men direktøren i Gassnova, det utførende organet til regjeringen, som miljøvernminister Erik Solheim på høringen i energi- og miljøkomiteen sa er de beste i verden på CO₂-renseteknologivurderinger, uttalte altså i Dagens Næringsliv den 19. oktober 2009 – på side 14, for dere som noterer:

«Det foregår prosjektplanlegging av fullskalaanlegget. Det vi arbeider etter, er fortsatt en investeringsbeslutning i 2012. Men vi har sett at byggetidene har gått opp, og at det trolig vil kunne ta tre-fire år fra investeringsbeslutning til ferdigstillelse».

Når direktøren i Gassnova – organet regjeringen har satt til å være den utførende operatør for dette, og som miljøvernminister Erik Solheim har sagt er de beste i verden – sier tre–fire år fra 2012, er det et åpenbart varsel i mine ører om at Gassnova mener at 2015–2016 er det tidligste du får fullskala rensing, gitt at du klarer å overholde fristen 2012. Nå klarer man verken fristen i 2012 eller den tidsplanen man selv hadde med utslippstillatelsen. Når vi ikke skal kunne kalle det et varsel, hva i alle dager skal vi da kalle noe så tydelig?

Jeg tror ikke at en direktør i et statlig organ går ut i en avis og sier noe sånt ved et uhell. Dette sier han fordi det er en overbevisning som hans organisasjon har. Jeg er rime- lig overbevist om at dette har blitt kommunisert til statsråden, for i samme intervjuet er statsråden også med. Han var til stede. Det er åpenbart at statsråden måtte ha visst dette, men Stortinget ble ikke informert på noen formell måte om at denne informasjonen var tilkommet regjering- en. Der har han da brutt informasjonsplikten, og det kan dokumenteres i Dagens Næringsliv.

Presidenten: Representanten Nikolai Astrup har hatt ordet to ganger tidligere i debatten og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Nikolai Astrup (H) [16:14:13]: Det er ikke meningen å dra ut debatten i veldig lang tid, men representan- ten Sund fikk meg til å tegne meg når hun, nok en gang, gjentar påstanden om at Høyre ikke mener at rensing er viktig. Da vil jeg bare fastslå en gang for alle at Høyre er positive til at Norge skal spille en viktig rolle i å utvikle fangst- og lagringsteknologi for CO₂. Det har vi stemt for i alle relevante sammenhenger.

Så sier hun også at hun ikke har fått med seg grunn- laget for mistilliten. Da har hun åpenbart ikke vært til stede i salen. Jeg henviser henne til referatene fra debatten, spesielt mitt innlegg.

Presidenten: Representanten Line Henriette Hjemdal har også hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [16:15:04]: Represen- tanten Snorre Serigstad Valen mener at undertegnede spiller overrasket når det gjelder amin. For det første driver ikke Kristelig Folkeparti noe spill i denne saken. Vi har gått inn i realitetene, og det anbefaler jeg også regjering- partiene her på Stortinget å gjøre. Og i realiteten står det i den rapporten som vi fikk på onsdag:

«CO₂-håndtering på Mongstad er HMS styrt pga usikkerhet knyttet til aminutslipp.»

Det er noe helt annet enn det Stortinget fikk seg forelagt 13. januar 2009. La meg sitere:

«Det anses likevel, ut fra dagens kunnskap, at det ikke vil oppstå miljøskader av utslippene eller vesent- lige luktp problemer.»

Det er det som står i St.prp. nr. 38 for 2008–2009 i forhold til testsenteret. Det er en helt annen informasjon.

Vi spiller ikke. Vi går inn i realitetene, og dette er alvorlige realiteter.

Trine Skei Grande (V) [16:16:32]: Det var ikke bare blomsterbuketten ved siden av talerstolen i dag som gjorde at dagen ble litt annerledes enn jeg forventet at den skulle bli. Jeg må ærlig innrømme at jeg trodde dette skulle bli annerledes. Jeg trodde at dette skulle være en regjering som innrømmet at det kanskje var ting man kunne ha gjort annerledes. Jeg hadde forventet en tone i parlamentet som handler om at når noen føler at noen spilleregler er brutt, er noen ydmykt lyttende. Sånn har det ikke vært. Det har derimot vært en hanekamp, som jeg egentlig mener ikke er parlamentet verdig. Det har vært en karakteristikk av andre og en omlegging av spillereglene, fra parlamentarisk leder i Arbeiderpartiet spesielt, som jeg ikke hadde forventet.

Jeg hadde trodd at dagen skulle vært annerledes. Vi i Venstre gikk åpent inn i dette. Men vi har opplevd en reg- jering som ikke svarer på spørsmål. Vi sender brev til statsråder. Vi får ikke engang en forklaring på hvorfor vi ikke får svar. Vi opplever rapporter som blir sendt til noen partier, først i form av burkarapporter, så kommer niqab- versjonen, men hijabversjonen kom aldri. Vi opplevde at man ikke hører på hva de andre sier, noe som jeg mener de- valuerer politikken. Det får politikken til å ligne en sand- kasse, med representanten Sund som sitter nederst, holder for ørene og sier: Jeg hører ikke, jeg hører ikke, jeg hører ikke, og med en miljøvernminister som står på toppen av sandhaugen og hopper, og sier: Jeg er konge, uansett.

Jeg hadde trodd at dette skulle vært annerledes. Men det er i hvert fall ingen tvil om hva som blir Venstres stem- megivning. Vi kommer til å støtte det mistillitsforslaget som ligger på bordet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1 og 2.

(Votering, se sidene 4417 og 4465)

Når det gjelder sakene nr. 3–14 – presidenten ber om ro i salen, så kanskje det ikke behøver å bli så sent – ber pre- sidenten om salens tilslutning til at sakene nr. 3–14, som alle er forslag oversendt fra møtet den 14. juni, saker der det vanligvis ikke blir anmodet om debatt, kan behandles under ett. Sakene skal selvfølgelig bli votert over hver for seg, men presidenten ber altså om at vi tar eventuell debatt under ett.

– Presidenten anser å ha fått salens godkjenning til det.

Er det noen som ber om ordet til sakene nr. 3–14, som anses referert? [16:19:09]

– Det er det ikke.

Sakene nr. 3–14 på dagsordenen var som følger:

Sak nr. 3

Forslag fra stortingsrepresentant Jørund Rytman på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 343 L):

«Stortinget ber regjeringen fremme sak om foretaks- styring for offentlige virksomheter med sikte på å inn- føre samme krav til redegjørelse for foretaksstyring for offentlige forvaltningsvirksomheter som for allmennaksje- selskap.»

(Votering, se side 4466)

Sak nr. 4

Forslag fra stortingsrepresentant Jørund Rytman på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 343 L):

«Stortinget ber regjeringen endre allmennaksjeselskapsloven slik at kjønnsrepresentasjon i styret kun kreves i børsnoterte selskap.»

(Votering, se side 4466)

Sak nr. 5

Forslag fra stortingsrepresentant Ib Thomsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 344 L):

«Stortinget forutsetter at krav om dokumentasjon av dugnadsinnsats på verdier og tjenester som tilfaller idrettslag, tas ut av ordningen, og at det dermed blir sentralorganisasjonen som skal dokumentere omfanget av den frivillige innsatsen på vegne av den samlede medlemsmassen.»

(Votering, se side 4466)

Sak nr. 6

Forslag fra stortingsrepresentant Ib Thomsen på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 344 L):

«Stortinget ber regjeringen legge frem en ny sak om å innlemme idretts- og kulturvirksomheter, samt øvrige frivillige lag og organisasjoner, i merverdiavgiftssystemet, slik at disse får en sats på null for utgående fakturering og fullt fradrag (normalt 25 pst.) for inngående fakturaer.»

(Votering, se side 4466)

Sak nr. 7

Forslag fra stortingsrepresentant Borghild Tenden på vegne av Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 344 L):

«Stortinget ber regjeringen legge fram en ny sak om å innlemme idretts- og kulturvirksomheter, samt øvrige frivillige lag og organisasjoner, i merverdiavgiftssystemet. Det nye forslaget må utformes slik at all idrett blir unntatt moms på billettsalg, kjøp, utleie og salg av spillere, og at det for museer, gallerier, fornøylesparker og opplevelsesentra må være mulig å ha gratis inngang, men allikevel komme inn i det nye merverdiavgiftssystemet.»

(Votering, se side 4466)

Sak nr. 8

Forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 351 L):

«Stortinget ber regjeringen fastsette en endringsforskrift til forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 Forskrift til skatteloven, slik at bestemmelsen om maksimal timesats fjernes.»

(Votering, se side 4466)

Sak nr. 9

Forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 351 L):

«Stortinget ber regjeringen fastsette en endringsforskrift til forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 Forskrift til skatteloven, slik at bestemmelsen om maksimalt timetall pr. ansatt fjernes.»

(Votering, se side 4467)

Sak nr. 10

Forslag fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen på vegne av Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 351 L):

«Stortinget ber regjeringen oppheve § 18-2 i tilhørende forskrift.»

(Votering, se side 4467)

Sak nr. 11

Forslag fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 351 L):

«Stortinget ber regjeringen komme med forslag til endringer i skatteloven som innebærer fradragføring slik at rederier som har foretatt miljøinvesteringer ikke får en høyere totalbelastning enn rederier som ikke har foretatt slike investeringer.»

(Votering, se side 4467)

Sak nr. 12

Forslag fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 351 L):

«Stortinget ber regjeringen fastsette en endringsforskrift til forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 Forskrift til skatteloven, som opphever regelen om maksimal timesats på 500 kroner og maksimalt antall timer per år for egne ansatte på 1 850 timer fra og med 1. januar 2010.»

(Votering, se side 4467)

Sak nr. 13

Forslag fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 351 L):

«Stortinget ber regjeringen heve grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8 000 kroner pr. ansatt.»

(Votering, se side 4467)

Sak nr. 14

Forslag fra stortingsrepresentant Robert Eriksson på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010 (jf. Innst. 360 L):

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å omgjøre de offentlige tjenestepensjonene til nettoordninger i løpet av 2011.»

(Votering, se side 4467)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Før vi går til votering, vil statsråd Sigbjørn Johnsen overbringe proposisjoner.

Statsråd Sigbjørn Johnsen overbrakte 9 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Vi er da klare til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 105 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–9, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 10 og 11, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 12, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre
- forslagene nr. 13 og 14, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslag nr. 15, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 16–18, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 19–21, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet og Venstre
- forslagene nr. 22–24, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 25–46, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 47 og 48, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 49–57, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Venstre
- forslagene nr. 58–63, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre
- forslagene nr. 64–67, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 68–84, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti

– forslagene nr. 85–104, fra Borghild Tenden på vegne av Venstre

– forslag nr. 105, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre

Forslagene er inntatt på sidene 292–322 i innstillingen, med unntak av forslag nr. 105, som er omdelt på representantenes plasser i salen.

Forslag nr. 105, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, er et mistillitsforslag. Presidenten vil la votere over dette forslaget først. Forslaget lyder:

«Statsråd Terje Riis-Johansen har ikke oppfylt opplysningsplikten overfor Stortinget i saken om bygging av testsenter og fullskala CO₂-rensing på Mongstad.

Statsråd Terje Riis-Johansen har ikke Stortingets tillit.»

I tråd med tradisjonen for behandling av mistillitsforslag i Stortinget vil det bli votert ved navneopprop.

Oppropet starter med representant nr. 1 fra Nordland fylke.

De som stemmer for forslaget, svarer ja. De som stemmer imot, svarer nei.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 86 mot 83 stemmer ikke bifalt.

De 86 representantene som stemte mot forslaget, var:

Tor-Arne Strøm, Anna Ljunggren, Eirik Sivertsen, Janne Sjelmo Nordås, Lillian Hansen, Liv Hauknes, Torstein Rudihagen, Espen Granberg Johnsen, Stine Renate Håheim, Anne Tingelstad Wøien, Aksel Hagen, Marit Nybakk, Jan Bøhler, Heikki Holmås, Marianne Marthinsen, Hadia Tajik, Håkon Haugli, Akhtar Chaudhry, Truls Wickholm, Tore Nordtun, Eirin Kristin Sund, Torfinn Opheim, Geir Pollestad, Hallgeir H. Langeland, Ingrid Heggø, Erling Sande, Tor Bremer, Terje Aasland, Gunn Olsen, Sigvald Oppebøen Hansen, Bendiks H. Arnesen, Anne Marit Bjørnflaten, Martin Henriksen, Irene Lange Nordahl, Gerd Janne Kristoffersen, Arild Stokkan-Grande, Erlend Fuglum, Susanne Bratli, Gunn Karin Gjul, Knut Gravråk, Eva Kristin Hansen, Arne L. Haugen, Snorre Serigstad Valen, Ola Borten Moe, Dag Terje Andersen, Sonja Mandt, Steinar Gullvåg, Inga Marte Thorkildsen, Svein Roald Hansen, Irene Johansen, Thor Erik Forsberg, Wenche Olsen, Line Vennesland, Kari Henriksen, Alf Egil Holmelid, Sverre Myrli, Marianne Aasen, Gunvor Eldegard, Gorm Kjærnli, Bård Vegar Solhjell, Are Helseth, Martin Kolberg, Kjell Børre Hansen, Torgeir Micaelsen, Laila Gustavsen, Per Olaf Lundteigen, Helga Pedersen, Kåre Simensen, Willy Pedersen, Farahnaz Bahrami, Thomas Breen, Tone Merete Sønsterud, Trygve Slagsvold Vedum, Thor Lillehovde, Torbjørn Dybsand, Per Rune Henriksen, Hilde Magnusson Lydvo, Dag Ole Teigen, Magne Rommetveit, Kjersti Toppe, Einar Horvei, Tove Linnea Brandvik, Else-May Botten, Svein Gjelseth, Tove-Lise Torve, Jenny Klinge.

De 83 representanter som stemte for forslaget, var:

Kenneth Svendsen, Ivar Kristiansen, Jan Arild Ellingsen, Torgeir Trældal, Morten Ørsal Johansen, Olemic Thommessen, Per-Kristian Foss, Siv Jensen, Ine M. Eriksen Søreide, Christian Tybring-Gjedde, Trine Skei Grande, Michael Tetzschner, Peter N. Myhre, Nikolai Astrup, Hans Olav Syversen, Ketil Solvik-Olsen, Bent Høie, Terje Hallemeland, Dagfinn Høybråten, Siri A. Meling, Øyvind Vaksdal, Arve Kambe, Bente Thorsen, Åge Starheim, Bjørn Lødemel, Bård Hoksrud, Torbjørn Røe Isaksen, Geir Jørgen Bekkevold, Øyvind Korsberg, Elisabeth Aspaker, Per-Willy Amundsen, Robert Eriksson, Lars Myraune, Per Sandberg, Lars Bjarne Tvette, Tord Lien, Øyvind Håbrekke, Anders Anundsen, Svein Flåtten, Per Arne Olsen, Ulf Leirstein, Ingjerd Schou, Jon Jæger Gåsvatn, Vigdis Giltun, Line Henriette Hjemdal, Ingebjørg Godskesen, Svein Harberg, Kjell Ingolf Ropstad, Åse Michaelsen, Peter Skovholt Gitmark, Dagrun Eriksen, Henning Skumsvoll, Morten Høglund, Jan Tore Sanner, Kari Kjønaas Kjos,

Bente Stein Mathisen, Hans Frode Kielland Asmyhr, Sylvi Graham, Borghild Tenden, Ib Thomsen, André Oktay Dahl, Knut Arild Hareide, Ulf Erik Knudsen, Elizabeth Skogrand, Jørund Rytman, Anders B. Werp, Jan-Henrik Fredriksen, Frank Bakke Jensen, Per Roar Bredvold, Gunnar Gundersen, Arne Sortevik, Erna Solberg, Gjermund Hagesæter, Eivind Nævdal-Bolstad, Laila Dávøy, Karin S. Woldseth, Henning Warloe, Laila Marie Reiertsen, Harald T. Nesvik, Elisabeth Røbekk Nørve, Oskar Jarle Grimstad, Rigmor Andersen Eide, Mette Hanekamhaug.

Presidenten: Ingen var fraværende.

Vi skal da votere over de øvrige forslag som er framsett under sak nr. 1, og vi starter med forslagene fra minste fraksjon.

Det voteres over forslagene nr. 85–104, fra Venstre.

Forslag nr. 85 lyder:

«I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
222	1	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat Driftsutgifter, nedsettes med	400 000
		fra kr 100 117 000 til kr 99 717 000	
225	51	Tiltak i grunnopplæringen (NY) Tilskudd til samarbeidstiltak skole/barnevern, bevilges med	25 000 000
226	21	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	80 103 000
		fra kr 1 043 566 000 til kr 1 123 669 000	
	22	(NY) Tilskudd til kompetanseøkning og rekruttering av lærere, bevilges med	300 000 000
	23	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen (NY) Tilskudd til leksehjelpordning, bevilges med	50 000 000
228	70	Tilskudd til private skoler mv. Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	4 700 000
		fra kr 1 110 758 000 til kr 1 106 058 000	
	71	Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	21 100 000
		fra kr 1 169 222 000 til kr 1 148 122 000	
	74	Tilskudd til private skoler mv. Private videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	300 000
		fra kr 20 155 000 til kr 19 855 000	
	75	Private skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	600 000
		fra kr 160 297 000 til kr 159 697 000	
	76	Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	3 800 000
		fra kr 35 684 000 til kr 39 484 000	
231	51	Barnehager Forskning, kan nyttes under post 21, forhøyes med	20 000 000
		fra kr 7 291 000 til kr 27 291 000	
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	207 500 000
		fra kr 19 677 908 000 til kr 19 470 408 000	
	61	Barnehager Investeringsstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	21 500 000
		fra kr 189 600 000 til kr 168 100 000	
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	6 500 000
		fra kr 42 000 000 til kr 35 500 000	
	65	Skjønnsmidler til barnehager, nedsettes med	29 000 000
		fra kr 5 805 706 000 til kr 5 776 706 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
260		Universiteter og høyskoler	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, forhøyes med ..... fra kr 22 554 756 000 til kr 22 875 490 000	320 734 000
	70	Private høyskoler, forhøyes med ..... fra kr 828 222 000 til kr 848 222 000	20 000 000
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål, forhøyes med ..... fra kr 1 210 985 000 til kr 1 321 285 000	110 300 000
286		Forskningsfond	
	95	Fondskapital – Fondet for forskning og nyskaping, forhøyes med ..... fra kr 5 000 000 000 til kr 28 000 000 000	23 000 000 000
320		Allmenne kulturformål	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i> , nedsettes med ..... fra kr 15 000 000 til kr 4 000 000	11 000 000
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 3 230 179 000 til kr 3 186 779 000	43 400 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i> , forhøyes med ..... fra kr 8 924 155 000 til kr 8 951 813 000	27 658 000
490		Utlendingsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 725 815 000 til kr 728 015 000	2 200 000
	73	Gjenbosetting av flyktninger, støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 821 post 60</i> , forhøyes med ..... fra kr 6 140 000 til kr 9 890 000	3 750 000
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 12 800 000 til kr 17 703 000	4 903 000
551		Regional utvikling og nyskaping	
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling, nedsettes med ..... fra kr 1 488 800 000 til kr 1 436 800 000	52 000 000
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling	
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 428 500 000 til kr 403 500 000	25 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med ..... fra kr 50 600 896 000 til kr 50 699 396 000	98 500 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, nedsettes med ..... fra kr 24 652 511 000 til kr 24 263 511 000	389 000 000
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 9 265 901 000 til kr 9 240 401 000	25 500 000
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres, forhøyes</i> med ..... fra kr 7 207 820 000 til kr 7 296 820 000	89 000 000
718		Rusmiddelforebygging	
	63	Tilskudd, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 27 299 000 til kr 69 299 000	42 000 000
732		Regionale helseforetak	
	70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75</i> , forhøyes med ..... fra kr 341 691 000 til kr 466 691 000	125 000 000
782		Helseregistre	
	70	Tilskudd, nedsettes med ..... fra kr 32 000 000 til kr 22 000 000	10 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
820	1	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet Driftsutgifter, <i>forhøyes</i> med ..... fra kr 170 649 000 til kr 173 849 000	3 200 000
821	60	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 4 226 450 000 til kr 4 017 155 000	209 295 000
822	60	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, nedsettes med ..... fra kr 1 679 686 000 til kr 1 615 363 000	64 323 000
844	70	Kontantstøtte Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , <i>forhøyes</i> med ..... fra kr 1 418 000 000 til kr 1 447 000 000	29 000 000
852	70	Adopsjonsstøtte Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i> , <i>forhøyes</i> med ..... fra kr 16 677 000 til kr 23 077 000	6 400 000
909	73	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ... fra kr 1 750 000 000 til kr 1 140 000 000	610 000 000
920	50	Norges forskningsråd Tilskudd, <i>forhøyes</i> med ..... fra kr 1 307 000 000 til kr 1 402 000 000	95 000 000
950	96	Forvaltning av statlig eierskap Aksjer, nedsettes med ..... fra kr 580 000 000 til kr 0	580 000 000
1150	50	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. Fondsavsetninger, nedsettes med ..... fra kr 1 012 753 000 til kr 977 753 000	35 000 000
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 269 600 000 til kr 244 600 000	25 000 000
1301	50	Forskning og utvikling mv. Samferdselsforskning, <i>kan overføres</i> , <i>forhøyes</i> med ..... fra kr 192 600 000 til kr 212 600 000	20 000 000
1320	31	Statens vegvesen Rassikring, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 30</i> , <i>forhøyes</i> med ..... fra kr 850 000 000 til kr 890 000 000	40 000 000
	36	E16 over Filefjell, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 132 000 000 til kr 56 000 000	76 000 000
1330	60	Særskilte transporttiltak Særskilt tilskudd til kollektivtransport, <i>kan overføres</i> , <i>forhøyes</i> med ..... fra kr 429 100 000 til kr 529 100 000	100 000 000
	61	(NY) Særskilt tilskudd til sykkel- og gangveier (belønningsordning for sykkel), bevilges med	50 000 000
	75	Kompensasjon til distriktene for forskjeller i drivstoffpriser, nedsettes med ..... fra kr 20 000 000 til kr 0	20 000 000
1350	23	Jernbaneverket Drift og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 30</i> , <i>forhøyes</i> med ..... fra kr 4 387 000 000 til kr 4 747 000 000	360 000 000
	30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 23</i> , <i>forhøyes</i> med ..... fra kr 3 763 600 000 til kr 4 063 600 000	300 000 000
	31	Nytt dobbeltspor Oslo - Ski, <i>kan overføres</i> , <i>forhøyes</i> med ..... fra kr 130 000 000 til kr 219 000 000	89 000 000
1370	70	Posttjenester Kjøp av post- og banktjenester, nedsettes med ..... fra kr 497 000 000 til kr 397 000 000	100 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 254 485 000 til kr 264 485 000	10 000 000
	31	Tiltak i friluftsområder, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 24 500 000 til kr 44 500 000	20 000 000
1432		Norsk kulturminnefond	
	90	(NY) Fondskapital, bevilges med	200 000 000
1441		Statens forurensningstilsyn	
	39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 157 000 000 til kr 177 000 000	20 000 000
1510		Fylkesmannsembetene	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 1 208 018 000 til kr 1 183 318 000	24 700 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 154 800 000 til kr 151 400 000	3 400 000
1618		Skatteetaten	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 4 260 300 000 til kr 4 259 800 000	500 000
1825		Omlagging av energibruk og energiproduksjon	
	95	Kapitalinnskudd, forhøyes med ..... fra kr 5 000 000 000 til kr 7 000 000 000	2 000 000 000
2309		Tilfeldige utgifter	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 11 531 755 000 til kr 10 437 755 000	1 094 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 2 733 815 000 til kr 2 731 535 000	2 280 000
2421		Innovasjon Norge	
	71	Nettverk, profilering og reiseliv – programmer, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 405 000 000 til kr 463 000 000	58 000 000
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 265 000 000 til kr 335 000 000	70 000 000
2425		(NY) Klimatek	
	1	(NY) Driftsutgifter, bevilges med	20 000 000
	51	(NY) Tapsfond, bevilges med	125 000 000
	91	(NY) Investeringskapital, bevilges med	500 000 000
2445		Statsbygg	
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ... fra kr 908 800 000 til kr 794 700 000	114 100 000
2460		Garanti-instituttet for eksportkreditt	
	72	Tilskudd til administrasjon av garantiordning for langsiktige kraftavtaler, nedsettes med ..... fra kr 10 000 000 til kr 0	10 000 000
2530		Foreldrepenger	
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 13 351 500 000 til kr 13 725 000 000	373 500 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 13 140 000 000 til kr 12 245 000 000	895 000 000
2650		Sykepenger	
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 970 000 000 til kr 2 045 500 000	75 500 000
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 570 000 000 til kr 624 500 000	54 500 000
2751		Legemidler mv.	
	70	Legemidler, nedsettes med ..... fra kr 7 913 500 000 til kr 7 690 500 000	223 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3490	3	Utlendingsdirektoratet Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med ..... fra kr 12 500 000 til kr 17 556 000	5 056 000
	6	Gjenbosetting av flyktninger - støttetiltak, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med ..... fra kr 6 140 000 til kr 9 890 000	3 750 000
3821	1	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med ..... fra kr 74 000 000 til kr 112 820 000	38 820 000
3904	1	Brønnøysundregistrene Gebyrinntekter, nedsettes med ..... fra kr 385 800 000 til kr 347 200 000	38 600 000
5309	29	Tilfeldige inntekter Ymse, forhøyes med ..... fra kr 50 000 000 til kr 125 000 000	75 000 000
5501	72	Skatter på formue og inntekt Felleskatt, nedsettes med ..... fra kr 142 900 000 000 til kr 142 115 000 000	787 000 000
5521	70	Merverdiavgift Avgift, nedsettes med ..... fra kr 189 600 000 000 til kr 189 483 400 000	114 500 000
5536	71	Avgift på motorvogner mv. Engangsavgift på motorvogner mv., nedsettes med ..... fra kr 16 000 000 000 til kr 15 990 000 000	10 000 000
	76	Avgift på bensin, forhøyes med ..... fra kr 7 464 000 000 til kr 7 714 000 000	250 000 000
	77	Avgift på olje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift), forhøyes med fra kr 8 541 000 000 til kr 8 771 000 000	230 000 000
5541	70	Avgift på elektrisk kraft Forbruksavgift, forhøyes med ..... fra kr 7 382 000 000 til kr 7 652 000 000	270 000 000
5542	70	Avgift på mineralolje mv. Avgift på mineralolje, forhøyes med ..... fra kr 1 311 000 000 til kr 1 360 500 000	49 500 000
	72	Avgift på gass, forhøyes med ..... fra kr 13 000 000 til kr 150 000 000	137 000 000
5543	70	Miljøavgift på mineralske produkter mv. CO ₂ -avgift, forhøyes med ..... fra kr 4 823 000 000 til kr 5 001 000 000	178 000 000
	71	Svovelavgift, forhøyes med ..... fra kr 93 000 000 til kr 98 000 000	5 000 000
5548	70	Miljøavgift på klimagasser Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK), forhøyes med ..... fra kr 240 000 000 til kr 250 000 000	10 000 000
5549	70	Avgift på utslipp av NO _x Avgift på utslipp av NO _x , forhøyes med ..... fra kr 72 000 000 til kr 76 000 000	4 000 000
5656	85	Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning Utbytte, forhøyes med ..... fra kr 4 613 700 000 til kr 9 391 000 000	4 777 300 000
5700	71	Folketrygdens inntekter Trygdeavgift, nedsettes med ..... fra kr 89 900 000 000 til kr 89 827 000 000	73 000 000
	72	Arbeidsgiveravgift, nedsettes med ..... fra kr 131 400 000 000 til kr 131 295 000 000»	105 000 000

Forslag nr. 86 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres det følgende endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om merverdiavgift:

§ 3 Redusert sats med 15 pst.

Merverdiavgift svares med 15 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.»

Forslag nr. 87 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres det følgende endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift på motorvogn mv., I. Engangsavgift på motorvogner mv.:

§ 5 første ledd ny bokstav p skal lyde:

p) utrykningskjøretøy til politiet.»

Forslag nr. 88 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift på bensin:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av bensin med følgende beløp pr. liter:

- a) svovelfri bensin (under 10 ppm svovel) kr 5,03
- b) lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 5,07
- c) annen bensin: kr 5,07.»

Forslag nr. 89 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres det følgende endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift på motorvogn mv., VI. Avgift på olje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift):

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av olje til framdrift av motorvogn med følgende beløp pr. liter:

- a) svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,96
- b) lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 4,01
- c) annen mineralolje: kr 4,01
- d) biodiesel; kr 0.»

Forslag nr. 90 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres det følgende endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om forbruksavgift på elektrisk kraft:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 12,01 øre pr. kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.»

Forslag nr. 91 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres det følgende endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om grunnavgift på fyringsolje mv.:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 1,00 pr. liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales avgift med kr 0,139 pr. liter.»

Forslag nr. 92 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres det følgende endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om miljøavgifter på mineralske produkter mv., CO₂-avgift på mineralske produkter:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) Mineralolje: kr 0,68 pr. liter. For mineralolje til innenriks luftfart skal det betales avgift med kr 0,78 pr. liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien skal det betales avgift med kr 0,40 pr. liter.
- b) Bensin: kr 0,96 pr. liter.

Fra 1. juli 2010 gjøres videre følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om CO₂-avgift på mineralske produkter:

§ 1 første ledd nye bokstaver c og d skal lyde:

- a) Naturgass: kr 0,58 pr. standardkubikkmeter.
- b) LPG: kr 0,75 pr. kg.

§ 5 skal lyde:

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for CO₂-avgift på gass til

- a) annen bruk enn oppvarming av bygg mv.,
- b) veksthusnæringen.

Gjeldende §§ 5, 6 og 7 blir ny §§ 6, 7 og 8.»

Forslag nr. 93 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres det følgende endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om miljøavgifter på mineralske produkter mv., Svovelavgift:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 8,3 øre pr. liter for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel.»

Forslag nr. 94 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK):

§ 2 første ledd skal lyde:

Avgift skal betales med følgende beløp:

Produkttyper	Kjemisk formel	Avgiftssats (kr/kg)
HFK		
HFK-23	CHF ₃	2 686
HFK-32	CH ₂ F ₂	149
HFK-41	CH ₃ F	34
HFK-43-10mee	C ₅ H ₂ F ₁₀	298
HFK-125	C ₂ HF ₅	643
HFK-134	C ₂ H ₂ F ₄	230
HFK-134a	CH ₂ FCF ₃	298
HFK-152a	C ₂ H ₄ F ₂	32
HFK-143	C ₂ H ₃ F ₃	69
HFK-143a	C ₂ H ₃ F ₃	872
HFK-227ea	C ₃ HF ₇	666
HFK-236fa	C ₃ H ₂ F ₆	1 446
HFK-245ca	C ₃ H ₃ F ₅	129
PFK		
Perfluormetan	CF ₄	1 492
Perfluoretan	C ₂ F ₆	2 112
Perfluorpropan	C ₃ F ₈	1 607
Perfluorbutan	C ₄ F ₁₀	1 607
Perfluorcyklobutan	c-C ₄ F ₈	1 997
Perfluorpentan	C ₅ F ₁₂	1 722
Perfluorheksan	C ₆ F ₁₄	1 699»

Forslag nr. 95 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift på utslipp av NO_x:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 17,75 pr. kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- framdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW.
- motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW
- fakler på offshoreinstallasjoner og anlegg på land.»

Forslag nr. 96 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres det følgende endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om trygdeavgift:

§ 8 første ledd skal lyde:

Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3, beregnes trygdeavgift med 10,7 pst.»

Forslag nr. 97 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om arbeidsgiveravgift:

Ny § 4 skal lyde:

§ 4 Særregler om lærlinger

For lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som arbeidsgiver plikter å innberette for arbeidstakere som er lærlinger og ansatt etter 1. juli 2010 skal det ikke beregnes arbeidsgiveravgift i noen soner.

Opprinnelig § 4 blir § 5 etc.»

Forslag nr. 98 lyder:

«Stortinget samtykker i at det spares inn 150 mill. kroner på departementenes og underliggende etaters driftsutgifter (postene 1–29, unntatt post 24). Regjeringen gis fullmakt til å foreta den endelige fordelingen av beløpet. Innsparingen spesifiseres på kapitler og poster, og Stortinget orienteres om fordelingen i forbindelse med saldering av statsbudsjettet for 2010. Innsparingen tas foreløpig ved å redusere kap. 2309 Tilfeldige utgifter med 150 mill. kroner. Når beløpet er fordelt på kapitler og poster, tilbakeføres 150 mill. kroner til kapittel 2309.»

Forslag nr. 99 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift i ligningsloven slik at lønnsoppgaveplikt generelt settes til 3 000 kroner og til 10 000 kroner for frivillige organisasjoner.»

Forslag nr. 100 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2011 utrede og fremme lovforslag om 20 pst. fradrag i skatt for personlige, varige investeringer i selskap inntil 500 000 kroner.»

Forslag nr. 101 lyder:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2011, komme tilbake til Stortinget med forslag til en lovendring slik at selvstendig næringsdrivende kan benytte minstefradrag på samme måte som privatpersoner.»

Forslag nr. 102 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre minstekrav til arbeidstidsreduksjon i dagpengeforskriftens § 6-6 for å beholde dagpengerettighetene fra 40 pst. til 20 pst.»

Forslag nr. 103 lyder:

«Stortinget ber regjeringen tilpasse regelverket for rullerende permittering slik at bedriften der det er enighet mellom ansatte og arbeidsgiver, kun betaler arbeidsgiverperiode for det antall stillinger som faktisk er permittert.»

Forslag nr. 104 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i nasjonalbudsjettet for 2011 med en sak som sikrer at Norge tar et større ansvar i det internasjonale flyktningsarbeidet ved at kvoten overføringsflyktninger økes med 500.»

Votering:

Forslagene fra Venstre ble med 163 mot 2 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.40.51)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 68–84, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 68 lyder:

«I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
221	1	Foreldreutvalget for grunnopplæringen Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 9 613 000 til kr 11 113 000	1 500 000
225	71	Tiltak i grunnopplæringen Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene, forhøyes med ..... fra kr 9 413 000 til kr 10 413 000	1 000 000
226	21	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 043 566 000 til kr 1 098 669 000	55 103 000
228	70	Tilskudd til private skoler mv. Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 1 110 758 000 til kr 1 101 758 000	9 000 000
	82	Tilskudd til private skoler mv. (NY) Kapitaltilskudd friskoler, bevilges med	10 000 000
231	65	Barnehager Skjønnsmidler til barnehager, forhøyes med ..... fra kr 5 805 706 000 til kr 5 809 706 000	4 000 000
253	70	Folkehøyskoler Tilskudd til folkehøyskoler, forhøyes med ..... fra kr 636 552 000 til kr 638 552 000	2 000 000
255	72	Tilskudd til freds- og menneskerettssentre mv. Stiftelsen Arkivet, forhøyes med ..... fra kr 5 525 000 til kr 6 525 000	1 000 000
258	1	Analyse og utviklingsarbeid Driftsutgifter, <i>n e d s e t t e s</i> med ..... fra kr 3 809 000 til kr 2 809 000	1 000 000
	21	Analyse og utviklingsarbeid Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 1</i> , nedsettes med ..... fra kr 39 305 000 til kr 28 805 000	10 500 000
260	50	Universiteter og høyskoler Statlige universiteter og høyskoler, forhøyes med ..... fra kr 22 554 756 000 til kr 22 641 090 000	86 334 000
	70	Universiteter og høyskoler Private høyskoler, forhøyes med ..... fra kr 828 222 000 til kr 835 722 000	7 500 000
270	74	Studium i utlandet og sosiale formål for studenter Tilskudd til velferdsarbeid, forhøyes med ..... fra kr 68 137 000 til kr 73 137 000	5 000 000
286	95	Forskningsfond Fondskapital – Fondet for forskning og nyskaping, forhøyes med ..... fra kr 5 000 000 000 til kr 30 000 000 000	25 000 000 000
315	75	Frivillighetsformål Tilskudd til inkluderings- og fattigdomstiltak, forhøyes med ..... fra kr 3 128 000 til kr 7 128 000	4 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
410	1	Tingrettene og lagmannsrettene Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 448 866 000 til kr 1 513 286 000	64 420 000
440	1	Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i> , forhøyes med	203 658 000
571	60	Rammetilskudd til kommuner Innbyggertilskudd, nedsettes med	198 300 000
586	64	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser Investeringsstilskudd, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	50 600 000
605	1	Arbeids- og velferdsetaten Driftsutgifter, forhøyes med	17 300 000
	70	Arbeids- og velferdsetaten Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	17 500 000
634	76	Arbeidsmarkedstiltak Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	292 600 000
732	72	Regionale helseforetak Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	2 800 000
	73	Regionale helseforetak Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	800 000
	79	Regionale helseforetak Raskere tilbake, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	9 500 000
763	71	Rustiltak Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med	50 000 000
769	21	Utredningsvirksomhet mv.: Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med	20 000 000
842	1	Familievern Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med	5 000 000
	70	Familievern Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i> , forhøyes med	5 000 000
854	71	Tiltak i barne- og ungdomsvernet Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 50</i> , forhøyes med	20 000 000
855	1	Statlig forvaltning av barnevernet Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i> , forhøyes med	130 000 000
857	73	Barne- og ungdomstiltak Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i> , forhøyes med .	10 000 000
909	73	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	416 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1023	21	fra kr 1 750 000 000 til kr 1 334 000 000 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU Spesielle driftsutgifter, forhøyes med	10 000 000
1400	1	fra kr 8 000 000 til kr 18 000 000 Miljøverndepartementet Driftsutgifter, nedsettes med	5 000 000
1441	1	fra kr 221 010 000 til kr 216 010 000 Statens forurensningstilsyn Driftsutgifter, nedsettes med	5 000 000
1580	33	fra kr 308 160 000 til kr 303 160 000 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	129 878 000
1590	71	fra kr 773 000 000 til kr 643 122 000 Kirkelig administrasjon Tilskudd til kirkelige formål, forhøyes med	3 500 000
1591	75	fra kr 195 835 000 til kr 199 335 000 Kirkelig administrasjon: Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i> , forhøyes med	10 000 000
1610	1	fra kr 170 000 000 til kr 180 000 000 Presteskapet Driftsutgifter, forhøyes med	15 000 000
1618	1	fra kr 822 246 000 til kr 837 246 000 Toll- og avgiftsetaten Driftsutgifter, forhøyes med	5 430 000
1825	70	fra kr 1 279 600 000 til kr 1 285 030 000 Skatteetaten Driftsutgifter, forhøyes med	54 500 000
2309	1	fra kr 4 260 300 000 til kr 4 314 800 000 Omlegging av energibruk og energiproduksjon Tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	30 000 000
2421	50	fra kr 40 000 000 til kr 70 000 000 Tilfeldige utgifter Driftsutgifter, nedsettes med	725 000 000
2445	33	fra kr 11 531 755 000 til kr 10 806 755 000 Innovasjon Norge Innovasjon – prosjekter, fond, forhøyes med	87 000 000
2530	71	fra kr 383 000 000 til kr 470 000 000 Statsbygg Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	144 100 000
2650	70	fra kr 908 800 000 til kr 764 700 000 Foreldrepenger Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	155 000 000
5501	70	fra kr 409 500 000 til kr 564 500 000 Sykepenger Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	490 000 000
5506	70	fra kr 32 840 000 000 til kr 33 330 000 000 Skatter på formue og inntekt Toppskatt mv, forhøyes med	60 000 000
5511	72	fra kr 29 300 000 000 til kr 29 360 000 000 Skatter på formue og inntekt Felleskatt, nedsettes med	350 500 000
	70	fra kr 142 900 000 000 til kr 142 550 000 000 Avgift av arv og gaver Avgift, nedsettes med	3 000 000
	70	fra kr 1 400 000 000 til kr 1 397 000 000 Tollinntekter Toll, nedsettes med	16 500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5526	70	fra kr 2 033 000 000 til kr 2 016 500 000 Avgift på alkohol Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer, forhøyes med	145 000 000
5536	71	fra kr 11 927 000 000 til kr 12 072 000 000 Avgift på motorvogner mv. Engangsgift på motorvogner mv., nedsettes med	490 000 000
	77	Avgift på motorvogner mv. Avgift på olje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift), nedsettes med	75 000 000
5541	70	fra kr 8 541 000 000 til kr 8 466 000 000 Avgift på elektrisk kraft Forbruksavgift, forhøyes med	135 000 000
5542	70	fra kr 7 382 000 000 til kr 7 517 000 000 Avgift på mineralolje mv. Avgift på mineralolje, forhøyes med	59 500 000
5543	70	fra kr 1 311 000 000 til kr 1 370 500 000 Miljøavgift på mineralske produkter mv. CO ₂ -avgift, forhøyes med	29 700 000
5560	70	fra kr 4 823 000 000 til kr 4 852 700 000 Miljøavgift plastposer (NY) Miljøavgift plastposer, bevilges med	330 000 000
5656	85	Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning Utbytte, forhøyes med	4 978 900 000
5700	72	Folketrygdens inntekter Arbeidsgiveravgift, nedsettes med	47 500 000
		fra kr 131 400 000 000 til kr 131 352 500 000»	

Forslag nr. 69 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift på alkoholholdig drikk for budsjetterminen 2010:

§ 1 nytt andre ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kroner
Brennevinsbasert Annen	t.o.m. 0,7	avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
	over 0,7	6,49 pr. volumprosent og liter
	over 0,7 t.o.m. 2,7	2,90 pr. liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	10,93 pr. liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	18,94 pr. liter
Etanol til teknisk bruk	over 4,7 t.o.m. 22	4,23 pr. volumprosent og liter
	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk

Departementet kan videre gi forskrift at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.»

Forslag nr. 70 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak av 26. november 2009 om avgift på motorvogner mv. for budsjetterminen 2010:

§ 2 avgiftsgruppe a bokstav A skal lyde:

A. Motorvogner som omfattes av plikten til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp etter forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) kapittel 49:

kr 35,67 pr. kg av de første 1 150 kg av egenvekten, kr 77,74 pr. kg av de neste 250 kg av egenvekten, kr 155,51 pr. kg av de neste 100 kg av egenvekten, kr 180,85 pr. kg av resten (vektavgift), dessuten:

kr 55,10 pr. kW av de første 65 kW av motoreffekten, kr 481,00 pr. kW av de neste 25 kW av motoreffekten, kr 1 297,33 pr. kW av de neste 40 kW av motoreffekten, kr 2 702,77 pr. kW av resten (motoreffektavgift),

dessuten:

kr 0 pr. g/km av de første 120 g av CO₂-utslippet, kr 725,00 pr. g/km av de neste 20 g av CO₂-utslippet, kr 877,20 pr. g/km av de neste 40 g av CO₂-utslippet,

kr 2 044,80 pr. g/km av de neste 70 g av CO₂-utslippet,
kr 3 282,00 pr. g/km av resten (utslippsavgift).»
Forslag nr. 71 lyder:

«Fra 1. september 2010 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak av 27. november 2009 om avgift på motorvogner mv. for budsjetterminen 2010:

I

§ 5 nytt tredje ledd skal lyde:

For motorvogner hvor det etter § 2 gis fradrag for CO₂-utslipp under 120 g/km, utbetales kr 25 000 som tilskudd til første gangs registrert eier.

Nåværende § 5 tredje og fjerde ledd blir nye fjerde og femte ledd.

II

Endringen trer i kraft 1. september 2010.»

Forslag nr. 72 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres det følgende endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift på motorvogner mv., VI. Avgift på olje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift):

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av olje til framdrift av motorvogn med følgende beløp pr. liter:

- a) svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel):
kr 1,12
- b) lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel):
kr 3,61
- c) annen mineralolje: kr 3,61
- d) biodiesel; kr 0,56.»

Forslag nr. 73 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres det følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om forbruksavgift på elektrisk kraft for budsjetterminen 2010:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 11,51 øre pr. kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.»

Forslag nr. 74 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres det følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om forbruksavgift på elektrisk kraft for budsjetterminen 2010:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med 0,986 pr. liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales avgift med kr 0,226 pr. liter.»

Forslag nr. 75 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stor-

tingets vedtak 26. november 2009 om miljøavgifter på mineralske produkter mv., CO₂-avgift på mineralske produkter for budsjetterminen 2010:

§ 1 bokstav a skal lyde:

Mineralolje: kr 3,02 pr. liter. For innenriks luftfart er satsen kr 0,93 pr. liter. For treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien er satsen kr 0,30 pr. liter.»

Forslag nr. 76 lyder:

«Fra 1. september 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om miljøavgifter på mineralske produkter mv., CO₂-avgift på mineralske produkter for budsjetterminen 2010:

I

§ 1 skal lyde:

Fra 1. september 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) Mineralolje: kr 3,02 pr. liter. For mineralolje til innenriks luftfart skal det betales avgift med kr 0,93 pr. liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien skal det betales avgift med kr 0,30 pr. liter.
- b) Bensin: kr 0,86 pr. liter.
- c) Naturgass: kr 0,43 pr. Sm³.
- d) LPG: kr 0,65 pr. kg.

Det skal betales avgift med kr 0,05 pr. Sm³ naturgass og kr 0 pr. kg LPG for naturgass og LPG som leveres til

1. industri og bergverk og som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
2. bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

Fritaket i § 2 første ledd bokstav g kommer ikke til anvendelse for naturgass og LPG.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 5 skal lyde:

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for CO₂-avgift på naturgass og LPG.

- a) kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- b) veksthusnæringen,
- c) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- d) skip i utenriks fart,
- e) fly i utenriks fart,
- f) fiske og fangst i fjerne farvann,
- g) fiske og fangst i nære farvann.

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel biogass i naturgass og LPG.

Gjeldende § 5 blir § 6. Andre ledd skal lyde:

Departementet kan ved overtredelse av §§ 2 – 5 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

Gjeldande §§ 6 og 7 blir §§ 7 og 8.
II blir oppheva.

II

Frå den tid departementet fastset gjer ein følgjande endringar i Stortingets vedtak 26. november 2009 om CO₂-avgift på mineralske produkt for budsjetterminen 2010:

§ 5 første ledd ny bokstav h skal lyde:

h) gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart.»

Forslag nr. 77 lyder:

«Om avgift på plastposer (kap. 5560 post 70)

§ 1 Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av plastbæreposer med kr 1,00 pr. pose.

Med plastbæreposer menes alle poser som helt eller delvis er fremstilt av plastmateriale og utstyrt med bærehull, hank eller lignende, dersom posene er beregnet eller egner seg til å bli anvendt som bærepose.

Departementet kan i forskrifter fastsette nærmere bestemmelser om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- a) fra registrert virksomhets eller importørs lager
  1. utføres til utlandet,
  2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
  3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
  1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
  2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
  3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi.
- c) etter tolloven § 5-3 fra registrert virksomhets eller importørs lager leveres til eller innføres av
  1. diplomater,
  2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
  3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) benyttes til ervervsmessig framstilling av varer.

Departementet kan gi forskrift om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.»

Forslag nr. 78 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift i ligningsloven slik at lønnsoppgaveplikt for frivillige organisasjoner settes til 8 000 kroner.»

Forslag nr. 79 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre forskrifts- endring slik at nullutslippsbiler benyttet som firmabil unntas helt for fordelsbeskatning.»

Forslag nr. 80 lyder:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte redogjøre for konsekvensene av å fjerne arveavgiften ved generasjonsskifte i familiebedrifter.»

Forslag nr. 81 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre nulltoll for varer fra Vietnam, Pakistan og Nigeria fra 1. juli 2010.»

Forslag nr. 82 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at de midler som i 2010 er tenkt benyttet til 6 flere uketimer og 8 timer gratis SFO, kan omprioriteres til økt lærertetthet og tiltak til frivillig leksehjelp i kommunal og frivillig regi.»

Forslag nr. 83 lyder:

«Stortinget ber regjeringen ikke åpne for økt produksjonskapasitet i oppdrettsnæringen i 2010.»

Forslag nr. 84 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme med en sak til Stortinget om å gjeninnføre beredskapslagring av korn.»

Votering:

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 158 mot 11 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.41.13)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 64–67, fra Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 64 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et eget styringsorgan for Skattefunn, med flertall av brukerrepresentanter.»

Forslag nr. 65 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å utvide studiestøtten til 11 måneder fra og med høsten 2010.»

Forslag nr. 66 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak som sikrer tilstrekkelig finansiering av det polikliniske fysioterapitilbudet.»

Forslag nr. 67 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest komme tilbake til Stortinget med forslag som sikrer videre drift av Fysisk Institutt ved Haugesund Sanitetsforenings Revmatismesykehus.»

Votering:

Forslagene fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 156 mot 12 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.41.33)

Presidenten: Det voterer over forslagene nr. 58–63, fra Høyre.

Forslag nr. 58 lyder:

«I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
151	78	Bistand til Asia Regionbevilgning for Asia, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 418 600 000 til kr 288 600 000	130 000 000
153	78	Bistand til Latin-Amerika Regionbevilgning for Latin-Amerika, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 220 500 000 til kr 165 500 000	55 000 000
160	72	Sivilt samfunn og demokratiutvikling Demokratistøtte/partier, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 8 000 000 til kr 4 000 000	4 000 000
	73	Sivilt samfunn og demokratiutvikling Kultur, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 106 000 000 til kr 86 000 000	20 000 000
	75	Sivilt samfunn og demokratiutvikling Internasjonale organisasjoner og nettverk, <i>kan overføres</i> , nedsettes med .... fra kr 172 500 000 til kr 152 500 000	20 000 000
	77	Sivilt samfunn og demokratiutvikling Utvekslingsordninger gjennom Fredskorpset, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 135 000 000 til kr 130 000 000	5 000 000
167	21	Flyktingtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA) Spesielle driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 2 879 969 000 til kr 2 097 838 000	782 131 000
170	76	FN-organisasjoner mv. Tilleggsmidler via FN-systemet mv., <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 1 449 200 000 til kr 1 377 200 000	72 000 000
225	79	Tiltak i grunnopplæringen (NY) Kompetanseheving lærere, bevilges med	75 000 000
228	70	Tilskudd til private skoler mv. Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 1 110 758 000 til kr 1 106 258 000	4 500 000
231	60	Barnehager Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 19 677 908 000 til kr 19 276 408 000	401 500 000
	61	Barnehager Investeringstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 189 600 000 til kr 154 100 000	35 500 000
	64	Barnehager Tilskudd til midlertidige lokaler, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 42 000 000 til kr 30 500 000	11 500 000
	65	Barnehager Skjønnsmidler til barnehager, nedsettes med ..... fra kr 5 805 706 000 til kr 5 653 706 000	152 000 000
254	70	Tilskudd til voksenopplæring Tilskudd til studieforbund, nedsettes med ..... fra kr 179 390 000 til kr 149 390 000	30 000 000
260	50	Universiteter og høyskoler Statlige universiteter og høyskoler, forhøyes med ..... fra kr 22 554 756 000 til kr 22 676 090 000	121 334 000
335	71	Pressestøtte Produksjonstilskudd, nedsettes med ..... fra kr 272 914 000 til kr 222 914 000	50 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
430	1	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 3 230 179 000 til kr 3 225 279 000	4 900 000
	70	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning Tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 20 631 000 til kr 22 131 000	1 500 000
440	1	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i> , forhøyes med ..... fra kr 8 924 155 000 til kr 9 041 813 000	117 658 000
441	1	Oslo politidistrikt: Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 807 632 000 til kr 1 835 532 000	27 900 000
490	21	Utlendingsdirektoratet Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, <i>kan nyttes under post 60</i> , nedsettes med ..... fra kr 2 756 867 000 til kr 2 356 200 000	400 667 000
	22	Utlendingsdirektoratet Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse, nedsettes med ..... fra kr 89 813 000 til kr 50 513 000	39 300 000
	60	Utlendingsdirektoratet Tilskudd til vertskommuner for statlige mottak for asylsøkere og flyktninger, nedsettes med ..... fra kr 235 220 000 til kr 205 986 000	29 234 000
	70	Utlendingsdirektoratet Økonomiske ytelser til beboere i asylmottak, nedsettes med ..... fra kr 591 100 000 til kr 529 780 000	61 320 000
551	60	Regional utvikling og nyskaping Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling, nedsettes med ..... fra kr 1 488 800 000 til kr 1 338 800 000	150 000 000
	61	Regional utvikling og nyskaping Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 674 400 000 til kr 524 400 000	150 000 000
571	60	Rammetilskudd til kommuner Innbyggertilskudd, nedsettes med ..... fra kr 50 600 896 000 til kr 50 565 196 000	35 700 000
572	60	Rammetilskudd til fylkeskommuner Innbyggertilskudd, nedsettes med ..... fra kr 24 652 511 000 til kr 24 541 511 000	111 000 000
634	76	Arbeidsmarkedstiltak Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 7 207 820 000 til kr 7 457 820 000	250 000 000
732	72	Regionale helseforetak Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 40 409 437 000 til kr 40 401 337 000	8 100 000
	73	Regionale helseforetak Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 14 057 339 000 til kr 14 054 539 000	2 800 000
	74	Regionale helseforetak Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 10 718 406 000 til kr 10 716 206 000	2 200 000
	75	Regionale helseforetak Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 9 511 682 000 til kr 9 509 782 000	1 900 000
	77	Regionale helseforetak Poliklinisk virksomhet mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 2 313 459 000 til kr 2 316 459 000	3 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
822	60	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, nedsettes med ..... fra kr 1 679 686 000 til kr 1 590 063 000	89 623 000
844	70	Kontantstøtte Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 418 000 000 til kr 1 459 000 000	41 000 000
854	81	Tiltak i barne- og ungdomsvernet (NY) Støtteordninger til kontingentbetaling for barn fra ressursvake hjem, bevilges med	15 000 000
856	1	Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 580 500 000 til kr 414 000 000	166 500 000
900	73	Nærings- og handelsdepartementet Tilskudd til Ungt Entreprenørskap, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	5 000 000
909	73	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ... fra kr 1 750 000 000 til kr 1 565 000 000	185 000 000
920	50	Norges forskningsråd Tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 1 307 000 000 til kr 1 377 000 000	70 000 000
1062	70	Kystverket Tilskudd Redningsselskapet, forhøyes med ..... fra kr 42 000 000 til kr 67 000 000	25 000 000
1150	50	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. Fondsavsetninger, nedsettes med ..... fra kr 1 012 753 000 til kr 962 753 000	50 000 000
	73	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 2 195 600 000 til kr 2 020 600 000	175 000 000
	74	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 7 537 619 000 til kr 7 162 619 000	375 000 000
1320	23	Statens vegvesen Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m., <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72</i> , forhøyes med ..... fra kr 6 178 600 000 til kr 6 448 600 000	270 000 000
1330	90	Særskilte transporttiltak (NY) Vedlikeholdsfond, bevilges med	50 000 000 000
1350	23	Jernbaneverket Drift og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 30</i> , forhøyes med fra kr 4 387 000 000 til kr 4 672 000 000	285 000 000
	30	Jernbaneverket Investeringer i linjen, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 23</i> , forhøyes med fra kr 3 763 600 000 til kr 3 788 600 000	25 000 000
1370	70	Posttjenester Kjøp av post- og banktjenester, nedsettes med ..... fra kr 497 000 000 til kr 347 000 000	150 000 000
1427	90	Direktoratet for naturforvaltning: (NY) Fond for miljøvennlig teknologi – fondskapital, bevilges med	5 000 000 000
2309	1	Tilfeldige utgifter Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 11 531 755 000 til kr 10 296 755 000	1 235 000 000
2421	50	Innovasjon Norge Innovasjon – prosjekter, fond, forhøyes med ..... fra kr 383 000 000 til kr 536 000 000	153 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	71	Innovasjon Norge Nettverk, profilering og reiseliv – programmer, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 405 000 000 til kr 428 000 000	23 000 000
	72	Innovasjon Norge Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 265 000 000 til kr 310 000 000	45 000 000
2542	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 850 000 000 til kr 940 000 000	90 000 000
2650	70	Sykepenger Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 32 840 000 000 til kr 33 230 000 000	390 000 000
3490	4	Utlendingsdirektoratet Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter, nedsettes med ..... fra kr 1 942 374 000 til kr 1 420 390 000	521 984 000
3822	1	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter, nedsettes med ..... fra kr 175 731 000 til kr 95 872 000	79 859 000
3856	4	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere Refusjon av ODA-godkjente utgifter, nedsettes med ..... fra kr 424 928 000 til kr 297 966 000	126 962 000
5445	30	Statsbygg (NY) Salg av eiendom, bevilges med	200 000 000
5501	72	Skatter på formue og inntekt Felleskatt, nedsettes med ..... fra kr 142 900 000 000 til kr 142 625 000 000	275 000 000
5656	85	Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning Utbytte, forhøyes med ..... fra kr 4 613 700 000 til kr 9 542 600 000	4 928 900 000
5700	71	Folketrygdens inntekter Trygdeavgift, forhøyes med ..... fra kr 89 900 000 000 til kr 90 010 000 000	110 000 000
	72	Folketrygdens inntekter Arbeidsgiveravgift, nedsettes med ..... fra kr 131 400 000 000 til kr 131 355 000 000»	45 000 000

Forslag nr. 59 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift på motorvogner mv.:

VI.

Avgift på olje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift) for budsjetterminen 2010:

§ 1 bokstav d skal lyde:

biodiesel som blandes med mineralolje, dersom andelen biodiesel utgjør mindre enn 30 pst.: kr 1,78.»

Forslag nr. 60 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2010:

§ 6 skal lyde:

§ 6. Trygdeavgift av pensjon mv.

Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold unntatt avtalefestet pensjon mottatt før skattyter fyller 67 år, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1, beregnes trygdeavgift med 3 pst.

Av avtalefestet pensjon mottatt før skattyter fyller 67 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 4, beregnes trygdeavgift med 5,4 pst.»

Forslag nr. 61 lyder:

«Stortinget samtykker i at det spares inn 300 mill. kroner på departementenes og underliggende etaters driftsutgifter (postene 1–29, unntatt post 24). Regjeringen gis fullmakt til å foreta den endelige fordelingen av

beløpet. Innsparingen spesifiseres på kapitler og poster, og Stortinget orienteres om fordelingen i forbindelse med salderingen av statsbudsjettet for 2010. Innsparingen tas foreløpig ved å redusere kap. 2309 Tilfeldige utgifter med 300 mill. kroner. Når beløpet er fordelt på kapitler og poster, tilbakeføres 200 mill. kroner til kapittel 2309.»

Forslag nr. 62 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere et vedlikeholdsfond til samferdselsformål på 50 mrd. kroner. Den årlige avkastningen skal komme i tillegg til ordinære bevilgninger, og benyttes til å møte utfordringene med det store etterslepet på vedlikehold av vei- og jernbanenettet.»

Forslag nr. 63 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere et fond for miljøvennlig teknologi på 5 mrd. kroner. Den årlige avkastningen skal komme i tillegg til ordinære bevilgninger, og benyttes til å gi investeringsstøtte til investeringer i ny klimavennlig teknologi i norske bedrifter.»

Voteringsstavlene viste 137 stemmer avgitt mot forslagene og 30 stemmer for forslagene.

(Voteringsutskrift kl. 16.41.51)

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) (fra salen): President! Jeg stemte feil.

Erna Solberg (H) (fra salen): Jeg stemte også feil.

Presidenten: Da foreslår presidenten at vi stemmer på nytt over forslagene nr. 58–63 fra Høyre, slik at eventuelt andre slipper å bekjenne sin brøde.

Voter ing :

Forslagene fra Høyre ble med 139 mot 30 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.42.32)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 49–57, fra Høyre og Venstre.

Forslag nr. 49 lyder:

«I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
928		(NYTT) Ulønnet forskningsinnsats	
	71	(NY) Tilskudd, bevilges med	40 000 000
5506		Avgift av arv og gaver	
	70	Avgift, nedsettes med	63 000 000
		fra kr 1 400 000 000 til kr 1 337 000 000»	

Forslag nr. 50 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endring:

Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2010 oppheves.»

Forslag nr. 51 lyder:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2011, komme tilbake til Stortinget med forslag til et lovforslag om innføring av regler om avsetning til en fondsordning for enkeltpersonforetak etter mønster av den svenske ordningen med «expansionsmedel».»

Forslag nr. 52 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre en ordning med normerte sykemeldingsperioder, basert på forventet friskmelding etter kjente diagnoser.»

Forslag nr. 53 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Nav i større grad benytter attføringsmidler i sykepengeperioden. Å delta i attføring eller rehabilitering under sykepengeperioden skal ikke ha innvirkning på sykelønnen.»

Forslag nr. 54 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for en styrket bruk av attføringsmedisinske og rehabiliteringsmedisinske rådgivende leger i sykefraværarbeidet, som kan supplere fastlegenes medisinske vurderinger.»

Forslag nr. 55 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at ledig kapasitet innenfor rehabiliterings- og attføringsbransjen tas i bruk, for å nå målsettingen i sykefraværarbeidet.»

Forslag nr. 56 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne fordelsbeskatningen ved arbeidsgiverbetalte behandlingsutgifter og behandlingforsikringer.»

Forslag nr. 57 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2011 legge frem en vurdering av effekten ved helt eller delvis å slette klimavoter fremfor å selge disse i markedet sammenliknet med å øremerke gevinsten ved kvotesalg til andre utslippsreducerende tiltak, og legge frem forslag om enten redusert kvotesalg eller øremerking av salgsgevinster til klimatiltak.»

Voter ing :

Forslagene fra Høyre og Venstre ble med 138 mot 30 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.42.49)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 47 og 48, fra Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 47 lyder:

«I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
2410	70	Statens lånekasse for utdanning Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 2 733 815 000 til kr 2 732 135 000	1 680 000
2661	75	Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv. Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler, nedsettes med ..... fra kr 3 049 300 000 til kr 2 889 300 000	160 000 000
5521	70	Merverdiavgift Avgift, forhøyes med ..... fra kr 189 600 000 000 til kr 189 655 400 000»	55 400 000

Forslag nr. 48 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om arbeidsgiveravgift:

Ny § 4 skal lyde:

§ 4 Særregler om lærlinger

For lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som arbeidsgiver plikter å innberette for arbeidstakere som er lærlinger og ansatt etter 1. juli 2010 skal det beregnes halv arbeidsgiveravgift.

Opprinnelig § 4 blir § 5 etc.»

Votering:

Forslagene fra Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 129 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.43.08)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 25–46, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 25 lyder:

«I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
260	50	Universiteter og høyskoler Statlige universiteter og høyskoler, forhøyes med ..... fra kr 22 554 756 000 til kr 22 561 090 000	6 334 000
326	1	Språk-, litteratur- og bibliotekformål Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 428 591 000 til kr 418 591 000	10 000 000
410	1	Tingrettene og lagmannsrettene Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 1 448 866 000 til kr 1 518 286 000	69 420 000
430	1	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 3 230 179 000 til kr 3 215 279 000	14 900 000
440	1	Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i> , forhøyes med ..... fra kr 8 924 155 000 til kr 9 201 813 000	277 658 000
441	1	Oslo politidistrikt Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 807 632 000 til kr 1 905 532 000	97 900 000
572	60	Rammetilskudd til fylkeskommuner Innbyggertilskudd, forhøyes med ..... fra kr 24 652 511 000 til kr 24 676 411 000	23 900 000
634	21	Arbeidsmarkedstiltak Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 71 880 000 til kr 80 680 000	8 800 000
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 7 207 820 000 til kr 7 554 820 000	347 000 000
718	21	Rusmiddelforebygging Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 77 969 000 til kr 78 669 000	700 000
732	80	Regionale helseforetak (NY) Kjøp av privat kapasitet, bevilges med	450 000 000
	84	(NY) Omstillingsmidler for sykehus, bevilges med	540 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
733	72	Habilitering og rehabilitering Kjøp av opptrenning mv., <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 41 160 000 til kr 290 960 000	249 800 000
761	21	Omsorgstjeneste Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , forhøyes med ..... fra kr 140 872 000 til kr 149 472 000	8 600 000
764	75	Psykisk helse (NY) Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse, bevilges med	100 000 000
800	1	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 136 598 000 til kr 132 317 000	4 281 000
855	1	Statlig forvaltning av barnevernet Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i> , nedsettes med ..... fra kr 3 114 157 000 til kr 2 904 157 000	210 000 000
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i> , forhøyes med fra kr 1 517 294 000 til kr 1 767 294 000	250 000 000
	60	Statlig forvaltning av barnevernet Tilskudd til kommunene, <i>kan nyttes under post 1</i> , forhøyes med ..... fra kr 169 948 000 til kr 219 948 000	50 000 000
1062	1	Kystverket Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 356 300 000 til kr 1 366 700 000	10 400 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i> , forhøyes med ..... fra kr 118 680 000 til kr 138 680 000	20 000 000
1310	71	Flytransport (NY) Kompensasjon vulkanaske, bevilges med	200 000 000
1320	23	Statens vegvesen Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72</i> , forhøyes med ..... fra kr 6 178 600 000 til kr 6 433 600 000	255 000 000
	30	Riksveginvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23, post 29, post 31 og post 72</i> , forhøyes med ..... fra kr 5 110 400 000 til kr 6 240 400 000	1 130 000 000
	32	Statens vegvesen (NY) Uforutsette skred og ras, bevilges med	100 000 000
	72	Kjøp av riksvegferjetjenester, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30</i> , forhøyes med ..... fra kr 436 000 000 til kr 485 300 000	49 300 000
1330	62	Særskilte transporttiltak (NY) Sikker skolebusstransport, bevilges med	30 000 000
1350	23	Jernbaneverket Drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i> , forhøyes med ..... fra kr 4 387 000 000 til kr 4 747 000 000	360 000 000
	30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23</i> , forhøyes med ..... fra kr 3 763 600 000 til kr 3 863 600 000	100 000 000
	32	Jernbaneverket (NY) Uforutsette skred og ras, bevilges med	50 000 000
1591	1	Presteskapet Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 822 246 000 til kr 832 246 000	10 000 000
1731	1	Hæren Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 4 561 305 000 til kr 4 997 709 000	436 404 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1735	21	Etterretningstjenesten Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 913 339 000 til kr 916 092 000	2 753 000
1760	44	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 80 000 000 til kr 95 000 000	15 000 000
1790	1	Kystvakten: Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 945 090 000 til kr 957 784 000	12 694 000
1795	1	Kulturelle og allmennyttige formål Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 274 023 000 til kr 257 262 000	16 761 000
1833	21	CO ₂ -håndtering Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 1 358 000 000 til kr 368 000 000	990 000 000
2421	71	Innovasjon Norge Nettverk, profilering og reiseliv – programmer, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 405 000 000 til kr 420 000 000	15 000 000
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 265 000 000 til kr 335 000 000	70 000 000
	74	Innovasjon Norge (NY) Økt reiselivssatsing, bevilges med ..... Uførhet	100 000 000
2655	73	Foreløpig uførepensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 40 000 000 til kr 10 000 000	30 000 000
2661	75	Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv. Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler, nedsettes med ..... fra kr 3 049 300 000 til kr 2 879 300 000	170 000 000
5501	72	Skatter på formue og inntekt Felleskatt, nedsettes med ..... fra kr 142 900 000 000 til kr 142 300 000 000	600 000 000
5511	70	Tollinntekter Toll, nedsettes med ..... fra kr 2 033 000 000 til kr 1 983 000 000	50 000 000
5526	70	Avgift på alkohol Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer, nedsettes med ..... fra kr 11 927 000 000 til kr 11 607 000 000	320 000 000
5543	70	Miljøavgift på mineralske produkter mv. CO ₂ -avgift, nedsettes med ..... fra kr 4 823 000 000 til kr 4 808 000 000	15 000 000
5555	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer Avgift, nedsettes med ..... fra kr 1 196 000 000 til kr 946 000 000	250 000 000
5556	70	Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer mv. Avgift, nedsettes med ..... fra kr 1 739 000 000 til kr 1 704 000 000	35 000 000
5656	85	Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning Utbytte, forhøyes med ..... fra kr 4 613 700 000 til kr 8 601 000 000	3 987 300 000
5700	72	Folketrygdens inntekter Arbeidsgiveravgift, nedsettes med ..... fra kr 131 400 000 000 til kr 130 832 500 000»	567 500 000

Forslag nr. 26 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak om særavgifter til statskassen for budsjetterterminen 2010 Om avgift på alkohol (kap. 5526 post 70):

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kroner
Brennevinsbasert	t.o.m. 0,7 over 0,7	avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer 5,56 pr. volumprosent og liter
Annen	over 0,7 t.o.m. 2,7 over 2,7 t.o.m. 3,7 over 3,7 t.o.m. 4,7 over 4,7 t.o.m. 22	2,48 pr. liter 9,43 pr. liter 16,24 pr. liter 3,63 pr. volumprosent og liter
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk

Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.»

Forslag nr. 27 lyder:

«I Stortingets vedtak av 26. november 2009 om CO₂-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70) for budsjetterterminen 2010 gjøres følgende endringer:

Avsnitt II, herunder bokstav A, B og C oppheves.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om særavgifter til statskassen for budsjetterterminen 2010 om avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. (kap. 5555 post 70).

§ 1 nytt andre ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sjokolade- og sukkervarer mv. med kr 8,80 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt.

Gjeldende annet ledd blir nytt tredje ledd.

Gjeldende fjerde ledd blir nytt femte ledd.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om særavgifter til statskassen for budsjetterterminen 2010 Avgifter mv. til folketrygden for 2010 (kap. 5700 post 72):

§ 2 nytt andre og tredje ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 reduseres arbeidsgiveravgiften med 2 prosentpoeng for arbeidstakere som fyller 62 år eller mer i 2010.

For lærlinger er satsen 0 pst. fra 1. juli 2010.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber regjeringen starte nedtrapping og fjerning av konkurransehemmende tollsatser, herunder tollsatser på matvarer fra 1. juli 2010.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber regjeringen lage klare retningslinjer for fordelingen av midler på kap. 440 post 70 i statsbudsjettet.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme en sak om de økonomiske konsekvensene for kommunene og etatene i forbindelse med innføring og drift av det nye nødnettet senest høsten 2010.»

§ 1 nytt andre ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2011 igjen øke prosentsatsen fra 80 pst. til 85 pst. og redusere innslagspunktet til 800 000 kroner for ressurskrevende tjenester.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber regjeringen øke tilskuddet i tilskuddsordningen for bygging av sykehjem fra 600 000 kroner til 800 000 kroner, samt fjerne rammen inntil 25-prosentmålet er nådd.»

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Nav benytter hjemmelen i folketrygdloven § 12-16 når ventetiden i forbindelse med behandling av søknad om uførepensjon vil overstige 3 måneder.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber regjeringen overføre finansieringsansvaret for pasientreiser til Nav, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2011.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Stortinget ber regjeringen overføre finansieringsansvaret for TNF-hemmere og Tysabri til folketrygden, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2011.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at langtidsvirkende insulin innlemmes i ordningen med blå resept fra 1. januar 2011.»

Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at kombinasjonspreparater for behandling av KOLS innlemmes i ordningen med forhåndsgodkjent refusjon, senest fra 1. januar 2011.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber regjeringen heve bagatellgrensen for legemidler betydelig i forbindelse med statsbudsjettet for 2011.»

Forslag nr. 41 lyder:

«Stortinget ber regjeringen iverksette utlysning/tildeling av oppdrettskonsesjoner som forutsatt i statsbudsjettet for 2010.»

Forslag nr. 42 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om statlig regulering av arealer til utbygging av motorvei på E18 Ørje–Oslo–Kristiansand–Stavanger og

E6 Svinesund–Oslo–Trondheim–Steinkjer i forbindelse med statsbudsjettet for 2011.»

Forslag nr. 43 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en ny kompensasjonsordning for bruk av lærlinger på fylkesvegferjesamband i løpet av høsten 2010.»

Forslag nr. 44 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om regjeringens planlagte klimavotehandling.»

Forslag nr. 45 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om regjeringens regnskogsatsing.»

Forslag nr. 46 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremlegge en sak om

Enovas fremtidige rolle, sett i lys av Riksrevisjonens rapport, arbeidet med grønne sertifikater og muligheten for en ordning med hvite sertifikater.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittpartiet ble med 128 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.43.24)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 22–24, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 22 lyder:

«I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
634	21	Arbeidsmarkedstiltak Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i> , forhøyes med	6 300 000
5531	70	Avgift på tobakkvarer Avgift, forhøyes med ..... fra kr 8 218 000 000 til kr 8 328 000 000»	110 000 000

Forslag nr. 23 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift på tobakkvarer for budsjetterminen 2010:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	
Sigarer	2,23	pr. gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	2,23	pr. stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	2,23	pr. gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	0,86	pr. gram av pakningens nettovekt
Snus	0,86	pr. gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarettluser	0,0339	pr. stk.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2011 komme tilbake med en opptrappingsplan for Arbeidsrettet rehabilitering.»

Votering:

Forslagene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 127 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.43.42)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 19–21, fra Fremskrittpartiet og Venstre.

Forslag nr. 19 lyder:

«I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
645	70	Regional verneombudsordning i hotell- og restaurantbransjen og renholdsbransjen Tilskudd til oppstartskapital, nedsettes med ..... fra kr 6 000 000 til kr 0»	6 000 000

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen oppheve konsesjonskravet til Posten Norge om plikten til å opprettholde fullverdige banktjenester.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen avvikle den statlige ordningen for frivillig kjøp av klimavoter.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Venstre ble med 126 mot 42 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.43.57)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 16–18, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 16 lyder:

«I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
300	1	Kulturdepartementet Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 104 423 000 til kr 99 423 000	5 000 000
320	79	Allmenne kulturformål Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i> , nedsettes med ..... fra kr 15 000 000 til kr 10 000 000	5 000 000
430	70	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning Tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 20 631 000 til kr 21 131 000»	500 000

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide retningslinjer for fordeling av midler under statsbudsjettets kap. 430 post 70 som sikrer organisasjonene større forutsigbarhet og mer langsiktig driftsgrunnlag.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede forlengelse av jernbaneprosjektet om nytt dobbeltspor Oslo–Ski videre til Halden.»

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 15, fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Nav innfører månedlig innsendelse av meldekort og utbetaling av arbeidsavklaringspenger.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 116 mot 53 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.44.32)

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 118 mot 51 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.44.13)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 13 og 14, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 13 lyder:

«I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
315	82	Frivillighetsformål (NY) Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg, <i>kan overføres</i> , bevilges med	75 000 000
490	72	Utlendingsdirektoratet Retur og tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 50 104 000 til kr 88 404 000	38 300 000
733	21	Habilitering og rehabilitering Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , forhøyes med ..... fra kr 17 719 000 til kr 20 219 000	2 500 000
5536	77	Avgift på motorvogner mv. Avgift på olje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift), nedsettes med .. fra kr 8 541 000 000 til kr 8 538 500 000»	2 500 000

Forslag nr. 14 lyder:

«Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. for budsjetterminen 2010:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. juli 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen

ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp pr. liter:

- alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 2,76,
- saft laget av frukt og bær som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 1,38,
- sirup som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff som nyttes til ervervsmessig framstilling av al-

koholfrie drikkevarer i dispensere, fontener o.l.:
kr 16,83.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulverform.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 98 mot 71 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.44.49)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 12, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre. Forslaget lyder:

«I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
5501	73	Skatter på formue og inntekt Skatt av opparbeidede forpliktelse i rederiene, nedsettes med ..... fra kr 1 250 000 000 til kr -2 538 000 000»	3 788 000 000

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 96 mot 72 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.45.05)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 10 og 11, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 10 lyder:

«I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
228	76	Tilskudd til private skoler mv. Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 35 684 000 til kr 39 684 000	4 000 000
761	67	Omsorgstjeneste Utviklingstiltak, forhøyes med ..... fra kr 36 882 000 til kr 169 382 000»	132 500 000

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre fritak for merverdiavgift for e-bøker i statsbudsjettet for 2011.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 87 mot 81 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.45.21)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1–9, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en ordning som indeksregulerer beløpene for hhv. egenutført og innkjøpt FoU i Skattefunn-ordningen hvert år.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen evaluere hvordan Skattefunn-ordningen kan innrettes for å bidra bedre til forskning og utvikling også for større virksomheter.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere om fasttilskuddet til skoleskipene M/S Gann (Rogaland Videregående Sjøaspirantskole) og M/S Sjøkurs (Sørlandets Maritime Videregående skole) bør utredes av Nærings- og handelsdepartementet i stedet for Kunnskapsdepartementet, slik at det bedre kan sees i sammenheng med regjeringens maritime strategi.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om at det snarest mulig legges til rette for etablering av kiropraktorutdanning i Norge gjennom etablering av utdanning og nødvendig forskning som hører med til utdanningen.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre Husbankens retningslinjer for tildeling av tilskudd til sykehjemsplasser og boliger tilrettelagt for heldøgns pleie og omsorg slik at tilskudd kan tildeles kommunene uavhengig av hvilke aktører kommunen ønsker å samarbeide med om selve utbyggingen.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige endringer i lov om Statens Pensjonskasse, slik at statspensjonister som gikk av med pensjon før 1. mai 2000, blir likebehandlet med øvrige statspensjonister. Ikrafttreddelsen av denne endring er 1. januar 2011.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at sak om bygging av Stad skipstunnel legges frem for Stortinget i løpet av høsten 2010.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å igangsette følgende 3 veiprosjekter som offentlig–privat samarbeid (OPS):

E18 Akershus–Svenskegrensen

Rv 7 Sokna–Ørgenvika

E39 sør for Bergen (Rådal–Svegatjønn)»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag i statsbudsjettet for 2011 til en forbedret ordning for individuell pensjonssparing med årlig fradrag i alminnelig inntekt for årlige innbetalinger (inkludert kostnader) på inntil 40 000 kroner, samtidig som det innføres en symmetrisk beskatning av fradragene for innbetaling til, og utbetalingene fra ordningen.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 86 mot 83 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 16.45.40)

Presidenten: Når vi nå skal votere over innstillingens forslag til vedtak, er partiene, i tråd med det som er praksis ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett, innstilt på å avstå fra den stemmegivning de normalt ville foreta ved den endelige voteringen – dette for å slippe en tidkrevende og til dels komplisert votering hvor resultatet likevel er gitt.

Presidenten vil understreke den selvfølgelige forutsetning at når partiene aksepterer en slik voteringspraksis, skal dette ikke bli brukt mot noe parti ved en senere anledning.

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2010 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen	
(NY)	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff, bevilges med	1 500 000
20		Statsministerens kontor	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	1 000 000
		fra kr 85 300 000 til kr 86 300 000	
21		Statsrådet	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	7 625 000
		fra kr 154 700 000 til kr 147 075 000	
61		Høyesterett	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	965 000
		fra kr 72 983 000 til kr 73 948 000	
100		Utenriksdepartementet	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	1 910 000
		fra kr 1 699 612 000 til kr 1 697 702 000	
103		Regjeringens fellesbevilgning for representasjon	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	7 625 000
		fra kr 25 534 000 til kr 33 159 000	
116		Deltaking i internasjonale organisasjoner	
	72	EØS-finansieringsordningen, kan overføres, nedsettes med	277 000 000
		fra kr 1 615 000 000 til kr 1 338 000 000	
	73	Den norske finansieringsordningen, kan overføres, nedsettes med .	198 000 000
		fra kr 1 460 000 000 til kr 1 262 000 000	
(NY)	75	EØS-finansieringsordningen 2009–2014, kan overføres, bevilges med	14 900 000
(NY)	76	Den norske finansieringsordningen 2009–2014, kan overføres, bevilges med	13 000 000
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	1 000 000
		fra kr 199 936 000 til kr 200 936 000	
160		Sivilt samfunn og demokratiutvikling	
	72	Demokratistøtte/partier, kan overføres, nedsettes med	1 000 000
		fra kr 8 000 000 til kr 7 000 000	
161		Næringsutvikling	
	70	Næringsutvikling, kan overføres, for høyes med	44 000 000
		fra kr 309 000 000 til kr 353 000 000	
	75	NORFUND – tapsavsetting, for høyes med	11 000 000
		fra kr 143 750 000 til kr 154 750 000	
	95	NORFUND – grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland, for høyes med	33 000 000
		fra kr 441 250 000 til kr 474 250 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
162		Overgangsbistand (gap)	
	70	Overgangsbistand (gap), <i>kan overføres</i> , <i>for høyes</i> med ..... fra kr 499 000 000 til kr 549 000 000	50 000 000
163		Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter	
	70	Naturkatastrofer, <i>kan overføres</i> , <i>for høyes</i> med ..... fra kr 335 000 000 til kr 375 000 000	40 000 000
	71	Humanitær bistand, <i>kan overføres</i> , <i>for høyes</i> med ..... fra kr 2 020 600 000 til kr 2 122 600 000	102 000 000
	72	Menneskerettigheter, <i>kan overføres</i> , <i>for høyes</i> med ..... fra kr 187 000 000 til kr 207 000 000	20 000 000
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering	
	71	Faglig samarbeid, <i>kan overføres</i> , <i>for høyes</i> med ..... fra kr 270 000 000 til kr 275 000 000	5 000 000
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.	
	1	Driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 39 867 000 til kr 49 867 000	10 000 000
	73	Klima- og skogsatsingen, <i>kan overføres</i> , <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 2 107 700 000 til kr 2 097 700 000	10 000 000
167		Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 2 879 969 000 til kr 2 224 538 000	655 431 000
171		Multilaterale finansinstitusjoner	
	72	Samfinansiering via finansinstitusjoner, <i>kan overføres</i> , <i>for høyes</i> med ..... fra kr 394 500 000 til kr 494 931 000	100 431 000
200		Kunnskapsdepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 17 311 000 til kr 17 882 000	571 000
224		Senter for IKT i utdanningen	
	1	Driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 51 034 000 til kr 59 619 000	8 585 000
225		Tiltak i grunnopplæringen	
	1	Driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 131 110 000 til kr 138 507 000	7 397 000
	64	Tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere, <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 261 618 000 til kr 159 359 000	102 259 000
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 3 310 000 til kr 4 030 000	720 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 1 043 566 000 til kr 1 036 169 000	7 397 000
228		Tilskudd til private skoler mv.	
	72	Private skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven, <i>overslagsbevilgning</i> , <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 201 822 000 til kr 197 831 000	3 991 000
231		Barnehager	
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i> , <i>nedsettes</i> med .. fra kr 19 677 908 000 til kr 19 618 408 000	59 500 000
	61	Investeringsstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 189 600 000 til kr 176 100 000	13 500 000
	62	Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 855 724 000 til kr 861 904 000	6 180 000
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler, <i>overslagsbevilgning</i> , <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 42 000 000 til kr 38 500 000	3 500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	65	Skjønnsmidler til barnehager, n e d s e t t e s med	46 000 000
		fra kr 5 805 706 000 til kr 5 759 706 000	
255		Tilskudd til freds- og menneskerettssentre mv.	
	70	Holocaustsenteret, f o r h ø y e s med	2 000 000
		fra kr 23 200 000 til kr 25 200 000	
257		Program for basiskompetanse i arbeidslivet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	10 000 000
		fra kr 79 804 000 til kr 89 804 000	
260		Universiteter og høyskoler	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, n e d s e t t e s med	3 666 000
		fra kr 22 554 756 000 til kr 22 551 090 000	
280		Felles administrative enheter	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	2 000 000
		fra kr 49 100 000 til kr 51 100 000	
281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler	
	75	UNINETT, f o r h ø y e s med	60 000 000
		fra kr 22 548 000 til kr 82 548 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner, f o r h ø y e s med	4 865 000
		fra kr 196 887 000 til kr 201 752 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med ...	125 629 000
		fra kr 1 235 864 000 til kr 1 110 235 000	
	74	Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	461 000
		fra kr 4 977 000 til kr 4 516 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m.	
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i> , f o r h ø y e s med	699 000
		fra kr 157 698 000 til kr 158 397 000	
315		Frivillighetsformål	
(NY)	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg, <i>kan overføres</i> , b e v i l g e s med	50 000 000
334		Film- og medieformål	
	50	Filmfondet, <i>kan nyttes under post 71</i> , n e d s e t t e s med	1 350 000
		fra kr 367 857 000 til kr 366 507 000	
	71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 50</i> , f o r h ø y e s med	1 350 000
		fra kr 24 101 000 til kr 25 451 000	
400		Justisdepartementet	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	3 473 000
		fra kr 311 941 000 til kr 315 414 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner, f o r h ø y e s med	60 000
		fra kr 7 585 000 til kr 7 645 000	
410		Tingrettene og lagmannsrettene	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	54 420 000
		fra kr 1 448 866 000 til kr 1 503 286 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, f o r h ø y e s med	9 000 000
		fra kr 59 589 000 til kr 68 589 000	
414		Forlikråd og andre domsutgifter	
	1	Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	10 000 000
		fra kr 122 259 000 til kr 112 259 000	
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	
	1	Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	23 400 000
		fra kr 3 230 179 000 til kr 3 206 779 000	
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	11 816 000
		fra kr 38 184 000 til kr 50 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)	
	1	Driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 161 837 000 til kr 165 237 000	3 400 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1, for høyes</i> med ..... fra kr 8 924 155 000 til kr 8 966 813 000	42 658 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 170 804 000 til kr 188 904 000	18 100 000
441		Oslo politidistrikt	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1, for høyes</i> med ..... fra kr 1 807 632 000 til kr 1 815 532 000	7 900 000
448		Grensekommisæren	
	1	Driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 5 264 000 til kr 6 535 000	1 271 000
450		Sivile vernepliktige	
	1	Driftsutgifter, <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 59 535 000 til kr 53 565 000	5 970 000
451		Samfunnsikkerhet og beredskap	
	1	Driftsutgifter, <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 543 432 000 til kr 540 432 000	3 000 000
455		Redningstjenesten	
	1	Driftsutgifter, <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 629 578 000 til kr 628 878 000	700 000
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 87 776 000 til kr 88 476 000	700 000
456		Direktoratet for nødkommunikasjon	
	1	Driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 261 317 000 til kr 273 307 000	11 990 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres,</i> <i>for høyes</i> med ..... fra kr 127 586 000 til kr 331 626 000	204 040 000
460		Spesialenheten for politisaker	
	1	Driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 30 867 000 til kr 31 927 000	1 060 000
462		Tinglysing	
	1	Driftsutgifter, <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 182 771 000 til kr 0	182 771 000
467		Norsk Lovtidend	
	1	Driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 3 114 000 til kr 4 407 000	1 293 000
470		Fri rettshjelp	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak, <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 36 251 000 til kr 35 191 000	1 060 000
471		Statens erstatningsansvar	
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning, nedsettes</i> med ..... fra kr 117 692 000 til kr 97 692 000	20 000 000
474		Konfliktråd	
	1	Driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 55 891 000 til kr 56 906 000	1 015 000
480		Svalbardbudsjettet	
	50	Tilskudd, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 112 977 000 til kr 112 981 000	4 000
490		Utlendingsdirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, <i>kan nyttes under post 60,</i> <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 2 756 867 000 til kr 2 434 000 000	322 867 000
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse, <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 89 813 000 til kr 64 813 000	25 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	60	Tilskudd til vertskommuner for statlige mottak for asylsøkere og flyktninger, nedsettes med	26 234 000
		fra kr 235 220 000 til kr 208 986 000	
	70	Økonomiske ytelser til beboere i asylmottak, kan nyttes under post 60, nedsettes med	40 520 000
		fra kr 591 100 000 til kr 550 580 000	
	72	Retur og tilbakevending for flyktninger, kan overføres, forhøyes med	28 300 000
		fra kr 50 104 000 til kr 78 404 000	
	73	Gjenbosetting av flyktninger, støttetiltak, kan nyttes under kap. 821 post 60, forhøyes med	950 000
		fra kr 6 140 000 til kr 7 090 000	
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, kan overføres, forhøyes med	1 903 000
		fra kr 12 800 000 til kr 14 703 000	
500		Kommunal- og regionaldepartementet	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	6 219 000
		fra kr 142 800 000 til kr 149 019 000	
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med	7 300 000
		fra kr 50 600 896 000 til kr 50 608 196 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med	14 000 000
		fra kr 24 652 511 000 til kr 24 666 511 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	61	Husleietilskudd, nedsettes med	17 100 000
		fra kr 21 500 000 til kr 4 400 000	
	75	Boligitilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger, kan overføres, forhøyes med	41 500 000
		fra kr 896 100 000 til kr 937 600 000	
582		Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg	
	60	Rentekompensasjon – skole- og svømmeanlegg, kan overføres, nedsettes med	50 000 000
		fra kr 485 300 000 til kr 435 300 000	
	61	Rentekompensasjon – kirkebygg, kan overføres, nedsettes med	27 300 000
		fra kr 61 400 000 til kr 34 100 000	
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag, nedsettes med	50 000 000
		fra kr 1 211 100 000 til kr 1 161 100 000	
	64	Investeringsstilskudd, kan overføres, nedsettes med	132 900 000
		fra kr 901 250 000 til kr 768 350 000	
600		Arbeidsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	3 588 000
		fra kr 158 101 000 til kr 154 513 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, nedsettes med	3 200 000
		fra kr 3 200 000 til kr 0	
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med	2 785 000
		fra kr 54 409 000 til kr 51 624 000	
	70	Tilskudd, forhøyes med	2 785 000
		fra kr 22 721 000 til kr 25 506 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	7 500 000
		fra kr 9 265 901 000 til kr 9 258 401 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
611	1	Pensjoner av statskassen Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 22 100 000 til kr 21 400 000	700 000
612	1	Tilskudd til Statens Pensjonskasse Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 8 417 000 000 til kr 7 867 000 000	550 000 000
(NY)	22	Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	3 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 94 000 000 til kr 88 000 000	6 000 000
613	1	Arbeidsgiveravgift til folketrygden Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 754 000 000 til kr 773 000 000	19 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 8 000 000 til kr 9 000 000	1 000 000
614	1	Boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 31 000 000 til kr 38 000 000	7 000 000
	90	Utlån, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 6 000 000 000 til kr 8 500 000 000	2 500 000 000
615	1	Yrkesskadeforsikring Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 93 000 000 til kr 86 000 000	7 000 000
616	1	Gruppelivsforsikring Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 135 000 000 til kr 146 000 000	11 000 000
621	21	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 33 990 000 til kr 36 055 000	2 065 000
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 175 940 000 til kr 173 875 000	2 065 000
634	21	Arbeidsmarkedstiltak Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 71 880 000 til kr 77 680 000	5 800 000
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 7 207 820 000 til kr 7 452 820 000	245 000 000
635	1	Ventelønn Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 210 000 000 til kr 190 000 000	20 000 000
640	1	Arbeidstilsynet Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 415 700 000 til kr 415 200 000	500 000
646	70	Pionerdykkere i Nordsjøen Tilskudd til pionerdykkere, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	15 000 000
(NY)	70	Pensjonstrygden for sjømenn Tilskudd, nedsettes med ..... fra kr 565 000 000 til kr 508 000 000	57 000 000
664	70	Avtalefestet pensjon (AFP) Tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 1 453 000 000 til kr 1 553 000 000	100 000 000
666	70		
702	21	Beredskap Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 70</i> , nedsettes med ..... fra kr 70 915 000 til kr 0	70 915 000
710	21	Nasjonalt folkehelseinstitutt Spesielle driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 709 104 000 til kr 531 004 000	178 100 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
718	21	Rusmiddelforebygging Spesielle driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 77 969 000 til kr 75 669 000	2 300 000
719	21	Annet folkehelsearbeid Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 79, nedsettes med ..... fra kr 50 301 000 til kr 49 701 000	600 000
720	1	Helsedirektoratet Driftsutgifter, for høyes med ..... fra kr 732 421 000 til kr 767 021 000	34 600 000
721	1	Statens helsetilsyn Driftsutgifter, for høyes med ..... fra kr 84 771 000 til kr 86 271 000	1 500 000
729	1	Pasient- og brukerombud Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 54 062 000 til kr 53 062 000	1 000 000
732	72	Regionale helseforetak Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, kan overføres, nedsettes med fra kr 40 409 437 000 til kr 40 405 637 000	3 800 000
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, kan overføres, nedsettes med .... fra kr 14 057 339 000 til kr 14 056 039 000	1 300 000
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, kan overføres, nedsettes med ..... fra kr 10 718 406 000 til kr 10 717 406 000	1 000 000
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, kan overføres, nedsettes med .... fra kr 9 511 682 000 til kr 9 510 782 000	900 000
	77	Poliklinisk virksomhet mv., overslagsbevilgning, nedsettes med .... fra kr 2 313 459 000 til kr 2 308 459 000	5 000 000
733	21	Habilitering og rehabilitering Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 79, nedsettes med .... fra kr 17 719 000 til kr 16 819 000	900 000
	72	Kjøp av opptrening mv., kan overføres, nedsettes med ..... fra kr 41 160 000 til kr 40 960 000	200 000
734	71	Særskilte tilskudd til psykiske helse- og rustiltak Tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede, for høyes med .... fra kr 65 461 000 til kr 80 461 000	15 000 000
	72	Utviklingsområder innen psykisk helsevern og rus, nedsettes med fra kr 52 448 000 til kr 50 948 000	1 500 000
751	70	Legemiddeltiltak Tilskudd, nedsettes med ..... fra kr 57 377 000 til kr 56 377 000	1 000 000
761	21	Omsorgstjeneste Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 79, nedsettes med .... fra kr 140 872 000 til kr 119 472 000	21 400 000
	60	Kompetansetiltak i kommunene, kan overføres, nedsettes med ..... fra kr 193 555 000 til kr 180 955 000	12 600 000
	67	Utviklingstiltak, for høyes med ..... fra kr 36 882 000 til kr 109 382 000	72 500 000
763	21	Rustiltak Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 71, nedsettes med .... fra kr 63 500 000 til kr 63 100 000	400 000
764	72	Psykisk helse Utviklingstiltak, kan overføres, nedsettes med ..... fra kr 413 543 000 til kr 409 243 000	4 300 000
770	70	Tannhelsetjeneste Tilskudd, kan overføres, kan nyttes under post 21, for høyes med ... fra kr 60 682 000 til kr 66 682 000	6 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
781	21	Forsøk og utvikling mv. Spesielle driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 59 315 000 til kr 91 215 000	31 900 000
783	21	Personell Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79, for høyes</i> med ..... fra kr 2 023 000 til kr 21 410 000	19 387 000
	61	Turnustjeneste, <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 143 037 000 til kr 118 500 000	24 537 000
	79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21, for høyes</i> med ..... fra kr 22 766 000 til kr 27 916 000	5 150 000
800	1	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet Driftsutgifter, <i>for høyes</i> med ..... fra kr 136 598 000 til kr 137 317 000	719 000
821	60	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere Integreringstilskudd, <i>kan overføres, nedsettes</i> med ..... fra kr 4 226 450 000 til kr 3 945 355 000	281 095 000
822	60	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 1 679 686 000 til kr 1 607 663 000	72 023 000
840		Krisetiltak	
(NY)	62	Tilskudd til kommuner, <i>bevilges</i> med	10 500 000
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1, nedsettes</i> med ..... fra kr 23 402 000 til kr 12 902 000	10 500 000
844	70	Kontantstøtte Tilskudd, <i>overslagsbevilgning, for høyes</i> med ..... fra kr 1 418 000 000 til kr 1 440 000 000	22 000 000
845	70	Barnetrygd Tilskudd, <i>overslagsbevilgning, for høyes</i> med ..... fra kr 14 820 000 000 til kr 14 890 000 000	70 000 000
846	70	Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv. Tilskudd, <i>for høyes</i> med	1 000 000
847	71	Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21, nedsettes</i> med ..... fra kr 20 484 000 til kr 19 484 000	1 000 000
854	64	Tiltak i barne- og ungdomsvernet Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning, for høyes</i> med ..... fra kr 185 752 000 til kr 238 721 000	52 969 000
855	1	Statlig forvaltning av barnevernet Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60, for høyes</i> med .. fra kr 3 114 157 000 til kr 3 204 157 000	90 000 000
856	1	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere Driftsutgifter, <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 580 500 000 til kr 432 300 000	148 200 000
858	21	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet Spesielle driftsutgifter, <i>nedsettes</i> med ..... fra kr 19 198 000 til kr 9 698 000	9 500 000
904	22	Brønnøysundregistrene Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres, for høyes</i> med ..... fra kr 213 500 000 til kr 253 500 000	40 000 000
909	73	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning, nedsettes</i> med ..... fra kr 1 750 000 000 til kr 1 700 000 000	50 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
920	50	Norges forskningsråd Tilskudd, <i>f o r h ø y e s</i> med ..... fra kr 1 307 000 000 til kr 1 327 000 000	20 000 000
922	50	Romvirksomhet Norsk Romsenter, <i>f o r h ø y e s</i> med ..... fra kr 43 100 000 til kr 47 400 000	4 300 000
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA), <i>n e d s e t t e s</i> med ..... fra kr 145 400 000 til kr 130 200 000	15 200 000
	73	Galileo, <i>n e d s e t t e s</i> med ..... fra kr 124 200 000 til kr 119 900 000	4 300 000
950 (NY)	70	Forvaltning av statlig eierskap Tilskudd til avskrivning av aksjekapital, Venturefondet AS, <i>b e v i l g e s</i> med	13 400 000
	96	Aksjer, <i>f o r h ø y e s</i> med fra kr 4 980 000 000 til kr 4 982 700 000	2 700 000
1000	71	Fiskeri- og kystdepartementet Tilskudd til kystkultur, <i>k a n o v e r f ø r e s</i> , <i>f o r h ø y e s</i> med ..... fra kr 8 250 000 til kr 9 250 000	1 000 000
1023	71	Fiskeri-, havbruks- og transporttettet FoU Tilskudd til utviklingstiltak, <i>k a n o v e r f ø r e s</i> , <i>n e d s e t t e s</i> med ..... fra kr 22 850 000 til kr 21 850 000	1 000 000
1030	1	Fiskeridirektoratet Driftsutgifter, <i>f o r h ø y e s</i> med ..... fra kr 331 900 000 til kr 332 950 000	1 050 000
1062	1	Kystverket Driftsutgifter, <i>k a n n y t t e s u n d e r p o s t 45</i> , <i>f o r h ø y e s</i> med ..... fra kr 1 356 300 000 til kr 1 366 300 000	10 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>f o r h ø y e s</i> med ..... fra kr 120 700 000 til kr 154 700 000	34 000 000
1100	1	Landbruks- og matdepartementet Driftsutgifter, <i>f o r h ø y e s</i> med ..... fra kr 128 320 000 til kr 128 560 000	240 000
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>k a n o v e r f ø r e s</i> , <i>k a n n y t t e s u n d e r p o s t 50</i> , <i>f o r h ø y e s</i> med ..... fra kr 2 835 000 til kr 8 095 000	5 260 000
1112	51	Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk, <i>f o r h ø y e s</i> med ..... fra kr 65 440 000 til kr 65 892 000	452 000
	52	Støtte til fagsentrene, Bioforsk, <i>n e d s e t t e s</i> med ..... fra kr 19 017 000 til kr 16 717 000	2 300 000
1143	72	Statens landbruksforvaltning Erstatninger, <i>o v e r s l a g s b e v i l g n i n g</i> , <i>f o r h ø y e s</i> med ..... fra kr 302 000 til kr 1 302 000	1 000 000
1144	77	Regionale og lokale tiltak i landbruket Regionale og lokale tiltak i landbruket, <i>k a n o v e r f ø r e s</i> , <i>f o r h ø y e s</i> med fra kr 4 292 000 til kr 6 592 000	2 300 000
1147	1	Reindriftsforvaltningen Driftsutgifter, <i>f o r h ø y e s</i> med ..... fra kr 39 519 000 til kr 41 619 000	2 100 000
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold, <i>k a n o v e r f ø r e s</i> , <i>n e d s e t t e s</i> med ..... fra kr 6 958 000 til kr 6 258 000	700 000
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>k a n o v e r f ø r e s</i> , <i>n e d s e t t e s</i> med .. fra kr 8 304 000 til kr 6 904 000	1 400 000
1313	1	Luftfartstilsynet Driftsutgifter, <i>f o r h ø y e s</i> med ..... fra kr 168 300 000 til kr 168 800 000	500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1320		Statens vegvesen	
	23	Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72,</i> for høyes med	70 000 000
		fra kr 6 178 600 000 til kr 6 248 600 000	
	29	Vederlag til OPS-prosjekter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30,</i> for høyes med	59 000 000
		fra kr 441 000 000 til kr 500 000 000	
	30	Riksveginvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23, post 29, post 31 og post 72,</i> for høyes med	130 000 000
		fra kr 5 110 400 000 til kr 5 240 400 000	
	61	Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene, nedsettes med	3 000 000
		fra kr 28 000 000 til kr 25 000 000	
	72	Kjøp av riksvegferjetjenester, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30,</i> nedsettes med	700 000
		fra kr 436 000 000 til kr 435 300 000	
1330		Særskilte transporttiltak	
	70	Kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen–Kirkenes, for høyes med	26 200 000
		fra kr 298 000 000 til kr 324 200 000	
	75	Kompensasjon til distriktene for forskjeller i drivstoffpriser, nedsettes med	15 000 000
		fra kr 20 000 000 til kr 5 000 000	
1350		Jernbaneverket	
	23	Drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30,</i> for høyes med	260 000 000
		fra kr 4 387 000 000 til kr 4 647 000 000	
	30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23,</i> nedsettes med	50 000 000
		fra kr 3 763 600 000 til kr 3 713 600 000	
	31	Nytt dobbeltspor Oslo–Ski, <i>kan overføres,</i> for høyes med	64 000 000
		fra kr 130 000 000 til kr 194 000 000	
1400		Miljøverndepartementet	
	71	Internasjonale organisasjoner, for høyes med	407 000
		fra kr 42 777 000 til kr 43 184 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres,</i> for høyes med	15 000 000
		fra kr 36 405 000 til kr 51 405 000	
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres,</i> for høyes med	60 000 000
		fra kr 134 981 000 til kr 194 981 000	
1441		Klima- og forurensningsdirektoratet	
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter, nedsettes med	3 387 000
		fra kr 5 332 000 til kr 1 945 000	
1465		Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur	
(NY)	1	Driftsutgifter, bevilges med	182 521 000
1471		Norsk Polarinstitutt	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	33 087 000
		fra kr 146 418 000 til kr 179 505 000	
1474		Senter for klima og miljø	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 50 og 70,</i> nedsettes med ...	14 800 000
		fra kr 17 000 000 til kr 2 200 000	
(NY)	50	Tilskudd til statlige mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 1 og 70,</i> bevilges med	5 000 000
(NY)	70	Tilskudd til private mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 1 og 50,</i> bevilges med	9 800 000
1500		Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	433 000
		fra kr 171 569 000 til kr 171 136 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, forhøyes</i> med	45 000 000
		fra kr 64 605 000 til kr 109 605 000	
1510		Fylkesmannsembetene	
	1	Driftsutgifter, <i>forhøyes</i> med	5 500 000
		fra kr 1 208 018 000 til kr 1 213 518 000	
1520		Departementenes servicesenter	
	22	Fellesutgifter regjeringskvartalet, <i>forhøyes</i> med	1 600 000
		fra kr 81 818 000 til kr 83 418 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres,</i> <i>forhøyes</i> med	4 700 000
		fra kr 43 871 000 til kr 48 571 000	
1550		Konkurransetilsynet	
	23	Klagenemnda for offentlige anskaffelser, <i>forhøyes</i> med	2 000 000
		fra kr 5 387 000 til kr 7 387 000	
1560		Direktoratet for forvaltning og IKT	
	23	Elektronisk ID, <i>kan overføres, forhøyes</i> med	13 000 000
		fra kr 60 960 000 til kr 73 960 000	
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres, nedsettes</i> med	92 378 000
		fra kr 773 000 000 til kr 680 622 000	
	36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres, forhøyes</i> med	5 300 000
		fra kr 13 000 000 til kr 18 300 000	
1581		Eiendommer til kongelige formål	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres,</i> <i>forhøyes</i> med	3 000 000
		fra kr 20 908 000 til kr 23 908 000	
1582		Utvikling av Fornebuområdet	
(NY)	70	Erstatninger og oppgjør, <i>kan overføres, bevilges</i> med	520 000
1590		Kirkelig administrasjon	
	1	Driftsutgifter, <i>forhøyes</i> med	6 000 000
		fra kr 159 476 000 til kr 165 476 000	
1610		Toll- og avgiftsetaten	
	1	Driftsutgifter, <i>forhøyes</i> med	430 000
		fra kr 1 279 600 000 til kr 1 280 030 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres,</i> <i>nedsettes</i> med	17 500 000
		fra kr 83 600 000 til kr 66 100 000	
1618		Skatteetaten	
	1	Driftsutgifter, <i>forhøyes</i> med	39 500 000
		fra kr 4 260 300 000 til kr 4 299 800 000	
1632		Kompensasjon for merverdiavgift	
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning,</i> <i>nedsettes</i> med	200 000 000
		fra kr 13 900 000 000 til kr 13 700 000 000	
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning,</i> <i>nedsettes</i> med	30 000 000
		fra kr 1 445 000 000 til kr 1 415 000 000	
1634		Statens innkrevingsentral	
	1	Driftsutgifter, <i>forhøyes</i> med	4 146 000
		fra kr 238 200 000 til kr 242 346 000	
1638		Kjøp av klimavoter	
	21	Kvotekjøp, generell ordning, <i>kan overføres, nedsettes</i> med	1 085 000 000
		fra kr 1 220 000 000 til kr 135 000 000	
1645		Statens finansfond	
	70	Tilskudd til drift, <i>nedsettes</i> med	20 000 000
		fra kr 30 000 000 til kr 10 000 000	
1700		Forsvarsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, <i>nedsettes</i> med	1 500 000
		fra kr 319 823 000 til kr 318 323 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	73	Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	2 000 000
		fra kr 17 794 000 til kr 15 794 000	
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	
	24	Driftsresultat, for høyes med	151 338 000
		fra kr -1 019 000 000 til kr -867 662 000	
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	24 000 000
		fra kr 1 609 630 000 til kr 1 585 630 000	
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	3 043 000
		fra kr 335 232 000 til kr 338 275 000	
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	1 500 000
		fra kr 18 000 000 til kr 16 500 000	
	71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	843 000
		fra kr 64 854 000 til kr 64 011 000	
	78	Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	29 300 000
		fra kr 265 000 000 til kr 235 700 000	
1720		Felles ledelse og kommandoapparat	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	103 876 000
		fra kr 2 642 205 000 til kr 2 538 329 000	
1723		Nasjonal sikkerhetsmyndighet	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	3 000 000
		fra kr 112 074 000 til kr 115 074 000	
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	174 533 000
		fra kr 1 716 504 000 til kr 1 891 037 000	
	50	Overføring Statens Pensjonskasse, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ...	5 766 000
		fra kr 130 597 000 til kr 124 831 000	
	70	Renter låneordning, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	2 836 000
		fra kr 5 964 000 til kr 3 128 000	
1731		Hæren	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	411 404 000
		fra kr 4 569 119 000 til kr 4 980 523 000	
1732		Sjøforsvaret	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	12 559 000
		fra kr 3 160 667 000 til kr 3 148 108 000	
1733		Luftforsvaret	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	44 389 000
		fra kr 3 726 619 000 til kr 3 771 008 000	
1734		Heimevernet	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	12 862 000
		fra kr 1 003 046 000 til kr 1 015 908 000	
1735		Etterretningstjenesten	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med	2 247 000
		fra kr 913 339 000 til kr 911 092 000	
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	327 822 000
		fra kr 3 083 180 000 til kr 2 755 358 000	
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760 post 45</i> , nedsettes med ..	166 729 000
		fra kr 1 027 627 000 til kr 860 898 000	
1790		Kystvakten	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	2 306 000
		fra kr 945 609 000 til kr 943 303 000	
1791		Redningshelikoptertjenesten	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	111 000
		fra kr 478 322 000 til kr 478 433 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1792	1	Norske styrker i utlandet Driftsutgifter, for høyes med ..... fra kr 1 465 049 000 til kr 1 519 209 000	54 160 000
1795	1	Kulturelle og allmenntilretteleggende formål Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 274 042 000 til kr 252 281 000	21 761 000
1800	1	Olje- og energidepartementet Driftsutgifter, for høyes med ..... fra kr 141 908 000 til kr 143 818 000	1 910 000
1810	1	Oljedirektoratet Driftsutgifter, for høyes med ..... fra kr 206 200 000 til kr 213 200 000	7 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, for høyes med ..... fra kr 63 000 000 til kr 93 000 000	30 000 000
1820	21	Norges vassdrags- og energidirektorat Spesielle driftsutgifter, kan overføres, for høyes med ..... fra kr 64 650 000 til kr 65 750 000	1 100 000
1825	21	Omlegging av energibruk og energiproduksjon Spesielle driftsutgifter, kan overføres, for høyes med ..... fra kr 34 500 000 til kr 37 500 000	3 000 000
	50	Overføring til Energifondet, nedsettes med ..... fra kr 956 000 000 til kr 955 000 000	1 000 000
	74	Naturgass, kan overføres, nedsettes med ..... fra kr 26 000 000 til kr 0	26 000 000
1830	50	Forskning Norges forskningsråd, for høyes med ..... fra kr 741 000 000 til kr 791 000 000	50 000 000
1833	21	CO ₂ -håndtering Spesielle driftsutgifter, kan overføres, nedsettes med ..... fra kr 1 358 000 000 til kr 798 000 000	560 000 000
	30	Investeringer, kan overføres, nedsettes med ..... fra kr 1 822 000 000 til kr 0	1 822 000 000
(NY) 2309	72	Lån til TCM DA, bevilges med ..... Tilfeldige utgifter	2 260 000 000
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 11 531 755 000 til kr 10 881 755 000	650 000 000
2410	50	Statens lånekasse for utdanning Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning, for høyes med ..... fra kr 4 428 439 000 til kr 4 545 378 000	116 939 000
	70	Utdanningsstipend, overslagsbevilgning, nedsettes med ..... fra kr 2 733 815 000 til kr 2 729 335 000	4 480 000
	71	Andre stipend, overslagsbevilgning, for høyes med ..... fra kr 451 576 000 til kr 522 600 000	71 024 000
	72	Rentestønad, overslagsbevilgning, nedsettes med ..... fra kr 861 700 000 til kr 760 512 000	101 188 000
	73	Avskrivninger, overslagsbevilgning, for høyes med ..... fra kr 370 120 000 til kr 403 200 000	33 080 000
	74	Tap på utlån, for høyes med ..... fra kr 334 900 000 til kr 340 000 000	5 100 000
	90	Økt lån og rentegjeld, overslagsbevilgning, for høyes med ..... fra kr 16 403 876 000 til kr 16 980 613 000	576 737 000
2412	90	Husbanken Lån fra Husbanken, overslagsbevilgning, for høyes med ..... fra kr 14 008 100 000 til kr 14 242 300 000	234 200 000
2415 (NY)	50	Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak Tapsavsetning garantier, bevilges med	107 500 000
2421	50	Innovasjon Norge Innovasjon – prosjekter, fond, for høyes med ..... fra kr 383 000 000 til kr 460 000 000	77 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	51	Tapsfond, såkornkapitalfond, <i>for høyes med</i>	23 800 000
		fra kr 10 000 000 til kr 33 800 000	
	71	Nettverk, profilering og reiseliv – programmer, <i>kan overføres,</i> <i>for høyes med</i>	8 000 000
		fra kr 405 000 000 til kr 413 000 000	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres,</i> <i>for høyes med</i> ..	20 000 000
		fra kr 265 000 000 til kr 285 000 000	
	73	Tilskudd til innkjøpskonsortium for kjøp av kraft, <i>kan overføres,</i> <i>nedsettes med</i>	40 000 000
		fra kr 40 000 000 til kr 0	
2426		SIVA SF	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres,</i> <i>for høyes med</i>	25 000 000
		fra kr 37 700 000 til kr 62 700 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	
	30	Investeringer, <i>for høyes med</i>	1 000 000 000
		fra kr 23 000 000 000 til kr 24 000 000 000	
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond, <i>for høyes med</i>	194 000 000
		fra kr 1 400 000 000 til kr 1 594 000 000	
2442 (NY)		Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen	
2445	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, bevilges med</i>	102 500 000
		Statsbygg	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-3 393 100 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 299 847 000
		3 Avskrivninger	618 000 000
		4 Renter av statens kapital	53 500 000
		5 Til investeringsformål	916 545 000
		6 Til reguleringsfondet	-23 248 000
			<hr/> -528 456 000 <hr/>
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres,</i> <i>nedsettes med</i>	89 100 000
		fra kr 908 800 000 til kr 819 700 000	
	34	Videreføring av kurantprosjekter, <i>kan overføres, nedsettes med</i>	310 000 000
		fra kr 787 523 000 til kr 477 523 000	
2470		Statens pensjonskasse	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-462 290 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	386 526 000
		3 Avskrivninger	54 774 000
		4 Renter av statens kapital	16 949 000
		5 Til investeringsformål	18 069 000
			<hr/> 14 028 000 <hr/>
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres,</i> <i>for høyes med</i>	60 000 000
		fra kr 285 943 000 til kr 345 943 000	
2530		Foreldrepenger	
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning, for høyes med</i>	338 500 000
		fra kr 13 351 500 000 til kr 13 690 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning, for høyes med</i> ..	10 000 000
		fra kr 75 000 000 til kr 85 000 000	
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning, nedsettes med</i>	940 000 000
		fra kr 13 140 000 000 til kr 12 200 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning,</i> <i>for høyes med</i>	100 000 000
		fra kr 850 000 000 til kr 950 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
2620		Stønad til enslig mor eller far	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 2 786 000 000 til kr 2 596 000 000	190 000 000
2650		Sykepenger	
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 32 840 000 000 til kr 33 430 000 000	590 000 000
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med .. fra kr 1 970 000 000 til kr 1 900 000 000	70 000 000
2651		Ytelser under arbeidsavklaring	
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 28 282 000 000 til kr 28 543 000 000	261 000 000
2655		Uførhet	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 20 316 000 000 til kr 20 156 000 000	160 000 000
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 32 054 000 000 til kr 31 844 000 000	210 000 000
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 955 000 000 til kr 2 055 000 000	100 000 000
	73	Foreløpig uførepensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 40 000 000 til kr 0	40 000 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
	74	Tilskudd til biler, nedsettes med ..... fra kr 1 045 000 000 til kr 875 000 000	170 000 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler, nedsettes med ..... fra kr 3 049 300 000 til kr 2 869 300 000	180 000 000
2670		Alderdom	
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 70 518 000 000 til kr 70 708 000 000	190 000 000
2690		Diverse utgifter	
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet, forhøyes med ..... fra kr 125 000 000 til kr 180 000 000	55 000 000
2751		Legemidler mv.	
	70	Legemidler, nedsettes med ..... fra kr 7 913 500 000 til kr 7 713 500 000	200 000 000
2752		Refusjon av egenbetaling	
	70	Egenandelstak 1, forhøyes med ..... fra kr 3 818 400 000 til kr 3 824 400 000	6 000 000
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, lokalt, forhøyes med ..... fra kr 217 300 000 til kr 225 300 000	8 000 000
Inntekter			
3225		Tiltak i grunnopplæringen	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, nedsettes med ..... fra kr 141 275 000 til kr 75 695 000	65 580 000
3280		Felles administrative enheter	
	2	Salgsinntekter m.v., forhøyes med ..... fra kr 10 000 til kr 2 010 000	2 000 000
3288		Internasjonale samarbeidstiltak	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, nedsettes med ..... fra kr 4 752 000 til kr 4 672 000	80 000
3410		Rettsgebyr	
	1	Rettsgebyr, forhøyes med ..... fra kr 158 739 000 til kr 170 739 000	12 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	6	Gebyr – utlendingssaker, n e d s e t t e s med ..... fra kr 89 852 000 til kr 86 275 000	3 577 000
	8	Gebyr – ID-kort, n e d s e t t e s med ..... fra kr 14 250 000 til kr 0	14 250 000
3451		Samfunnsikkerhet og beredskap	
	3	Diverse inntekter, n e d s e t t e s med ..... fra kr 28 283 000 til kr 23 283 000	5 000 000
3462		Tinglysing	
	1	Gebyrinntekter, borettsregister, n e d s e t t e s med ..... fra kr 51 760 000 til kr 0	51 760 000
	2	Gebyrinntekter, fast eiendom, n e d s e t t e s med ..... fra kr 928 800 000 til kr 0	928 800 000
3470		Fri rettshjelp	
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m., n e d s e t t e s med ..... fra kr 2 232 000 til kr 1 232 000	1 000 000
3490		Utlendingsdirektoratet	
	1	Retur og tilbakevending av flyktninger, ODA-godkjente utgifter, f o r h ø y e s med ..... fra kr 50 104 000 til kr 75 404 000	25 300 000
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter, f o r h ø y e s med ..... fra kr 12 500 000 til kr 14 556 000	2 056 000
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter, n e d s e t t e s med ..... fra kr 1 942 374 000 til kr 1 516 890 000	425 484 000
	6	Gjenbosetting av flyktninger – støttetiltak, ODA-godkjente utgifter, f o r h ø y e s med ..... fra kr 6 140 000 til kr 7 090 000	950 000
3605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Administrasjonsvederlag, f o r h ø y e s med ..... fra kr 9 000 000 til kr 21 000 000	12 000 000
3614		Boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse	
	1	Gebyrinntekter, lån, f o r h ø y e s med ..... fra kr 18 000 000 til kr 23 000 000	5 000 000
	90	Tilbakebetaling av lån, f o r h ø y e s med ..... fra kr 3 500 000 000 til kr 4 400 000 000	900 000 000
3615		Yrkesskadeforsikring	
	1	Premieinntekter, f o r h ø y e s med ..... fra kr 136 000 000 til kr 146 000 000	10 000 000
3616		Gruppelivsforsikring	
	1	Premieinntekter, f o r h ø y e s med ..... fra kr 98 000 000 til kr 102 000 000	4 000 000
3635		Ventelønn	
	1	Refusjon statlig virksomhet mv., n e d s e t t e s med ..... fra kr 53 000 000 til kr 49 000 000	4 000 000
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn, n e d s e t t e s med ..... fra kr 2 200 000 til kr 1 900 000	300 000
3732		Regionale helseforetak	
	86	Driftskreditter, f o r h ø y e s med ..... fra kr 500 000 000 til kr 568 000 000	68 000 000
3821		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter, f o r h ø y e s med ..... fra kr 74 000 000 til kr 78 120 000	4 120 000
3822		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter, n e d s e t t e s med ..... fra kr 175 731 000 til kr 112 572 000	63 159 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3854	4	Tiltak i barne- og ungdomsvernet Refusjon av ODA-godkjente utgifter, nedsettes med ..... fra kr 51 917 000 til kr 32 746 000	19 171 000
3856	4	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere Refusjon av ODA-godkjente utgifter, nedsettes med ..... fra kr 424 928 000 til kr 311 466 000	113 462 000
3904	3	Brønnøysundregistrene Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen, forhøyes med ..... fra kr 100 000 til kr 40 100 000	40 000 000
3907	1	Sjøfartsdirektoratet Gebyrer for skip og offshoreinstallasjoner i NOR, nedsettes med .. fra kr 127 300 000 til kr 121 300 000	6 000 000
	2	Maritime personellsertifikater, forhøyes med ..... fra kr 9 000 000 til kr 15 000 000	6 000 000
3908	1	Skipsregistrene Gebyrer NOR, nedsettes med ..... fra kr 11 850 000 til kr 10 350 000	1 500 000
	2	Gebyrer NIS, nedsettes med ..... fra kr 5 300 000 til kr 5 100 000	200 000
3950 (NY)	71	Forvaltning av statlig eierskap Tilbakeføring av tilskudd til restrukturering, Mesta AS, bevilges med	129 000 000
(NY)	95	Avskrivning av aksjekapital, Venturefondet AS, bevilges med	13 400 000
(NY)	97	Tilbakeføring av aksjekapital, Venturefondet AS, bevilges med	24 700 000
4023	90	Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU Tilbakebetaling lån fra Nofima, nedsettes med ..... fra kr 42 842 000 til kr 4 284 000	38 558 000
4100	1	Landbruks- og matdepartementet Refusjoner m.m., nedsettes med ..... fra kr 517 000 til kr 100 000	417 000
(NY)	40	Salg av eiendom, bevilges med	5 500 000
4112	30	Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet Husleie, Bioforsk, forhøyes med ..... fra kr 17 870 000 til kr 18 416 000	546 000
4115	1	Mattilsynet Gebyr m.m., nedsettes med ..... fra kr 137 642 000 til kr 117 142 000	20 500 000
4441	2	Klima- og forurensningsdirektoratet Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimavoter, nedsettes med ..... fra kr 5 463 000 til kr 2 081 000	3 382 000
4465		Statens kartverk, arbeid med tinglysning og nasjonal geografisk infrastruktur	
(NY)	1	Gebyrinntekter tinglysning, borettslag, bevilges med	51 760 000
(NY)	2	Gebyrinntekter tinglysning, fast eiendom, bevilges med	950 800 000
4471	3	Norsk Polarinstitutt Inntekter fra diverse tjenesteyting, forhøyes med ..... fra kr 21 525 000 til kr 50 000 000	28 475 000
4618	2	Skatteetaten Andre inntekter, forhøyes med ..... fra kr 30 000 000 til kr 70 000 000	40 000 000
4638	1	Salg av klimavoter Salgsinntekter, nedsettes med ..... fra kr 825 000 000 til kr 690 000 000	135 000 000
4720	1	Felles ledelse og kommandoapparat Driftsinntekter, forhøyes med ..... fra kr 20 641 000 til kr 67 698 000	47 057 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
4725		Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben	
	1	Driftsinntekter, for høyes med ..... fra kr 30 113 000 til kr 41 446 000	11 333 000
4731		Hæren	
	1	Driftsinntekter, for høyes med ..... fra kr 3 625 000 til kr 32 551 000	28 926 000
4732		Sjøforsvaret	
	1	Driftsinntekter, for høyes med ..... fra kr 24 205 000 til kr 31 925 000	7 720 000
4733		Luftforsvaret	
	1	Driftsinntekter, for høyes med ..... fra kr 97 662 000 til kr 114 634 000	16 972 000
4734		Heimevernet	
	1	Driftsinntekter, for høyes med ..... fra kr 1 878 000 til kr 3 488 000	1 610 000
4740		Forsvarets logistikkorganisasjon	
	1	Driftsinntekter, nedsettes med ..... fra kr 236 627 000 til kr 141 104 000	95 523 000
4810		Oljedirektoratet	
	1	Gebyrinntekter, for høyes med ..... fra kr 10 400 000 til kr 17 400 000	7 000 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, for høyes med ..... fra kr 39 300 000 til kr 69 300 000	30 000 000
4825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	85	Fondsavkastning, nedsettes med ..... fra kr 796 000 000 til kr 795 000 000	1 000 000
4833		CO ₂ -håndtering	
(NY)	1	Salg av andel, TCM DA, bevilges med	25 000 000
(NY)	80	Renter, TCM DA, bevilges med	8 300 000
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	29	Termingebyr, nedsettes med ..... fra kr 29 478 000 til kr 28 200 000	1 278 000
	90	Redusert lån og rentegjeld, nedsettes med ..... fra kr 7 685 500 000 til kr 6 738 700 000	946 800 000
	93	Omgjøring av studielån til stipend, for høyes med ..... fra kr 4 134 200 000 til kr 4 339 000 000	204 800 000
5312		Husbanken	
	90	Avdrag, for høyes med ..... fra kr 8 964 400 000 til kr 8 976 200 000	11 800 000
5325		Innovasjon Norge	
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning, for høyes med ..... fra kr 5 000 000 til kr 8 700 000	3 700 000
	70	Låne- og garantiprovisjoner, for høyes med ..... fra kr 40 000 000 til kr 44 300 000	4 300 000
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter	157 700 000 000
		2 Driftsutgifter	-36 300 000 000
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-2 500 000 000
		4 Avskrivninger	-14 000 000 000
		5 Renter av statens kapital	-7 000 000 000
			97 900 000 000
	30	Avskrivninger, nedsettes med ..... fra kr 20 800 000 000 til kr 14 000 000 000	6 800 000 000
	80	Renter av statens kapital, for høyes med ..... fra kr 6 800 000 000 til kr 7 000 000 000	200 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
(NY) 5491	89	Oppgjør etter garantierklæring, bevilges med	875 000 000
		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift	
	30	Avskrivninger, nedsettes med	14 900 000
		fra kr 704 105 000 til kr 689 205 000	
5501		Skatter på formue og inntekt	
	73	Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene, nedsettes med	3 750 000 000
		fra kr 1 250 000 000 til kr -2 500 000 000	
5521		Merverdiavgift	
	70	Avgift, forhøyes med	58 000 000
		fra kr 189 600 000 000 til kr 189 658 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.	
	70	Avgift på mineralolje, nedsettes med	500 000
		fra kr 1 311 000 000 til kr 1 310 500 000	
	72	Avgift på gass, nedsettes med	13 000 000
		fra kr 13 000 000 til kr 0	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.	
	70	CO ₂ -avgift, nedsettes med	11 000 000
		fra kr 4 823 000 000 til kr 4 812 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall	
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall, nedsettes med	16 000 000
		fra kr 252 000 000 til kr 236 000 000	
5575		Sektoravgifter under Fiskeri- og kystdepartementet	
	74	Sektoravgifter Kystverket, nedsettes med	4 750 000
		fra kr 653 525 000 til kr 648 775 000	
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet	
	71	Totalisatoravgift, nedsettes med	15 000 000
		fra kr 125 000 000 til kr 110 000 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet	
	70	Bidrag til kulturminnevern, nedsettes med	6 477 000
		fra kr 6 500 000 til kr 23 000	
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift	
	80	Renter av statens faste kapital, forhøyes med	2 300 000
		fra kr 71 729 000 til kr 74 029 000	
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	
(NY) 5607	87	Renteinntekter mv. fra Statens finansfond, bevilges med	56 300 000
	80	Renter av boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse	
		Renter, nedsettes med	3 000 000
		fra kr 734 000 000 til kr 731 000 000	
5611		Aksjer i NSB AS	
	85	Utbytte, forhøyes med	27 000 000
		fra kr 145 000 000 til kr 172 000 000	
5615		Husbanken	
	80	Renter, nedsettes med	238 400 000
		fra kr 3 856 700 000 til kr 3 618 300 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	
	80	Renter, nedsettes med	430 600 000
		fra kr 3 788 500 000 til kr 3 357 900 000	
5623		Aksjer i Baneservice AS	
(NY) 5625	85	Utbytte, bevilges med	20 400 000
		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge	
(NY) 5625	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen, bevilges med	14 100 000
(NY) 5625	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen, bevilges med	21 200 000
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa, nedsettes med	2 200 000
		fra kr 3 000 000 til kr 800 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF	
	85	Utbytte, forhøyes med	5 100 000
		fra kr 5 000 000 til kr 10 100 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
5656	85	Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning Utbytte, forhøyes med	4 436 300 000
		fra kr 4 613 700 000 til kr 9 050 000 000	
5680	85	Innskuddskapital i Statnett SF Utbytte, nedsettes med	48 000 000
		fra kr 180 000 000 til kr 132 000 000	
5685	85	Aksjer i Statoil ASA Utbytte, nedsettes med	2 671 000 000
		fra kr 15 489 000 000 til kr 12 818 000 000	
5701	73	Diverse inntekter Refusjon fra bidragspliktige, nedsettes med	10 000 000
		fra kr 390 000 000 til kr 380 000 000	
5704	2	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. Dividende, nedsettes med	55 000 000
		fra kr 235 000 000 til kr 180 000 000	
5705	1	Refusjon av dagpenger Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs, forhøyes med	10 000 000
		fra kr 65 000 000 til kr 75 000 000	
	3	Refusjon av dagpenger fra EØS-land, forhøyes med	400 000
		fra kr 2 600 000 til kr 3 000 000	

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Kunnskapsdepartementet i 2010 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 229 post 1	kap. 3229 postene 2 og 61

2. Samferdselsdepartementet i 2010 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1350 postene 23 og 30	kap. 4350 postene 1, 2 og 6

3. Miljøverndepartementet i 2010 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1465 post 1	kap. 4465 post 1

III

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2010 kan utgiftsføre uten bevilgning utlån til Norpipe Oil AS på inntil 25 mill. kroner under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 90 Lån til Norpipe Oil AS.

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Fiskeri- og kystdepartementet i 2010 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1062	45	Kystverket Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	68 mill. kroner

2. Olje- og energidepartementet i 2010 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1810	45	Oljedirektoratet Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	10 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelse utover gitt bevilgning
Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet

i 2010 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger
innenfor følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1810	21	Oljedirektoratet Spesielle driftsutgifter	10 mill. kroner

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Kommunal- og regionaldepartementet i 2010 kan gi

tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men
slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt
ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
581	75	Bolig- og bomiljøtiltak Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger	382,8 mill. kroner
586	64	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemplasser Investeringsstilskudd	1 544,7 mill. kroner

2. Arbeidsdepartementet i 2010 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at sam-

let ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke
overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634	76	Arbeidsmarkedstiltak Tiltak for arbeidssøkere	3 256 mill. kroner

3. Miljøverndepartementet i 2010 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at sam-

let ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke
overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1427	30	Direktoratet for naturforvaltning Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	65 mill. kroner

VII

*Deltakelse i International Finance Facility for
Immunisation II (IFFIm II)*

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2010
kan:

1. inngå avtale om bidrag til IFFIm II med inntil 1,5 mrd. kroner i perioden 2010–2020.
2. fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån.

ditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en
ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 120 000
mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet
innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gam-
mel alminnelig ordning. Garantivirkosomheten skal finne
sted innenfor de rammer som «Arrangement on Official-
ly Supported Export Credits» setter. Alminnelig garanti-
ordning skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og
handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om
gjennomføringen av dette vedtaket.

IX

Utlånsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepar-
tementet i 2010 kan gi Garantiinstituttet for eksportkre-

dit fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en
ramme på 700 mill. kroner.

X

Toårige budsjettvedtak

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet kan slutte seg til toårige budsjettvedtak i ILO.

XI

*Fullmakt til å gjennomføre investeringsprosjektet**PERFORM*

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2010 kan gjennomføre PERFORM-prosjektet i Statens Pensjonskasse, herunder forplikte staten innenfor en samlet kostnadsramme på 1 287 mill. kroner.

XII

Avtale om kjøp

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2010 kan inngå avtale om kjøp av Giesesalt for en periode på inntil 6 år.

XIII

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for riksvegferjedriften

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2010 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 3 600 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 460 mill. kroner.

XIV

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at stikkordet «*overslagsbevilgning*» tilføyes bevilgningen under kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 76 Startstipend for kvotestudenten, i statsbudsjettet for 2010.

XV

Fastsetting av fordelingsnøkkel for visse tilskudd

Det ordinære offentlige driftstilskuddet til knutepunkt-institusjoner utenom Nord-Norge fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunkt-institusjoner, kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.

XVI

Unnlatelse av å disponere overførte midler

Stortinget samtykker i at det unnlates disponert 41,7 mill. kroner av overførte midler fra 2009 på kap. 702 Beredskap, post 21 Spesielle driftsutgifter.

XVII

Salg av fast eiendom under Landbruks- og matdepartementet

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2010 kan selge:

1. innkjøpt og opprinnelig eiendom for inntil 13 mill. kroner
2. eiendom på Kjeller i Skedsmo kommune og benytte salgsinntekter til å dekke utgifter knyttet til eiendommen.

XVIII

Overdragelse av eiendom under Miljøverndepartementet
Stortinget samtykker i at:

1. Miljøverndepartementet i 2010 kan overdra bygninger og anlegg på Hjerkinns hus i Dovre kommune vederlagsfritt til Dovre kommune på vilkår som fremgår av omtalen av saken i Prop. 125 S (2009–2010).
2. inntekten fra salget av messe-/forlegningsdelen av anlegget benyttes til utviklingsmidler til Norsk Villreinsenter Nord.

XIX

Endringer av kapittel- og postbetegnelser

Stortinget samtykker i følgende endringer av kapittel- og postbetegnelser i statsbudsjettet for 2010:

1. Kap. 1602 Kredittilsynet endres til kap. 1602 Finanstilsynet.
2. Post 70 Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene under kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet, endres til post 70 Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene.

XX

Avskrivning av differanser i Forsvarsbyggs regnskap

Stortinget samtykker i at Forsvarsbyggs mellomværende med statskassen, i statsregnskapet for 2010, krediteres med netto 26 360 109 kroner mot konto for forskyvning i balansen.

XXI

Energiavgift på naturgass og LPG

Frå 1. juli 2010 gjer ein følgjande endringar i Stortingets vedtak 26. november 2009 om energiangift på naturgass og LPG for budsjetterterminen 2010:

Vedtaket om energiangift på naturgass og LPG blir oppheva.

XXII

CO₂-avgift på mineralske produkter

Fra 1. september 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak 26. november 2009 om CO₂-avgift på mineralske produkter for budsjetterterminen 2010:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. september 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) Mineralolje: kr 0,58 pr. liter. For mineralolje til innenriks luftfart skal det betales avgift med kr 0,68 pr. liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien skal det betales avgift med kr 0,30 pr. liter.

- b) Bensin: kr 0,86 pr. liter.
- c) Naturgass: kr 0,43 pr. Sm³.
- d) LPG: kr 0,65 pr. kg.

Det skal betales avgift med kr 0,05 pr. Sm³ naturgass og kr 0 pr. kg LPG for naturgass og LPG som leveres til

1. industri og bergverk som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
2. bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

Fritaket i § 2 første ledd bokstav g kommer ikke til anvendelse for naturgass og LPG.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 5 skal lyde:

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for CO₂-avgift på naturgass og LPG til

- a) kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- b) veksthusnæringen,
- c) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- d) skip i utenriks fart,
- e) fly i utenriks fart,
- f) fiske og fangst i fjerne farvann,
- g) fiske og fangst i nære farvann,
- h) gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart.

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel biogass i naturgass og LPG.

Gjeldende § 5 blir § 6. Andre ledd skal lyde:

Departementet kan ved overtredelse av §§ 2 – 5 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

Gjeldende §§ 6 og 7 blir §§ 7 og 8.

II oppheves.

XXIII

Grunnavgift på fyringsolje mv.

Frå 1. juli 2010 gjer ein følgjande endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om grunnavgift på fyringsolje mv. for budsjetterterminen 2010:

§ 2 ny bokstav o skal lyde:

- o) benyttes til høsting av tang og tare.

XXIV

Avgift på sluttbehandling av avfall

Frå 1. oktober 2010 gjer ein følgjande endringar i Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift på sluttbehandling av avfall for budsjetterterminen 2010:

§ 3 blir oppheva.

§ 4 andre ledd blir oppheva. Noverande tredje ledd blir andre ledd.

Noverande §§ 4, 5 og 6 blir §§ 3, 4 og 5.

XXV

Avgift på utslipp av NO_x

Frå 1. oktober 2010 gjer ein følgjande endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om avgift på utslipp av NO_x for budsjetterterminen 2010:

§ 1 andre ledd blir oppheva. Gjeldande tredje ledd blir andre ledd.

XXVI

Produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen

Frå 1. juli 2010 gjer ein følgjande endring i Stortingets vedtak 26. november 2009 om produktavgift til folketrygda for fiskeri-, kval- og selfangstnæringa for budsjetterterminen 2010:

II første setning skal lyde:

Produktavgifta skal vere 3,1 prosent frå og med 1. juli 2010.

XXVII

Merverdiavgift

Fra 1. juli 2010 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak om merverdiavgift for budsjetterterminen 2010:

§ 4 bokstav e og nye bokstaver f til h skal lyde:

- e) kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,
- f) adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
- g) adgang til fornøylesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,
- h) rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Line Henriette Hjemdal satt fram et forslag på vegne av Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen trekke tilbake utslippstillatelsen til Mongstad energiverk.»

Det voterer alternativt mellom dette forslaget og komiteens innstilling.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 8:127 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Hjemdal og Laila Dævøy om tilbaketrekkning av utslippstillatelsen til gasskraftverket på Mongstad – bifalles ikke.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Kristelig Folkeparti ble innstillingen bifalt med 157 mot 10 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.47.25)

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Jørund Rytman på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010:

«Stortinget ber regjeringen fremme sak om foretaksstyring for offentlige virksomheter med sikte på å innføre samme krav til redegjørelse for foretaksstyring for offentlige forvaltningsvirksomheter som for allmennaksjeselskap.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 95 mot 74 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.47.50)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Jørund Rytman på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010:

«Stortinget ber regjeringen endre allmennaksjeselskapsloven slik at kjønnsrepresentasjon i styret kun kreves i børsnoterte selskap.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 128 mot 41 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.48.07)

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Ib Thomsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010:

«Stortinget forutsetter at krav om dokumentasjon av dugnadsinnsats på verdier og tjenester som tilfaller idrettslag, tas ut av ordningen, og at det dermed blir sentralorganisasjonen som skal dokumentere omfanget av den frivillige innsatsen på vegne av den samlede medlemsmassen.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 96 mot 72 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.48.27)

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Ib Thomsen på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en ny sak om å innlemme idretts- og kulturvirksomheter, samt øvrige frivillige lag og organisasjoner, i merverdiavgiftssystemet, slik at disse får en sats på null for utgående fakturering og fullt fradrag (normalt 25 pst.) for inngående fakturaer.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 128 mot 41 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.48.44)

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Borghild Tenden på vegne av Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en ny sak om å innlemme idretts- og kulturvirksomheter, samt øvrige frivillige lag og organisasjoner, i merverdiavgiftssystemet. Det nye forslaget må utformes slik at all idrett blir unntatt moms på billettsalg, kjøp, utleie og salg av spillere, og at det for museer, gallerier, fornøyelsesparker og opplevelsessentra må være mulig å ha gratis inngang, men allikevel komme inn i det nye merverdiavgiftssystemet.»

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 167 mot 2 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.49.05)

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010:

«Stortinget ber regjeringen fastsette en endringsforskrift til forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 Forskrift til skatteloven, slik at bestemmelsen om maksimal timesats fjernes.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 98 mot 71 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.49.25)

Votering i sak nr. 9

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010:

«Stortinget ber regjeringen fastsette en endringsforskrift til forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 Forskrift til skatteloven, slik at bestemmelsen om maksimal timetall pr. ansatt fjernes.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 98 mot 71 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.49.43)

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen på vegne av Høyre og Venstre fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010:

«Stortinget ber regjeringen oppheve § 18-2 i tilhørende forskrift.»

Votering:

Forslaget fra Høyre og Venstre ble med 136 mot 33 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.49.59)

Votering i sak nr. 11

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010:

«Stortinget ber regjeringen komme med forslag til endringer i skatteloven som innebærer fradragsføring slik at rederier som har foretatt miljøinvesteringer ikke får en høyere totalbelastning enn rederier som ikke har foretatt slike investeringer.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 159 mot 10 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.50.18)

Votering i sak nr. 12

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010:

«Stortinget ber regjeringen fastsette en endringsforskrift til forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 Forskrift til skatteloven, som opphever regelen om maksimal timesats på 500 kroner og maksimalt antall timer per år for egne ansatte på 1 850 timer fra og med 1. januar 2010.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 158 mot 11 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.50.35)

Votering i sak nr. 13

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010:

«Stortinget ber regjeringen heve grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8 000 kroner pr. ansatt.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 159 mot 10 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.50.58)

Votering i sak nr. 14

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Robert Eriksson på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 14. juni 2010:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å omgjøre de offentlige tjenstepensjonene til nettoordninger i løpet av 2011.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 127 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.51.18)

Sak nr. 15 [16:51:30]

Referat

1. (421) Statsministerens kontor melder at
  1. lov om endringer i bidragsinnkrevingsloven og barnelova (tilpasninger til Haag-konvensjonen av 2007) (Lovvedtak 57 (2009–2010))
  2. lov om endring i legemiddeloven (Lovvedtak 68 (2009–2010))
  3. lov om endring i lov 16. juli 1999 nr. 66 om Schengen informasjonssystem (SIS) (Lovvedtak 61 (2009–2010))
  4. lov om endringer i barnehageloven (Lovvedtak 59 (2009–2010))
  5. lov om endringer i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (Lovvedtak 67 (2009–2010))
    - er sanksjonert under 18. juni 2010.
    - Enst.: Vedlegges protokollen.
2. (422) Samtykke til å sette i kraft en overenskomst om opplysninger i skattesaker mellom Norge og Saint Christopher (Saint Kitts) og Nevis, undertegnet i Paris 24. mars 2010 (Prop. 145 S (2009–2010))
3. (423) Samtykke til å sette i kraft en overenskomst om opplysninger i skattesaker mellom Norge og Saint Vincent og Grenadinene, undertegnet i Paris 24. mars 2010 (Prop. 146 S (2009–2010))
4. (424) Samtykke til å setje i kraft ein overeinskomst mellom Kongeriket Noreg og Dominicasamveldet om opplysningar i skattesaker underskriven i Paris 19. mai 2010 (Prop. 147 S (2009–2010))
5. (425) Samtykke til å setje i kraft ein overeinskomst mellom Kongeriket Noreg og Sankt Lucia om opplysningar i skattesaker underskriven i Paris 19. mai 2010 (Prop. 148 S (2009–2010))
6. (426) Samtykke til å setje i kraft ein overeinskomst mellom Kongeriket Noreg og Antigua og Barbuda om opplysningar i skattesaker underskriven i Paris 19. mai 2010 (Prop. 149 S (2009–2010))

7. (427) Samtykke til å setje i kraft ein overeinskomst mellom Kongeriket Noreg og Grenada om opplysningar i skattesaker underskriven i Paris 19. mai 2010 (Prop. 150 S (2009–2010))
  - Enst.: Nr. 2–7 sendes finanskomiteen.
8. (428) Endringar i forvaltningslova og straffegjennomføringslova (behandling av personopplysningar i kriminalomsorga, innsyn i benådningssaker o.a.) (Prop. 151 L (2009–2010))
9. (429) Lov om internasjonale sikkerhetsretter i mobilt løsrø og vedtak om samtykke til tiltredelse av Cape Town-konvensjonen og protokollen om luftfartøysløsrø (Prop. 153 LS (2009–2010))
10. (430) Representantforslag fra stortingsrepresentantene André Oktay Dahl, Anders B. Werp og Elisabeth Aspaker om bekjempelse av aggressiv tigging via skjerpede politivedtekter mv. (Dokument 8:158 S (2009–2010))
11. (431) Representantforslag fra stortingsrepresentantene André Oktay Dahl, Anders B. Werp, Jan Tore Sanner, Elisabeth Aspaker og Trond Helleland om bedre forebyggende tiltak, tidligere og tydeligere reaksjon for å hindre unges rekruttering til kriminalitet (Dokument 8:159 S (2009–2010))
  - Enst.: Nr. 8–11 sendes justiskomiteen.
12. (432) Endringar i kommuneloven (møteoffentlegheit) (Prop. 152 L (2009–2010))
  - Enst.: Sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.
13. (433) Eksport av forsvarsmateriell fra Norge i 2009, eksportkontroll og internasjonalt ikke-spredningssamarbeid (Meld. St. 21 (2009–2010))
  - Enst.: Sendes utenriks- og forsvarskomiteen.

Presidenten: Siden vi nå er i ferd med å avslutte det siste møtet i denne sesjonen, vil presidenten få ønske alle representantene en god ferie og takke for et godt samarbeid i det første året i denne perioden.

Presidenten er glad for at vi klarte å komme fram til sommeren uten å passere midnatt i noen møter. Dette skyldes stor og god samarbeidsvilje fra alle representanters side. Nå skal representantene ha en velfortjent ferie. Den blir nok ikke så lang som ryktene sier. Jeg vet at mange representanter bl.a. både skal være ute på oppdrag og reise på vegne av komiteen i løpet av ferien. Derfor sier jeg lykke til med alt viktig arbeid som skal gjøres før Stortinget samles i plenum, og ha en god ferie i deler av den samme perioden.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 16.53.